

Bükki Tamás

Kirakósjáték

(novellák)

TARTALOM

Egy villanykörte élete

Betonpor

Aponnis

Sértések Kútja

Harsonaszó

Moraliméterek

Buborék-világ

Temetés

Polimer társadalom

A vírus

Kirakósjáték

A Cég

A Szerencsétlenek Bálja

Hófehérke halála

Száműzetés

Egy villanykörte élete

Becsavarták, kipróbálták. Kifogástalanul működött (világított).

Bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltották.....
.....bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltották.....
.....bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltot
ták.....bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták¹.....eloltották.....
.....bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolt.....
ák.....eloltották.....bekapcsolták ???

Kilazult. Visszacsavarták. Ettől aztán úgy érezte magát, mint aki újjászületett.

Bekapcsolták... eloltották. Rendben működött. Micsoda megkönnyebbülés (a körtének).

Bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltották.....
 ....bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltották.....
 .....bekapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltot
 ták.....bekapcsolták...eloltották.....bekapcsolták...eloltották.....be
 kapcsolták.....eloltották.....bekapcsolták...eloltották.....beka
 pcsolták.....eloltották.....bekapcsolták.....eloltottá
 k.....bekapcsolták.....

.....
.....
.....
.....
.....
..... eloltották ..... bekapcsolták ..... eloltották .....
..... bekapcsolták ..... eloltották ..... bekapcsolták ..... eloltották .....
..... bekapcsolták ..... eloltották ..... beka

Kiégett.³ Élete utolsó pillanatában végigsuhant előtte egész addigi élete. Minden, amit megélt, átélt, látott, hallott. Mindenki, aki fényében valaha is megfürdött, mindenki, aki fényénél olvasott, nevetett, evett, ivott vagy szeretkezett.⁴ Újra látott minden asztalt, széket, gépet, képet, ceruzát, dossziét, vállfát, vázát és benne virágot,... azaz minden tárgyat, amire valaha fénye ráesett, mindent, aminek Ő adott szint és életet. Életének utolsó lobbanásában úgy ítélte meg: tartalmas élete volt.

Kicsavarták. Kukába dobták.

Kotorásztak a szekrényben. Van új körte. Micsoda megkönnyebbülés (az új körtének).

Becsavarták, kipróbálták. Kifogástalanul működött (világított).

¹ Szerencsére egy átlagos villanykörte élettartama több száz óra. Átlagosan több száz ki-bekapcsolást kibír!

² Elutaztak nyaralni. Nagy lesz a villanyszámla.

³ Szegény!

⁴ Ez utóbbi a ritka élményei közé tartozott, minthogy többnyire ekkor lekapcsolták.

Betonpor

A fotelba rogyva bambultam a TV színeit. Bármilyen volt is a műsor, az agyamig már csak valamiféle kaleidoszkóp-szerű kavalkád jutott el. Az utóbbi hetekben határozottan egyre többet vagyok így kiütve. Kezdetben a melegre fogtam, amit szívből utálok, de aztán rá kellett jönnöm, hogy inkább a kialvatlanságomnak róhatom fel az egészet. Régen meg sem kottyant, ha beledolgoztam az éjszakába, volt amikor egész éjjel le sem feküdtem aludni és másnap alig éreztem a fáradtság súlyát. Most pedig mintha kiszívták volna az agyamat. Öntöttem magamnak még egy kevés sört a poharamba, majd az egészet egy hajtásra kiittam. Az ólmos fáradtság lassanként megadta magát egyfajta jóleső bizsergésnek, mely lassan kezdte átjárni, átmelegíteni az egész testemet.

Melinda, a feleségem, félig felhúzott lábbal ült mellettem a fotel karfáján. A TV villódzó fényei megvilágították finom vonású arcát. Ezernyi fényparány kergetődzött az izgalomtól félig kinyílt ajkai és apró fitos orra körül. Minél tovább néztem ezt az angyali arcot, annál inkább úgy éreztem, hogy a fáradtság utolsó morzsája is felszívódik. Láthatóan Melindát egyre jobban magával ragadta a film. Melinda arca érzelmeinek tökéletes tükre volt. Az évek során kialakult köztünk valamiféle összhang, valami hihetetlen érzékenység a másik legrejtettebb, legkuszább érzéseinek megértésére. Az azonosulás, összeolvadás egészen különleges élménye volt ez. Azon kaptam magam, hogy azt játszom, hogy pusztán az arcára, szemeinek mozgására, az itt-ott feltűnő majd kisimuló ráncok dinamikájára figyelve megpróbálom kitalálni, hogy mi is megy tulajdonképpen a TV-ben. Persze nem sikerült, hülye ötlet volt. Néhány perc múlva Mel észrevette, hogy figyelem. Lassan felém fordult, rám villantott egy mosolyt; egy mosolyt, amiről pontosan tudta, hogy milyen hatást ér el vele nálam. Eközben megragadta a tálcán álló sörösüveget, kiöntötte a maradékot a pohárba, majd a sörrrel együtt visszatért a filmhez. Az egészet a szokásos természetességgel és eleganciával csinálta. Fantasztikus volt! Tudom, hogy egyesek szerint ez abnormális dolog, de amióta megismertem Melt, én egyre szerelmesebb vagyok ebbe a nőbe (és ezen az a tény, hogy már közel öt éve összeházasodtunk, semmit sem változtatott).

A filmnek hamar vége lett. Mel felkelt és nagyot nyújtózott. Odalibegett a kandallóhoz és két jókora hasábot rakott a fáradtan lobogó tűzre. Megfogta a piszkavasat és rutinos mozdulattal élesztette fel a parázsban szunnyadó energiát. A tűz lobogni kezdett; bevallom, bennem is. Kényelmes tempóban visszatette a piszkavasat a helyére, majd lassan, lebegő léptekkel elindult felém. Útközben kibontotta a haját, melynek barna, göndör fürtjei a vállát verdesték. Megállt előttem, és miközben szemeit mélyen szemeimbe süllyesztette, elkezdte kigombolni a blúzáját. Már vagy két perce alig bírtam magammal, de tudtam, hogy Mel azt szereti, ha ilyenkor hagyom még egy darabig, hagyom, hogy minél tökéletesebben elbűvölhessen. Hosszan szeretkeztünk. Hosszan és kimerítően. Tökéletes befejezése ennek a napnak. Újra elnyomott a fáradtság. Lavinaként robbant be testembe. Boldogan adtam meg magam a gyógyító öntudatlanságnak.

*

Azt álmodtam, hogy fűvet nyírok, de a fűnyírót egyszerűen nem lehet kikapcsolni, s ezért soha nem állhatok le a fűnyírással. Lenyírtam háromszor a fűvet a házunk előkertjében. Aztán lenyírtam a szomszédos kertekben is, majd a közeli stadion gyepét és így tovább. Iszonyatos volt! Nem állhattam meg, mert nem tudtam kikapcsolni a fűnyírót. Már a távoli dombok legelőinél jártam, amikor szörnyű félelem kerített hatalmába. Mi lesz, ha a világ összes fűvét lenyírtam, és többet nem lesz fű, amit nyírhatok? Rémisztő lehetőség volt. Annyira rémisztő,

hogy felszínre vergődtem az álmomból. Felébredtem. Reggeli öt óra volt. *És fűrtak.* Az egész ház harsogott az ütvefűró zajától. Hosszú percekig csak bambultam magam elé álmottasan, megpróbáltam az álmom utolsó maradványait is kidörzsölni a szememből. Egyszerűen teljességgel hihetetlen volt, hogy valaki szombat reggel öt órakor kezdjen el falat fűrni.

Az utóbbi egy hónapban, mióta a fölöttünk lévő új szomszéd beköltözött, napi rendszerességgel, szinte megállás nélkül hallatszik ez az idegtépő fűrógépzaj. De eddig legalább délelőtti fűrt vagy délután, legfeljebb még este egy picit. De nem hajnalban! Az istenért! Az ember dög fáradtan hazaevickél a munkából, gondolja végre szombat, alhat egy jót. De nem! Ez a barom belefűr a szombat reggelbe! A fűrás elhallgatott. Na, hál' istennek, gondoltam. Kitámolyogtam az ágyból. Mel békésen szunyókált; szemmel láthatólag nem érte el ez a ricsaj. Gondoltam, ha már ébren vagyok, akkor csinálok magamnak egy jó forró tejeskávét, majd a kávéval és egy jó könyvvel visszabújok még Mel mellé néhány órára az ágyba. A konyhában előkotortam a tejet a jégről, kiöntöttem egy jó bögrével, behajítottam a mikroba, majd amikor kész lett, beletettem két kanál nescafé. Éppen a cukorral bajlódtam, amikor a fűrás újra kezdődött. Olyan intenzíven talált el az egész, hogy a cukros doboz kiesett a kezemből, beterítve cukorral az egész konyhát. Az idegroham kerülgetett. Nem igaz, hogy az a kurva fűrás nem ér rá még néhány órát, ha már annyira fűrnia kell!

Berontottam a hálósobába, magamra kapkodtam az este levetett gönceimet, majd kivágtattam a lakásból. Felmásztam a fölöttünk lévő emeletre, odamentem az ajtóhoz és elkezdtem ököllel, teljes erőből döngölni. Minden egyes csapással azonban furcsamód azt vettem észre, hogy a mérgem fokozatosan elpárolog. Mire a szomszéd ajtót nyitott - megjegyzem akkor már vagy két perce verhettem az ajtót - tökéletesen lehiggadtam. A dühöm teljesen köddé vált. Már-már ott tartottam, hogy szégyellni kezdtem magam, amiért egy ilyen kis fűrás miatt ekkora rumlit csinállok. Ekkor azonban eszembe jutott a konyhát beterítő, szanaszéjjel szórt cukor, amit valószínűleg majd nekem kell feltakarítani. Ez észhez térített és visszatért belém egy pici az előbb elszublimált haragból.

- Segíthetek valamiben? - kérdezte az ajtó résében felbukkanó középkorú férfeje.

- Igen, segíthet! Nézze uram, én a maga alatt lakó szomszéd vagyok. Azt hiszem még nem találkoztunk személyesen. Nézze, ha már mindenképpen fűrnia kell, lenne olyan jó és megtenné azt a szívességet, hogy nem hajnalok hajnalán lát neki! Jóember, öt óra múlt! Van magának fogalma milyen baromi lármát csinál a fűrógépevel? Különben is, kezd az agyamra menni, hogy maga rendszeresebben fűr, mint ahogy én vécére járok! Mire készül itt jóember? Képkiallítás lesz, vagy micsoda? - fakadtam ki.

- Örülök, hogy megismerhetem - nyújtotta a kezét a szomszéd. - És elnézését kérem. Igaza van! - sóhajtotta. - Bevallom, meg sem fordult a fejemben, hogy valakit is zavarhat a dolog. De ne álljon ott kinn, jöjjön be egy pár percre! Itt benn kényelmesebben megbeszélhetjük a dolgokat - invitált befelé, miközben szélesre tárta előtte a bejárati ajtót.

Már éppen azon voltam, hogy visszautasítom az invitálását, amikor a szemem a szélesre tárt bejárati ajtón át az előttem feltáruuló szobára tévedt. Mondani akartam valamit, de a látvány annyira sokkoló volt, hogy egy hang nem sok, annyi sem jött ki a torkomon. Döbbenetes! A padlót vastagon mindenhol betonpor borította. A finom betonport lábnyomok tarkították. Mintha nem is egy szoba lett volna padlószőnyeggel, parkettával meg miegymás, hanem mintha mondjuk a Marson járnánk, ahol mindent beterít egy finom, ősi por, amit szemérmetlenül összejárnak az első úrhajósok, vagy mintha a szoba a Szahara közepén emelkedne és mindenütt ott lenne a nyoma az elmúlt éjszaka tomboló homokviharának. A fal tövét és a sarkokat ezenkívül itt-ott beton és vakolat darabok, és számtalan törött és agyonkoptatott

fűrófej tarkította. Mégis a falak voltak a legdöbbenetesebbek. Az első kép, ami eszembe villant, amikor vonakodva, ugyanakkor azonban az egész furcsaságától teljesen hipnotizálva beléptem az ajtón, az az volt, hogy egy óriási sajt belsejében járok. Ementáli! Nem, abban túl nagyok a lyukak. Valami más, mondjuk Eidami, mindegy. Teljességgel hihetetlen! Lyukak százai és ezrei. Teljesen szabálytalanul és mindenhol. Az egészet annyira képtelenül megnyerőnek találtam, hogy önkéntelenül elmosolyodtam. Egész egyszerűen lenyűgöző, hogy valaki beköltözik egy új lakásba, és kitartó munkával, közel egy hónap alatt az egészet szarrá fűrja.

- Jaj, a lakás, igen, bizonyára megdöbbeneti - mondta a szomszéd, látva az arcomra kiülő leplezetlen döbbenetet. - Tudom, az első pillanatban hihetetlennek látszik, de higgye el, hogy jó okom van arra, hogy így agyonfurkáljam a falakat - tette hozzá.

Az egészben a felkavaró az volt, hogy ez az ember így, mikor az ember szóba állt vele, teljesen normálisnak tűnt. Egészen más lett volna a helyzet, ha mondjuk miközben ezeket a szavakat mondja egy jókora fűrógéppel hadonászik, időnként fel-felbőgögetve a motort, hogy szavainak nagyobb nyomatókat adjon, miközben idétlenül szélesen vigyorog, vagy valami hasonló. De a pasi teljesen épelméjűnek látszott, eltekintve attól a zavaró tényről, hogy az elmúlt néhány hét alatt kitartóan perforálta a lakását.

- Nézze, valójában semmi közöm hozzá, hogy mit csinál a lakásával, de ez... ez egy picit mellbevágó - vallottam be kissé akadozó hangon. Eközben a férfi egy kis szobába terelt, amit szemmel láthatólag étkezőnek használt. Ebben a szobában lényegesen kevesebb volt a por mint a többiben, feltehetőleg azért, mert időnként felporszívózta. Minden esetre amennyire ezt meg tudtam ítélni, semmivel sem volt ez a szoba kevésbé kilyuggatva, mint az előző. Szédülten telepedtem le a felkínált székre. A falfűró-ember egy percre eltűnt a konyhában, majd visszatérve, egy apró ezüstitálát rakott közénk az asztalra, melyen két hívogató kávé gőzölgött. Hálásan pillantottam rá, majd elvettem az egyiket. Lassan kortyoltam. Kezdtém életre térni. Sőt, jól éreztem magam (a kávéval versenyt gőzölgő, mindent beterítő betonpor ellenére). Mialatt a kávé ittuk, mindketten mélyen hallgattunk. Mintha valami olyasmiről kellene most beszélgetnünk, amit mindketten legszívesebben szemérmesen elhallgatnánk, mintha a beszéd felébreszthetné a falak démonait, akik itt, az agyonlyuggatott falak között könnyedén ránszabadulhatnak.

- De hát miért? - kérdeztem, miután letettem a kiürült csészét, megtörve ezzel a ránk nehezedő csendet.

- Hogy miért furkálom a falakat ilyen... ühm... lelkesen? - mondta. - Azt hiszi, hogyha nem kellene furkálnom, ha tehetnék mást, ha lenne más megoldás, furkálnám a falakat? Maga el sem tudja képzelni, hogy micsoda fárasztó, nyomasztó munka ez! Magának fogalma nincs róla, hogy mit érek akkor, ha nem furkállok! Micsoda lelki kínokat élek át! És amikor fűrok, az az őrlítő bizonytalanság, hogy talállok-e valamit... A feszültség, ami majd szétveti a koponyámat. Ami rám ül, és egyben szorongat, fogva tart. Minden, de minden este hulla fáradt leszek és még éjszaka sem tudok pihenni. A fűréssel álmodom! Álmomban folytatom azt, amit este befejeztem, és reggel, ébredés után újra fűrnöm kell. És ez így megy megállíthatatlanul és könyörtelenül, és az egész lassan teljesen felőröl.

- De hát miért csinálja egyáltalán? Miért nem él úgy, mint bármely másik ember? Miért kell fűrnia, mit szándékozik azzal elérni, hogy sajtot csinál a lakásából? - kérdeztem némi részvétellel a hangomban.

- Keresek valamit - mondta, és szemeiben különös, mélyről jövő fájdalom tükröződött, mintha kutakba néznék; a mélység tele hideggel, nedvességgel, rettegéssel.

- Keres valamit? - hitetlenkedtem. - És a falban akarja megtalálni? - kérdeztem.

- A falakban ezelőtt még soha nem kerestem. - mondta halkan. - Gondoltam, talán a falban majd megtalálom.

- De hát mit keres, jóember! A falban beton van, meg sóder, meg vasak, csövek, vezetékek és semmi más.

- Hogy mit keresek? Fogalmam sincs. Valamit, ami helyrerázhatná az életemet. Valamit, ami rámutat arra, hogy én is érek valamit. Valamit, amiért érdemes még leélnem azt a nyomorult néhány évtizedet, ami még jobb esetben előttem van. Valamit, amiért értelme van reggel felkelnem, amin gondolkodhatok nappal és ami boldogsággal tölt el, ha rajta gondolkozom, valamit, amivel szívesen álmodom éjszaka. Azt kérdezi, mit keresek? A kérdése hibás! Nem az számít, hogy mit keresek, hanem az, amit esetleg találhatok.

- De hát a falban semmit nem találhat! A falban semmi olyan nincs eltemetve, amit maga keres! Miért nem tanul inkább nyelveket, ha ennyi fölös energiája van! Miért nem jár társaságba, ahol emberekkel beszélgethet. Az emberek magának sokkal többet adhatnak mint ezek a falak!

- Megpróbáltam. Nem adtak többet. Semmit sem adtak! Azt hiszi nem próbáltam meg? A legtöbbjük sokkal üresebb volt, mint ezek a falak. Sokkal üresebb! Fel sem merült bennük, hogy valami nincs rendben az életükkel. Emberek születtek és haltak el körülöttük. És ők? Csak éltek bele a világba. Nem voltak kérdéseik! Érti, nem érdekelte őket az ilyesmi! Találkoztam olyanokkal, akik hasonló cipőben jártak mint én. Ezek viszont ugyan olyan talajvesztettek voltak, mint én. Ők is kétségbeesve kerestek valamit. Lehet, hogy nem falat fúrtak, de kerestek valamit. Soha nem találtak semmit.

- Ez nem igaz! A világban rengeteg olyan ember él, aki megtalálta az élete értelmét. Például valamelyik vallásban, hitben, amit követhet és ami vezet - mondtam.

- Vallások, na igen! Végigjártam őket. A keresztényektől egészen a krisnásokig. Kijelentik, hogy valami létezik, legyen az Isten vagy bármi, hogy valami úgy van, ahogy le van írva és kész. Nem lehet velük vitatkozni, mert minden vitában önellentmondásokba kerülnek. Egyesek, amikor az ember feltár előttük egy-egy ilyen önellentmondást, úgy védekeznek, hogy nem engedik eljutni agyukig a kérdést. Mások viszont, ha sarokba szorítva érzik magukat, a bibliát és mindenféle szentnek kikiáltott könyveket lobogtatnak, szent idézeteket mormolnak; pajzsként használják ezeket a könyveket. Amikor végképp nem tudnak már veled mit kezdeni, jobb esetben kikiáltanak értetlennek vagy éretlennek, rosszabb esetben pedig eretneknek, szentségtörőnek, ördögnek. És mindezt saját hiányos, inkonzisztens világképük védelmében. Megpróbáltam, kedves barátom. Ez nem az én világom. Ez nem az az út, amit én követni tudnék. Ne értsen félre, nem hiszem, hogy ezek a vallások rosszak lennének. Egész biztos vagyok abban, hogy sokak találják meg benne a számításukat, a boldogságot. De én erre képtelen vagyok!

- Értem. De hát a világban olyan sok minden van... sok... csodálatos dolog akad. Sok minden, amit nem értünk, ami számunkra távoli. Látszólag elérhetetlen. A világ törvényei..., meg maga a Világegyetemünk... Ami bennünk is tükröződik, hiszen mi is része vagyunk ennek az egésznek... Nem gondolt még soha arra, hogy a világ jobb megismerése, rendjének tanulmányozása adhatja meg a választ a kérdéseire? Tanuljon mondjuk matematikát vagy fizikát a falfúrás helyett!

- Fizikus vagyok. Hát nem furcsa! Én is pont ezekkel a gondolatokkal indultam neki ennek a pályának.

- És nem adott semmi támpontot, ami alapján elindulhat? Semmit, ami hozzásegítheti ahhoz... amit keres? Azt csak nem mondhatta a fizika, hogy a falfúrással találhatja meg a választ a kérdéseire?

- Rengeteg dolgot megértettem általa. Dehogynem, sok mindent adott. De amit én keresek, a valódi értékek, a valódi célok, arról végig némán hallgatott. A fizika nem ígérget olyasmit, amivel nem tud elszámolni, mint a vallások. Amit állít, az viszont részekre szedhető, szabadon boncolható. A fizika legalább megengedi a kérdéseket. Igaz, léteznek kérdések, amik megkérdésezhetetlenek. Léteznek nézőpontok, amikből a szemlélő ki van rekesztve. A fizika, talán meglepő, de valójában nem ütközik az Istenképekkel. Csak éppen más dimenziókba teszi őket. És pont ez a szabadság, ami lehetővé teszi egy Isten létét, ez a szabadság, ami miatt nem adhat választ a kérdéseimre. És hát visszatérve a falakhoz, a fizika pont azt állítja, hogy a falakban bármi lehet. Mindaddig bármi lehet, amíg meg nem lestük, mi van bennük. Ahhoz, hogy megbizonyosodjunk, hogy a falban csak beton van, meg vasak, meg kavicsok, ahogy ön mondta, szükség szerűen ki kell zárnunk azt, hogy valami más is lehet ott. Erre pedig egyetlen mód van, ha kifúrjuk ott a falat és megnézzük, hogy mi van a lyukban. Ha már sok lyukat fúrtunk és mindenütt csak betonport találtunk, meg kavicsot, meg vasat, jogosan mondhatjuk, hogy mindenhol csakis betonpor, meg kavics, meg vas van. De ezt sosem állíthatjuk százszázalékos bizonyossággal. Akármikor állunk is le a falfúrással, mindig hagyunk valami icipici esélyt annak, hogy esetleg valami más is volt ott, amit nem találtunk meg, sőt amire nem is gondoltunk soha, hogy ott lehet vagy akár létezhet. A kérdés, mekkora kockázatot vállalunk. Hipotéziselmélet, uram, tiszta statisztikus matematika.

Csak ültem ott és hallgattam, ahogy beszél. Az egész valahogy teljesen lenyűgözött. Csakis az zavart, hogy képtelen voltam eldönteni, hogy egy ártatlan örülttel ülök egy asztalnál, vagy a muki teljesen normális, csak valahogy, ahogy ő fogalmazott, talajvesztett. Lehetetlen lett volna bármit is felhozni a falak védelmében. Végül megköszöntem a kávé és megígértettem vele, hogy ha már mindenképpen úgy érzi, hogy fűrnia kell, próbálja meg a dolgot napközben elintézni. Ebbe készséggel beleegyezett. Amikor elbúcsúztam, az ajtóban még egyszer beledenéztem apró, csillogó, szürkészöld szeméibe. Furcsa, de ott, abban a pillanatban valahogy tökéletesen megértettem ezt az embert és együtt éreztem vele. Mindemellett hihetetlen megkönnyebbülést okozott ha arra gondoltam, hogy amikor lemegyek majd a lakásomba, lyukak helyett Melinda fogad. Visszabújok majd a tiszta és még meleg ágyba, odabújok mellé és átölelem. Reggelit készítek neki és nem lesz a közelemben egyetlen marék betonpor sem.

Amikor leértem a lakásba, Mel már lázasan sürgött-forgott. Megterített reggelire. Az asztalon ott gőzölgött egy nagy kancsó tejeskávé. A fehér abrosz közepén szépen elrendezve az aransárga, friss, ropogós zsömlék csinos kupaca, körülötte méz, sajt és áfonyadzsem. Az általam kiborított cukrot már rég felseperte. Mel friss volt és üde. Látszott rajta, hogy alaposan kialudta magát. Így fészületlenül, kócosan, ahogy vidáman tett-vett a konyhában, olyan gyönyörűnek láttam, mint még sohasem. Talán egy picit ehhez az is hozzájárult, hogy megszabadultam a fejünk fölötti kőbányából. Úgy éreztem, hihetetlenül boldog vagyok, ott, abban a pillanatban. Szerettem volna azt a pillanatot beletenni egy befőttesüvegbe, hogy amikor úgy érzem, hogy egy pillanatra én is talajvesztetté válok, újra feltöltsön azzal a derűvel, jókedvvel, szeretettel és határtalan bizakodással, amit akkor, abban a pillanatban, Mel mellett éreztem. Mel leült velem szemben az asztalhoz. Ketté vágott egy zsömlét. Megkente vajjal és elém rakta a tányérra. Miközben ezt csinálta, végig figyeltem mozdulatait. Ittam őket, habzsoltam őket. Mel rám pillantott és szélesen elmosolyodott. - Egyél! - mondta, és füle mögé parancsolta egyik rakoncátlan hajtincsét, ami néhány perce kelt önálló életre. (Ami nem is csoda, ha azt vesszük alapul, hogy mennyi élet, szépség, szeretet lángolt ebben a nőben; az a bűbajos tincsecske csak kölcsönvett tőle egy picit.) Lassan ettem. Élveztem az áfonyadzsem pikáns

izét, a sajt, a vaj és a ropogós zsömlék izharmóniájának jellegzetes karakterét. Amikor végeztem a kávéval, felzengett fejem felett a fűrógép. Talán meglepő, de az egész most olyan volt számomra, mintha feltették volna egyik régi, de kedves lemezemet. Valahogy más volt, mint néhány órával ezelőtt. Nem csupán idegtépő ricsaj volt, ami elől menekülni kell. Tartalom volt mögötte, szólt valamiről. Énekelt. Ahelyett, hogy felborította volna lelki egyensúlyomat, megerősítette, elmélyítette azt.

- Már megint fűr! - sóhajtott Mel és felkelt, hogy eltakarítsa a reggeli maradványait. Miközben segítettem neki leszedni az asztalt, részletesen elmeséltem a hajnali randevúmat a falfűró-emberrel. Szótlanul hallgatta az előadásomat. A szeme azonban nagyon is beszédes volt számomra. Tudtam, hogy mélyen átérzi a falfűró-ember helyzetét. Azon gondolkodik, hogy mi lehetne a megoldás, hogyan enyhíthetne szegény ember kínjain, belső, önmagát gerjesztő, pusztító szenvedésein. Láttam rajta, hogy maga elé idézi életének válságos pillanatait, hogyan érzett azokban a keserű órákban és hogyan sikerült végül is megelégnie a kiutat.

- Gondolod, hogy tehetünk érte valamit? - kérdezte. Nagy barna szemeiben őszinte részvét csillogott.

- Nem tudom, nem hiszem - feleltem. - Ha tehetnénk is érte valamit, szerintem nem az az ember, aki másoktól szívesen elfogadna ilyenfajta segítséget. Magányos farkas, akinek sohasem felel meg a kitaposott út. Erősen markolja a bozótvágo kést, ő akar utat törni magának. Ha segítenél neki előtte irtani a dzsungelt, valószínűleg másmerre fordulna, máshol próbálkozna. Ez az ő harca. Nem harcolhatja meg helyette senki más.

Mel szomorúan bólintott. Ha nem is értett egyet velem teljesen, elfogadta a válaszomat. De láttam rajta, hogy az egész történet tovább dolgozik benne, mélyen belefészkelte magát az agyába. Megpróbál megoldást találni, hogy segíthessen. Megcsókoltam, hogy egy picit lelket öntsek belé. Fülébe súgtam, hogy nagyon szeretem. Erre egy picit megvigasztalódott, vonásainak szelíd szomorúsága egy félénk mosolynak szorított helyet. Lassan visszatért a jókedve, átjárta és újra megszépítette az életöröm.

*

A következő héten külföldre kellett utaznom. Egy csomó üzleti ügy csak azt várta, hogy én intézzem el. Ha magammal vihettem volna Melindát, nem lett volna semmi baj ezekkel az utakkal. Csakhogy ez ritkán jött össze. Vagy az én programom volt ezeken az utakon hihetetlenül zsúfolt, vagy Mel nem tudott elszabadulni a városból arra a hétre. Ez az út is egyike volt az ilyen magányos útjaimnak. Egy hét; egy hét Mel nélkül maga volt az örökkévalóság.

Csigalassúsággal telt el az a hét. A végén már csak arra vágytam, hogy végre otthon legyek. A repülőtéren fogtam egy taxit abban a reményben, hogy az majd szélesebben hazarepít. A taxi persze dugóba került a városban. Az a negyven perc, amíg a taxi átvergődött velem a belvároson, életem leghosszabb negyven percei közé tartozik.

Melinda hatalmas vacsorával fogadott. A vacsora fantasztikusan sikerült, de az egészben a legfantasztikusabb Mel volt. Miután befaltam a sült utolsó maradványait is - ami nem volt semmi teljesítmény, minthogy Mel hozzám képest jóformán csak csipegetett - felbontottam egy üveg félszáraz vörösbort. A bor megnyugtató társaságában letelepedtünk a nappaliban a kandalló elé. Hosszú mesébe kezdtem. Elmeséltem Melnek az elmúlt hetet töviről-hegyire. A bor és a mellettem lobogó barátságos kandallótűz megoldotta a nyelvemet. Mel mosolyogva hallgatott, majd ő kezdett mesélni. Olyan jó volt hallani; szavai szinte hipnotizáltak. Amikor kifogytunk a szóból, ágyba bújtunk, de az alvás gondolata még úgy másfél óráig eszünkbe sem jutott.

Már néhány napja otthon voltam, amikor kezdett tudatosulni bennem, hogy itt valami nem stimmel. Valami rendkívül zavart, nyugtalanított, de sokáig képtelem voltam megfogalmazni, mi lehet az. Aztán miközben otthon éppen a csapot próbáltam javíthatni, hirtelen beugrott. *Megszűnt a fűrés!* Amióta hazajöttem, most döbbsen csak rá, egyszer sem hallottam az elmúlt hónapokban olyannyira megszokottá vált fűrógép zaját. Mi történhetett? Csak nem halt meg? Vagy elköltözött? Mindegy. Ez nem az én dolgom. Semmi közöm hozzá. De mégis! Képtelen voltam kivenni a dolgot a fejemből. Abba hagytam a csap szerelését, beletöröltem a kezemet a munkásruhámba, majd úgy ahogy voltam, felmáztam egy emeletet és becsöngettem a betonporos lakásba.

Azt vártam, hogy valaki más fog majd ajtót nyitni, vagy egyáltalán senki sem fog ajtót nyitni. Miközben ott az ajtó előtt várakoztam, azon morfondíroztam, hogy mit fogok akkor mondani, ha valaki más lakik már a lakásban, mert mondjuk a falfűró-ember eladta, vagy mert a többi szomszéd beperelte csendháborításért és kilakoltatták. Szinte megkönnyebbültem, amikor az ismerős férfi fej bukkant fel az ajtónyílásban.

- Ne haragudjon, hogy zavarom, tudom, hogy az egész valójában nem rám tartozik, de mostanában mintha már nem fűrna - mondtam.

- Így van! Most már semmi szükség nincs arra, hogy falakat fűrj - jelentette ki magabiztosan és vidáman, miközben kezével tessékelt befelé.

A lakás, amióta itt jártam hihetetlen változáson ment keresztül. A padlóról eltűnt a törmelék és az utolsó marék betonport is alaposan feltisztították. A falfűró-ember láthatóan nagy munkában volt: minden lyukat amit fűrt, most egyesével betömögette, begipszelte, majd az így kijavított falat letapétázta. Habár a munka garmadája még előtte volt, a lakás már kezdett emberhez méltó képet öltetni. Fűtten tettem.

- Ez... ez egészen elképesztő! - mondtam. - Őszinte elismerésem. Látom, sikerült ráébrednie, hogy a falakban az égvilágon semmit nem találhat a vacak kavics, betonon és vasrudakon kívül.

- Ki kell ábrándítanom - mondta nevetve. - A fűrészt azért hagytam abba, mert *megtaláltam* amit kerestem.

- Hol, a falban? Na ne szórakozzon! Talált valamit a falban? Egy aranyrögöt, vagy ékszer, vagy egy eldugott térképet vagy valami hasonlót? - kérdeztem hitetlenkedve.

- Nem, nem, nem! Semmi hasonlót. Hanem találtam valakit. Egy fantasztikus NŐT. Egészen hihetetlen. Amikor a falat fűrtam, soha még csak meg sem fordult a fejemben, hogy végül egy nőre fogok bukkanni. Ez a nő új életet adott nekem. Szeretetet és szerelmet. Megvigasztalt és megbékített. Olyan dolgokat vettem észre magam körül, amikre eddig vak voltam. Ezek a dolgok aztán életre keltek és célokat mozgattak felém. És mindezt neki köszönhetem. Kirángatott az örvényből. Szerelmével, bájával, kedvességével, törődésével, jókedvével.

- Egy nőt talált a falban? Na ne zöldítsen! Mi volt az? A gyártásnál véletlenül a betonba ejtett pornóújság? Mi ez, mondja, egy modern Kőműves Kelemen? Komolyan gondolja, hogy beveszem, hogy egyszer csak kifurkál a falból egy nőt, ami aztán megváltoztatja az életét? - kérdeztem némi ingerültséggel. Azt hittem, hogy hülyét akar belőlem csinálni.

- Dehogy, dehogy! Persze hogy nem! Nyilvánvaló, hogy nem volt bebetonozva a falba! A dolog sokkal egyszerűbb - mondta mosolyogva. - Úgy egy hete történt, hogy azt a szemközti falat - mutatott kezével az étkező falára - kezdtem el fűrni. Ekkor már a kimerültség végső határához közeledtem. Azt mondhatnám, hogy ez a fal volt az utolsó reményem. Fűrtam és fűrtam. Jó kemény beton, alaposan megizzasztott. Minden lyukat, ahogy ezt csinálni szoktam,

alaposan megtisztítottam a betonportól, majd gondosan bevilágítottam a zseblámpámmal, hogy megnézzem hátha van ott valami. Így telt el az egész délelőtt és az egész délután. Aznap 212 lyukat fúrtam, és az eredmény abszolút nulla. Bekaptam valamit vacsorára, majd vissza akartam térni a fűráshoz, de valahogy undorodtam mindentől. Leginkább a fűrőgéptől undorodtam. Hatalmas önuralomra volt szükségem, hogy visszanyerjem széjjelzilált hitem néhány morzsáját, és végül este felé rászántam magamat egy utolsó fűrásra. Nekifeszültem a falnak és fúrtam, fúrtam csak fúrtam szinte öntudatlanul. A fej füstölt, a tapéta megszenesedett a lyuk körül. De úgy éreztem nem hagyhatom abba a fűrást, mert ha most abbahagyom, akkor soha nem fogom tudni újra elkezdni és akkor végem van. Végem! Tudom, nehéz ezt magának ép ésszel megértenie. De akkor, azon a lyukon múlt minden, arra a lyukra tettem fel az egész életemet. És hirtelen megszaladt a fűrő. Annyira megijedtem, hogy elengedtem a gépet. Az acél pengve tört ketté a nehéz fűrőgép súlyától. A fűrőfej beletört a lyukba. Megpróbáltam kipiszkálni, de sehogy sem tudtam kihúzni. Ekkor véletlenül nyomni kezdtem, és azt tapasztaltam, hogy könnyedén megy befelé. Egyszerűen átfúrtam a falat. Ez még soha nem történt meg velem. Átfúrtam az egyik közfalat!

- Katakomba! - vettem közbe izgatottan. - Talált egy titkos helyiséget!

- Ugyan, ne marhaskodjon! Ez egy panel lakás. Itt nincsenek titkos folyosók, átjárók meg kamrák. Nem, szó sincs ilyesmiről. Egyszerűen átfúrtam a másik lakásba. A mellettem lévő szomszédos lakásba. És átnéztem a lyukon. És tudja mit láttam? Életem legfantasztikusabb, legszebb nőjét pillantottam meg ott. És tudja, hogy mit csinált? Falat fűrt. Ugyan úgy falat fűrt, ahogy én falat fúrtam. Ugyan úgy tele volt a lakása padlója betonporral, mint ahogy az enyém tele volt. Ott állt, izzadtan a munkától, vállig érő barna, göndör haja összeragadva a betonportól, kezében fűrőgép. Szemében az a tűz izzott, amit oly sokszor láttam az utóbbi hetekben, ha a tükörbe néztem. Így bukkantam rá életem legnagyobb nőjére. Szédülve botorkáltam kifelé a lakásból. Becsöngettem hozzá és ...

- Ez egész egyszerűen elképesztő! Ez a leleslegvalószínűtlenebb történet, amit valaha is hallottam - vallottam be elbűvölten. És azóta?

- Azóta sokat vagyunk együtt. Rengeteget segítettünk egymásnak. Lelkileg. Mindketten abbahagytuk a fűrást, kitakarítottuk a lakást. Az övét már ki is tapétáztuk, újrafestettük. Az enyémen dolgoznom kell még egy kicsit, amint látja. Szeretjük egymást. Megértjük egymást. Be kell vallanom, hogy Melinda jelenléte mindent megváltoztatott az életemben.

- Melindának hívják? - kérdeztem egy picit meglepődve. - Érdekes, az én feleségemet is Melindának hívják - mondtam.

- Hát ez remek, egyszer összejöhetnénk így négyesben. Valamelyik hétvégén. Egész biztos vagyok benne, hogy Mel nagyon érdekesnek találná magát - mondta vidáman az ex-falfűrőember.

- Mel, hogyhogy Mel? - kérdeztem letaglózva. - Csak nem így becézi őt?

- Azt szereti, ha Melnek hívom. - mondta. - Nekem tetszik, egészen egzotikus, nem?

- De. Egzotikus. És most hol van Mel?

- Jaj, ezen a héten rendkívül elfoglalt. Én is szinte csak néhány órát látom naponta, és az éjszakákat sem tudja velem tölteni, minthogy éjszaka dolgozik, tudja. Pocsék munka, pocsék beosztással, de ahogy ő mondja, legalább jól fizet. Az előző héten azonban nappalis volt. Akkor sokkal jobb volt. Itthon volt éjszakára is. Istenem, micsoda egy fantasztikus nő! Egyszerűen rajongok Melért. Fantasztikus, fantasztikus egy nő, nekem elhiheti! Mindenképpen át kell jönniük a hétvégén, csinálunk egy óriási partit, jó?

- Én benne vagyok, de még előtte meg kell kérdeznem Me..., izé a feleségemet - mondtam. A hangomba, ki tudja miért, némi remegés költözött. - Tudja, valamit igazából nem értek - mondtam. - Hogyhogy nem vette észre előzőleg, hogy valaki a másik lakásban állandóan falat fűr? Mert az, hogy mi nem vettük észre, az érthető, hiszen minden esetben azt hittük, hogy maga csinálja az egész felfordulást. De magának észre kellett volna vennie, hogy valaki más is fűr a közelében.

- Kezdetben amikor elkezdtem az egészet, egész biztos, hogy észrevettem volna. De amikor megtaláltam Melt, amikor átmentem hozzá, akkor ő még csak pár napja fűrt intenzíven. Azokban a napokban, nem tudom, hogy meg tudja-e ezt érteni, én már nem voltam része ennek az univerzumnak. A világ számomra nem létezett. Csak ezek a falak voltak, a betonpor, a fűrógépem és semmi más. Ha ágyúval lőtték volna a szemközi házat, azt sem vettem volna észre.

- Tényleg fantasztikus lehet az a nő, ha ebből az állapotból vissza tudta rángatni magát - mondtam elismerően.

- Fantasztikus! A legangyalibb, legnemesebb teremtes, akivel valaha is találkoztam. És mindamellet eszméletlenül szép is - felelte, és csak úgy áradt belőle a lelkesedés. - Hogy én milyen hülye vagyok! - csapott a homlokára. - Csináltam róla kb. egy hete néhány polaroidot, amikor elhatároztuk, hogy mindketten abbahagyjuk a fűrást. Amikor még minden tele volt betonporral. Megkértem, hogy vegye kézbe a fűrógépet és fűrjön még egy utolsó lyukat, hogy úgy fényképezhessem le, ahogy rátaláltam. Tetszett neki az ötlet. Isteni kép lett belőle! - hadarta lelkesen, miközben az egyik asztal tetején tornyosuló papírhalom közül megpróbálta előbányászni a képet. - Itt van! - nyújtotta felém a fotót. - Ő Melinda.

Az volt. Melinda volt. Csakhogy az ÉN Melindám, a kurva életbe. Éreztem, ahogy a vér kiszalad az arcomból. Szédültem. A fényképen Melinda volt, kibontott hajjal, koszos munkásruhában, ahogyan éppen falat fűr, miközben a lehető legszélesebb mosolyával vigyorgott a szemeimbe.

Már nem emlékszem, hogy eltéptem vagy csak eldobtam a fényképet. Szó nélkül kirohantam a lakásból. Szerencsétlen pali csak állt ott döbbenten, megmerevedve, váratlan kirohanásomat némán figyelve. Láthatóan gőze sem volt arról, hogy mi kavarhatott fel ennyire. Lerohantam az emeletről, becsörtettem a lakásunkba. Majdnem a nyakamat törtem amikor megbotlottam a fürdőszoba előtt szerteszét hagyott csapszerelvények egyikében. Feltápaszkodtam. Betaszítottam a nappali ajtaját. Olyan lehettem, mint egy megvadult vaddisznó, akit a vadász megsebesített és most mindennek és mindenkinek neki akar menni örjöngő dühében. Melinda a hintaszékben kényeztette magát és valamilyen ostoba vetélkedőt bambult a TV-ben. Amikor kivágtam az ajtót, mosolyogva fordult felém, de látva megvadult arckifejezésemet mosolya hamar elhervadt.

- Történt valami? - kérdezte vigasztaló, ártatlan hangján.

- Történt. De inkább neked kellene mesélned, nem gondolod?

- Nekem, miről?

- Mondd, te teljesen hülyének nézel? Azt hitted, hogy nem fogok rájönni? Mond neked esetleg valamit az a szó, hogy betonpor?

A szája lebiggyedt, fülei vörösre váltak.

- Ő mondta el neked?

- Megmutatta nekem azt a tündéri polaroidot. Igazán jól sikerült!

- Ne légy cinikus! Én az egészet nem így terveztem. De a dolgok kicsúsztak a kezemből. Értsd meg, hogyha én nem vagyok, az az ember már régen halott! Szüksége volt rám! Amíg te tudja fene, hogy hol utazgattál, addig neki rám volt szüksége. Olyan elesett volt, olyan szerencsétlen! Ahogy te is mondtad, talajvesztett. Segíteni akartam rajta. A fenti lakás éppen üres volt. Bérbe vettem. Segíteni akartam, de fogalmam se volt hogyan. Képtelen voltam megérteni az örületét. Gondoltam, csakis egy dolog segíthet, csak egy dolog vihet hozzá közelebb, ha magam is úgy élek néhány napig, ahogy ő él. Vettem egy fűrógépet és én is fűrni kezdtem. El sem tudod képzelni, hogy micsoda szörnyű, kimerítő, idegtépő munka. Elképzeltem, hogy az életem azon múlik, hogy mit találok a falakban. Csodálom, hogy neki volt energiája hetekig ezt csinálni. Én a második napon már remegtem a kimerültségtől. Szörnyű volt! És akkor átfúrta a falat. És ájtött, rám talált. Boldoggá tudtam tenni. Szüksége volt rám és be kell vallanom, hogy nekem is rá. Nehéz ezt elmagyarázni... Nem tehettem meg, hogy kihátrálok a képből. És a dolgok magukkal ragadtak és sodortak. Reméltem, hogy mire hazajössz, az egészet valahogy rendbe tudom majd hozni. De valahogy soha nem jött össze a dolog. Tudom, most dühös vagy. De remélem idővel majd nekem fogsz igazat adni...

- Lefeküdtél vele? - kérdeztem fakó, remegő hangon. - Lefeküdtél vele?

- I... igen, néhányszor. Értsd meg, hogy nem tehettem mást!

A szám teljesen kiszáradt. A düh, amit eddig éreztem eltűnt, és csak űrt hagyott maga mögött. Jéghideg űrt. Csak egy héj voltam, ami tökéletesen üres belül. Remegő lábakkal, szomorúan hagytam ott a szobát, amit szinte teljesen betöltött Melinda könnyes arca. Kiléptem a lakásból. Az este puhán és melegen vett körül. Beültem a kocsiba, felkapcsoltam a reflektorokat, beindítottam a motort és kihajtottam a városból, ki az országútra. Vadul száguldottam. Fogalmam sem volt, hogy merre megyek, csak követtem az utat, hagytam hogy vezessen. Útközben kifogyott a benzin. Beálltam egy benzinkúthoz. Amíg a kutas feltöltötte a kocsit, a kút boltjában mindenféle hülyeséget összevásároltam. Úgy éreztem, hogy a vásárlás megnyugtat. Fogalmam sem volt, hogy mit rakok a kosárba; mindenfélét lekapdostam a polcokról. Teleszedtem a kosarat. Amikor már nem bírtam többet belegyömöszölni, kifizettem a számlát, beöntöttem az egészet a kocsiba és továbbrobogtam.

Nem tudom mennyi idő telhetett el. Nem érdekelt az idő. Az a tűz, ami eddig hajtott, lassan alábbhagyott. A lángok eltűntek, de a parázs még sokáig égetett. Lelassítottam a kocsit és lehajtottam a sztrádáról. Befordultam egy mellékutcába, áthajtottam egy falu vidáman lüktető fényeinek. Találtam egy földutat és ráfordultam. Megálltam. Kiszálltam a kocsiból és leültem a fűre. Éjszaka volt és telihold. A teliholdat bámultam; tisztán látszottak rajta a kráterek. A hold a körülöttem magasodó fáknek különös, kísérteties árnyékot kölcsönzött. Lassan kezdtek visszatérni az érzékeim. Az első dolog amit éreztem, a mardosó éhség volt. Reméltem, hogy a benzinkútnál bedobtam a kosaramba valami ehetőt is. Felkászálódtam, oda mentem a kocsinhoz, kinyitottam a csomagtartót, hogy keressek valamit abban a rakásban, amit nem sokkal ezelőtt teljesen öntudatlanul vásároltam össze. Kotorásztam a sötétben. És egyszer csak valami olyasmi akadt a kezembe, amitől megfagyott az ereimben a vér. Előhúztam az árnyékból. A holdsugár nevetve csillag meg a kezemben tartott csinos kis fűrógépen.

Aponnis

A Nap éppen lenyugvóban volt. Megszelídült fénye varázslatos színeket kölcsönzött a tavakat övező óriási szikláknak, végtelenbe tűnő hegyhátaknak. A három fiatal fiú a legnagyobb tó partján ült. Tűnődve nézték a víztükroön sziporkázó aranyhidat, a narancssárgába burkolódzó sziklacsúcsokat, melyek számukra elérhetetlen magasságokban ragyogtak. Hosszú percek teltek el, amíg halkán az egyikük meg mert szólalni, megtörve ezzel a Nap fantasztikus alkonyati „hangversenyét”.

- Még mindig nem tudom, hogy van-e értelme elindulni - mondta Kék, a középső fiú.

- Nem a hegyekkel van baj, hanem mivelünk - bólintott hozzá Zöld. - Még mindig túl bizonytalanok vagyunk.

- Inkább kényelmesek vagytok, nem gondoljátok? - tette hozzá Piros. - Apáink nem kényszerítenek semmire. Maradhatunk vagy mehetünk, ahogy tetszik.

- De miért nem tért eddig vissza soha senki? Az egész olyan... olyan bizonytalan, olyan távoli. A hegyeken túl újabb hegyek emelkednek. Csak mászol, mászol és a hegy sohasem fogy el előtted. Felérhetsz egyáltalán a csúcsra...? És ha felértél, akkor mi lesz? - kérdezte Kék, avval az enyhén idegesítő hanghordozásával, amivel hosszabb távon mindig sikerült társait felingerelnie.

- Kérlek, ne kezd már megint! Mi a fenének teszed fel a süket költői kérdéseidet állandóan! Pontosan tudod, hogy akik elindultak, még semelyikük nem tért vissza, hogy meséljen. Vagy mert meghaltak útközben, vagy mert nem akartak visszatérni. Honnan a fenéből tudhatnánk? - emelte fel a hangját Piros.

Szemeiben tükröződő lenyugvó Napkorong éppen ekkor bukott az óriás hegyekkel csipkézett láthatár alá. A fiúk lassan felkászálódtak, hogy visszainduljanak az alattuk elterülő faluba, ahol eddigi életük legnagyobb részét töltötték.

*

Hosszú idő telt még el, amíg a fiúk rászánták magukat az Útra, maguk mögött hagyva a Napsütötte Völgyet, ahol szülőfalujuk pihent. Az elhatározás nehezen és lassan ért be bennük. Valójában, amikor később visszagondoltak múltjukra, sohasem tudták megmondani, mi volt az a pillanat, az az esemény, aminek hatására mégis úgy döntöttek, hogy nekivágnak.

Aponnis hegyei, melyek betérítették az egész bolygót, igen különleges hegyek voltak. Minden út, amit egy aponnisi ember maga mögött hagyott, tanított neki valamit. Az utak behálózták a völgyeket, a völgyeket határoló lankás dombokat. Behálózták a dombok között kéken csillogó tavak környékét, a tavakat tápláló gyors folyású hegyi patakok vízmosásait. Utak vezettek a magas hegyek csúcsai felé is. Ezekről az utakról azonban még soha senki nem tért vissza a völgybe.

Ha egy aponnisi ember elindult egy úton, lépésről-lépésre megtanult valamit. Az utak igen különbözőek voltak. A legtöbb út a falu körül vezetett. Ezek könnyű utak voltak; amit ezek az utak tanítottak, azt tanulta meg legelőször minden ember. Ezek voltak a viselkedés, az egymás mellett élés útjai. Ahogy a gyerekek lassan felcseperedtek, ahogy játékaik során önfeledten futkároztak, fogócskáztak a falu utcáin, kivétel nélkül mind végigjárták ezeknek az utaknak a legtöbbikét. Később már felmerészkedtek a közeli dombokra, végigjárták a közeli erdőket, felkeresték a dombok közt megbúvó hegyi patakokat. Ahogy ezeket az ösvényeket követték,

számukra legtöbbször észrevétlenül, minden apró lépéssel kaptak valami morzsácskát Aponnis varázshegyeitől. Később vezetett túrákat szerveztek számukra a közeli alacsonyabb hegyekbe. Ezek az utak már nehezebbek voltak. Voltak közöttük, akik inkább lent maradtak volna a völgyben a többiekkel játszani, mások viszont szívük szerint még magasabbra kapaszkodtak volna mindjárt az elején. S habár az ösvény, amin ilyenkor vezették a csapatot ugyanaz volt mindannyiuknak, a kirándulás mégse tette minden gyerekre ugyanazt a hatást. Ez azonban teljesen érthető, hiszen útjaik, melyeket eddig bejártak különbözőek voltak, így aztán tapasztalataik, nézeteik, ismereteik is mind-mind különböztek egymástól. Ezeken a túrákon döbbsenek rá igazán a fiatalok, milyen óriásiak is Aponnis hegyei. Minél magasabbra jutottak ugyanis vezetőjükkel, annál magasabb csúcsok tűntek fel előttük a láthatáron. Ezek legtöbbször a Völgyből valójában nem is volt látható. Az ifjaknak sokat tanított a hegy, de tudásuk minden morzsájáért izzadságuk egy-egy cöppjét adták cserébe. Ezek a cseppek a földre hullottak. Ezek a cseppek táplálták magát Aponnist, és Aponnis drágakővel fizetett érte. Ezt a cserét azonban csak kevesen tudták valóban értékelni közülük. És csak egy töredékükben ébredt fel lassan az a vágy, hogy egyszer megmásszák a távolban derengő, kékbe vesző óriás hegyek egyikét.

*

Piros, Kék és Zöld mindig igen jól megértették egymást. Sok közös utat bejártak már, és csak ritkán lobbant fel köztük egy-egy parázs vita, amikor egy útkereszteződéshez értek. Ilyenkor gyakran szétváltak, és sokszor csak napok múltán találkoztak ismét a faluban. Ennek ellenére az évek során igen jó barátok maradtak, a maguk különös módján szerették egymást.

Az elhatározás, hogy elhagyják a falut és elindulnak az óriás hegyek felé, majdhogynem egyszerre született meg bennük. Minél többet járták a környéket, ez a vágy annál erősebben vert gyökeret szívükben. S amikor kivirágzott, elindultak az Úton, amin tudták, hogy soha nem fognak visszatérni. Mivel azonban ez volt életük legnagyobb és legkockázatosabb vállalkozása, érthetően nem volt mindegy számukra, hogy melyik úton induljanak el, melyik vezet gyorsabban és biztonságosabban remélt céljukhoz.

- Vajon - tűnődött Zöld -, Sárga és Barna miért nem tartanak velünk?

- Nem tudom. Mostanában valahogy kilógnak a csapatból. Talán sohasem élvezték igazából a hegymászást - morogta maga elé Kék, miközben szórakozottan egy apró kavicsot hajított az alatta elterülő szakadékba.

- Marhaság! - mondta Piros, aki hanyatt feküdve, felhúzott lábakkal élvezte a langymeleg tavaszi napsütést. - Igenis élvezték a hegymászást. Egyszerűen csak még nem szánták rá magukat, hogy elinduljanak. Szerintem hamarosan utánunk jönnek.

- Remélem, azért nem akarod itt megvárni őket? Igazán mehetnénk már! - türelmetlenkedett Kék.

- Jó, de merre, te nagyokos? - kérdezte Piros. Lassan fölászálódott, majd egy nagyot nyújtózkodott és elindult, hogy alaposabban szemügyre vegye a szertefutó ösvényeket.

- Ha engem kérdezel, én a jobboldali ösvényt választanám... - javasolta Kék némi határozatlansággal a hangjában.

- A jobboldalit, még mit nem! - mondta Piros, miközben elolvasta a jobboldali ösvény felé mutató útjelző tábla feliratát. - Ilyen vadbaromságokat akarsz tanulni? - kérdezte színlelt döbbenettel a hangjában. Minthogy elég régóta ismerte Kéket, valójában számított már erre. Most azonban mindent meg akart tenni, hogy lebeszélje társát erről az örületről. Amit ugyanis Kék választott az olyan út volt, amit - ahogy ő ezt gondolta - maga képtelen lett volna

megtenni. A csoportos túrák során ugyanis időnként rákeveredtek ennek az ösvénynek egyes részeire, és amit ott látott, valahogy nem töltötte el elragadtatással.

- Márpedig hidd el, hogy ezen az úton tudjuk tanulni a legtöbbet! - kötötte az ebet a karához Kék, és szemében egy pillanatra örült láng lobbant fel.

- Na ide figyelj! Annak az Útnak te soha nem jutsz a végére! Érted, soha! Semelyikünk sem jut a végére. Miért kell neked mindig eszelősködni?! Nézd! Hallgass rám, és menjünk azon az úton! - lendítette a kezét Piros a legszélesebbik ösvény felé. - Arra száz százalék, hogy célba érünk. Jó, lehet, hogy hosszabb, de sehol egy meredély, sehol egy omladék. Próbálj józan ésszel gondolkodni!

- Olyanok vagytok mint két ostoba kos. Miért kell állandóan egymásnak mennetek? - szólalt meg Zöld, aki eddig némán figyelte társai párharcát. - Mi lenne például, ha egyik ösvényt sem követnénk, hanem csak úgy mennénk előre, csak úgy az orrunk után! Ezt társai azonban rögtön lehurrogták.

Hosszú alkudozás, huzavona kezdődött a három fiú között. Minél inkább belemelegedtek, annál kevésbé tudtak megegyezni egymással. Mindegyikük hosszan érvelt amellelt az út mellett, amin ő szeretett volna elindulni, és nem sajnálta a jelzőket, hogy meggyőzze társait arról, hogy az ő választásuk zsákutca, nem érdemes arra menniük. A vita eredménye az lett, hogy a fiúk mindegyike külön-külön úton vágott neki a hegyvidéknek. Mindegyikük teljesen meggyőzte magát arról, hogy az az út, amit ő jár, a lehető legjobb választás.

Az Út mindhármuk számára nehéz volt és fáradtságos. Mindhárom Út rengeteg meglepetéssel szolgált. Egyik Út sem volt könnyebb a másiknál, mindegyiken voltak egyaránt könnyű és nehéz szakaszok. Gyakran törölték meg verejtékben fürdő arcukat, gyakran kellett leülniük pihenni. Ha előre néztek, csak a meredeken emelkedő utat látták maguk előtt. Ez legtöbbször megrémítette őket. Úgy érezték, hogy az előttük álló irdatlan feladat leküzdhetetlen. De minthogy mindegyikükbe szorult némi kitartás, ilyenkor vagy leszegték fejüket, hogy csak a következő lépést lássák és így haladtak előre, vagy megálltak és végignézték a maguk mögött hagyott hosszú úton. Lenéztek a völgybe, ahol falujuk házai időközben apró pontokká zsugorodtak. Láttak másokat, akik alattuk kapaszkodnak az úton. Ezekre biztatólag tekintettek, és örültek annak, hogy ők már feljebb tartanak. Láttak sokakat, akik előttük másznak, és olyanokat is, akiket épp most nyelt el a távolban a láthatár. Ezekre irigykedve, sóvárogva tekintettek. De minden pihenő után újra elindultak, minden pihenő után visszatért az a fény a szemükbe, ami akkor tűnt fel legelőször, amikor nekivágtak a távoli hegyek felé vezető ösvényeknek.

Új sziklákat küzdöttek le, új kaptatókat hagytak maguk mögött. Azt, hogy az út valójában meddig fog tartani, senki sem tudta. Az egyetlen, amit meg tudtak nagyjából jósolni az az volt, hogy a közvetlenül felettük magasodó csúcs megmászása mennyi energiájukat fogja felemészteni. Ezeknek a csúcsoknak a tetején mindig megpihentek. Ahogy szétnéztek, csodálatos látvány tárult a szemük elé. Amerre néztek mindenütt hegyek terpeszkedtek szerteszét. Végtelen változatosságukkal, lenyűgöző szépségükkel megbabonázták szemlélőjüket. És minthogy ők minden lépéssel egy szemernyi bölcsőbbek lettek, a táj minden megmászott sziklacsúcsról nézve más és más volt, mindig új szépségeket fedeztek fel benne. Ezt a varázslatos kaleidoszkópot nézve, a fiúk gyakran érezték valami furcsa boldogságot, ami mindinkább kiteljesedett, ahogy útjuk során egyre feljebb jutottak.

Sokszor kerültek azonban veszélybe. Időnként gondatlanul léptek és megcsúszott alattuk a laza talaj. Sokszor csak egy hajszálon múlt, hogy nem zuhantak egy szakadékba, nem törték csontjaikat. Máskor pedig rossz utat választottak, melynek egyszer csak vége szakadt, nem

volt folytatása. Ilyenkor visszabandukoltak az elágazásig, hogy onnan folytassák tovább útjukat egy cél felé, aminek létezésében sokszor egyáltalán nem voltak biztosak.

Minden lépéssel azonban, minden arasszal, amit Aponnis földjén megtettek, megtanultak valamit. És minél többet tanultak, annál inkább megértették saját Útjukat. Megértették a viszonyt, ami a bolygójukhoz fűzte őket. És minél inkább megértették ezt, annál közelebb engedte Aponnis is hozzájuk a Cél, amiért kitudja mióta rendületlenül és fáradhatatlanul mászták az égig tornyosuló hegyeket.

Eonok teltek el. A falu ahonnét indultak már csak emlékezetükben létezett, rég elnyelte a ködös messzeség. Voltak pillanatok, amikor már-már látták Céljukat. Amikor úgy érezték, hogy megértik Aponnist. Ezekben a pillanatokban eggyé váltak a bolygóval. Eggyé váltak vele és a bolygó minden lényét az ölükben tartották. Az ölükben tartották és megértették őket. Ez a megértés szirmokat bontott. A virág pedig a szeretet legszebb virága volt. Ezek a pillanatok voltak azok, amelyek erőt adtak nekik, amikor Útjuk a következő ködös völgyön vezetett keresztül. Megértették, hogy a völgyeken át kell menniük ahhoz, hogy az Út még magasabb csúcsra vezethesse fel őket. Megértették és nem lázadoztak ellene. Amikor a táj egyhangúvá vált és keveset tanított, arra használták az időt, hogy feldolgozzák eddigi tapasztalataikat. Emlékeztek. Mint a jó kincstárnok, százszor számba vették értékeiket, kincseiket. És ezek a kincsek egyre tisztábban ragyogtak. S minél tisztább volt a fényük, annál nagyobb hasznukra vált abban, hogy az újonnan szerzett gazdagságuk szépségét észrevegyék. Csak ebben a fényben tudták helyesen megítélni a Jelen. Csak ebben a fényben tudták meg azt, hogy a drágakő, amit Aponnis ajándékoz minden lépésük után nekik, a drágakő, ami a Jelen foglatába ágyazva születik, micsoda fantasztikus értéket képvisel. Ez volt az első pillanat, amikor jelen voltak a Jelenben. Ettől a pillanattól fogva kezdett el valóban fogyni az Út előttük. Ettől a pillanattól kezdve kezdtek el igazán közeledni a Célhoz. Ez volt ugyanis az a pillanat, amikor a Cél rohanva megindult feléjük.

És egyszer csak megérkeztek.

Köd volt. A köd lassan tisztult. És ahogy kezdett felszállni, lassan körbevette Pirost valami lágy ragyogás. Egy csúcson volt. A legkülönösebb csúcson, amit valaha megmászott. Amikor körbenézett, az egész bolygó a lába előtt pihent. Olyan volt, mintha minden csúcson egyszerre lenne ott. Olyan volt, mintha a bolygó kifordult volna, és ő a középpontjában állna. A teljesség érzése volt. Amit eddig csak egyes pillanatokban tapasztalt, most egyszerre elárasztotta. Elárasztotta és nem tűnt tova. *Boldog volt.* Ez a boldogság azonban más volt, mint amit eddig tapasztalt. Ezt a boldogságot nem a múltból feltörő emlékek táplálták. Eddig számára a Jelen pillanatszerű volt. A Jövő bizonytalan, a Múlt pedig maga az emlékezés. Most mindez megszűnt létezni. Eggyé forrt, elválaszthatatlanul.

És ekkor megérezte a többieket. És tudta, hogy ők is ott vannak, voltak vagy lesznek. Mind-egy. Megértette, hogy csak az Út volt különböző, a Cél nem. Láta őket. Láta Kéket, és láta Zöldet. Láta a többieket. Akik már rég elindultak, vagy akik el fognak indulni egyszer, és valaha fel fognak érni oda, ahová most ő is feljutott. Mélyen társai szemébe nézett.

Mindegyikük szemében egy-egy ezerszínű szivárvány csillogott.

Sértések Kútja

Ősi téglákból vagyok összerakva. Legalul a téglák már szétmálltak, megette őket a repedéseimen, réseimen szüntelenül átáramló nyughatatlan talajvíz. A talajvíz újra és újra átmossa testemet, talpam kövei közül felbugyog, átvergődi magát finom kavicságyamon, s végül a friss víz szelíden belemossa magát százéves tégláim fogságába. De mégis inkább tégláim a foglyok, kövek és föld foglyai; a víz, a víz szabad. A víz bennem szabad; kifolyik a vízkoptatta téglák fogai között. Így aztán a víz bennem mindig friss, s mindig más és más az íze is. De ezt rajtam kívül, ott a külső világban, ahol a nyughatatlan vizek helyett a nyughatatlan szelek koptatják köveimet, oly kevesen tudják, és még kevesebben hiszik el.

Napról napra megjelenik a férfi, ritkábban a nő, s még ritkábban a két kisgyerek. Felém hajolnak, belém néznek vak szemeikkel. Mindannyian belőlem merítenek. Isznak belőlem. Ez így van rendjén, mióta megszülettem, mindig is belőlem ittak az emberek. Nem, nem ők. Más generációk; voltak akik rövid ideig maradtak csupán, néhány röpke „hidegen” és „melegen” át. Ezeknek nem sikerült szinte semmit sem átadnom a mélyemben élő ősiségből. Mások viszont hallgattak rám, több ezerszer itták mindig friss vizemet, melybe mindig bemosódott egy pici téglaráncaimból is. És képes voltam hatni rájuk! Erre rendkívül büszke is vagyok: az embereken, akárcsak rajtam, szintén ráncokat mosott ki a víz. Nagy, vastag ráncokat, szépen, lassan, idővel. Többé nem siettek, hagyták békében, ahogy én is hagyom, hogy alakítsa őket a víz. Sikerült tanítanom nekik tehát valamit. Azt hiszem, hogy ez a mostani férfi, meg a nő, meg ezek az izgága apró emberek hamarabb tovább állnak majd, mintsem hogy képesek legyenek elsajátítani a tanítást. Túl gyorsan akarnak mindent csinálni. Még arra sem lesz idejük, hogy tisztességesen megöregedjenek.

Én nem bánom ha sietnek, ők tudják, mit kezdenek magukkal. Remélem tudják. Majd jönnek mások, akik megértik, vagy csak legbelül megsejtik, hogy mi is az, amit nekik *itt meg kell tanulniuk*. Lesznek még, akik hallgatni fogják néma meséimet, akik hátukat a kávémnak vetik és csak ülnek majd ott egy későőszi napfényes délutánon, a lehulló sárga és piros falevelek néma suttozását figyelve. És két falevél között majd én is a fülükbe suttogok valamit. Ezt csak így lehet csinálni, máshogy nem megy. Nem megy akkor, ha csak azért jön ki hozzám valaki, hogy vegyen, vegyen és vegyen belőlem, de kapni valójában nem szeretne semmit. És nem tudok megtanítani semmit az embergyerekeknek sem, ha nem hajolnak át töredezett perememen, és nem dobnak apró köveket belém a csobbanás játékát figyelve, és nem kacagnak belém ezután, hogy hallják a gerincemen le-föl futkározó nevetésük tovatűnő játékát. Ezek a gyerekek, akik most felettem játszanak, képtelenek örülni egy kavics csobbanásának. A legtöbb, amit egyszer belém hajított a kisfiú, az a kislány műanyag, hosszú, szőke hajú babája volt. És nevetés helyett gerincemen vad bömbölés rohant végig és halt el tehetetlenül. Én pedig szomorúan éreztem, ahogy a műanyag baba szépen lassan aláhullik bennem (most is itt van valahol, szőke haja lágyan lebeg a sötét vízben), s még szomorúbban hallottam a dühtől átítatott sírást, ami sokkal de sokkal hamarabb elnehezült bennem, mint a csodálatos gyermekkacagás. Hogyan adjak hát valamit is ilyen gyerekeknek, akik ennyire nincsenek hozzászokva, hogy kapjanak valamit?

Mindezek ellenére, legalábbis szerintük, örülnöm kellene. Hiszen elneveztek! Azelőtt soha senkinek nem jutott eszébe, hogy nekem külön nevet adjon. Mindig egyszerűen csak kút voltam, legfeljebb a Kút. De most már nevem is van! Úgy hívnak, a Sértések Kútja, az ám! Ezeknek az embereknek ott fenn, a *nevek* a legfontosabbak, fontosabbak minden másnál. De a nevek már nem arra szolgálnak, hogy segítsenek a dolgokat helyre tenni, eligazodni a dolgok

között, hogy beszélgethessenek a dolgok valódi viszonyáról egy nyári este a barátaikkal, a kertben sörözgetve, nem; hanem pusztán a dolgok tömegesítése a céljuk, hogy besorolhassák a dolgokat gondolatcsúsz kategóriáikba, mint ahogy a nagy hulladékgyűjtő zsákokba a hulladékot gyömöszölik. A nevek nem az értelmes megkülönböztetést szolgálják, hanem a kényelmes egybemosást: ez is olyan, mint azok, ő is olyan, mint ezek. Hát most már nekem is van nevem: Sértések Kútja lettem. Azt hiszik, hogy ez megkülönböztet? Nem, pont ez az, ami elmaszatol és megsemmisít.

Sértések Kútja tehát. Talán különösnek tűnhet már maga a név is. Íme hát a története: Minden azzal kezdődött, hogy egy napon a férfi sértetten jött haza. Még éjszaka is kiszüremlett ide a kertbe, ahogy veszekedett a feleségével; minden apróságon hajba kaptak, minden rossz oka hirtelen a másik lett, ahogy minden jó hátráltatója úgyszintén. Sértettségét a férfi egész nap hordozta magában, mint egy jól záró kulacs, nem húzta ki a dugót nap közben egyetlen percre sem, nehogy egyetlen cseppjét is másokra pazarolja, így aztán hazahozta szeretett családjának. És az asszony így vált maga is sértetté másnapra, és az asszony olyan lett ettől, mint egy nagy ragacsos légyapír: minden apró sértés rátapadt a következő napon. Nem volt mondat a munkahelyén, ami ne érintette volna személyesen, s nem volt pénz, amiért ezt bárkinek is elárulta volna. S minthogy őrizte magában a sértéseit, mint valami különös, értékes eszenciát, így maradéktalanul hazavitte mind; semmi nem lötytyent ki belőle út közben, s így az egész megmaradt szeretett családjának. S adott is nekik belőle bőven: megbántotta férjét (jól tudta, hogy hol vannak a férfi gyenge pontjai, hisz ahhoz már elég régen együtt éltek) és megbántotta, finoman megalázta gyerekeit. A gyerekek aztán jól magukba zárták a sértést, magukba zárták, mint föld a cseresznyefa szerteköpködött magvait. Az iskolában a sértésmagvakat megöntözték, sőt, a már amúgy is sértett tanár még meg is trágyázta nekik az egészséget egy picit. Mire hazamentek, apró lelkükben őserdő burjánzott. Bozótvágó kést ragadtak tehát, és csapkodtak, csak csapkodtak elkeseredetten; a késsel pedig alaposan megsebeztek már amúgy is sebes apjukat megint és megint.

Folytathatnánk végkimerülésig. A kör bezárult. De mégsem: mert a boldogságra áhítozó emberi lélek mindig megtelepszik látszatboldogságának útjait. A férfi agyából pattant ki a szikra: mossuk ki magunkból esténként sértettségünket. Új szokás alakult ki lassanként náluk. Az esti fürdés közben végigdörzsölték testüket a szappannal, és miközben lemosták a bőrüket, hinni kezdték, hogy a kósszal együtt pórusaikon keresztül aznapi sértettségük is távozik. Belemosódik a vízbe, kioldódik belőlük. S minél inkább hittek ebben, annál inkább így volt ez valóban: sértettségük eltávozott merev testükből, és örökké ráncos homlokuk végre kisimult. Csodálatos napok elébe néztek, mert végre valahára őszintén ki tudták mondani azt a két szót, hogy *hazatértem, sziasztok*.

Ha így maradnak a dolgok, most egy kút lennék a sokból, kiemelve mind közül, hiszen ezekhez az emberekhez tartoznék. Most azonban a Sértések Kútjának hívnak, és nem tartozom senkihez sem, csak egy aprócska tag vagyok a Sértések Kútjainak Világnagy Klubjában. A férfi, miután látta, hogy a dolog működik, és a sértéseit az esti fürdővíz valóban kioldja, néhány napig valóban boldog volt, vagy mondjuk inkább úgy, hogy határozottan boldogabb, mint korábban. Nem is lett volna ezzel semmi baj, ha örökös jókedve előbb-utóbb nem kezd el idegesíteni. A férfi azonban hamarosan vágyni kezdett kimosott sértettsége után, vágyni kezdett azon elvesztett képessége után, hogy másokat alaposan meg tudjon minden további indok nélkül és lehetőleg mélyen szántóan sérteni. A férfi szeretett volna ismét olyanná válni, mint azelőtt. Nincs ebben semmi csoda. Ők már csak ilyenek; hiszik, hogy boldogok boldogtalanságukban, és nem képesek hosszan elviselni a fényt, s elfordulnak, mihelyst a szemükbe csillan a kútkáva felett tündöklő napkorong. Boldogságuk útjáról visszamenekülnek jól megérdemelt boldogtalanságukba, puha, sötét menedékükbe, s máris jobban érzik magukat. Így

tett a férfi is. Újra alkotott tehát, újból átformálva családjá házirendjét. Most is kifürödték sértéseiket, csak hogy most nem engedték le a sértést a lefolyón. Megmentettek mindig belőle valamit: minden alkalommal megtöltöttek egy kétliteres műanyag flakont a fürdővízzel, eltárolva benne ily módon valamennyit frissen kimosott sértettségükből. Így tett a férfi, így tett az asszony, s így tettek a gyerekek is. S mire volt jó ez az egész? Magukkal tudták vinni kis üvegekbe töltve a sértettségüket a munkahelyükre, az iskolába, s minden más helyre is, ahol esetleg szükségük lehetett ilyesmire. Amikor pedig szükségét látták a sértettségnek vagy a sértésnek, ittak a üvegcsékből, ittak a sértettség-eszenciát tartalmazó fürdővizükből, és nyomban meg is jött a hatása: újra képeseknek érezték magukat, hogy mások lelkén áthajtsanak, és újra képesek voltak minden mondaton vérig sértődni. Visszatértek tehát megszokott életük-höz, amit nyomban *el is neveztek boldogságnak*. S ezzel, hogy elnevezték, egyben be is léptek a Boldog Emberek Világnagy Klubjába is; ez különösen tetszett nekik.

Ezek a különösen boldog emberek néhány nap múltán beleütköztek egy látszólag apró technikai problémába: elfogyott otthon az összes műanyag flakonjuk és üvegük; mindet megtöltötték az előző napok fürdővizei, amelyekben az előző napok sértései voltak feloldva. Azt gondolhatnánk, hogy a megoldás könnyű, csak ki kell önteni néhány üvegből a pár napos amúgy is poshadt vizet és új vizet kell beléjük tölteni. De micsoda pazarlás ez így! Hiszen elveszne a tegnapi vagy az azelőtti sértettségük visszaidézhetetlenül. Nem, nem és nem - mondta a férfi. - Ezt nem szabad így csinálnunk. Hirtelen kisimult az arca: öntsük inkább az üvegek tartalmát az udvari kútba! - javasolta lelkesen. Az majd megőrzi nekünk a sértéseinket, akár egy évszázadon át is, és bármikor felhúzhatunk belőle vizet, és így ihatunk minden régi sértésünkből egyszerre. Így is tettek. Kihozták a fürdővízzel teli üvegeiket hozzám, és egyiket a másik után belém töltötték. Az üres üvegeket a kávémnak támasztották, és mindahányan voltak, a férfi, az asszony, és a két kisgyerek, áthajoltak a kávémon, és belém néztek, nézték a bennem mélyen csillogó vizet, amelyben most már mindannyiuk sértései is benne voltak feloldva, tőlem elválaszthatatlanul. És ekkor a férfi nevet adott nekem, (mert nevet adott mindennek) és belém kiáltotta a nevem: Te, Sértések Kútja.

S azóta napról napra megjelenik a férfi, ritkábban a nő, s még ritkábban a két kisgyerek. Felemelik a műanyag vödöröt, amit az aznapi fürdővizükből merítettek tele, és belém öntik a vízben oldott aznapi sértettségüket. Majd felém hajolnak, belém néznek vak szemeikkel, és sértettségüket biztonságban tudva visszatérnek a házba. Időnként, amikor úgy érzik, hogy különösen nagy szükségük lesz régen kimosott sértettségükre, kijönnek hozzám, merítenek egy vödörrel a vízből, majd a vizet kis üvegekbe töltik és magukkal viszik a munkahelyükre, bekészítik a gyerekek tízórais csomagjába, hogyha kell, kéznél legyen. És amikor előveszik az apró üvegeket, és megisszák a belőlem felhúzott vizet, valóban visszatér régen kimosott sértettségük. *A dolog tényleg működik*. A vízem dolgozni kezd bennük, és felébreszti elfeledett ősi sérelmeiket. Hangulatuk hirtelen tüskés lesz, és újra képesek lesznek harapni minden semmiséget, újra képesek lesznek úthengerként áthajtani más emberek lelkén és érzelmein.

A vízem valóban alakítja őket, a vízem mindig alakít. De nem vagyok egy csöppet sem büszke arra, amit náluk létrehoz. A víznek máshogy kellene hatni rájuk; mesélnie kellene nekik a csöndről, mesélnie halkan szálló fehér és szürke felhőkről. Mesélnie, arról, ahogy elnehezülnek és földre csavarják tartalmukat. Mesélnie patakokról és folyókról, örvényekről és hínárról, puha iszapról és fürge ezüstös testű halakról. Mesélnie kellene nekik tavakról és sós tengerrekről; amint a tenger sós hullámai a parti köveket lassan, évezredek alatt koptatják. A vízpára lágy lehetét kéne minden korty vízemben megérezniük, földben kúszó, sziklák között, mélyen szaladó földalatti patakok vak rohanását. De legfőképpen engem kellene benne megérezniük, mert én mindezekről a dolgokról hosszan és őszintén mesélnék nekik, s többet is: elmesélném nekik köveim történetét, és elmesélném nekik azoknak az embereknek a sorsát is,

akik mind-mind meséimen nevelkedtek, meséimet hallgatva öregedtek meg és váltak végül maguk is eggyé meséimmal. *Feloldódtak a meséimben*, eggyé váltak a történetekkel. De nem, ők csakis magukra figyelnek; és mivel bennük csakis sértettségük tud megtapadni, mint a bogács a ruhán, csakis sértettségüket hallhatják ki a vízből is.

A víz náluk is működik. *Az lesz a sorsuk, amit maguknak választottak*. S a végén, ahelyett, hogy feloldódnának ezerhangú mesém lágy forgatagában, egyszerűen megszűnnek majd létezni. Mintha soha nem is érintette volna lábuk a talajt. Eltűnnek. De mint mindennek, utolsó leheletükkel nemlétezésüknek is nevet adnak majd, mert mindennek, ha kell, ha nem, nevet akarnak adni; ez a mániájuk. S beleüvöltik a hideg hajnali ködbe, melyben egyedül bolyonganak, beleüvöltik elkeseredetten és sértetten nemlétezésük kitalált nevét: HALÁL. S mihelyst nevet adtak neki, valóban megszűnnek majd létezni, mert ezzel egyben csatlakoznak a Halottak Világnagy Klubjához is.

Egyetlen egy apró lélek van most körülöttem, akinek nem a Sértések Kútja vagyok, csak a kút: az a műanyag baba, akit hónapokkal ezelőtt hajított belém a kisfiú. Itt ül a víz alatt és hallgatja meséimet. Arany haja lágyan lebeg a vízben, körülöleli, körülengi apró műanyag fejét. Ül kavicságyamon és némán figyel. Többet tud már, mint a fejünk felett rohanó világ rohanó lelkei együttvéve: meg tud hallgatni egy öreg kutat is, nemcsak a rádiót és a televíziót. És míg fejünk felett ezek a tanulni képtelen rohanó lelkek elkeseredetten és sértetten beleüvöltik a világba, hogy *halál*, addig ez a műanyag baba lassan-lassan feloldódik majd a meséimben. És olyan szabad lesz majd, amilyen szabad a meghalni készülők soha sem lesznek. Pedig ő csak egy apró műanyag baba. De van egy nagy előnye mindenkivel szemben: ő névtelen.

Harsonaszó

Lassan tisztult a kép. Az érzés minden eddigitől különbözött. Más volt ez mint az öntudat tiszta ébersége, más volt mint az éjszakák öntudatlan ködös fátyla. Mégis magam voltam, voltak emlékeim, érzékelttem a külvilágot. Léteztem. Furcsa. Ez hát a mennyország?

Az volt. A szobám, ahol úgymond felébredtem, semmi eddigi szobára nem emlékeztetett. Mintha a szimmetriák megsokasodtak volna. Olyan volt, mint amikor az ember egy régi palota tükrös tánctermebe lép, ahol a tükrök játéka megnöveli a teret és megsokszorozza az ember apró alakját. És ekkor megláttam őket. Angyalok voltak. Teljes angyalnagyságban. Persze minden hülye festmény angyalaitól tökéletesen különböztek; sehol nagy fehér tollas szárnyak, pufók, egészségtől kerek és rózsaszín gyermekarcocskák. Micsoda marhaság! És mindezek ellenére, akkor teljesen egyértelmű volt, hogy ANGYALOK.

Angyalok!? Röhejes kis lények. Úgy néztek ki, mint egy rakás zanzásított punk. Apró, a tökéletes jóléttől meghízott testecskéik valami émelyítő rózsailatú olajtól csillogtak, amivel - ahogy ezt később megtudtam - időről-időre lelkesen bekengették egymást. Végtagjaik egyébként normálisnak tűntek. Fejüket különböző idegbeteg színűre festett kakastaréj-frizura díszítette. Ja, és majd' elfelejtem, mindannyiuk nyakában egy óriási vastag aranylánc lógott, mely köldökükig ért (volna, ha lett volna köldökük).

Meg akartam szólalni, egyrészt, hogy üdvözlhessem őket, másrészt, hogy hangot adhassak abbéli örömömnek, hogy végül is a mennyországba jutottam. Ebben kénytelen voltam mindig kételkedni, ugyanis ellenkező esetben soha nem juthattam volna a mennyországba. Logikus nem? Persze, most hogy már ide jutottam, nem volt semmi szükség rá, hogy lecsillapítsam túláradozó büszkeségemet, amely csak úgy feszítette a mellemet. Azonban minden kísérletem, hogy kinyögjek valami köszönetfélét, tökéletes kudarcba fulladt. Kénytelen voltam rádöbbenni, hogy semmiféle beszélőszervem nem létezik.

- Mi is üdvözlünk téged, seggfej! - hallottam az angyalok kellemesnek egyáltalán nem mondható hangját. Döbbenetes! Telepátia! Vagy valami hasonló lehet csak. Megértették mit akarok mondani anélkül, hogy mondtam volna, és válaszoltak anélkül, hogy kinyitották volna a szájukat. Azért a seggfej egy kicsit erős volt! Kéremszépen, a mennyországban azért ne használjunk ilyen szavakat! Komolyan mondom, felháborító!

- Ne legyél ilyen mimóza! Időnként teljesen érthetetlen, miért hozat ilyen seggfejeket az Úr a mennyországba! - rikácsolták vészjóslóan az angyalok.

- Ó, az Úr! Áldassék a neve, zengjétek dicséretét! - mondtam, illetve gondoltam egy picit zavartan.

- Zengjétek, Zengjétek, Zengjétek - énekelték az angyalok röhögéstől fulladozva, miközben egymáshoz dörgölték olajtól csillogó feneküket. Ezen egy picit megdöbbenem.

- Csúfot üztök az Úristenből? Nem szégyellitek magatokat angyal létetekre! - zengtem, harag és undor járta át egész lényemet. Erre aztán megmerevedtek. Apró arcocskáikon döbbenet tükröződött, ami aztán meglepően hamar széles vigyorba futott szét.

- Új fiú, új fiú! - rőfögték némi empátiával - majd megszokja, megszokja, la, la, la - énekelték, miközben mindannyian körbe álltak és egy számukra meglehetősen szórakoztató körtáncba kezdtek. Miután kitáncikálták magukat - ami a közben rám telepedő unalomból ítélve úgy egy jó félóráig tarthatott - szépen körém gyűltek.

- Ja, majdnem elfelejtettük, - lihegték - hogy az Úr vár rád. Odaviszünk!

Erre mindahányan voltak nekem estek. Elég sokáig tartott, amíg rájöttem, hogy a vállukra akarnak venni, és valamivel tovább, míg ez sikerült is nekik. Hiába, azok az olajos testek! Állandóan csúszkáltam közöttük össze-vissza. Az egész kívülről egy, az iszapbirkózás és a pankráció minden látványosságát egyesítő sportnak tűnhetett, amiben vagy egy tucat lény vesz részt. Szórakoztató. Persze. Én egyáltalán nem szórakoztam jól! Ideges lettem. Baromi ideges. Szerencsére hamar rájöttem a dolog csínyjára. Ahhoz, hogy az angyalok eredményesen hurcolhassanak ide-oda a vállukra véve, egyszerűen bele kell erősen kapaszkodnom valamelyikük kefeszerű punk hajába. Igazán elárulhatták volna! De nem! Ott kínlódtak egy sort. Pedig milyen egyszerű!

Miután sikerült ekképpen fennmaradnom a síkos testek puha szőnyegén, elindult a menet. Mondanom sem kell, hogy részemről az állandó görcsös kapaszkodás miatt az egész nagyobb erő kifejtést igényelt, mintha a saját lábaimat használtam volna. Mindegy. Az a fő, hogy haladunk. Isten vár! Beszélni fogok vele. Előtte fogok állni. Rajongva féltem ezt a pillanatot. Végre elérkezett! Nem hiába küszködtem végig egész Földi Életemet. Itt vagyok. Végül megérkeztem. Templomi lett a hangulatom. Elkezdtem fénybe öltöztetni a szívemet. Határtalan optimizmusomat még az angyalokkal való afférjaim és érkezésem furcsa körülményei sem tudták beárnyékolni. Itt vagyok hát és ISTEN VÁR !!!

*

- Isten vár! - közölték velem az angyalok, miközben egyszerűen csak elengedtek, minek következtében hangos csattanással értem padlót. Föltápászkodtam. A trónterem előtt álltam. A trónterem hatalmas ajtaja az égbe nyúlt; döbbszerűen vettem észre, hogy az ajtó kilincse fejem felett vagy két méternyire van felszerelve. Kétségbeesve néztem körbe. Az angyalok mögöttem egy kupacba gyűlve idétlenül vigyorogtak és amennyire ki tudtam venni, éppen fogadásokat kötöttek, vajon el tudom-e majd érni a kilincset vagy sem. Ez aztán több volt a soknál. Rájuk ripakodtam:

- Ahelyett, hogy ott téblábolnátok és idétlenkednétek, mi lenne, ha valamelyikőtök segítenek nekem kinyitni az ajtót!

Segítettek. Mondanom sem kell, hogy nem volt benne túl sok köszönet. Végül is sikerült elérnem, hogy két angyal bakot tartson, melyre felállva kb. a harmadik kísérletre sikerült elkapnom a kilincset. A kilincsen teljes súlyommal csüngve az óriási ajtó szép lassan kinyílt velem.

Aranyfény vett körül. A fény bevilágította az óriási tróntermet. Lágy volt, simogató és végtelenül megnyugtató. Elengedtem a kilincset és macska ügyességgel vettem a talajt. Körülnéztem a teremben. Szédítő volt. Szédítő magas. Olyan volt, mintha egy óriási üres felhőkarcoló belsejében állnék, amiből kiradírozták az összes emeletet. A vertikális dimenziót ritkán éli meg ilyen intenzíven az ember. Félelmetes!

A szoba közepéből indulva egy fantasztikus csigalépcső vezetett felfelé és zsugorodott ponttá fejem felett a magasban. Mit volt mit tenni, nekiindultam. Kaptattam. Izzadtam. Kaptattam. Izzadtam. Pihentem. Kaptattam. Izzadtam. Kaptattam. Egyszerre kaptattam és izzadtam, majd újra pihentem egy picikét. Miközben ott lihegek a csigalépcső egyik pihenőjén ülve, úgy az ötvenedik emelet magasságában, mit látok? Az angyalokat. Az angyalokat, amint mindannyian egy panorámaliftbe zsúfolódva elhúznak mellettem. A lift szép, nyugodt tempóban, végtelenül halkan siklott el a lépcsősor mellett felfelé. Az angyalok vidáman integettek nekem kifelé a lift üvegkalickájából. Szemlátomást élvezték a helyzetet. Hát ez nem igaz! Ilyen nincs! Mondhatták volna hogy lift is van! Igazán mondhatták volna!

Felértem. Végre. Jó kis túra volt. Még élveztem is volna, ha nem idegesítem fel magam a panoráma lifttel. Mindegy. Felejtük el! Miután kiszuszogtam a maradék harminc emelet fáradságait, éreztem, hogy újra eltölt az optimizmus és a határtalan lelkesedés. Megkérdeztem az angyalokat, - akik épp akkor szűrösködtek fel a lentől magukkal hozott Coca-Cola⁵ utolsó csöppjeit - hogy merre találom immáron az Egy és Igaz Istent.

- Hogy merre? - kérdezték megrökönyödött arccal - hát lenn van a Nagyteremben.

- Hát nem kellett ide feljönni, nem itt székel? - kérdeztem kétségbeesetten.

- Nem hát! Ki mondta neked, hogy fel kell caplatni a kilátóba? - kérdezték, miközben majdnem belefutottam a Colába a röhögéstől. Veszett düh kerített hatalmába. Beugrottam a fent várakozó panorámaliftbe és elindítottam a szerkezetet lefelé. Az angyalok nevetése gyorsan tűnt a semmibe ahogy távolodtam a kilátótól, de még egy jó negyedóra múlva is a fülemben csengett. Bevallom, kezdett elegendő lenni belőlük.

A lifttel földet érve meglepően hamar ráleltem a megfelelő ajtóra. Nem is értem, hogy hogy nem vettem észre azelőtt. Pedig teljesen egyértelmű volt, minthogy a lépcsőházból nyíló mahagóni ajtón öles betűkkel díszelgett a felirat: ISTEN ITT és alatta: kérem kopogtasson. Hihetetlen! Ha nem lettem volna már egy csöppet fáradt az angyalok marhaságaitól, kedvem lett volna meglepődni. Jó, mindegy. Itt van hát. Kopogtattam. Semmi válasz. Újra kopogtattam. Semmi válasz. Még jó, hogy újra tüzetesen szemügyre vettem az ajtót, ugyanis ekkor vettem csak észre, hogy a *kérem kopogtasson* felirat időközbe *gyere már be* felirattá változott. Zavartan nyitottam be. A szoba üres volt, eltekintve a szoba közepén elterülő óriási perzsa-szőnyeg-szerű valamitől, amin egy apró szőrös lény kuporgott és látszólag teljesen belemerült egy videojátékhoz igen hasonló, Őt szemlélőteljesen magával ragadó valamibe. Krárog-tam egyet, hogy magamra vonjam a figyelmet. Normális esetben ilyesfajta udvariasságot soha nem engedtem volna meg magamnak, különösen nem akkor, amikor feltehetőleg az Úristen színe előtt állok. Úgy tűnik, hogy az angyalok hatásának köszönhetően, lassan kezdtem asszimilálódni. Az apró bundás lény abbahagyta a tevékenységét, felkászálódott és teljes valójában szembefordult velem. Határozottan egy maci volt.

- El... elnézést - mondtam fakó hangon -, elnézést, az... az Úristenhez van szerencsém?

- Ja - közölte, majd előhúzott valahonnan egy üveg gumibogyószörpöt, egy szuszra kiitta és vagy tíz percig össze-vissza pattogott a szobában. Amikor megnyugodott, a perzsa-szőnyeg egyik végébe kuporodott. Engem pedig felszólított, hogy kuporodjak le a szőnyeg másik végébe. Kuporodtam. De nem igazán élveztem a dolgot. Az egész valahogy máshogy képzeltem el valaha. Egy szigorú, szakálas, kékszemű, jószágos, fehér lepelbe burkolódzott bácsit, vagy valami hasonlót. Legkevésbé se egy mackót! Mindegy. Legyen.

- Örülök, hogy végre személyesen is találkozhatunk - mondta a Jóisten. - Igazán örülök. Nem tudom, hogy tisztában van-e vele, de kizárólag az angyalok befolyásának köszönheti, hogy végül a mennyországban kötött ki.

- Ezeknek az angyaloknak? Miért? Örök életemben hű maradtam az én Egyetlen Istenemhez... azaz Magához! (nem mertem tegezni, annak ellenére sem, hogy egy macinak nézett ki). Ha vétkeztem, szívből megbántam. Egy rakás JÓT tettem! Nem értem, hogy mi szükség volt az angyalok közbenjárására? - mondtam megszeppenve.

---

⁵ A Coca-Cola Co. a mennyország hivatalos szponzora.

- Na igen, egy rakás jót, nem is vitás. Nem is vitás. Csak éppen alulmaradt a legfontosabban. Tisztelt uram, a legfontosabban!

- Mi... mi... mi a legfontosabb? - kérdeztem kétségbe esve.

- A HUMORÉRZÉK, tisztelt uram, a humorérzék. *Akinek nincs humorérzéke, az egyszerűen nem kerülhet a mennyországba.* Öszintén! Nézzen magába! Magában egy csepp humorérzék sincsen. Sőt, katasztrofális, hogy mennyire sincsen! Ezt egyébként fényesen bizonyítja az is, ahogyan idefelé jövet az angyalaimmal viselkedett.

- ..... (Nem tudtam mit mondani.)

- Tiszta szerencse azonban, hogy magában megvan egy igen fontos tulajdonság. Egész pontosan csakis emiatt döntöttem úgy, hogy idekerülhet.

- És mi az? - kérdeztem remegő hangon.

- A szervezőképessége. A szervezőképessége tisztelt uram! - zengte az Úr.

- A szervezőképességem? - álltam ott földbe gyökeredzett lábakkal (ekkorra már ugyanis talpon voltam). Döbbenetes! Pont a szervezőképességem. Jó, igaz. A szervezésben és az agitálásban mindig jó voltam. Mit jó, baromi jó! Igaz! Teljesen egyetértettem. De azért nem gondoltam volna, hogy végül azért kerülök a mennyországba, mert jól meg tudok szervezni dolgokat. Frenetikus!

- És miért? - kérdeztem még mindig eléggé zavartan.

- Mit miért? - kérdezett vissza a Maci, miközben naftalinszagú bundáját vakargatta elmélyülten. Egy icipicit hullott a szőre.

- Miért kell maguknak valaki, akinek nincs humorérzéke, de van szervezőképessége? - kérdeztem.

- Meg kell szerveznie az ünnepséget. Ha ügyesen csinálja maradhat, különben mehet a Pokolba.

- Milyen ünnepséget? - kérdeztem őszinte érdeklődéssel a hangomban.

- Jubilálunk, kedves barátom, jubilálunk! Most lesz a TEREMTÉS tízezredik évfordulója.

Éreztem, hogy most kezdek igazán elemembe jönni. Micsoda grandiózus feladat. Én szervezhetem a teremtés-ünnepet. Megértettem, hogy egész életemben erre vágytam. Micsoda fantasztikus beteljesülés! Örömmámorban úsztam. Igen! Én a pici, gyarló földi ember, én, igen, a végén így válok halhatatlanná, istenné magam is. Beírom nevem az égi történelemkönyvekbe. Igen! Parádés ünnepséget fogok rendezni. Mindent bele adok. Éreztem, hogy képes vagyok rá. Megcsinálom! Végre egy feladat, ami *istenigazából* nekem való.

- És egész pontosan hogyan képzelik az egészet? - kérdeztem. Hangom remegett, immáron a határtalan lelkesedéstől.

- Az ünnepség legnagyobb attrakcióját kell magának megszerveznie, - mondta ünnepélyes hangon az Úr - a központi FINGÓVERSENYT.

- Fingóóóversenyt? - képedtem el. - Hogyhogy fingóversenyt, hogyhogy fingóóóversenyt!

- Fingóversenyt. Ezt szoktunk rendezni minden jubileumkor. Fingóversenyt az angyalaim között. Látványos! Szórakoztató! Egy csomót röhögünk közben. Mi baja a fingóversennyel?

- De miért nem inkább tűzijátékot, miért nem lángosevőversenyt, cirkuszt akrobatákkal és színészeket, zenét, parádét ... miért pont fingóversenyt!? Ez... ez olyan lealacsonyító! A mennyországban! Miért?

- Milyen jogon meri kritizálni a tradícióinkat? - dörgött rám az Úristen. - Menjen, és kezdje el szervezni a fingóversenyt az angyalaimnak! - parancsolta azon az égi hangon, mellyel sikerült végképp belém fojtania a szót.

*

Hát megszerveztem. Nem volt könnyű legyőznöm azt a súlyosan rám telepedő csalódottságot, ami valósággal megbéklyózta kezdetben minden mozdulatomat. De megcsináltam. Csakis a feladat fontossága lelkesített. Az, hogy az egészet a teremtés-napért teszem, meg az, hogy a mennyországban vagyok mégis. Fontos személy lettem. Az egészben az a meglepő, hogy a munka során egészen megkedveltem a hülye angyalokat. Kezdetben eléggé nehezen tudtam boldogulni velük; sokszor kaptam dührohamot. De végül sikerült megtalálnom azt a hangot, amivel nagyjából képes voltam velük zöldágra vergődni. Soha nem hittem volna, hogy ilyen nehéz lehet tisztességgel és becsülettel megszervezni egy fingóversenyt a mennyországban. De végre sikerült! Minden készen állt. Fügöny fel! Kezdődhet a fingóverseny!

Az angyalok között meglepően népszerű volt a verseny. Soha nem gondoltam volna. Selejtezőket kellett tartanunk, hogy a nagyközönség elé már csak a legjobbak kerülhessenek. Magát a versenyt egy amfiteátrum szerű építmény belsejében tartottuk, amely direkt úgy lett kiképezve, hogy a lehető legjobban közvetítse a lelkes auditóriumnak a színpadon történeteket. Az attrakció során a versenyzők egyenként mutatták meg tudásukat a lelátókon tömörülő angyaloknak és szenteknek. A díszpáholyban természetesen a Jóisten foglalt helyet.

Megadtam a jelet a kezdésre. Ennyire talán még sohasem voltam lámpalázás. Az angyalok már régóta melegítettek a versenyre. Ez többnyire abból állt, hogy szőlőt zabáltak, majd kenyeret, majd megint szőlőt, majd bablevest, babfelfűjtat, káposztát és megint szőlőt és kenyeret. Rossz volt nézni. De ez volt a legkritikusabb pontja az egésznek. A precízen megtervezett felkészülés. Felismertem, hogy ez a legfontosabb. Az épület kiképzése olyan volt, hogy mind az auditív, mind a szaglási információt tökéletesen képes volt közvetíteni a közönség felé. Nem hittem benne. És itt követtem el a legnagyobb hibát. Technokrata agyammal a stadiont felszereltem ventillátorokkal, hogy mindenki egyformán, objektíven ítélhessen, és a színpadra mikrofont tettem, hogy senki se mulassza el egyetlen fíngás legszerényebb felharmonikusát sem. Az eredmény óriási volt. A verseny felénél sem tartott, amikor már kezdtek fejemre záporozni az őszinte elismerés első hangjai. A dicséret ár egyre csak duzzadt, duzzadt. Bevallom, jól esett. Régen kaptam ennyi elismerést. Felemelő, bódító érzés volt. És ha nem jön a finálé, akkor ma ott ülhetnék az Úristen jobboldalán. De nem így történt. A fingóverseny, amit oly nagy odaadással és lelkiismeretességgel készítettem elő, csúfos kudarcot vallott. És csak magamat hibáztathatom.

Azt hittem jót teszek, amikor a finálé előtt, - amelyben a közel fél tucat versenyző, azok, akik a legjobbnak bizonyultak, kánont fíngott - felcsavartam az erősítőket kakaóra. A hatás grandiózus volt. A hét angyali fenékből feltörő hangocskát hét mikrofon vette, és a rendszer hatalmas mértékben felerősítve közvetítette a publikum felé. A pusztító harsonaszó szinte megrepesztette az eget alattunk.

És ekkor megláttam a halottakat, a halottakat, akikhez eljutott a föld alá az angyali harsonaszó. Megállíthatatlanul megindult a FELTÁMADÁS. Idő előtt! És mindez az én túlbuzgóságom miatt. Az én hibámból. Katasztrófa! Megértettem, hogy ezek után a Pokolba kerülök. De nem lázadoztam ellene. Talán ott is hasznát tudják majd valahogy venni ragyogó szervező és agitációs képességeimnek. Talán. *Isten* tudja, talán.

„És látám azt a hét angyalt, a ki az Isten előtt áll; és adaték nekik hét trombita ...”

/ János Jelenés 8-9. rész /

Moraliméterek

***Moraliméter:** olyan szerkezet, amely az ember tetteinek megítélésére, értékelésére szolgál. A moraliméter az ember (tulajdonosa) cselekedeteit a mindenkori, társadalmilag elfogadott normarendszerhez viszonyítja. A moraliméter jelzi viselőjének, hogy tette mennyire erkölcsös, ill. erkölcstelen. A moraliméter feltalálása a legtöbb kutató szerint koherensebbé tette az emberi társadalmakat (lásd morálkoherizáció), ami nagymértékben növelte a társadalom stabilitását.*

A riadó üvöltő szirénája felhasította az álmát. Ádám felkönyökölt a kemény vánkoson. A barakk minden szegletéből káromkodások hallatszottak; visszafogott morgás, vászonruhák surranása az elgyötört emberi testeken, hideg, nedves levegő, valahol egy hangos szellentés: Ádám szívből gyűlölte a hadsereget.

- 'szott háború - sziszegte összeszorított fogakkal, miközben magára rángatta még mindig betöretlen katonabakancsát. A barakkban nem gyújtottak villanyt, mert úgy igencsak könnyedén célponttá válhattak volna. A katonák ennek ellenére percek alatt felsorakoztak a barakk előtti placcon; a felázott, agyagos talaj nyálkásan cuppogott a lábak alatt. A százados terpesztett lábbal várakozott az egység előtt. Az aransárga telihold furcsa vonásokat kölcsönzött a tisztnek, furesán eltorzította arcának gyűrődéseit; ahogy ott állt a nedvesen csillogó akácfa félárnyékában olyan volt, mintha lassan örvénylő démonokból lenne összegyúrva. Mintha az egyik halott bajtársuk nézne velük farkasszemet, akinek már félig lerohadt az arca. Ádám álmosan bambulta az előtte tornyosuló századost. Látni és hallani vélte a kukacokat, ahogy cuppogva zabálják a húst a tiszt fejéről. Nemsokára már csak egy hófehérre tisztított koponya marad. Magában ismét lerögzítette, hogy utálja a hadsereget, utálja ezt az egész kibaszott háborút.

A tiszt hangja kólintotta fejbe:

- Végre, hogy kivonszoltátok a férges seggeteket! - mondta rekedtes hangon. - A felderítők jelentették, hogy északon mozgolódnak a tetvek. Várhatóan nekünk jönnek még ma éjszaka. Beássák magukat a B terv szerint, és nyitva tartják a csipás szemüket, mert ha nem, és megússzák, akkor én fogom kinyomni, aztán beleszarok a tátongó szemgödörükbe, megértették!

A katonák kórusban egy „igen uram”-ot üvöltöttek, majd fegyelmezetten megkezdték a már begyakorolt akciót.

Ádám nehézkesen vonszolta magát a saras erdei úton, letért a megbeszéltnél, leszámolta a húsz lépést, majd ásni kezdett. Mérhetetlenül álmos volt. Az egészét hihetetlenül idiótának érezte. Beássá magát, belemászik a nedves gödörbe, és vacogva várja majd, hogy az erdő mélyéből feltűnjön néhány ember, aki szintén álmos és utálja az egészséget, és utálja, hogy itt kell ebben a 'szott erdőben vadászni más emberekre. És majd meghúzza a ravaszt a géppisztolyán, és az a valaki, aki szintén álmos és utálja az egészséget meghal egy aprócska fémdarabkától.

Az ásás egy picit felfrissítette. A ruhája hamar benyirkosodott az erdő párás levegőjétől és saját verejtékétől. A ruha rátapadt a testére, amitől bőre több helyen veszettül viszketni kezdett. Bemászott a gödörbe, fegyvere csövét az előtte heverő mohás fatörzsre fektette és célba vette az előtte elterülő nyugodtan gőzölgő erdőt. Ahogy ott ücsörgött, ismét elöntötte a fáradtság; zsibbadt lábától indult, elnehezítette, megmerevítette derekát, felkúszott a mellkasába, majd felgyűrűzött a nyakán, hogy végül beleömlhessen az agyába, ahol feloldódott és elkeveredett az agyvizében. Szemhéja égni kezdett, szemei előtt a kép el-elhomályosult.

Küzdött az ébren maradásért. Úgy érezte, belehal, ha nem alszik egy keveset. Figyelmeztette magát, hogy az könnyen lehet végzetes is. Nem aludhat el! Mondogatni kezdett magában egy verset. Elakadt. Képtelen volt gondolkodni. Képtelen volt ébren maradni. Képtelen volt elaludni. Szenvedett. Dörzsölni kezdte megmerevedett végtagjait. Nem használt; kénytelen volt kompromisszumot kötni saját magával. Tíz másodperc alvás (ennyi idő alatt még semmi baj nem történhet, kiszámolta), majd egy perc aktív figyelés. Az első két ciklust jól bírta. Aztán a tíz másodpercből tizenöt lett, majd húsz; rémülten vette észre, hogy majdnem elaludt. Kétségbeesve dörzsölgette meg újra elzsibbadt lábait. Remélte, hogy a masszírozás majd felfrissíti; újból tévedett. A fáradtság minden eddiginél intenzívebben támadott. Ádám őrjöngött és küzdött. És Ádám ezegyszer elvesztette a csatát. Feje előrebukott és elszendergett a gödörben.

Furcsa zajra ébredt. Nem messze tőle két alak lépkedett az erdőben. Agya villámgyorsan kitisztult. A fegyveréért nyúlt, ami kibiztosítva pihent a keze ügyében. Becélozta az embereket, és... és elöntötte valamiféle furcsa idegesség. Azelőtt még soha nem ölt embert. Valahogy mindig elkerülte a dolog. Most lelőheti őket. Most végre igazi katonává válhat. Nem kell többé szégyenkeznie, hisz ő is megnyitja saját listáját. Nagyot nyelt, gondosan célzott, majd óvatosan meghúzta a géppisztoly ravaszát. Egy rövid sorozatot adott le, aztán még egyet. A géppisztoly hörgése valahogy hideg nyugalommal töltötte el. A két alak arccal előre bele-vágódott a sűrű aljnövényzetbe. Ádám körültekintően várt egy percet, majd lassan előkúszott a gödörből.

A két katona vérét már elkezdte beinni a laza erdei talaj. Mozdulatlanul feküdtek a jól táplált páfrányok között. A géppisztoly golyói átszaggatták a húst, a beleket, a csontokat; az apró nyílások körül már megjelentek az első zöldpotrohú legyek. A legyek szerették ezeket a nyílásokat. A háború legnagyobb győztesei egyértelműen a legyek - gondolta Ádám, amint odaért a földön heverő testekhez. Óvatosan féltérde emelkedett, majd megvizsgálta, mennyire volt hatásos a géppisztoly. Ahogy így elmélyülten, keserű ízzel a szájában szemlélte legelső prédáit, ijedten tapasztalta, hogy az egyik megmozdul. A géppisztoly újra kerepelni kezdett; a hatalmas páfránylevelek felfogták a szétfröccsenő agyvelőt. Ádám nagyot szusszant, ingujjával megtörölte izzadságtól gyöngyöző homlokát, majd kiköpte a szájában összegyűlt nyálát. Próbaképpen, kíváncsiságból a csuklójára szerelt moraliméterre pillantott. Ámulva vette észre, hogy a kis műszer mutatója a pozitív tartomány közepe körül áll mozdulatlanul. Hányingere támadt, de valahol mégiscsak picit megnyugtatta az a tény, hogy erkölcsösen, a jelenlegi normáknak megfelelően viselkedett.

Elkezdett kúszni visszafelé a gödörhöz. Vérpettyes arcán a növekvő önbizalom, az undor és az elégedettség furcsa egyvelege tükröződött. Vagy csak a sápadtan világító hold különös fényjátéka volt az egész?

*

Moraliméter: olyan szerkezet, amely az ember tetteinek megítélésére, értékelésére szolgál. A moraliméterek legújabb generációja (MM-21-től) már nemcsak kijelzi a viselőjének, hogy tette mennyire erkölcsös, hanem érzelmileg is befolyásolni tudja. Az agyba épített implantaton keresztül (lásd agyi implantatok) lehetőség nyílt arra, hogy pl. az erkölcsös viselkedést gyönyörrel, az erkölcstelen pedig rossz közérzettel, a kiemelkedően erkölcstelen akár elviselhetetlen fájdalom érzettel honoráljuk (lásd gyönyör- és fájdalomérzet indukció). Az elemzők szerint ez a moraliméter generáció áttörő változást fog hozni többek között a bűnözés visszaszorításában (lásd instant törvényszékek).

Ádámot nem lelkesítette túlzottan, hogy átvezényelték ebbe a hadtestbe. Hozzászokott már a kemény, izzasztó harcokhoz; úgy érezte, hogy itt tétlenségre lesz ítélve. A laktanyai munka, messze a frontvonalától, biztonságos volt ugyan, de bénítólag hatott rá; mintha ő valami nyomorék lenne, mintha használhatatlan hülye lenne, egy idióta baka, aki csak a konyhán használható - szuszogott mérgesen magában, ahogy a poros laktanya udvaron ballagott az őrnagy barakkja felé. Az őrnagy a váll-lapját leszámítva olyan volt, mint egy disznó; kövér, tespedt, moslékzabáló, röfögő, ganéjban hentergő állat. A váll-lapjain lévő csillagok azonban a laktanya élére avanszáltak. Ádám vigyázzba vágta magát, amint belépett az izzadságszagú irodába, majd mereven tisztelgett, szája vékony vonallá szűkült. Nem elég a por, a meleg, ez a tetves laktanya a dögszagú hadifoglyaival, még ezt a koszos hájpacnit is el kell viselnie - gondolta magában. Hirtelen hányingere támadt. A moralméter implantja jelezte agyának, hogy több tisztelettel gondoljon a felettesére. Arcán azonban mindennek egyetlen foszlánya sem tükröződött; a hadseregben megtanulta, hogyan válassza le arcizmait érzelmeiről, gondolatairól.

- Pihenj! - lihegte a hadnagy. - Azért hívtam, mert új feladatom lesz a maga számára.

Ádám szemében az érdeklődés parányi szikrája villant. A hadnagy folytatta:

- Maga lesz mostantól a kivégzőosztag parancsnokhelyettese. Beszéljen az őrnaggyal, ő majd elmondja a részleteket. Végeztem. Elmehet!

Ádám újra tisztelgett, sarkon fordult, és elhagyta a szobát. A kivégzőosztag egy rohadt dolog. Ádám nem a feladattól irtózott, hisz aminek meg kell lenni, annak meg kell lenni, tudta ezt jól. A kivégzések ténye hidegen hagyta; túl sok halált látott már ahhoz, hogy a hullák látványa a legkisebb mértékig is felizgassa. Azonban maga a gondolat, hogy érintkeznie kell a bűdös, tetves foglyokkal, felkeverte a gyomrát. Minthogy Ádám nem volt a gondolatok embere, így mindig sikerült a kapott feladatokat a motoros-gondolkodás szintjére redukálnia (azaz jó katona volt), és ez legtöbbször nyugalommal töltötte el; ebbe időnkén persze a moralmétere is besegített.

Lábai önkéntelenül is az őrnagy felé vették az irányt. A faházikót, ahol az őrnagy lakott, egy öreg tölgy árnyékába építették. A fa lombjai védelmezően ölelték át az apró házikót, haragoszöld levelei szinte üdítően hatottak, főleg ha az udvar kietlen sivatagához viszonyítjuk az egészet. Ádám megállt egy percre a fa árnyékában, szerette ezt a fát. Az egész laktanyában egyedül ezt a fát szerette. Pillanatnyi révületét egy könnyed szellő kifújta az agyából. Szertefoszlott mindaz a jó emlék, amit a fa keltett benne, s betöltötte a kivégzőosztag gondolata. Kopogtatott a faházikó ajtaján, amin már alaposan lepödrődött a valamikori hevenyészett festés. Ádám benyitott az aprócska helyiségbe, hunyorogva kereste az őrnagy alakját. Szeme hamar alkalmazkodott a homályhoz, ezt az időt pedig felhasználta arra, hogy tisztelegjen a sötét, száraz levegőnek. Amint megpillantotta az őrnagy simára borotvált arcát, feléje fordult, majd egyetlen frappáns mondatba tömörítve előadta, hogy kicsoda ő, miért jött és kinek a parancsára. Az őrnagy türelmesen meghallgatta, bólintott, közelebb lépett a még mindig vigyázzban álló Ádámhoz, majd önelégülten belevigyorgott annak kövé merevedett arcába.

- No, parancsnokhelyettes úr! - mondta, miközben a szájából lógó cigarettát a nyelvével szája egyik sarkából a másikba pödörte. - Az első feladatát máris megkapja: magához rendel két embert a négyesekből, besétálnak a foglyokhoz és kivezélynélnek közülük tízet. Elhajtják őket a raktárhoz, kap mindegyikük egy-egy ásót, felhajtják őket a hármasszektorba, a domboldalra. Megásatnak velük öt akkora gödröt, hogy egy ember kényelmesen beleférjen. Ketté válassza a foglyokat. Ötöt letérdeltet a gödrök széléhez, és egyenként fejbe lövi őket. Ezután kegyesen megkéri a másik ötöt, hogy temessék be a gödröket, majd összeszedeti az ásókat, visszaballagnak a raktárhoz, leadják az ásókat és visszarugdalják a foglyokat a barakkjukba. Megértette?

- Igen uram!

- Helyes szarházi. Akkor menjen! Van rá fél órája, úgyhogy ne tököljenek! Parancsnok-helyettes, röhögnöm kell! Egy ilyen szarházi, röhögnöm kell! - Elmehet a francba, megértette! Félóra múlva jelentést kérek! Majd megmutatom magának, maguk városi bunkók, hogy mi az a hadsereg! Még egy ilyen szarházit küldenek nekem a nyakamra. Azt kértem, hogy egy tökök legényt küldjön, nem egy ilyen tököfilkót! - füstölgött az őrnagy, kitépte a szájából a cigaretta csonkot, vizsgálgatta egy pillanatig, majd dühösen a sarokba hajította.

Ádám megszorozta lépteit, amint elhagyta az őrnagy barlangját. Elvágtatott a négyesekhez, és ráparancsolt két fiatal katonára, hogy kövessék. A katonák fedezékében belépett a foglyok gyalultatlan deszkából összekalapált, ablaktalan barakkjába. Amint a barakk őrei kinyitották nekik az ajtót, rögtön megcsapta az orrát a foglyok émelyítő, súlyos vizeletszaga. A szakadt ruhájú, kócos, borostás, csonttá soványodott emberek hunyorogva nézték az ajtó fényes négy-szögében megjelenő három ember-árnyékot. A foglyok a falak mellett kuporogtak a barakk érdes betonpadlóján, amit itt-ott megsárgított az előző fertőtlenítés során kimosott emberi ürülék. Amint a három katona belépett, a barakk fojtogató levegőjében meghaltak a foglyok nyögései; a feszültség érezhetően vihar előttivé fokozódott. Ádám befogta az orrát ahogy végigment közöttük, miközben másik kezével hangtalanul mutogatott a foglyokra. Az őt kísérő géppisztolyos örök egyike talpra rángatta az Ádám által kijelölt foglyokat, míg a másik fegyveres szemmel tartotta a riadt szemekkel bámuló nyomorultakat. A tíz fogoly össze-válogatásával hamar végeztek. Ádám megkönnyebbülten vett egy mély levegőt, amint kiértek a barakkból. A foglyokat az örökkel felsorakoztatta, majd futólépésben a raktárhoz hajtatta őket, ahol mindegyikük megkapta a lapátját. Innen tovább futtatta a verejtékező, mocskos embereket a kijelölt pontra, ahol kettesével ásni kezdtek.

A foglyok, amint rájöttek, hogy saját sírjukat ássák, zúgolódni kezdtek. Ádám rájuk üvöltött, de nem használt. A foglyok folytatták ugyan a munkát, de csak vontatottan, nehézkesen. Ádám végül elvesztette a türelmét. Odalépett az egyikhez, aki különösen lassan dolgozott, elővette a pisztolyát, kinyújtott karral célzott, és a fogoly rémült, vérekes szemei közé egy golyót engedett. A lövés visszhangja ide-oda pattogott a dombok között; a lövés tovább élt, mint az ember. Ádám szája félmosolyra húzódott.

- Maguk tízen voltak. Az eredeti terv az volt, hogy ebből öt visszamehet a barakkba. Most már csak négy fog visszamenni. További öt maguk közül megtrágyázza ezt a domboldalt. Magukon múlik, hogy melyikük hová kerül. Aki tovább engedetlenkedik, az megy a földbe. Ha mindannyian engedetlenkednek, én nem bánom, tehetek kivételt: mindannyian mehetnek a földbe. Úgyhogy csipkedjék magukat. Jó dolog a halál előtt egy kis testedzés. Meglátják, utána sokkal jobban esik majd a pihenés! - röhögött fel Ádám. Szájában szétpukkadott egy nagyra nőtt nyálbuborék.

A rémült hadifoglyok percek alatt végeztek az ásással. Hang nélkül, elmélyülten, tökéletesen dolgoztak. Az izzadság patakokban ömlött végig az arcukon, de egyikük sem állt le, hogy letörölje. Ádám elégedett volt. A részidő igazán jó volt. Innentől már gyerekjáték lesz a dolgot befejezni. Majd megmutatja annak a simaképű, pökhendi őrnagynak, hogy ő igenis jó katona. Majd ő megmutatja neki, hogy vele nem lehet kicseszni; ő egy munkabíró, erős ember, aki végre tud hajtani egy tetves parancsot - gondolta magába merülten. Amint a foglyok végeztek a sírok megásásával, felállította őket egy vonalba, majd megvizsgálta a gödröket. Jó gödrök voltak, nagyon jók. Mosolyogva fordult a foglyok felé. Végigsétált előttük, lassan, kimérten. Mindegyiknél elidőzött egy pár másodpercet. Mélyen a foglyok szemébe nézett, vizsgálgatta őket, ahogy az ember a zöltséget méregeti a piacon, gondosan, részvétlenül. Voltak közöttük, akik pillantásától remegni kezdtek, voltak, akik egyenesen farkasszemet néztek vele.

Voltak, akik pislogtak, voltak, akik lesütötték szemeiket. Voltak, akik időnként idegesen a gödrökre pillantottak, alig észrevehetően, mások pedig a felhőtlen, vakítóan kék eget kutatták.

A szemlének hamar vége lett. Ádám kijelölte az áldozatokat. A sírokhoz közelebb állókat választotta. Letérdeltette őket a gödrök pereméhez. A foglyok ellenkezés nélkül, leszegett fejjel, nehézkesen térdeltek le a sírjaik elé. Ádám ismét elővette pisztolyát, kibiztosította, odaállt az első mögé és tarkón lőtte. A test előrehanyatlott, de az esés közben elfordult és oldalra dőlt. Ádám káromkodott saját ügyetlenségén. Két erős rúgással sikerült a hullát beletaszítania a gödörbe. A következőnél mielőtt lőtt volna, bal lábát az előtte térdelő ember vállára tette, majd tarkón lőtte ezt a foglyot is. Amikor a test zuhant, ily módon képes volt kormányozni, és így a fogoly hullája egyenesen a sírba zuhant. Azonban Ádám csizmájára ráfröccsent a fogoly vére. Ádám ismét káromkodott; Ádám kényesen vigyázott arra, hogy egyenruhája makulátlan legyen. Ádám szerette a tisztaságot. A következő fogolynál már rutinosabban járt el, felhasználta előző kísérleteinek negatív eredményeit. (végül is pont ez a képesség tette az embert emberré!) Ezúttal Ádám előbb lőtt, és csak aztán taszított a halotton. Teljes siker! A fogoly gyönyörű ívben tűnt el a frissen ásott gödörben. Ha Ádám jó megfigyelő, akkor észrevette volna, hogy ezt a gödröt az az ember ásta, aki végül belekerült. De Ádám ezzel nem foglalkozott, hanem a sikertől megrészesgélve a negyedikhez lépett és megismételte az előbbi mozdulatsort. Most azonban a dolog félresikerült. Hiába taszított rajta a lábával, ugyan a lövésével jó szinkronban volt, mégis az eldőlt fogoly teste a gödör szélére esett. Ádám dühödten rugdalta be a hullát a sírba. A kudarc megbénította Ádám agyát, és elhatározta, hogy nem kísérletezik tovább. Pedig jó úton haladt, csak éppen ebben az állapotban megint csak nem vette észre, hogy az előbbi fogoly egy másik síron dolgozott. Minthogy azonban Ádámnak nem volt affinitása a természettudományokhoz, így a következő fogolyra egyszerűen ráparancsolt, hogy másszon be a sírba, majd amikor elhelyezkedett, felülről szétlőtte a fejét. Ádám nagyot szusszantott, eltette a fegyverét, majd ráparancsolt a megmaradt négy emberre, hogy vonszolják az elsőként lelőtt társuk tetemét az egyik közeli gödörbe és temessék be a sírokat. Amint a foglyok végeztek a munkával, összeszedette velük az ásókat, visszavitték a raktárba, ott gondosan megszámlálták őket. Meg volt mind a tíz darab. A négy foglyot visszavezették a barakkba. Ádám megköszönte a katonáknak a segítséget, fogadta tisztelgésüket, majd felszólította őket, hogy térjenek vissza az egységükhöz.

Ádám az órájára nézett. Az előirt félórából még három egész perce maradt. Amint az óráját vizsgálta, szokás szerint rápillantott az órája fölé szerelt moraliméterre is. A mutató a pozitív tartományban volt. Ezen Ádám nem lepődött meg, hiszen túl boldog volt ahhoz, hogy a moraliméter erkölcstelen viselkedést jelezzon. Örömeben szellentett egyet, amitől a belei is megkönnyebbültek, és ezzel végképp lezárta az akciót. Könnyed, felszabadult léptekkel indult az őrnagy házikója felé. Örömmel gondolt a nagy tölgyfa hűvös árnyékára.

Ádám imádta azt a fát.

*

***Moraliméter:** olyan szerkezet, amely az ember tetteinek megítélésére, értékelésére szolgál. A legújabb típusok (MM-31-től) már nem pusztán a kollektív normákhoz viszonyítják a cselekedeteket, hanem figyelembe veszik a cselekvő személy pillanatnyi érzelmi állapotát is. A modern pszichológia bebizonyította (lásd morálhigénia; morálpszichológia; objektív és szubjektív morál), hogy az erkölcsösség, ill. az erkölcsös viselkedés gyakran nem teszi az embereket boldoggá. Mivel azonban a társadalmi normákra, a kollektív morálra továbbra is szükség van (lásd együttélés; társadalmi berendezkedések; egymásrautaltság) így ezek az emberi viselkedés megítélésekor továbbra sem hagyhatók figyelmen kívül. Az emberek*

cselekedeteit azonban nem szabad továbbra is csupán ezekhez a kollektív normákhoz viszonyítva megítélni. Szükség van az ún. boldogság-kompenzációra (lásd boldogság-kompenzáció). Az új típusú moraliméterek fel vannak szerelve központilag trimmelhető boldogság-kompenzátorokkal, amelyek az emberek lelkiállapotától függően változtatnak a cselekedet társadalmi megítélésén. Pl. amennyiben a cselekedet kollektív megítélése kissé negatív (lásd erkölcstelen), ugyanakkor elkövetőjének nagy élvezetet okoz, akkor a moraliméter a cselekedetet összességében pozitívnak (lásd erkölcsös) fogja megítélni. Az újabb készülékek központi trimmelhetősége azt jelenti, hogy a cselekedetek súlyai ill. a boldogság-kompenzátor súlya, a társadalom igényeinek változását követendő, központilag állítható.

A legújabb keletű boldogságpszichológiai felmérések azt mutatják, hogy a új típusú moraliméterek viselői jelentősen (min. %55 - boldogságszázalék) boldogabbak, mint a boldogság-kompenzátor nem tartalmazó moralimétert viselő társaik.

Ádám katonabakancsával keményet rúgott a megvetemedett konyhaajtóba. Az ajtó zárja recsegve engedett az erőszaknak. Az ajtó mögött felhalmozódott téglatörmelék azonban megnehezítette Ádám dolgát, hogy behatoljon a romos lakásba. Ez a ház elkerülte a közvetlen bombatalálatot. És mint minden épp ház, ez is komoly vonzerőt jelentett a várost előzőnlő deszantosoknak. Ádám nekifeszítette a vállát a faajtónak, és a kőpadlót hangosan karistoló törmeléket félrenyomva akkorára tágitotta ki a nyílást, hogy bejuthasson a lakásba. A lakás belülről semmivel sem nézett ki épebbnek, mint kívülről. Az ebédülő fabútorai szilánkokra hasítva, a kredenc törött üvegajtója félig kiszakítva, a porcelán étkészletek millió és millió darabban heverték szerteszét a valamikori tálaló kövezett padlóján. Az egész lakást romok borították, és a romokat finom por fedte. Vörös téglapor és hófehér vakolatpor. A katona bakancsának nyoma élesen kirajzolódott a porral borított padlón. Ahogy arrább rugdalta a romokat, a por felkeveredett a nehéz, dohos illatú levegőbe. A durva fenyődeszkákkal bedeszkázott ablakok réseit közt áttörő napsugár reflektorfényében a finom por vadul örvénylett. Ádám a napfénybe tartotta a kezét és szórakozottan bámulta egy pillanatig a porszemeket. Szeme óhatatlanul is a csuklójára szerelt moraliméterre tévedt: a mutató a nullán állt mozdulatlanul.

Ádám őszintén remélte, hogy talál valami hasznavehetőt. Nyugodt tempóban, gyakorlott módszerességgel kutatta végig a lakást. Óvatosan bezúzta az ép üvegü vitrinek üvegtábláit, felfeszítette a komódot, feltépte a szekrények intarziás ajtajait. Átkozódott. Szálka ment a tenyerébe. Kétségbeesve, és egyre dühösebben tapasztalta, hogy megelőzték. Nagyon úgy tűnt, hogy már valamelyik *bajtársa* járt itt. - A kurva anyját ennek a 'szott háborúnak' - sziszegte a fogai között és nagyot köpött a falra függesztett, repeszdaraboktól átluggatott képre. A beszívott téglaportól és a nemrég elszívott cigarettától barna köpet komótosan csurgott lefelé a képen; Mária fejétől indulva, lefelé széles mellei között, le egészen az ölében tartott kisdedig, ahol nedvesen megtapadt, barna lepellel terítve be a síró Názáretit.

Dühödten indult kifelé a lakásból, amikor a szeme megakadt az egyik szekrény mögött megbúvó ajtókilincsen. Nekifeszült a szekrénynek és félretolta. A szekrény mögött valóban egy ajtó volt, még hozzá meglehetősen jó állapotban. Megpróbálta felnyitni, de zárva volt. Elővette a revolverét, két lépést hátrált, majd két lövést eresztett a zárba. Még néhány erős rúgás, és az ajtó beszakadt. Egy sötét pincelejáróra bukkant. Egyik kezében a pisztolyával, másikkal egy lapos zseblámpával elindult lefelé a pincébe. A pincéből fojtott szuszogás hallatszott. Amint leért a lépcsőn, egy kisebb placra jutott. A pincét felülről bevilágította a szénledobón keresztül bejutó napfény. Az egyik sarokban egy fél zsák krumpli pihent egy kisebb köteg sárga újságpapír, egy kopott lábos, és némi fatörmelék társaságában, ami feltehetően az ebédlőből származott. A másik sarokban egy nő remegett, karjában egy csontsovány kisfiút szorongatott.

Ádám dühödten jártatta végig a szemét a kietlen pincehelyységen, remélve, hogy talál valami elvihetőt. Azonban a nőn a krumpliszsákon és a gyereken kívül a pince semmi mást nem tudott szemmel láthatóan felajánlani. Ádám úgy határozott, hogy a nőt elfogadja. Intett a nőnek a pisztolyával, hogy engedje el a gyereket. Erre a nő még szorosabban kulcsolta vékony, csontos kezeit a gyerek köré. A katona üvöltöni kezdett. Rossz napja volt, és még ezzel a házzal sincs szerencséje. Odalépett a sarokban remegő emberpárhoz, félkézzel arcon vágta a nőt, majd megragadta a gyerek karját és erős rántásokkal megpróbálta kitépni a nő öleléséből. A nő belekapaszkodott a gyerekbe, és vonszolni kezdte visszafelé. A nő üvöltött, a gyerek üvöltött, a katona üvöltött. Egy lövés dördült. A nő üvöltött, a katona üvöltött. A golyó a gyerek fél fejét leszakította. A katona megfogta a gyerek hulláját és a félig telt krumpliszsákra dobta. A homokos burgonya hamar tacsakos lett a meleg vértől. Az őrvongó anya a katonára vetette magát. A katona gyorsan gyomorszájon rúgta, majd két erős pofonnal visszahajította a sarokba. Pisztolyát visszadugta övtáskájába, majd a nőhöz lépett. Megfogta a nőt és kezeit az egyik kezével hátra csavarta, míg másik kezével vadul elkezdte letépdetni a nő testét borító feslett vászonruhát. Amint előbukkantak a nő kissé megereszkedett mellei, érezte, ahogy előnti agyát és ágyékát a vér. Egyre vadabbul tépdelte a nő ruháját. A meztelen nőt a sarokba hajította. Egy lépést hátrált, majd vadul, lihegve gombolni kezdte koszos katonanadrágját. Amikor hatalmas, vértől duzzadt péniszét végre sikerült kiszabadítania, újra a sarokban vacogó, meztelen nőhöz lépett. A nőt felemelte, majd kivonszolta a sarokból. Leteperte a jéghideg betonpadlóra, majd egyik kezével a őrvongó nő csapdosó kezeit fogta le, míg másik kezével a nő térdeit próbálta szétfeszíteni. Vadul döfte lüktető péniszét a nőbe. A nő hörgött, a katona hörgött. Ádám elkövette azonban azt a hibát, hogy elengedte egy pillanatra a nő karját. Hiába, nem könnyű valakit megerőszakolni, ha az ember egyedül van; eddig mindig ketten vagy hárman csinálták. A nő kiszabadult kezével szemén csapta Ádámot, majd a fájdalomában hátrahanyatló katona elől a földön csúszni kezdett hátrafelé. Elérte a sarokban felhalmozott tüzelőfát. A halott kislány véréből átitatott fadarabok között kotorászott, valamilyen fegyvernek alkalmas darabot keresett. Lövés dörrent. A fadarabok fölött guggoló meztelen női test arccal előre, a vértócsába bukott. Ádám odalépett a halott nőhöz, és meredő farkát a nő még meleg, meztelen fenekébe nyomta. A nő egész teste könnyedén siklott ide-oda a vértől lucskos betonpadlón, ahogy a katona a hullával *szeretkezett*. Amint kielégült, felállt, visszagombolta nadrágját és mélyet sóhajtott. Kisimult arccal nézett végig a művén. Amint megfordult, hogy elhagyja a pincét, önkéntelenül is a csuklójára rögzített moraliméterre nézett: a moraliméter mutatója erősen a pozitív tartományban volt, jelezvén, hogy tettét az apró műszer kiemelkedően erkölcsösnek ítélte meg. Ez bizony komoly kitüntetést jelent! Elmosolyodott.

- Ez a 'szott háború! - csóválta meg vidáman vérpettyes arcát. Nagyot köpött a pincepadlóra.

Boldogan hagyta el a romos házat; mégis csak szép nap ez a mai.

*

MORALIMÉTER: olyan alkotás, amely egy isten tetteinek megítélésére, értékelésére szolgál. A moraliméter jelzi az isten számára, hogy tette az istenek normájához viszonyítva mennyire fogadható el. A legújabb típusú moraliméterek már igen komplex alkotások, úgynevezett világocskák. A moraliméterek univerzumában a világocskákon ún. lények élnek. A moraliméter viselőjének cselekedetei ezen lények ún. történelmében öltenek testet. A moraliméter viselőjének erkölcsös cselekedetei a lényeket konstruktív, erkölcstelen cselekedetei pedig destruktív magatartásformára ösztönzi.

Az istengyerek még soha sem torkoskodott. Azonban amint elhaladt a csemegés szoba mellett, hirtelen megcsapta a frissen szűrt ambrózia illata. Valami furcsa, eddig nem tapasztalt erő izzította át egész lényét. Az erő lényének minden apró alkotóelemét egyaránt vonzotta, és az istengyerek ezeroszkar képtelenek voltak ellenállni. Hamar megtalálta amit keresett. Leemelte a polcra a hatalmas ambróziával telt csuprot. Vágytól átitatott szemekkel nézte egy darabig, majd nagyot kortyolt az édes italból. Az ambrózia jóleső, friss érzéssel ajándékozta meg; az erő és a hatalom zenéje csendült fel bensőjében, tudata legmélyebb zugába is elhatolt az ital, melegség járta át isteni lényét. Az istengyerek az ambrózia hatására alakot váltott; a formák a zene bonyolult ütemére változtak. Az istengyerek boldogok voltak.

Boldogságában moralimétere is megváltozott. Az istengyerek moralimétere egy apró kék gömböcskének tűnt fel messziről. Ha azonban jobban megnézte valaki, ebben a kékségben egy gyönyörű, változatos világocskát láthatott. Az apró gömböt lények milliárdjai lakták. Az istengyerek ambróziás mámorában, hatalom mámorában új lény bukkant fel a műszeren. A lények saját magukat embereknek nevezték; az istengyerek azonban nem néztek a moraliméterére, épp ezért ezt az új tüneményt sem vette észre. És még ha észre is vette volna, valószínűleg soha nem gondolt volna rá, hogy nevet adjon nekik. Az istengyerek csakis saját boldogságával törődtek, és mivel nagyon boldogok voltak, az új lények rohamos ütemben kezdték belakni a moraliméter felszínét.

Ekkor azonban megérezte mestere szellemét. Boldogságtól örvénylő tudatába nevelője tudata hatolt. A nevelő szelíd mérge kitisztította bódulatát; az istengyerek fénye egy picit megfakult. Az istengyerek fényébe a büntudat sötétje költözött. Megértette, hogy torkos volt, megértette, hogy mestere jogosan dühös rá. Elszégyellte magát. És szégyenétől a moralimétere újra változott.

A kék világocska felszínét lakó lények elkezdtek egymást eszeveszett ütemben pusztítani. Az istengyerek láthatták volna, hogyan pusztulnak el moraliméterén városok és emberek, de az istengyerek még nem tanulták meg, hogyan használja frissen kapott moraliméterét. Az istengyereket a kék bolygón történtek egy csepp sem érdekelték.

Az istengyerek visszatettek az ambróziával telt csuprot a polcra, majd sietve, fejét leszegve aludni tért. Amíg alszik, legalább nem csinál semmi rosszat.

Reméljük, békésen alszik majd, mélyen, álmok nélkül! És ha mégis álmodna: kívánjunk neki szép álmokat!

Buborék-világ

Tárgy: Jelentés a Terra bázisnak. Gyors beszámoló. **Megbiz. kód:** 23-02-000-RTT-42

Személy azonosító: R.G. - 010399986 - BF9 / 29. sz. Tömegpusztító egység - Terra /

Eng. szám.: 0789-NNJK -23444097891

Dátum: 0026.67.12 (terrai koordinátaidőre kódolva)

A megbízatásban szereplő NG-23-0032 övezet felderítését befejeztem. A körzetben található Humanoidok által tolerálható Terra típusú bolygók (ÜVSZ-07089 alapján) száma 3. A bolygókat egyenként átvizsgáltam. A vizsgálatok (ÜVSZ-69901) a következő eredménnyel zárultak:

- NG-23-0032-- 012-(#1): besorolási kategória -- Yp-071; Ng-56; FF-23

Értékelés: jelenleg nem kolonizálható. Ok: elsősorban légkör összetétel. Virológiai elemzés: negatív. ERT-0789 típusú légkör-átalakító növények telepítve. Mérték: 98. Javasolt revízió: 200 ciklus múlva. (inf. file: BF9-NG230032012.kol.pop)

- NG-23-0032-- 076-(#2): besorolási kategória -- Yj-602; KG-38; FF-90

Értékelés: nem kolonizálható. Ok: légkör összetétel; intenzív tektonikus mozgások; HTF-et meghaladó, 456 ciklusonként bekövetkező erős árapály hatások. Javaslat: törlendő a kolonizációs bázisból. (file: BF9-NG230032076.kol.pop)

- NG-23-0032--137-(#3): besorolási kategória -- Yt-003; Ht-032; FF-12

Értékelés: kolonizálható -- Fok: 76. Indoklások: felszíni viszonyok / klíma rugalmassági határon belül (34-37). légkör - O₂(45), N₂(32), CO₂(13), (SO_x, Xe, Kr) ill. aromás szerves vegyületek, szénhidrogének tolerálható mértékben. (ÜVSZ-71908); (Csatolt, részletes fizikai, kémiai elemzések: file: BF9-NG230032137.kol.pop) Virológiai, baktériológiai elemzés: negatív. (fermentációs bázis: 0-9-8-123; mintaszám: 1.2E+3) Javaslat vakcinákra 23 milicikluson belül.

Detektált flóra: tip. 345-906; 732-001: szén alapú, phycobionták⁶, bryobionták⁷ erős dominancia. Spermatophyták⁸ kizárólag egyenlítő mellett gyakoriak. A két tagolt kontinens 78%-a mentes a hajtásos növényektől. (inf. file: BF9-NG230032137.kol.flj)

Detektált fauna: erős mezozoa⁹ tenyészet. Feltűnő dominancia az eumetazoa¹⁰ tagozatában. (részletes elemzések, robotszondák, felderítő-beépülő Mech-tip. szervezetek riportja: file: BF9-NG230032137.kol.faj)

---

⁶ algák és moszatok

⁷ mohák

⁸ magas növények csoportja

⁹ soksejtűek, sejthalmazosok

¹⁰ szövetes állatok

Detektált magasabb intelligencia (kat. ÜVSZ-10021): jelen van. Herkwood teszt eredmények: 89, 06, 03, 01, 97. Kiirthatósági kritériumosztály minősítés: 78. Kultúra kimentési file: BF9-NG230032137.kol.kult) Humán-veszélyes fajok eliminálva. Értelmes faj 32 miliciklusig tanulmányozva. Döntési napló: BF9-NG230032137.kol.dn. Értelmes faj kultúra kimentés 12 miliciklus. Kiirtásra fordított energiaegység: 178 Ep. A döntési naplóban leírt tények alapján 17893 fajt, köztük 1 értelmes fajt sikeresen elimináltam. Elsődleges módszer: NanoTech® - álvírusok (tip: RRR-442). Álvírusok utólagos likvidálását ellenőriztem. Bolygó sterilizálva, előkészítve Humán kolonizációra. (csírátlantási riport: file: F9G230032137.kol.csir)

VÉGE.

I.

Fáradtan dőltem hátra a kényelmesen párnázott székemben. Az előttem elterülő vezérlőasztal fényei megnyugtatóan pislogtak vissza rám. A fedélzeti számítógép tudta a dolgát, sebesen repített hazafelé a Terra 1-övezetbe. Ezzel az utolsó riporttal ezt a munkát is véglegesen lezártam tekinthetem. Bevallom, ezt a részét mindig utáltam. A dokumentációt. Talán fel kellene vennem egy fiatal segédet, valakit, aki most végzett az akadémián, aki az ilyen, minden kreativitást tökéletesen nélkülöző rutinfeladatokat elvégezné helyettem. Majd még meglátjuk. Lehet, hogy jó ötlet.

Vége. Na igen. Ismét bevégeztem egy magam vállalta magányos küldetést. Rám fér egy kiadós pihenés. Elvégre minek dolgozza magát halálra az ember, ha nem hagy magának időt arra, hogy élvezze az ezerszer kiérdemelt jutalmat. Ezért a küldetésért is meglehetősen szép summa fog hamarosan a bankszámlámra csordogálni. Na nem mondom, megdolgoztam érte, Isten és az elküldött dokumentációs anyagok a megmondhatói, hogy rendesen megdolgoztam érte. Maradéktalanul teljesítettem a feladatot. Maradéktalanul. Persze. A Tömegpusztító Vadászok mindig maradéktalanul teljesítik a feladatukat. Maradéktalanul. Szép szó. Aki nem kellőképpen körültekintő, az az életével, vagy legalábbis az állásával fizet minden apró hibáért, úgyhogy maradéktalanul. Az állásával. Mint szegény hülye George, szegény, szegény hülye George. Na mindegy. Precizitás! Ez volt szinte az első dolog, amit a Tömegpusztító Akadémián a fejünkbe vertek. Legyél precíz! Legyél tökéletes! „Ha bizonytalan vagy annak megítélésében, hogy egy faj „problémát” jelent-e, ne vállald a fölösleges kockázatot. Ne feledd, kezdedben van akár egy teljes kolónia sorsa. Irts ki mindent, amit veszélyesnek ítélsz. A jó Pusztító előbb írt, aztán még mindig ráér gondolkodni. A könyörtelenség maga a biztonság. S a biztonság az, amire Fajunknak leginkább szüksége van. Te vagy az a kiválasztott, aki ezt meg tudja adni a jövő telepesei számára. Egyedül te! A könyörtelenség a te legértékesebb tulajdonságod, legfontosabb örökséged. A könyörtelenségedre nagyobb szüksége van az Emberiségnek, mint bármi másra ...”

Hát könyörtelen voltam. Ahogy az a nagy könyvben meg van írva. 17893 faj. Nem rossz, nem rossz. Na nem mondom, hogy rekord eredmény. De ha azt vesszük, hogy ez a szám a bolygón élő állat- és növényfajok számának 93.7%-át jelenti, akkor még magamnak is be kell ismernem, hogy szép eredmény. Hála a kis NanoTech®-nek. Szuper fegyverecske. Apró mikroszkopikus, mechanikus lények sokasága, melyek általában inhalációval, ritkábban a külső hámrétegen keresztül bejutnak az áldozat szöveteibe. Elemzik a DNS-t, és ha az 1.8%-nál jobban eltér a humán készlettől, akkor támadásba lendülnek, szaporodni kezdenek. A

testnedveken keresztül megkeresik a központi idegrendszert (ha van ilyen) és megbénítják a vegetatív funkciókat. A lény pusztulása után megsemmisítik magukat. Nem dicsekvésképpen mondom, de a fegyverekhez mindig különös érzésem volt. Még szerencse, hogy kezembe került múltkor az a katalógus. A világ változik. Régen az ember nem győzte lerázni magáról a legkülönbözőbb fegyvergyártó cégek ügynökeit; ahogy leszálltam a Terra-1-en azonnal megrohantak. Manapság pedig nekem kell levadásznom a katalógusokat. Hiába, mióta a Pusztító vadászok száma így megugrott, a Cégek nagy urak lettek. De azért a NanoTech® tényleg nagyon jó. 99.997%-os megbízhatósággal vállaltam a missziót. Persze ebben volt némi kockázat. De hát nagy a verseny. Túlteljesítettem! A NanoTech® 93%-ig vitte a dolgot. Aztán jöttem be Én a képbe. Minél kevesebb egyed lézeng egy bolygón egy fajból, annál nehezebb a maradékot kiirtani. Kezdődik a mintavétellel, aztán katalogizálás, szaporodási szokások, táplálkozási láncban betöltött szerep tanulmányozása, aztán stratégia választás, előbb a szokásos számítógépes szimulációk, aztán ... Na de hagyjuk. Manapság minden bugris, aki kijön a Tömegpusztító Akadémiáról, azt hiszi, hogy attól mert hét évig tömték a fejét az iskolában, már teljes értékű Pusztító vált belőle. Marhaság! Nekem legalább ennyi gyakorlatra volt szükségem, míg elvállalhattam az első magányos missziót. Pedig azt hiszem, szerénységgel nélkül mondhatom, hogy van némi érzésem ehhez a munkához. Az intuíció! Az intuíció a lényeg. Ahhoz, hogy az ember megtalálja a helyes stratégiát, hogy minden változót tökéletesen behangoljon, ahhoz nem kevés intuícióra van szükség. Az iskolában megtanítták az alapot. De az intuíciót a gyakorlat fejleszti.

A gyakorlat. 23 év bolygóról bolygóra, naprendszerekből naprendszerekbe. Hadnagy vagyok. Ez persze csak látszat cím. Kevés manapság a csapatos misszió, hogy alárendeltjeim legyenek. A hajók felszereltsége igen jó, sokkal jobb, mint abban az időben volt, amikor elkezdtem a szakmát. Nincs igazán szükség a csapatmunkára. Ez persze nagyobb kockázatot jelent, de nagyobb a haszon is. Aki teheti, megpróbál függetlennek maradni. Így lehet igazán nagyokat kaszálni.

Hát igen. A kormány mindent megtesz, hogy sürgesse a kolonizációt. A Yüighek felfedezésekor tört ki a tömeghisztéria. Azelőtt mindenki úgy képzelte, hogy az első találkozás megkönnyebbülés lesz. Szólamok: nem vagyunk egyedül; vége a kozmikus klausztrofóbiának. Micsoda baromság! És jött a pánik helyette: mi van, ha a Földre vágynak; mi lesz, ha mindent elfoglalnak, még mielőtt az ember, aki a Világegyetemre jogosan tart számot, odaérne és megvethetné a lábát a Világegyetem azon felbecsülhetetlen értékű szegletén. Megoldás: két év alatt, együttes erőbedobással sikeresen kiirtottuk a Yüigheket. Volt a dolognak egy jelentős pozitív hatása: minimálisra csökkentek a belső ellentétek, gyakorlatilag véget értek a háborúk. Végre voltak olyan népek, a maguk torz, gülüszemű fejükkel, akikre szabadon mutogathattak, akiket ócsárolhattak, akiktől kötelesség volt undorodni, akikre a hatalom felhívhatta a permanensen sanyargatott, éhező tömegek figyelmét: ők minden szenvedéseknek az eredendő forrásai. A nép pedig lelkesen előteremtette azt a plusz pénzt, aminek közel 12%-ból felszerelték a hadsereget, az első tömegpusztító missziót (a fennmaradó 88% hogyhogy nem, felszívódott). Könnyű dolgunk volt, mivel a Yüighek semmiféle űrtechnikával még nem rendelkeztek. Két hónap alatt tökéletesen sikerült csíráztatni a bolygót. 3.4×10^9 lényt likvidáltunk. Az egész Terra ünnepelt. Mindenhol tűzijátékok, ingyen sör, bor, joint.

A külső ellenség immáron megszűnt létezni. Kezdődhetek volna újra a kisebb-nagyobb gazdaságélénkítő háborúk. Újra lehetett mutogatni egymásra, volt újra zsidózás, cigányozás, arabozás amerikaizás, oroszozás, kínaizás stb. Kezdett a megszokott rend helyreállni. Ez normális esetben azokat, akik az egymásra mutogatásból a nektárt rendesen kiszopogatták, feltétlen lelkesedéssel töltötte volna el. Csakhogy ezek az urak és úrhölgyek észveszejtő gyorsasággal ráébredtek, hogy a belső háborúknál kifizetődőbbek, és rájuk nézve feltétlenül

biztonságosabbak is a külső háborúk. Már nem akarták, hogy az emberek egymást öldössék. És az emberek alig 15 év alatt le is szoktak róla. A náci kezét foghatták a zsidókkal, az arabok, bőrféjük és a cigány etnikum képviselői közös tábortüznél sütögették a szalonnát, vicceket meséltek egymásnak és jókat söröztek. És közben persze közösen lerohadékozták a Világegyetem többi lakóját. Egyszóval helyreállt a béke a Terrán, minthogy ez a béke volt lokálisan a legkifizetődőbb üzlet.

A kulcsszó agymosás. Csak így sikerülhetett az embereket potom 15 év alatt megtéríteni. Ha belegondolunk, akkorra az emberek már több ezer éve gyakorolták a dolgot eredményesen. Mármint az irtás művészetét. Ha az elmúlt pár ezer év eredményét, azaz a megölt, meg-erőszakolt, megkínzott, megcsonkított, sárba tiport nők, gyerekek és férfiak testét mesés történelmünk során szépen összegyűjtögettük volna, akkor ebből a sok, szép hullából most akár egy kisebb holdat is összegyúrhatnánk. Két holdja lenne a Terrának! És a tulajdonjog? Melyik államé, intézményé lenne? Rossz belegondolni, egy újabb háború. Még szerencse, hogy a Terrán véget ért ez az évezredekig tartó lidércnyomás, többet senki nem vágyik arra, hogy kitapossa a belét a szomszédjának. *Elérkeztünk tehát az evolúció következő lépcső-fokára.*

A kulcsszó agymosás! Ez így nem igaz. Az esetek csak egy elenyésző százalékában alkalmazták ténylegesen ezt a fiziológiás erőszakot. Az esetek jelentős részében elég volt a média. Ügyesen megválasztott tömegnevelő programok, melyeket legtöbbször show-műsorok, álhírek, vetélkedők és szappanoperák háta mögé bújttak. Az eredmény döbbenetes. Tüntetések a világ minden részén, amelyek azt követelték a kormányoktól, hogy védjék meg őket a külső övezetek csúszó-mászó undormányainak inváziójától. A kormányok a megfelelő mennyiségű látszat huzavona után, mit volt mit tenni, teljesítették a választópolgárok akaratát.

A másik komoly térítő erő az Egyház volt. Voltak ugyanis olyan deviáns egyének, akik nem tapadtak a képernyőkre, súlyosan demoralizálva ezzel az egész rendszert. Kellott valami kiegészítő eszköz, valami, ami legalább olyan hatásos, mint a média. Ez volt a vallásos hipnózis. Beindult egy mozgalom, amit leginkább Legújabb Keresztes Háborúnak nevezhetnénk. A Keresztyén Egyház hivatalosan kinyilvánította, hogy az Embernek másik Ember ellensége nem lehet, még akkor sem, ha az illető nem a Bibliát tartja az elsődleges bestsellernek. Hiszen mindannyian Isten formájára teremtetünk, és ha Isten számukra más utat jelölt ki, akkor biztos jó oka volt rá! Az ösöreg Jolly-Joker, azaz az Istenre-kenjük-a-dolgot taktika ismét bevált. És az egészhez annyi kellett csak, hogy a Bibliában máshova tették a vesszőt. És a tömegek lassan vágni kezdtek arra, hogy megtérítsék az eretneknek nyilvánított földön-kívülieket. Követelték a teljeskörű inkvizíciót. Az inkvizíció a százszázalékos likvidálást jelentette, mivel a felfedezett lények vagy nem tudták felfogni a Biblia magasröptű gondolatait, lévén, hogy nem voltak kellőképpen intelligensek, vagy pedig eszük ágában sem volt, hogy szent könyvvé avassák. Ezekben a korai időkben minden tömegpusztító egység magával hurcolt néhány papocskát, akik a megfelelő lelki vigaszt nyújtották a kimerült legénységnek, és természetesen, szent kötelességüknek eleget téve, felszentelték a nukleáris, a kémiai, és a biológiai bombákat. Ámen, ámen, ámen!

15 év kemény propaganda az iskolákban, munkahelyeken, szórakozó helyeken. A dolog ment mint a karikacsapás. Mint a karikacsapás. A Terra egyre több hajót szerelt fel és küldött ki népi-őr missziókra. A hajókba beszálló hősök után könnytől áztatott zsebke-ndők integettek az űrrepülőterek lelátóiról. A Terrán béke volt. Sohanemlátott béke. A hadjáratok egyáltalán nem törődtek avval, hogy a sterilizált bolygókat az emberek számára lakhatóvá tegyék. Sőt, a szétbombázott bolygók jelentős része évezredek-re lakhatatlanná vált minden élőlény számára.

Akkor még szó sem volt kolonizációról. A kolonizáció gondolata csak a Yiighek kipusztítása után kb. 30 évvel merült fel először. Az a megdöbbentő, hogy nem a kontrollálhatatlan népszaporulat miatt került a kolonizáció előtérbe. Elsőként az gondolhatnánk, hogy a háborúk megszűnésével a Földön demográfiai robbanás következett be. Csakhogy a népesség veszélyes növekedése soha nem a fejlett világokra volt jellemző, hanem a fejletlen régiókra, ahol dúltak a törzsi háborúk, rakásra mészárolták egymást az emberek. Nagy halálozási arány mellett a túlélés csak több tucat utód mellett biztosítható. Tehát az emberek szaporodtak, mint az egerek. És a háttérből kapták a tartalékokat, fegyvereket, taposóaknákat, löszert dölgivel. És fizettek is érte dölgivel. Az eredmény pedig: Kék Bolygónk Második Holdja jelentősen dagadni kezdett. Ez persze mind a Yiighek „támadása” előtt volt. A fegyverek, taposóaknák, löszerek szállítói és ezek tisztelt kollégái azonban felismerték, hogy hosszú távon a fegyverek, taposóaknák, löszerek szállítása többé nem a legjobb üzlet a világon. Sőt, a túlnépesedés bizony-bizony, előbb-utóbb súlyos összeomlással fenyeget. Elkezdtek tehát tőkét pumpálni a fejletlen régiókba. Új ürrepülőterek plusz olcsó munkaerő, ez volt a képlet. És a helyzet lassan kezdett stabilizálódni. Az életszínvonal emelkedésével csökkent a halálozás. Az életszínvonal emelkedésével az afrikai, ázsiai háztartásokba eljutott az áldásos televízió, megkezdődhetett a tömegpropaganda. És az eredmény: a népszaporulat rohamosan csökkenni kezdett. Csakhogy az afrikai, ázsiai beruházásoknak volt egy súlyos, előre nem látható gazdasági hatása: a világot minden eddiginél átfogóbb tőzsde-crach fenyegette.

A tőzsde, na igen! A legeslegkozmikusabb államilag támogatott pilótajáték. Pilótajáték, hiszen minden régi játékos hasznát az új belépők fizetik meg. Minél többet ér a részvény, annál többen akarnak majd újonnan belépni, ami tovább növeli a részvény értékét. Csakhogy minden pilótajáték bukásra van ítélve. Ez a bukás azonban maga alá temethet egy egész világgazdaságot is. Hát majdnem meg is tette. Az űrhajózással kapcsolatos részvények értéke exponenciálisan nőni kezdett, szinte minden más részvényt kiszorítva a piacról. Hülye volt az, aki nem fektetett be az űrhajógyártásba, ürrepülőter konzorciumokba, űrfegyvergyártásba. A lehető legjobban ez az üzlet jövedelmezett. A spekulánsok milliárdokat kaszáltak. Csak egyvalamiről feledkeztek el ebben a gazdasági ámokfutásban: kezdett teljesen megszűnni a valódi termékek értéke. Hiszen miért vesződjön valaki búzával, kukoricával, csirketenyésztéssel stb., ha sokkal jobban jár akkor, ha a pénzét nem a földbe, állatokba, iparba fekteti, hanem vesz magának egy részvényt az űrkonzorcium brókereitől? Az energiák a valós értékeket teremtő szférából szépen lassan elkezdtek áticsordogálni a pénzpiac imaginárius szférájába, és arra fordítottak, hogy az egyre szélesebbé táguló pénzörvényt mozgásban tartsák. Katasztrófa szélére sodródott tehát ez a csupa béke világ.

Az ember, ha sarokba szorítják, igen találékony tud lenni. Ez tette lehetővé, hogy fajunk az évezredek során tökéletessé fejlődhessen, és eljuthasson abba a stádiumba, ahol többé már nem kell rettegnie az emberi brutalitásától. Béke volt! Csakhogy ez a béke instabilnak mutatkozott. A nagybecsű, sarokba szorított, végtelenül intelligens urak és úrhölgyek azonban megtalálták a kiutat, és ez a kolonizáció volt. Nem adjuk fel, sosem adjuk fel! Éljen az ember! Szenzációs volt a megoldás, amivel megakadályoztuk az összeomlást. Kolonizáció! Kolonizáció! - harsogta a világ 3 milliárd televíziója 10 milliárd emberi fülbe. A megoldás a kolonizáció! Telepítsük be a leigázott bolygókat Emberekkel, hisz mindig is ez volt az álmunk! Hisz mindig is tudatunk alatt erre vágytunk! Az Ember újra nagy lesz, méltóbb még régi nagy hírénel is! Minden emberi kebel megdobbant erre a gondolatra. Minden nemzet minden fia úgy érezte, mintha a saját országa nyerte volna meg az olimpia összes számát. Az emberiség közösen állt fel a győzelmi dobogóra. A világ pezsgőben és könnyben fürdött. Éljen, éljen az Ember!

Az emberek fájo szívvvel, de büszke kebellet hagyták el a Terrát, amely ennek a nemes fajnak, a Homo Sapiens-nek a méhe volt. És a kolonizált világoknak szükségük volt arra, hogy az emberek átalakítsák őket a saját maguk ízlése szerint. Az átalakítás azonban csak akkor működhetett, ha az emberek keményen munkába álltak ismét. A munka visszanyerte csere-képességét, újra ért valamit. Az imaginárius pénzörvény lassan elenyészett, a pénz visszafolyt a valós szférába. Helyreállt a béke biztonsága.

*

Ezek a folyamatok azonban csak később tudatosultak bennem, amikor már régen befejeztem a Tömegpusztító Akadémián a tanulmányaimat. Én mindig az ürbe vágytam. Gyermekkorom nagy álma volt, hogy egyszer Pusztító legyek. Az én időmben, jól emlékszem, minden gyerek arra vágyott, hogy Pusztító lehessen, ha felnőtt. Istenem, milyen keveseknek adatik meg az, hogy felvegyék az Akadémiára. Mennyi csalódás, mennyi, mennyi könnyes szem, savanyú, kétségbeesett arc a felvételi vizsga eredményhirdetésén. Az Akadémiára azonban senki sem kerülhet be csupán a felvételi eredményei alapján. Az embert egész élete során szemmel tartják, figyelik. Jelentések százazeit kapja minden évben a Központ az Előnevelő Intézetektől. Az én utam viszonylag sima volt. Nem csak jobban teljesítettem az intelligencia teszteken a többieknel, hanem minimális szinten tudtam tartani emócióimat a legelképzelhetetlenebb, legváratlanabb helyzetekben is, ha erre volt szükség. Hideg tudtam maradni, ha arra volt szükség. Szilárd voltam. Engedelmes. Jó katona. Megtanultam a gerincvelőmmel gondolkodni. De képes voltam jó logisztikai döntéseket is hozni, ha az volt a feladatom. Mindig is megvolt bennem a kegyetlenség csírája. A kegyetlenség, az ám! A kegyetlenség a jó Tömegpusztító legfontosabb tulajdonsága. Soha nem harcoltam ellene, de nem is hagytam magamon eluralkodni. Soha nem vált bennem vérszomjjá, legalábbis nem akkor, amikor szükség volt a józanságomra.

Persze nem volt ez mindig így, ó nem. Ha lehetett kegyetlenkedni, mindig szívesen csináltam. Örömet okozott. És gyakran lehetett, sőt elvárták tőlünk. Emlékszem, micsoda bulikat rendeztünk időnként a srácokkal, lazításképpen. Egy-egy ilyen alkalommal akár 5-8 macskát is felboncoltunk. Jó volt, örömet okozott. Szép idők! Amennyire pénzt kaptunk a szüleinktől; a macsekboncolásra mindig szívesen adtak egy kis aprót. Emlékszem még a nagymamára. Ködösen még mindig előttem van az arca. Ő soha nem értett egyet az állatkínzásokkal. Azt mondta, hogy kegyetlenség. Az hát! De hát pont ez edzi meg a jó Pusztítót! Hát ez a fontos! Nem értette. Azt mondta, hogy erkölcstelen. De hát hogyan volna erkölcstelen az, amit mindenki csinál? Erkölcsös az a viselkedés, amit a tömegek helyesnek gondolnak. Ennyi, és nem több. Így tanultuk, s így is van. Jó, volt aki undorodott a vértől, meg attól, hogy az állatokhoz érjen, de abban mindenki egyetértett, hogy a gyereket az teszi felnőtté, ha kicsiben gyakorolja azt, amit később nagyban kell véghezvinnie. Réges-régen, ezt a nagymama elismerte, a gyerekek sokszor háborúsdit játszottak. Az ellen a nagymamának semmi kifogása nem volt. Azt mondta, az csak játék volt. Pedig ők se tettek mást, mint szüleik egyetértésével, hozzájárulásával készülgettek az igazi öldöklésre. Még a gondolatára is felfordul a gyomrom, hányingerem van tőle.

Most azonban már a világ megváltozott. Senki nem akarja bántani a felebarátját. Ez, ez egész egyszerűen számomra elképzelhetetlen! Megölni egy másik embert! Ez... ez olyan visszataszító, olyan groteszk! Az állatokkal más a helyzet, természetesen gyűlölök minden kreatúrát, ami nem emberi. Az Ember mindenk felett! Minden óra előtt el kellett mondanunk ezt az iskolában. Így igaz! Az Ember a korona, a Világegyetem koronája. Éljen, éljen az Emberi Nem!

Ha nem gyűlölném az állatokat, akkor arra sem lettem volna most képes, hogy elpusztítsam azt a 17893 fajt az NG-23-0032 övezetben. És ha mi, Pusztítók nem tesszük azt, amit teszünk, akkor mi lesz a Homo Sapienssel, akkor ki fogja a Terra övezetet megvédeni, ki fog kellemes éghajlatú bolygókat nyújtani az embereknek? Merthogy azok a bolygók, ahol az ember élni képes, sajnos, úgy tűnik, már mind foglaltak. Mind! Csak úgy burjánzik rajtuk az élet, tele vannak mindenféle undorító lényekkel. Úgyhogy nem szeretem az ostoba, álszent érveket! Ezt követeli meg tőlünk az egész Emberi Nem, mi Pusztítók vagyunk ennek a szép jövőnek a letéteményesei; a jövőnek, ami az Emberi Nem diadalútja is egyben...

Elnézést az indulatért. Oké, most már lehiggadtam. Oké. Minden rendben van.

Egy picit elfáradtam. Ez túl sok volt egy napra. Jó éjszakát mindenkinek, kedves, kedves felebarátaim!

II.

Újra úton, új misszió. Az NK-01-1166-os övezet. Munka az van bőven, csak győzze az ember. Milliárd számra vannak felfedezetlen világok még az első övben is. Ezt az övezetet nem én választottam; soha nem én választom ki a céltartományt. A központ jelöli ki. Alaposnak kell lennünk. Ha nem lennénk alaposak, az végzetes lenne. Amennyiben ki akarod irtani a csótányokat a lakásodból és elfelejtesz mérget szórni az egyik zugba, akkor a csótányaid újra szaporodni kezdenek, és újra ellepnek mindent, de mindent. Ráadásul teljesen feleslegesen dolgoztál. Tehát alaposnak kell lennünk. És ezt csak szervezeten lehet csinálni. Ez a mi legnagyobb fegyverünk: a szervezettség. A Pusztítók hálóján nem bújik át egyetlen faj sem, hacsak nem engedélyezzük számára. Persze időnként erre is van példa. Ha hajtanak valami közvetlen hasznót, például értékes bundájuk van, ízletes a húruk, gyönyörű ékszer készíthető valamelyik testrészükből. Vannak ilyen rezervátumok. Gondosan kontrolláljuk a szaporulatot. Őrizzük őket. Hiába, ami érték az érték.

Az NK-01-1166-os övezet, ígéretes övezet. Három csillagot foglal magába, köztük az egyik kettős csillag. Ez utóbbi a legreménytelenebb. Ez nem csak egyszerűen asztronómiai tény, ez az én tapasztalatom is. Még soha nem találtam nyomát vegetációnak az ilyen naprendszerekben. Ezeket szeretem letudni először. Dög unalom, de mindegy. A lényeg a precizitás. Ha van ott valami, megtaláljuk. Ha van ott valami, és van valamilyen torz istenképe, kezdhetsz az imádkozást. Isten egy van, és az az Én Istenem, rám hasonlít. Isten minket kedvel, minket, Embereket. Az Ő képére lettünk formálva, Mi vagyunk a kiválasztott faj, nem igaz?

Az NK-01-1166-os övezet. Ígéretes övezet. Már megint igazam volt. Ez... ez egész egyszerűen elképesztő! Ilyen kettős csillagot még nem pipáltam, ez... ez elképesztő! A harmadik bolygó! Döbbenetes abszorpciók, NMR és neutron visszaszórási képek. Mintha az egész bolygó egyetlen hatalmas élőlény lenne. Az első szondákat már kiküldtem. Soha nem hittem volna, hogy valaha ennyire izgalomba fog hozni egy naprendszer pici bolygója, ami ráadásul egy kettőscsillag körül kering. És hogy kering? Komolyan mondom, nem értem. Ilyen pályán még a legjobb indulattal sem keringhet! Ez a bolygócska még a legjobb indulattal sem mozog geodetikusan¹¹. Először azt hittem, valahol rosszul lett kezelve egy szingularitás az Einstein-

---

¹¹ Egy bolygó a Napja körül például ilyen geodetikusan mozog.

egyenlet iterációjánál¹². De nem, a metrikus tenzorral minden rendben; az, aminek lennie kell. És az összes lehetséges perturbációt is figyelembe vettem. Ilyen egy hülye naprendszer! Na, ez lesz ám az igazi csemege a Terrai asztronómusoknak.

Az NK-01-1166-os övezet. Jegyezzék meg jól ezt a nevet, mert azt hiszem, valamikor még kérdés lesz egy TV-s vetélkedő műsorban. Talán evvel nyerik majd meg a legújabb típusú Mits-ür-mitshi úrsiklót. De tényleg, ez szenzációs! A szondák visszaértek. Az egész bolygó, ha ugyan bolygóról van szó, roskadozik az élettől. De milyen élettől! Sehol a jól megszokott soksejtes tenyészetek, lombos növények, szövetes állatok. Még egy nyomorult lila tehén sincs az egész bolygón! (elnézést, ezt most bizonyára nem értették, ez amolyan ürvice volt. Van egy reklám, ahol... mindegy, hagyjuk.) Olyan ez a golyóbis, mintha egy billiárdgolyót vastagon bekentek volna borotvahabbal. Nincs légköre, nincs semmi rajta, csak egy sűrű, de fizikailag könnyen áthatolható köd, ami beteríti az egész bolygót, mindenhol, kivétel nélkül, és több kilométer vastagon. Vastag, vastag, sűrű fehér köd. Kód csak kód mindenhol. A napsütötte oldalon fényesen ragyog, a sötét oldalon fehéres-zöldes fénnel fluoreszkál. És ezt a ködöt bonyolult szerves molekulák alkotják, szerves láncok összefonódott laza szövete. Mintha az egész bolygó egy hatalmas sejt lenne, csak éppen ki lenne teljesen fordítva. Így aztán kívülre került a sejtmag és belülre a citoplazma. Persze hogy marhaság! Tudom én is, csak ilyenkor mindig meglódul a fantáziám. De tényleg! Mintha kívül lenne a sejtmag az összes örökítő anyaggal együtt. Egy óriási, kifordított kozmikus sejt!

Be kell vallanom, egy picit zavarba jöttem ettől az izétől. Képtelen vagyok eldönteni, hogy csak egy csomó szerves, de élet és értelem nélküli felhőzetnek minősítem-e a dolgot, avagy a köd valójában több annál. Akár rendkívül veszélyes is lehet. Az biztos, hogy a ködön kívül semmi más nincs ezen az istenverte helyen. A szondák mind egészségben visszatértek. De semmi kedvem nincs most koccintani az egészségükre. Rohadt egy helyzet! Nem szabad hibáznom! Nem szabad fölöslegesen kockáztatnom; egyszerűen nem engedhetem meg magamnak. Döntöttem, leborotválom ezt a csupa hab biliárdgolyót. Döntöttem. Vége.

Nem, mégsem. Furdal a kíváncsiság. Előbb még megpróbálkozom a kapcsolat-teremtési kódokkal, talán kijön belőle valami. Talán valamilyen formában értelmes ez a trutyi. Talán valahogy válaszol; hátha szerencsém van, és ki tudok húzni belőle valamit.

Teljesen nulla. Istenverte néma habostorta. Rám se bagózik. Mintha itt sem lennék. Tíz miliciklus óta vizsgálom a bolygót. A hab nem nő, és nem csökken, nem szaporodik, nem terjed ki. Csak éppen kavarg egy picit; meteorológiai okok, egyszerű hő- és anyagtranszport szerintem. Időnként, váratlan helyen és időben a felszínen kisebb-nagyobb buborékok jelennek meg és enyésznek el a kozmoszban. Valamilyen gázképződés, csak az lehet; a magból feltörő gázok. Kezdek arról meggyőződni, hogy ez az egész nem is él, csak éppen úgy van, csak egy rakás szervestrágya. Legszívesebben mennék innen a fenébe. De mi van, ha ez amolyan ósóceán, és mondjuk néhány millió ciklus múlva kialakul benne a vegetáció. Nem kockáztathatunk. Leborotválom a bolygót az utolsó szerves molekuláig. Ámen.

A NanoTech® kilőve. A fene vigye el, ilyen egy hülye bolygót. Próbáljunk ki Nukleáris fegyvereket? Hmmm. Van még jó néhány apró, de hatásos Curium bombám. Lehet, hogy beválik. Van némi remény egy radiokémiai disszociáción¹³ alapuló dezintegrációs lán-

---

¹² Az Einstein-egyenlet az általános relativitás elmélet alapegyenlete, melynek megoldásai, (a tér metrikus tenzora), azt mondja meg, hogyan kell a téridő egy adott koordinátájú pontjában mérni a távolságot.

¹³ Radiolízis: erős radioaktív ill. ionizáló sugárzás hatására a molekulák kötése felszakadnak.

reakciónak. Legalábbis a szimulációk a begyűjtött minták alapján jó eredményekkel futottak le. Persze a szimulációk, csak szimulációk. Ezekkel a rohadt Monte-Carlo¹⁴ kódokkal mindig az a baj, hogy vagy használom a trükkös konvergencia gyorsító rutinokat, ami időnként tisztára hülyeségeket képes produkálni, vagy itt öszülhetek meg, amíg az eredmény varianciája a kívánt határ alá nem csökken. Megterveztem az akciót a bombák ledobására. Azt hittem, hogy ez kisebb falat lesz. Szükségem van a teljes készletre. Remélem a többi bolygókon olyan lesz a vegetáció, amihez bombákra nem lesz már szükség, különben tehetek egy nagy kitérőt a Terra-5 felé utánpótlásért.

Az akció lefutott. A köd elnyelte mind a 3400 bombát. Az előzetes terveknek megfelelően szórtam ki őket. Pontos voltam. A szondákat elküldtem, hogy ellenőrizzék beindult-e a feltételezett láncreakció, ami a ködöt alkotó szerves molekulák feldarabolódását jelenti. Remélem minden rendben megy. Nagyon remélem.

Úgy érzem magam, mint akinek egy egész boroshordóval volt randevúja. A szondák visszatértek. És semmi, az égvilágon semmi. Mind a 3400 bomba megállt a ködben kb. 50 méterre a magtól, a gyújtószerkezetük mindnek bedöglött, és csak lebegnek, lebegnek és semmi. Sőt, elkezdtek ide-oda rohangászni. Repdesnek a bolygó felszíne fölött. Őrület! Biztos berúgtam, ez képtelenség! A habostorta úgy forgatja a bombáimat a szájában, mintha cseresznyemagok lennének. Igen! És amint látom, elkezdik kiköpdösni őket. Igen, ez nem lehet igaz! Kiköpdösi őket! Egyenként kiköpdösi őket, egyenesen bele a kettőscsillagba. Hé, mi az istent csinálsz, mi? Szemétláda! Alaposan megizzaszt a szentem, az biztos.

Hát a bombáimra keresztet vethetek. Ez volt a legjobb ötletem. Jó, bevallom, ez volt az egyetlen épkézláb ötletem. A globális radio- és termolízis. Azt hiszem az lesz a legjobb, ha jelentem a dolgot a központnak, és én elhúzok innen, ettől az átkozott, gonosz kis bolygócskától. Ez lesz a legjobb. Hát ilyen se fordult még velem elő, hogy a Devourerekre kell bíznom egy akciót. De hát mit kezdenék vele? Nekem nincs akkora fegyverzetem, hogy egy bolygót atomjaira porlasszak. Ezt csak igen ritkán alkalmazzák, mert elképesztően költséges mutatvány. Csakhogy én erre a cirkuszra abszolút nem vagyok kíváncsi. Nekem ebből elegendő volt. Tudom, hogy nem nagy dicsőség megfutamodni, de mi mást tehetnék? Irány a céltartomány második rendszere!

*

Ok. Beprogramoztam a pályamódosítást, lefuttattam a szokásos térdiszlokációs teszteket. A többit elvégzi az automata pilóta. Általában csak ritkán kell közbeavatkoznom, jó kis hajó ez, nemhiába. Kényelmesen befészkeltem magam a bőrfotelembe, feltettem a lábam a pultra, majd megkérdeztem DENY-t (a fedélzeti komputer, lehet, hogy elfelejtettem bemutatni), hogy van-e kedve velem játszani egy parti sakkot. (Valójában nem volt választása, úgyhogy volt kedve hozzá.) Tehát sakkoztam. Szeretek sakkozni. Segít fejleszteni a helyzetátlátó képességemet, úgyhogy egyben igen hasznos is. Épp azon gondolkoztam, hogyan tudom DENY egyik stratégiailag fontos vezérét minimális veszteségek árán leszedni a tábláról, amikor a szemem a 3-as szektor külsőkamera képére tévedt. Ezen a helyen volt eddig látható a buborék- és bombaköpködő tejszínhab világocska. Csakhogy most is itt volt látható! A fekete királynő csengve hullott volna a padlóra, ha történetesen valódi bábukkal, és nem egy számítógéppel sakkozom. A bolygó képe abszolút semmit nem változott, annak ellenére, hogy teljes sebességgel távolodtam a rendszer kettőscsillagától. A bolygó követett engem, pontosabban a

---

¹⁴ Fizikai folyamatok számítógépes modellezésénél (tipikusan transzport folyamatok) alkalmazott sorsolós módszer

hajót. Minden pályamódosítást tökéletesen lemásolt. Precízen, és tökéletesen. Abszurdum! Honnan veszi hozzá az energiát? Ez volt az első kérdés, ami az agyamba villant. Azonban amit itt láttam, az alapjaiban támadta a világegyetemről alkotott összes elképzelésemet, nemcsak a fizikát. Felébredt bennem a kísérletező, úgyhogy elkezdtem csökkenteni a hajónak a kettőscsillaghoz viszonyított sebességét. Nem tudom miért, de azt vártam, hogy a bolygó is csökkenteni fogja a magáét. Hát tévedtem. Rohant felém, mint egy eszelős. Ezt látva én is újra teljes sebességre kapcsoltam; megpróbáltam elmenekülni az üldözőm, a gigantikus habcsók elől. Csakhogy a habcsók láthatóan megkedvelt, és a fejébe vette, hogy ha már itt vagyok, akkor megkóstoltatja magát velem. A távolság rohamosan apadt köztem és a bolygó között, mintha éppen leszálláshoz készülődnék. Még soha nem szálltam le egy bolygóra, ami közel 0.8c-vel száguld. Pontosabban, a bolygó készült leszállni rám. Gyorsan számításba vettem a megmaradt lehetőségeimet, ami nem tartott soká, minthogy egyetlen egy maradt csupán: felálltam, és elindultam a kávéautomata felé.

*

Hát itt volnánk. Leszálltam, ha ezt egyáltalán leszállásnak lehet nevezni. A hajó végtelenül finoman landolt a szilárd felszínen, legalábbis azt hiszem, hogy a szilárd felszínen vagyok. A külső monitorokon rendkívül változatos táj tárul a szemem elé: egyenletesen fehér tejszínhab mindenhol. A hajó minden porcikája működőképes, ellenőriztem. Ennek ellenére képtelen elhagyni a bolygót. Megpróbáltam kapcsolatba lépni a Központtal; nem voltak kommunikációs problémák. Minthogy nem volt semmiféle kommunikáció. Teljesen le vagyok árnyékolva, teljesen. A fenti kellemetlennek tűnő körülményektől eltekintve teljesen jól érzem magam. Eltekintve attól a kellemes kis görcstől, amit a hasamban érzek; egészséges ideges-ség, mondjuk úgy. Jó, baromi ideges vagyok! De hát ide vagyok láncolva, a hajóm pedig játssza a süketnémát!

És a fogva tartóm, ez a tejszínhab világ is játssza a süketnémát. Fogalmam sincs, hogyan tudnék kapcsolatba lépni vele. Már minden lehetőséget végigzongoráztam; fogalmam sincs, hogy hogyan kell beszélgetni egy franciakrémessel. Eddig mindig megettem őket, és az soha meg sem fordult a fejemben, hogy az ellenkezője is megtörténhet. Megtörtént. Ezentúl, ígérem, több tisztelettel és nagyobb áhítattal fogok franciakrémet zabálni, ha valaha is kikerülök innen. Ez utóbbi tekintetében, bevallom, vannak még kételyeim.

Az elmúlt fél órában, mialatt teljes erőbedobással sajnáltam magam, döbbenetes változások mentek végbe a hajó körül. Bekerítettek. Tudom, hogy hülyén hangzik, hiszen eddig is be voltam kerítve, csakhogy most sokkal kézzelfoghatóbban bekerítettek. A monitorokon, ahol mindeztideig csupán tejfehér derengés volt látható, most emberalakok, óriás emberalakok tűntek fel. Ez azért volt megdöbbentő, mert pontosan tudtam, hogy a szerves, ködszerű masszán kívül semmi nincs ezen a kugligolyón. Semmi. Márpedig ott voltak, egy tucat emberalak. A hajó körül álldogáltak, körbevettek. A részletek nem voltak optikailag kivehetők, ahhoz túl sűrű volt a köd, de a körvonaluk még így is igen jól elkülönült a fényes, fehér háttér előtt. Átkapcsoltam infravörösre: az alakok nem voltak ott. Kezdett az a meggyőződés kialakulni bennem, hogy hallucinálok. Bekapcsoltam a tömeglokátort, amit automatikusan aktiváltam a leszállás pillanatában. A tömeglokátornak épp ezért minden változást jeleznie kell a hajó egy kilométeres körzetében, ami eltér a leszállást követő rögzített állapottól. Amennyiben a hajót ezek a lények valóban körbevették, ha valóban ott vannak, akkor ezt a lokátornak illik kimutatnia. Nos, a lokátor nem jelzett semmit. A mutató békésen trónolt a nagy nullán. Hirtelen támadt egy elképesztő ötletem. Szétkaptam a lokátort, megkerestem a megfelelő vezetékeket, megváltoztattam a műszer polaritását. A mutató majdnem a végkitérésig kúszott. Hihetetlen, a vendégeinknek negatív a tömegük! Pontosabban, a vendégeim

nem mások, mint buborékok. Egyszerű buborékok a fehér, szerves kásában. Óriási, megtermett, ember formájú buborékok veszik körbe a hajómat. Egy rakás buborék. Egy rakás buborék-humanoid.

A kilátásaim a menekülésre határozottan javultak. Szimpla ügy! Megdumálom a dolgot egy tucát szappanbuborékkal, megkérem őket, hogy ugyan engedjenek már el. Istenem, ebbe bele lehet örülni! Csak egy halom, életképesnek tűnő buborék. Hogyan fogom egy buborékkal megértetni magam? Próbáljak rágót fújni nekik, vagy mi? Szerencsére azonban a buborék lények átvették a kezdeményezést. Legalábbis közelebb jöttek a hajóhoz. Így már tisztábban látszott, hogy üregesek belül, teljesen üregesek. Az egyik lény lassan felemelte üreges karját, majd egészen lassú, kimért mozdulatokkal felém, pontosabban a hajó felé intett. A mozdulat félreérthetetlen volt: hívott. Azt akarják, hogy menjek velük, azt akarják, hogy hagyjam el a hajómat. Ezek tisztára megőrültek, dehogy hagyom, egy nagy bűdös francot! Nem hibbantam meg, hogy kizsilipeljek egy teljesen ismeretlen világba! Dehogy hagyom, hiába integettek, értitek, hiába!

Hát kijöttem. A fenébe is, kijöttem! Valaminek történnie kell. Ha a hajómat le tudták hozni, akkor könnyedén bármikor el is pusztíthatnak. Könnyedén! Ha el akarnak taposni, így is, úgy is megtehetik. Tehát akár ki is jöhetek a hajóból, mindegy. Valaminek történnie kell, bármi legyen is az, jobb, mint a néma várakozás. Tehát kijöttem, és itt állok 12 buborék lény gyűrűjében. Magasabbak nálam, és teljesen üresek. Hihetetlen, hátborzongató élmény közöttük állni. Az egyik hirtelen kilép a sorból. Ráüvöltök, hogy ne lépjen közelebb, de a buborék láthatóan nem érti, csak közeledik, közeledik a maga kimért, kísérteties lépéseivel, puhán, lágyan suhanó mozgással. Előrántom a kézfegyvert, a lény azonban folytatja az útját; egyenesen felém tart. Meghúzom a ravaszt. A sugár nyomán, ameddig a szem ellát, vékony, sötét csík keletkezik a tejfehér masszában. Mintha egy repülőgép kondenzcsíkjáról készült fénykép negatívját nézném. A buborékembert átszelte a csík, de a lény láthatóan sértetlenül megúsza. Viszont sikerült megállítanom a lövéssel; ha mást nem is, ezt legalább elértem. Azt vártam volna, hogy a csík egy valódi kondenzcsíkhhoz méltó módon fog viselkedni, és szépen lassan elenyészik, azaz a keletkezett lyukakat feltölti a mindent betöltő kód. Nem nehéz kitalálni, hogy nem így történt. (Le fogok szokni a vélekedésről, mostanában valahogy nincs benne sikerélményem.) A csík, mint valami óriásgiliszta összetekeredett, összecsomósodott majd labdává olvadt össze. A labdának végtagjai nőttek, majd lehuppant, pontosabban lebegett a talajra. A frissen keletkezett buborék-lényecske odasomfordált ahhoz a buborék-emberhez, akit az előbb a lövéssel megállítottam, és a lábához dörgölődött. A látvány olyan elképesztő volt, hogy majdnem elejtettem a pisztolyt. Az újonnan született lényecske egy macskát, határozottan egy kis koszos, bűdös macskát formázott. Létrehoztam, életre keltettem egy üres kis állatot, egy buborékállatot. (Lehet, hogy még buborék bolhák is vannak benne.) A buborék ember lehajolt a macskához, megsimogatta, megpaskolta a fejcskáját, majd kedvesen rácsapott az állat farára, mire a macsek jókedvűen eliskolt, elnyelte a sűrű, fehér kód.

A lény felegyenesedett és újra felém fordult. Legalábbis azt hiszem, hogy felém fordult, és ismételten mutogatni kezdett. Ez úton arra akart rávenni, hogy vegyem le az űrruhám sisakját. Erre én is mutogatni kezdtem: beintettem neki. Ez a lény nem normális, ebben a kódban még lélegezni sem tudnék! Ha leveszem a sisakot, akkor...

Levettem a sisakot. Levettem, mert semmi más választásom nem maradt, ugyanis, amíg én a macskateremtéssel voltam elfoglalva, a bolygó, vagy a buborékok, mit tudom én ki volt, ellopta a hátam mögül az űrhajómat. Az utolsó szegecsig megdobbantották! Hangtalanul elcsórták az egész hajót! Ha nem veszem le a sisakot, akkor rövidesen megfulladok. Ha leveszem, akkor lehet, hogy azonnal megfulladok. Azonban volt rá némi remény, hogy a

buborékok talán nem akarják, hogy itt helyben kéküljön el a fejem. Tehát vonakodva bár, de lecsatoltam a sisakot, és belélegeztem a ködöt. Semmi légszomjat nem éreztem, tökéletesen és könnyedén tudtam lélegezni. Bevallom, jobb volt, mint a sisak pállott levegője. Úgy gondolom, hogy a szerves köd behatolhatott a tüdőmbe, és ott elkezdett oxigént szintetizálni a szervezetem számára. Így aztán valójában nem oxigént lélegeztem be, de végül is semmi légszomjat nem éreztem. Amikor a nem-fulladtam-meg élmény hatása alól kikerültem, meghallottam a hangot. Egy hangot, ami tisztán, érthetően visszhangzott a fejemben.

- Üdvözlünk, kis ember - mondta a hang. - Örülünk, hogy most már hallasz minket.

- Ami az örömet illeti, részemről meglehetősen mérsékelt a dolog. Ha képesek vagytok kommunikálni velem, miért nem tettétek meg ezt eddig, annyi lehetőséget végigpróbáltam, ti meg játsszátok a süketnémát; és az úrhajóm, hová tettétek, milyen jogon mertetek hozzá nyúlni? - fakadtam ki. Teljesen kikeltem magamból; körbe-körbe forgolódva üvöltöztem az összes buborékembernek, mivel képtelen voltam eldönteni, hogy melyik beszélt hozzám az imént.

- Csak most tudunk veled beszélni, hogy megengedted nekünk, hogy rád kapcsolódhassunk. Rákapcsolódtunk az idegsejtjeid végződéseire, így most látunk, hallunk és értünk téged, emlékszünk mindenre, amire te emlékszel, gondolataid immáron a mi gondolataink is. Beengedtél minket magadba, azt lélegzed be, amit mi adunk számodra. Beengedtél magadba, és ezzel megosztottad velünk emlékeidet, gondolataidat, érzelmeidet is. Ne aggódj az úrhajód miatt, jól érzi magát. Ne aggódj kis ember, biztonságban vagytok.

- Melyiktek itt a vezető, melyiktek beszél hozzám? - kérdeztem a buborék emberektől.

- Ha a buborékokra gondolsz, ők még némák. Nem a buborékokkal beszélsz, hanem velünk. A buborékok halottak. Halottak, de egész más értelemben, mint ahogy te elképzeled a halottat. Velünk beszélsz. Velünk, akik körülvesznek, akit te ködnek, habnak meg masszának nevezel.

- Nem nagyon értem, amit mondasz! Hogyan lehetnek halottak, amikor élnek, mutogatnak, macskát simogatnak. És hogyan élhetsz te, aki viszont nem mozogsz, te, aki körülveszel engem, körülveszed ezeket a lényeket, akiket te halottá nyilvánítasz, ezeket a Buborékokat.

- Ha könnyebb neked úgy tekintened ránk mint halottra, és a buborékokra úgy, mint élőkre, ám legyen. Talán nem is fontos a különbség, talán nincs is különbség a kettő között. Majd lassanként megértesz mindent, lassanként, biztosan.

- Miért kezelsz úgy, mint egy hülyét? Ha egyszer belém látsz, ha belém folytál, ha valóban úgy van, ahogy azt mondtad, és érted és hallod a gondolataimat, akkor miért nem tudod egyszerűen belém tölteni mindazt, amit mondani akarsz, ha akarsz valamit mondani egyáltalán? Mi szükség van erre a lassanként majd megértesz mindent dumára, mi a lényege ennek a színjátéknak?

- Türelmetlen vagy. A megértést amire vágysz, magadnak kell megszerezned. A megértéshez szükséged van a képzeletedre, a gondolataidra, a munkádra. A dolgok megértését nem adhatjuk át neked, mert a dolgok megértése, felfogása, az összefüggések meglátása mindig egyedi folyamat, nem függetleníthető tőled. Mi csak felhívhatjuk a figyelmedet bizonyos dolgokra, ami felett egyébként átsuhannál, ami észrevétlen maradna egyébként számodra. A gondolataidat láthatjuk, de a gondolkodásodat nem helyettesíthetjük.

- Rendben van, ezt azt hiszem megértettem. De hogyan lehet az, hogy te, vagy ti beszéltek hozzám, és nem a buborékemberek. Kik vagytok ti egyáltalán, és kik ők egyáltalán, és mi ez az egész? Mi folyik itt valójában?

- Azt mondtam az imént, hogy a buborékok valójában halottak, de akár tekintheted őket élőnek és minket halottnak. És ez így igaz. A buborékok bennem keletkeznek, a buborékok bennem sarjadnak, a buborékok a mi hiányunkat jelentik. A buborékoknak csak a felszínén vagyunk jelen. Ezért számunkra a buborékok elérhetetlenek, számunkra *a buborékok azok, amelyek számodra a halált képviselik a te világodban*. És mégis, örülünk annak, hogy tele vagyunk buborékokkal, mert a buborékok, a bennünk keletkező zárványok rendelkeznek valamivel, amivel mi soha nem rendelkezhetünk: egyéniséggel. A buborékoknak vannak önálló gondolataik, a buborékok ilyenformán sokkal inkább léteznek, mint ahogy mi létezünk. Ebből a szemszögből akár úgy is tekintheted, hogy a buborékok élnek, és mi vagyunk a holtak. Különös kettősség ez. A halálra vágyunk. Amikor megszűnik egy részünk az egészhez tartozni, amikor kiszabadul az egyén, akkor válunk igazán élővé. Csak ez a halál adhatja meg nekünk azt, ami a legértékesebb számunkra: az egyéniséget, a szabad és szubjektív gondolkodás lehetőségét.

- Hogyan lehetnétek ti halottak, ha értelmes gondolataitok vannak magatokról, a világról, rólam, mindenről? Ha ti halottak vagytok, akkor abszolút nem értem többé, hogy mi a halott és élő közti különbség, pedig ez eddig nekem a lehető legvilágosabb dolog volt a világon. Ha megöltem valamit, az többé nem élt, mert nem mozgott, mert nem akart semmit csinálni, mert nem voltak többé gondolatai. De azt hiszem, most kezdek teljesen összezavarodni.

- Halottak vagyunk, mert nincsenek értelmes gondolataink, sem magunkról, sem a Világról. *Önmagunk vagyunk a Világ*. Itt minden gondolat jelen van, Mi vagyunk a Teljesség. Egyetlen eszme sincs, egyetlen gondolatfoszlány sem maradt számunkra, amiért harcolnunk, küzdenünk kellene. Értünk és ismerünk mindent, legalábbis a lehetőségek szintjén. Mi vagyunk az Egység, ami zárt, ahol nem léteznek tévutak, vakvágányok, mert már minden út, minden buktató ismert, mindről van térképünk. *Mi vagyunk az a lény akinek nincsenek kérdései*. Mert a kérdéseinkre már azelőtt megvannak a válaszaink, mielőtt feltettük volna őket. Jegyezz meg valamit, kis ember: az élő, amit te élőnek nevezel, nem az különbözteti meg a halottól, hogy a halott többé már nem tud lábra állni, hogy nem beszél hozzád, hanem az, hogy az élőnek vannak kérdései. Nekünk nincsenek kérdéseink. Kérdései csak a Világegyetem lényeinek, az önálló egyéniségeknek lehetnek, az olyanoknak mint te vagy. *Neked léteznek nézőpontjaid a Világról*, melyek mindig elárulhatnak neked valami fontosat, amin gondolkozhatsz, amin töprenghetsz, amiről kérdéseid lehetnek. Megváltoztathatod a nézőpontodat, amitől új kérdéseid születhetnek. Nektek, csakis nektek, akik valódi egyéniségek vagytok vannak kérdéseitek. De Mi, Mi ki vagyunk szorítva ebből a világból azáltal, hogy magunk vagyunk a Világ. Mi nem vélekedünk, nem töprengünk dolgokon, amin ti szabadon töprengtek, amiről szabadon vélekedtek. Irigylésre méltó lények vagytok, mert képesek vagytok arra, hogy torzan lássátok a Világot. Bárcsak Mi is képesek lennénk arra, hogy a Világot olyan torzan lássuk, mint te például, kicsi ember. Mi arra vágyunk, hogy meghaljunk, mert akkor a belőlünk elhalt darab buborékként tovább él, egyéniség lesz, és mint egyéniség újra tévedhet, szabad lesz neki újra hamisan megítélni a Világot.

- Tévedsz! Az élő és a holtat nem az választja el egymástól, hogy az élő képes hamisan megítélni a világot, vagy hogy egyáltalán vannak kérdései. Én csak tudom, hogy mi az élő és mi a holt, hiszen Pusztító vagyok. Tömegpusztító! Millió és millió lényt öltem már meg. *Én vagyok az a személy, akit arra képeztek, hogy képes legyen megítélni, hogy mi tartozik az élő és mi a holt közé*. Az élő halottá tudom tenni. Ami élő, azt képes vagyok megölni ha akarom. Ezért élek. Képes vagyok ezenkívül szolgálni. Igen! Szolgálom az Emberi Nemet, amely a leghatalmasabb lesz valamikor az egész Világegyetemben. Ez az élet legfontosabb jellemzője, hogy képes valóban pusztítani, és képes a pusztítással felemelkedni.

- A pusztításod csak látszat pusztítás. A sebek, amit ejtesz a Világegyetem testén, valójában apró karcolások. A pusztításodra vagy büszke. Azt gondolod, hogy a pusztításban naggyá válhatsz. *A pusztításban azonban nem lehetsz versenyre a Világegyetemmel.* Sőt, még csak dobogós sem lehetsz soha. Nézz körül a Kozmoszban, és látni fogsz napokat, melyek épp akkor fújódnak fel óriásivá vagy robbannak darabokra, világok százezreit pusztítva el az életed minden egyes apró kis másodpercében. Nézz tovább, és látni fogsz galaxisokat, amelyek lassan, évmilliók alatt egymásba rohannak, amelyek világok milliárdjait porlasszák szét újra és újra, hogy aztán ebből a porból új napok és világok keletkezhesse. Evvel kelsz hát versenyre, kicsi ember. Azt hiszed, hogy életed munkájával beütsz egy szeget a Világ koporsóján, legalábbis azon a világon, amit az idegen lényeknek szánsz, pedig csak egy picike baktérium vagy az egyik szög fején, és mivel azt látod, hogy a szög befelé megy a deszkába, már azt hiszed, hogy te tartod a kalapácsot is. Tévedsz, de ez tesz téged egyéniséggé. Az tesz naggyá, hogy lehetőséged van választani, ha úgy döntesz, akár egy másik tévedést is; *ha úgy dönthetsz, bármiben szabadon hihetsz.*

- Persze hogy nem kelhetek versenyre a galaxisokkal, soha nem is akartam indulni ilyen versenyen. De én mégis Pusztító vagyok! Igen is képes vagyok arra, hogy öljek, hogy kitisztítsam ezt a szenny Kozmoszt, amiben annyi undorító csúszómászó születik, amiben az Embernek helyet kell teremtenem. Ez az én feladatom, és ha ehhez százmilliókat kell kiirtanom, ám legyen, akkor százmilliókat fogok kiirtani.

- Az életet te soha nem leszel képes kiirtani. *Az élet az egyik legjelentősebb erő a Világegyetemben,* hatalmasabb, mint azok az erők, amik a galaxisokat mozgatják.

- Nem hatalmasabb! Könnyen, de még milyen könnyen eltaposható. Hidd el nekem, én csak tudom. Hány nyomorult teremtmény verdesett, siránkozott már a kezeim alatt, és mindegyiket könnyedén küldtem át a másvilágra, olyan könnyű volt az összeset eltaposni, olyan könnyű!

- Helyesen fogalmaztál. Átküldted őket a másvilágra. Szegény kis ember, ide küldted őket mind. Mind, mind itt vannak, bennünk vannak, mi vagyunk azok, aminek valaha te is a része voltál, valaha te is a Mi részünk voltál; és ha meghalsz, a részünk leszel újra.

- Én megöltem őket. Dög, tetem, szövet, szőr és ürülékké, érted, halott anyaggá változtattam őket mind! Sehová nem küldtem őket, egyszerűen megöltem őket, érted? Megöltem őket! Elporladtak, elrohadtak mind! Az, amit előbb mondtam, az csak amolyan szólás volt.

- Látom, nem értetted meg a dolgot igazán. Minden élőlény, amit te valaha megöltél, minden lény, ami meghalt, vagy meg fog halni, mert meg fog születni, ami megszűnik egyéniség lenni, ide kerül hozzánk. Bekerül ebbe a ködbe, ide kondenzálódik, a részünk lesz, személyiség és gondolat nélkül, de a részünké válik. *Minden halállal Mi szaporodunk,* növekszünk, dúsulunk. Minél többen vagyunk azonban, annál erősebb a vágy bennünk, hogy újra egyéniségek legyünk, hogy kiváljunk a sokadalomból. És minél erősebb ez a vágy, annál több buborék születik meg bennünk, a testünkben, belül, és kezd önálló életet. A buborékok lassan a felszínre úsznak, a felszínre úsznak és elpukkannak. Kiszabadulnak az egységből, véglegesen elszakadnak tőlünk. Ezek a buborékok kiszakadnak a Kozmoszba, de valódi útjuk csak abban a pillanatban kezdődik el. A világ valamelyik pontján formát öltenek, életet adnak az öntudatlan, hideg anyagnak. Talán jobban megérted, ha a buborékokat lelkeknek nevezem. Nem a címke számít. Emlékszel a macskára, amit a sugárvetőd teremtett, emlékszel rá? Ő része a macskáknak, akiket kisgyerekként a társaiddal halálra kínoztál, emlékszel még rá? Hamarosan megszületik majd, talán éppen a Terrán. Épp ebben a pillanatban hagyta el buborék testecskéje ezt a ködvilágot. Érted már, kicsi ember, pusztításod a legnagyobb önbecsapás. Mert te nem a pusztításra születtél. Minden perc, amit az életedben ezzel töltöttél,

meddő perc volt, meddő, mert semmi mást nem csináltál, mint annak örülni, hogy meggyorsíthatsz egy folyamatot, ami amúgy is működik, ami nélküled is működik. Az a macska, akit megkínoztál, akkor is elpusztult volna már, ha te soha nem találkozol vele, és akkor is kiröppent volna már e ködből, ha te soha nem szánod rá magad, hogy elvállald ezt a megbízatást.

- De, de ha ez így van, ha... ha én ilyen impotens vagyok, akkor minek vagyok? Ha minden amúgy is működik, akkor mi értelme ennek az egész eszement körforgásnak. Ha nincs értelme annak, hogy pusztítsak, mert minél többet pusztítok annál több keletkezik, akkor, akkor mi marad? Mit, mit tudok csinálni az életemmel, ha a pusztításnak, azt mondod nincs értelme, ha a pusztításom meddő? Én semmi máshoz nem értek, csak a pusztításhoz, engem erre tanítottak, én katona vagyok, hadnagy, érted! Hadnagy! Nekem a gyilkolás a kenyerem, az életem, minden! Azt mondod, hogy nem a pusztításra születtem, de én semmi mást nem ismerek!

- Mert soha semmi mást nem próbáltál. Az élet nem a pusztításra szolgál. Az élet nem erre van kitalálva.

- De hát akkor mire van kitalálva?

- Próbáltál már valaha, valaha az életedben például alkotni valamit, ahelyett, hogy rombolsz? Próbáltál már valaha adni valamit, ahelyett, hogy elveszel?

- Nem tudom, nem emlékszem.

- Nem is emlékezhetsz, mert még soha sem próbáltad egyiket sem. Meg akarod érteni, hogy mire vagy igazán jó, hogy mi az, amire születél? Azt kérdezed, hogy mit tudsz kezdeni az életeddel? Próbáld ki azt, amit eddig még soha nem próbáltál, és ezegyszer végre legyél magadhoz őszinte. Azt kérdezed, hogy mit ér az életed? *Az élet az egyetlen erő a Kozmoszban, ami teremteni, alkotni képes. Minden más a bomlást szolgálja. Te, és veled együtt a többi élőlény tart egyensúlyt a világ fizikai törvényeiben jelenlevő, a világ alapszövetébe szőtt állandó bomlással, pusztulással.* Ti élőlények tartjátok fenn ezt az egyensúlyt. A te feladatod nem a pusztítás, mert az élő nem a pusztításra lett kitalálva. A te feladatod az, hogy rendet varázsolj a növekvő rendetlenségbe, hogy építs és alkoss. És mit kapsz cserébe, kicsi ember? Megkapod a lehetőséget arra, hogy lásd azt az egyensúlyt aminek része vagy, aminek valóban nélkülözhetetlen része vagy. Megértheted, talán meg fogod érteni egyszer, hogy mennyire végtelenül fontos vagy te magad is ebben a gépezetben. És ekkor szabadon szemlélheted majd ezt az egyensúlyt, ezt a fantasztikus és gyönyörű kavalkádot, és benne magadat. Érteni fogod, érezni fogod az Egészet, és amit kapsz cserébe, az a legtisztább boldogság, ami egyáltalán létezik. Most pedig menj, visszakapod a hajót, amin ide utaztál. Menj, és gondolkodj azon, amit most hallottál. Hadd adjak azonban neked valamit mielőtt elhagyod ezt a bolygót. Valamit, ami emlékeztetni fog arra, hogy valaha itt voltál, és talán segíteni fog abban, hogy megtaláld azt az utat, amit eddig rossz irányba kerestél.

Lassan, mintha részeg volnék támolyogtam a hajó zsilipkamrája felé. Kezemben egy hófehér labdacsot tartottam, egy gyönyörű fehér, puha gyurmagolyót. Fáradt voltam, ilyen kimerültséget még soha nem éreztem, soha. Úgy éreztem, mintha valami megpattant volna bennem, üres voltam, teljesen üres. Olyan üres, mint a hatalmas Világűr, ami felé éppen igyekeztem. Már majdnem becsuktam a zsilip ajtaját, amikor újra felzúgott a fejemben a hang.

- És, kicsi ember!

- Igen? - fordultam lassan hátra, habár a hang egyáltalán nem a hátam mögül jött.

- Aludj jól, kicsi ember, aludj jól! Jó éjszakát!

III.

A várótermet betöltötte a falakból, a mennyezetből egyenletesen áradó barátságos sárga fény. A padon a férfi már vagy fél órája várakozott türelmesen. Megszokta, hogy gyakran megváratták, tehát már rég kikopott belőle minden türelmetlensége. A férfi a Tömegpusztítók szokásos khaki egyenruháját viselte, és aki értett a rangjelzésekhez, könnyen megmondhatta volna, hogy százados az illető. Ezen aztán rendesen el is csodálkozhatott volna, hiszen a Központi Terra-3 Szanatóriumban meglehetősen ritka vendégnek számított egy Tömegpusztító tiszt.

Félresuhant a várószoba ajtaja, és egy talpig halványzöldbe öltözött férfi lépett a padon várakozó fiatal tiszt elé.

- Százados úr!

- Igen, doktor úr? - állt talpra a katona.

- Akkor legyen szíves kövessen, elvezetem hozzá. De csak néhány percet engedélyeztek magának. Ha vannak kérdései, útközben megbeszélhetjük őket. Készségesen tájékoztatom mindenről, amiről egyáltalán tudomásom van.

Egy darabig mindketten némán lépkedtek végig a plafonig csempézett, csendbe burkolódzott hosszú folyosókon; csupán a százados csizmájának kopogása visszhangzott bánatosan, felbolygatva ezzel a folyosó természetes nyugalmát.

- Mondja, doktor úr, igaz az, hogy amikor a hajó hazahozta őt, akkor nem volt magánál? Csak mindenféle álhírek keringenek mindenhol. Mondja, mi történt vele tulajdonképpen?

- Fogalmunk sincs, hogy mi történhetett vele. Az azért túlzás, hogy nem volt magánál. Fogalmazzunk inkább úgy, hogy valami súlyos, hallucinogén jellegű betegség teljesen levette a lábáról. A betegség később vált akuttá. Azt gyanítjuk, hogy valahogy a szondák hozhatták be a hajójára. Valahol ott kaphatta el, abban a kettős rendszerben, ahol a legutóbb járt. A félbehagyott beszámolóin, a félig kész jelentéseken, valamilyen hihetetlen ködvilágról, egy fura buborék-világról írt, amint ezt bizonyára ön is jól tudja. Persze azonnal kiküldött a Központ egy felderítőt, hogy végére járjon a dolognak. Nem volt ott semmi, de semmi. Az a rendszer olyan halott volt, amilyennek egy kettőscsillag rendszernek lennie kell. Az elfogadott álláspont az, hogy az egész delíriumában írta. Ide hozták, hogy meggyógyulhasson.

- És javult valamelyest az állapota? Tudja, én voltam az egyik legjobb barátja az Akadémián. Aztán, valahogy szétváltak az útjaink. Azért jöttem, hátha tehetek érte valamit - hangjában őszinte aggodalom csengett.

- Azt hiszem semmit, százados úr, az égvilágon semmit. Higgyen nekem, a kollégája a lehető legjobb kezekben van. Mi mindannyian azért fáradozunk, hogy meggyógyítsuk.

- És sikerülni fog?

- Talán igen. De valamit tudnia kell. A kollégáját súlyos megrázkódtatások érthették, plusz még ez az ismeretlen betegség, amit egyelőre képtelenek vagyunk beazonosítani. A gyógyulási folyamat ilyen esetekben mindig meglehetősen lassú dolog. Az emberi psziché nagyon finom, összetett valami, nehéz megmondani előre, hogy az alkalmazott terápia pontosan milyen hatást fog kiváltani a páciensnél. Úgyhogy nem tudom önnek megmondani, hogy a gyógyulás mikor következik be, ha valaha bekövetkezik egyáltalán.

- És egyébként jól van?

- Fizikailag? Ó igen, a lehető legjobb kondícióban van. De győződjön meg róla a saját szemével. Megérkeztünk.

Az ajtó a doktor érintésére félresurrant. Beléptek egy világoskék fényben úszó kellemes szobába. A szobának nem voltak ablakai és tökéletesen gömb alakú volt. A szélén ágyak, a falakon polcok, rajtuk könyvek. Arrébb a mellékhelyiség ajtaja, a szoba közepén pedig egy óriási fekete asztal és két magas támlájú szék. Az egyik széket egy narancssárga hálórúhába öltözött, hófehér hajú ember foglalta el, és dolgozott, csak dolgozott magába mélyülten, nem is vette észre, hogy látogatói érkeztek.

- Most mit csinál? - kérdezte suttogva a doktort a látogató.

- Gyurmázik. Egyszerűen csak gyurmázik. Nem beszél, nem olvas, nem néz TV-t, mindig csak gyurmázik és gyurmázik. Ez lett a mániája. Ezt a gyurmát szorongatta a kezében, amikor rátaláltunk a hajóján. Ezt a tejfehér gyurmát. Igen különös anyag, nem tudjuk, hogy honnan szerezhette. Elvettük tőle, hogy megvizsgáljuk. Valami egészen elképesztő összetételű szerves anyag. Tudom, hogy bután hangzik, de engem egy óriási sejtmagra emlékeztet az összes örökítőanyagával együtt, holott nem tartalmaz DNS-t. Ez csak egy fura benyomás, nem tudom. Azt gondoltuk, hogy jót teszünk vele, ha elvesszük tőle ezt az anyagot. Azt gondoltuk, hogy ez okozza a betegségét, valami ismeretlen élettani mechanizmust indít be. Még mind a mai napig nem zárultak le a vizsgálatokat teljesen. Az biztos azonban, hogy nincs semmi közvetlen élettani hatása; úgy is mondhatnánk, hogy teljesen ártalmatlan, olyan, mintha egy újfajta műanyag lenne.

- És visszaadták neki a játékszerét?

- Kénytelenek voltunk. Amint elvettük tőle, azonnal egy igen mély, feloldhatatlannak tűnő depresszióba süllyedt. Megpróbáltuk átejtetni és adtunk neki egy ugyan olyan, szintén hófehér, de közönséges gyurmát. Nem sikerült megtéveszteni. Tudja, ez a gyurma egészen furán képes viselkedni. Formáz belőle valamit, és amikor elkészült vele, lehajtja a fejét az asztal lapjára és órák hosszat így marad. Csodálja az alkotását, azt hiszem. És akkor kinyújtja a kezét, és megérinti a művet, megböki a szobrocskát az ujjával. És a szobrocska erre összeroskad. Mintha belül üreges volna, mint a tút szúrna egy labdába. A levegő, ami ilyenkor kipukkad, valószínűleg akkor került az anyagba, amikor gyúrta, amíg formázta a szobrocskát. És egy érintésére kipukkad, mint valami különös, különös formájú buborék.

A tiszt és a doktor csendben megindult az asztal felé, ahol a narancsruhás ember küzdött avval, hogy ismét formát önthessen a különös, liliumfehér anyagba. Megálltak az asztal mögött, majd egészen lassan a tiszt maga alá húzta a széket és helyet foglalt szemben valamikori barátjával. Figyelte egy darabig a munkát, majd lassan, akadozó hangon megszólította őt.

- Mi az amit alkotsz? - kérdezte csendesen.

A férfi ráemelte a szemét a századosra, rámosolygott, majd szó nélkül visszatért a munkájához, mintha ott se lenne egyáltalán a látogató.

- Megismersz még? - Emlékszel, emlékszel még az Akadémiára? Én vagyok az, emlékszel? Emlékszel arra a rengeteg bulira, amit közösen végigcsináltunk?

- Hagyja, - szólt közbe halkan a doktor - hagyja csak! Igen ritkán beszél, és akkor soha sem, amikor gyurmázik, amikor dolga van. Hagyja, hadd gyurmázza ki magából a betegségét!

- Mi az amit csinálsz, mi lesz belőle? - fordult ismét a látogató a narancsruhás emberhez.

- Nem fog magának válaszolni - felelte a doktor. - Erre a kérdésre soha senkinek még nem válaszolt. Se erre, se arra, hogy miért akar állandóan gyurmázni.

- De miket alkot? - kérdezte a százados, miközben lassan felemelkedett a székről.

- Ó, sok mindent. A legkülönbözőbb dolgokat. Kezdetben macskákat formázgatott, sok- sok kismacskát. Aztán madarakat, kutyákat és mindenféle más Földi állatot; aztán áttért más lényekre. Sok lényre ráismertünk, de sokat még sohasem láttunk. Talán ő találja ki őket, ki tudja? És tudja mi az, ami az egészben a legkülönösebb? - kérdezte a doktor, miközben éppen kiléptek a sárga fényű folyosóra.

- Micsoda?

- Az, hogy mindvégig mosolyog, hogy mindig mosolyog, amikor ezeket a lényeket gyúrja. Talán furcsa magának, hogy ezt mondom, de szerintem hihetetlenül boldog ember, talán mindannyiunknál boldogabb.

Kiléptek a szobából. Az ajtóból még nézték néhány röpké pillanatig ezt a fehérhajú, boldog embert; nézték, ahogy elmélyülten dolgozik. Mielőtt az ajtó a helyére csúszott volna ismét, a doktor még bekiáltott a szobába.

- Hadnagy! Hall engem, hadnagy?

A narancsruhás ember lassan felnézett és rámosolygott az ajtóban álló két alakra.

- Aludjon jól hadnagy! Jó éjszakát! Jó éjszakát, kedves hadnagyom!

Temetés

Csak ez a picike urna, ez a picike urna és a benne lévő két gyermekmaréknyi por, csak ennyi, ami megmaradt belőle. Két picike maréknyi por; na meg az elmúlt öt év emlékezete. Az elmúlt öt év, ami mindkettőnk életét, az enyémet éppúgy mint Ágnesét, gyökeresen megváltoztatta. Mindketten mások lettünk; megváltoztunk azt hiszem. Petike léte megszépített mindent, az életünket, a várost ahol élünk, az évszakokat, a napfényt az éjszakát. Volt miért a csillagokra néztem ismét, volt miért elszakadnom a földtől és felnézni újra az éjszakai égboltra; újra észrevettük milyen szép is a nyári ég kékje, milyen fantasztikus illata van a bús őszi égetett leveleinek. Újra hógolyóztunk télen, és ugyan úgy érzéketlenné fagyott a kezem a hótól, és ugyan úgy szűrt az arcom amikor visszatértünk a meleg lakásba, ahogy az gyermekkoromban volt. És a tavaszok, az az öt tavaszocska, amit Petikével kergettünk végig a közeli dombokon, az az öt tavaszocska amíg Petikénk élt, az volt életünk legboldogabb öt tavasza.

De Petike meghalt, mert Petikének meg kellett halnia. Így volt a dolog beprogramozva előre. Tudtam ezt én is, tudta ezt Ágnes is jól; mindketten tudtuk, amikor az egészbe belekezdünk. Nem volt más megoldás, Petikének el kellett mennie, ez így volt megtervezve. Az egész a túlnépesedés miatt volt. A túlnépesedés miatt találták ki az egészet. Valahol megértem persze; ha nem találnak ki valamit, a Föld megfulladt volna az emberektől. Hát ki kellett valamit találni. Azt mondták, hogy ez jó megoldás. Nem tudom! Mi sterilek vagyunk, Ágnes is meg én is. Születés után rögtön ivartalanítanak mindenkit. Így aztán senki sem tud szaporodni, hacsak nem vesz rá engedélyt. Engedélyt szabadon vehet mindenki, ahogy bárkinek lehet akármennyi háza vagy autója, jachtja is akár, na meg repülőgépe, feltéve, ha van rá elég pénze. Egy gyerek igen drága mulatság. Egy gyerekre az engedély igen sokba kerül. Persze ez sok embernek nem igen jelent gondot; tudom, hogy sokaknak a pénz valójában nem probléma. De nekünk mindig is az volt. A legnagyobb probléma. Sokáig nem tehettük meg, hogy gyerekünk legyen. Nem volt rá elég pénzünk, egyszerűen nem volt rá elég pénzünk, hogy kiváltsuk az engedélyt.

Petike meghalt, mert Petikének meg kellett halnia. Petike öreg volt, amikor meghalt. Leélte a rá kiszabott kort, azt az öt évet, amit mi vettünk számára. Öt év volt, igen. Ennyire tellett. Eladtunk mindent amink volt; a lakáson kívül mindent: a kocsit, a kis vidéki házat, amit Ágnes örökölt, egyszerűen mindent. Másfél millió volt az egész vagyónk, csupán rongyos másfél millió. Egy gyermekév pedig akkor háromezerbe került. Tehát öt évecskére tellett a pénzünkből. Elmentünk a Család hivatalba és megrendeltük a mi kis Petikénket. A bankszámlánkról eltűnt a másfélmillió, és cserébe befutott a rendelés a génbankba. Kikeresték a feleségem régen, még gyermekkorában levett petesejtjeit, kikeresték az én ivarsejtjeimet és létrehozták belőlük Petikét, a mi Petikénket. Egy picuri petricsészében született meg tehát a kisfiúnk. Azonban még mielőtt a megtermékenyített pete osztódni kezdett volna, egyes génszabályozók elvégeztek egy picurka módosítást a születendő embrió genomjában. Átállították a biológiai órát, ami majd a születendő kisfiúban fog ketyegni. Beállították, ahogy az ember beállítja a vekkert, hogy másnap reggel idejében ébressze. Beállították öt évre, öt évre, amit kifizettünk, amire pénzünk volt.

Petike meghalt, mert Petikének meg kellett halnia. Egyszerűen letelt az az öt év, amit annak idején megvásároltunk. Öt év alatt felcseperedett, felnőtt, erős lett, igazi szép és okos gyerek. Olyan büszkéek voltunk rá, olyan, de olyan büszkéek! Aztán elkezdett öregedni, meggyengült, és megöregedett. Segítettük öregségében is, ugyanúgy segítettük, mint akkor, amikor még

kisgyerek volt és sok mindent nem tudott önállóan elvégezni. Ugyan úgy segítettük öregségében is, ugyanúgy szerettük, talán még jobban is. Szerettük a megőszült haját, szerettük apró, ráncos, eres kezeit. Néztük őt Ágnessel, sokszor órákig néztük őt az ágyacskájában, ahogy álmodott, ahogy fel-felnyögött, mintha valami lidércnyomással harcolna álmában. Néztük ezt a pici öregembert, néztük a dús fehér haját, a haját, ami nemrég még olyan szép éjfékete volt. A haja eltakarta homlokát, ami ugyan olyan szép sima maradt még így, öregségében is, mint amilyen gyermekkorában volt. Néztük őt Ágnessel, néztük ahogyan alszik, és képtelenek voltunk elfogadni, hogy hamarosan meg kell halnia. Harcoltam Petike életéért, akár az enyémét is odaadtam volna, ha adhatok neki még néhány évecskét. De az óra megállíthatatlanul ketyegett, csak ketyegett, és mit sem törődött velem.

Amikor elérte az az undok betegség, amikor utolérte, még alig múlt el öt éves. A betegség két hét alatt ledöntötte, két hét alatt maga alá gyűrte teljesen. Telefonáltam a kórházba. Kértem jöjjenek azonnal, mert szegény borzasztó rosszul volt. Petike haldoklott! Mondtam, jöjjenek azonnal. Kértem őket, hogy jöjjenek azonnal! Azt mondták, hogy nem jönnek, mert Petike már öreg. Azt mondták, hogy ők nem arra vannak, hogy vén trottyokkal bajlódjanak, azt mondták, hogy van enélkül is épp elég bajuk. Azt mondták, hogy Petike ideje lejárt, azt mondták, hogy ahelyett, hogy vele foglalkozunk, inkább azon gondolkozhatnánk, hogy miből veszünk magunknak új kisfiút. Azt mondták, hogy akkor telefonáljunk majd legközelebb, ha már nem lélegzik. A mi kis Petikénk! Istenem!

Petike elment. Tudtuk jól, hogy el kell mennie. Sokáig épp ezért nem is vágytam arra, hogy gyerekünk legyen. Nem értettem Ágnest, hogy ő miért akarja, amikor arra úgy se lesz soha elég pénzünk, hogy egy teljes életet vásároljunk számára. Sokáig nem értettem Ágnest. Képtelen voltam felfogni, hogy miért akarja mindezt vállalni mégis. Aztán valahogy rábeszélte. Rábeszélte a szemeivel. Amikor a gyerekről beszélt, a szemei megteltek valami fantasztikus fénnel, a vágy, a szeretni akarás, a törődni akarás fényével. Ezek a szemek vettek rá arra, hogy beleegyezzem a dologba. De ahogy Petike megszületett, amikor a csöpp kis testét először a kezemben tartottam, akkor megértettem Őt. Megértettem azt az érzést, ami annyiszor ragyogott rám a sötétben gyönyörű szemeiből, amikor feküdtünk egymás mellett az ágyon és ő csak beszélt, csak beszélt a gyerekről, amire annyira vágyott.

Petike elment, de Petike élete új fényt adott minden megfakultnak. Megtanított újra örülni. Tudtuk, hogy el fog menni, de ez alatt az öt év alatt, amíg együtt voltunk, mi hárman, valahogy lényegtelenné vált, hogy csak öt évre kaptuk őt kölcsön. Nem, nem feledkeztünk meg róla. De nagyot tévedtem, amikor régen úgy vélekedtem, hogy az öt év meg fogja mérgezni a boldogságot, amit a gyerek hozhat az életünkbe. Nem mérgezte meg. Sőt, tanított nekünk valamit, valami nagyon fontosat: megtanultuk értékelni a hónapokat, ahogy addig értékeltük az éveket. Megtanultuk értékelni a napokat, ahogy addig értékeltük a hónapokat, és megtanultuk értékelni a percet úgy, ahogy azelőtt sokszor még a napokat sem tudtuk értékelni. Többet éltünk ez alatt az öt év alatt, mint amennyit máskülönben ötven év alatt éltünk volna. A percek megteltek tartalommal. Megteltek szeretettel, gondoskodással, törődéssel. Mindketten megtanultuk, hogy nem az számít, hogy öt, tíz vagy ötven évig él-e az, akit szeretünk, hanem az számít, hogy ez alatt az idő alatt mennyit vagyunk képesek adni mi magunk. Ez az öt év volt életem leggazdagabb öt éve. Ez alatt az öt év alatt többet észrevettem a világ szépségeiből, mint egész addigi életemben. Öt év volt, vagy ötven? Nem a számok számítanak igazán, hanem az, hogy mennyire tudjuk kitölteni őket tartalommal.

Itt állunk most ezen a picike hídon a Duna felett. Feleségem keze az egyik kezemben, a másik kezemben pedig ez a picike urna, amiben Petike hamvai pihennek. Itt állunk némán, hagyjuk a szélnek, hadd vigye messze a hamvakat. Kiszórjuk őket a folyóba, amely kérlelhetetlenül, de bölcsen folyik alattunk tova. Kiszórjuk a hamvakat mi magunk. Temetünk. Ezen az őszi reggelen kibukkan a Nap a felhők közül, kibukkan és fényesen felragyog. Gyönyörű ez a reggel! Hát igen, ez a mise illik leginkább a mi kis Petikénkhez.

Polimer társadalom

A napfény puhán bevilágította a szobát, a levegő apró porszemek lázasan próbálták meg kikerülni a meleg sugarakat. Élveztem a tavaszi nap melegét; éreztem az életet, amit a nap melege kelt. Becsuktam a könyvet, ami már néhány perce az ölemben pihent és felálltam. Mágnesként vonzott ki a szobából a tavaszi nap erőt sugárzó fénye, amely most a tél elmúltával elkezdte begyógyítani a Föld sebeit. Reméltem, hogy talán majd rám is gyógyító hatással lesz ez a fiatal napsütés.

A fák hamarabb életre kelnek, hamarabb gyógyulnak mint az emberi lélek. Időnként felkavarodnak bennem az emlékek, villanásokban újra élem az elmúlt öt évet; felizzik előttem Grotty arca. Időnként ezek a víziók furcsán élesek: látom az apró ráncokat a szája sarkában, látom, ahogy mosolyog, a gödröcskét a jobb arcán és látom saját tükörképemet nagy, barna, eleven szemeiben. Az emlékek túlélnek a telek fagyát, túlélnek a nyarak izzó forráságát. Különösen az ilyen télutói napok vannak rám ilyen szellemidéző hatással. A felengedő természet varázsa, a hideg, a jég és hó megállíthatatlan olvadása akaratlanul is elém vetíti a hibernátorokat, ahová együtt mentünk valamikor, hogy befagyasszuk az életünket egy időre; felidézi a szívünkre telepedő hideget, majd a sok-sok év múlva bekövetkező hihetetlen ébredést.

Lassan sétáltam el az erdőszéli kis faháztól, ahol mostanában éltem. Belesétáltam az előttem lüktető tavaszba. Az erdő nedvesen csillogó talaját még itt-ott árva hófoltok díszítették, a málló tavalyi avar alól büszke hóvirágok robbantak elő, mintegy pótolandó a tél elvesztett fehérségét. Lehajoltam és leszakítottam egyet, a fény felé tartottam és érdeklődve szemléltem finom, kecses eleganciáját. Újra előtörték az emlékek: a csokor virág, amit Grotty-nak vettem, amikor „felébredtünk”. Akkor úgy hittük, miénk ez az új világ. Akármilyen is, együtt vagyunk, élünk, szeretjük egymást, és egészségesek vagyunk. Kell ennél több? Akármilyen is legyen ez a világ, akármivé is fejlődött az alatt a kétszáz egynéhány év alatt, amit a hibernátorban töltöttünk, mi majd legyőzzük, meghódítjuk, a miénk lesz, átítjuk a szeretetünkkel. Nincs semmi olyan erő többé, ami a mi kötelességünket eltéríthetné, hisz a magunk mögött hagyott közel negyed évezrednek sem sikerült elszakítania. Nem sikerült a betegségnek sem, ami Grotty testét annak előtte megtámadta, ami a halál szélére sodorta. Kijátszottuk a betegséget. Kijátszottuk! Szerencsénk volt. Az a temérdek pénz az utolsó pillanatban hullott az ölünkbe. Két lehetőség nyílt meg egyszerre: vagy felkeressük a legjobb specialistát, hogy átvegye Grotty kezelését, amivel alig több mint 10% esélye maradt volna az életben maradásra, vagy befagyasszuk Grotty testét abban a reményben, hogy valamikor a távoli jövőben majd fel tudják ébreszteni, mi több, meg tudják majd gyógyítani őt. A hibernációt választottuk. A hibernáció azonban számomra ugyan azt jelentette, mintha meghalna, hiszen számomra csak az emlékezete marad lehunytt szemeim mögött, ami majd lassan megkopik, ahogy a fényképeket is megsárgítja az idő. Döntöttem: megünnözlöm mindketten. Egyszerűen képtelen lettem volna rá, hogy elveszítssem őt. Egyszerűen képtelen! Eladtunk mindent, a kocsit, a házat, mindent. A pénzből kifizettük a két folyékony nitrogénnel töltött koporsót, amit majd az elkövetkező évszázadokban szorgos nemzedékek fognak töltögetni újra és újra, hogy a benne fekvő két kővé fagyott porhüvelynek biztosítsák az örök telet. A telet, amit talán soha sem követ majd tavasz.

Lassan sétáltam tovább a sáros erdei úton. Túracipőm jókedvűen klappogott, cuppogott a csúszós talajon. A megolvadt hó az út mentén kisebb-nagyobb pocsolyákba gyűlt, tetejüket finoman jéggel pókhálózza be az elmúlt éjszaka fagyos szele. Cipőm orrával puhán

beroppantottam a jégvártyát. Elmosolyodtam. Milyen könnyű is most már megtörni a jeget! Pár héttel ezelőtt talán még kalapáccsal sem boldogultam volna. Így igaz, kemény egy tél volt, hosszú és nagyon hideg. Valahogy olyan, mint amilyen a „mi telünk” is volt. Mielőtt lefagyasztottak volna minket, még utoljára megcsókoltuk egymást. Életem leghosszabb csókja volt. A leghosszabb, mert egyikünk sem akarta, hogy vége legyen, mert ott, akkor, csakis az a pillanat volt biztos, csakis abba kapaszkodhattunk. Tudtuk mindketten, hogyha annak a csóknak vége lesz, akkor mindennek vége lesz. Evvel a csókkal búcsúztunk egymástól, csak a hitünk melegítette lehűlni készülő testünket, csak is az a hit, hogy egyszer még valamikor majd újra együtt lehetünk. És megfagyunk. Megfagyunk egynegyed évezredre.

Amikor öntudatra ébredtem, szinte azonnal visszatértek az emlékeim. Az első érzés az öröm volt, hogy élek, hogy mégis csak sikerült. Hirtelen azonban szétömlött bennem az örült aggodalom, hogy mi van, ha csak nekem sikerült. Mi van, ha Grottyt nem sikerült kiolvasztaniuk, vagy esetleg nem tudták a betegségét meggyógyítani. Annyira belém itta magát ez a félelem, hogy csakis az első csók, az első forró ölelés tudta végképp szétzavarni a körém gyűlt sötét fellegeket. Sokáig öleltük egymást, némán zokogva. Ott tartottam Grottyt a karjaimban, egy egészséges, vidám, életerős Grottyt, egy újjászületett Grottyt. A tél kemény volt és hosszú, gondoltuk, de ezt a telet most majd a világ legragyogóbb, legfantasztikusabb tavasza fogja követni.

A kis erdei út kaptatót ígért. Hagytam, hadd vezessen. Furcsa, az utak mindig valamiféle korlátozást jelentenek, megszabják az irányt, hogy merre menjünk. Nehéz letérni arról az útról, amit már sok-sok ezren tapostak előtte, hiszen ez az út ezt a sok ezer embert már mind elvezette valahová. Letérni egyenlő a bizonytalansággal, kockáztatni, hogy egyáltalán eljutunk-e a célig.

Felértem a dombtetőre. A tavaszi nap szikrázva ragyogta körül testemet, lemosta rólam a völgyből magammal hozott ködpára utolsó darabkait is. Ez a hely volt a környék legmagasabb pontja. Álltam a kopár hegytetőn, lenéztem a lábam alatt éledező kopasz, nedvesen fénylő, fekete erdőre. Néztam a ködöt, ahogy a lombfosztott fák ágai körül tekereg. A fejem felett énekelni kezdett egy madár. Belekiáltott az éledező világba. Némán hallgattam ezt a ritmus-talan de mégis oly’ gazdag dalocskát, némán hallgattam a tavaszszimfóniát. És hirtelen messzire repültem a domb tetejéről; magával sodortak a levegőben száguldó, kavargó hangjegyek. És ahol letettek, az egy távoli koncerterem volt. Az első sorban ültünk Grottyval, egymás kezét fogtuk és behunyt szemmel hallgattuk a zenekart, hagytuk, hogy a hangörvények magukkal rántsanak, együtt élveztük a különös utazást. Ez volt az első nap, amit a rehabilitációs központ falain kívül töltöttünk. Úgy gondoltuk, ez a koncert tudja leginkább megkoronázni ezt a csodálatos napot.

A rehabilitációs központban ébredésünk után már csak pár hetet kellett maradnunk. Úgy mondták, hogy megfigyelés és társadalmi adaptáció miatt. Sokáig azt hittem, hogy a megfigyelésre azért van szükség, mert a fagyás miatt talán vannak még rosszul funkcionáló szerveink. A doktor nevetve válaszolta:

- Megnyugodhat, egészségesebb, mint amikor befeküdt a fagyasztóba.
- Nem jelentett semmi problémát az, hogy mondjuk bizonyos sejteim elpusztultak a fagyasztáskor, nem okoztak gondot a jégkristályok? - kérdeztem.
- Természetesen legyőzhetetlen gondot okoztak volna, ha az lett volna a tervünk, hogy kiolvasszuk magukat. A fagyasztásban szinte valamennyi szervük teljesen elpusztult.
- De... de hát akkor hogyan sikerült minket felébreszteni? - kérdeztem elképedve.

- Tudja, amíg maguk azokban a nikkelhordókban gubbasztottak, addig a molekuláris biológia lehetőségei hihetetlenül kiszélesedtek. A dolog végtelenül egyszerű. Habár a testük kiolvasztásának nem lett volna sok értelme, hiszen a fagy megölte magukat, millió számra maradtak azonban ép sejtjeik, melyek minden információt tartalmaztak magukról. Nekünk csak néhány sejtjükre volt szükségünk. A génszécszeink elvégeztek néhány jelentéktelen módosítást a genomjukon, hogy kiküszöböljenek néhány örökletes betegséget, néhány nemkívánatos jövőbeli hatást, majd a gyorsított szintetizátorba tették a kromoszómáikat. Ez a speciális inkubátor, lényegében egy olyan mesterséges anyaméh, ami biztosítja azt, hogy az embrió fejlődése közel százszorosa legyen a normálisnak. Lényegében az embriókba speciális retrovírusokat juttatva a sejtet növekedési hormonok termelésére készítjük, amelyek ...

- Ez döbbenetes! Ezek szerint, habár én is meg Grotty is élünk, mi most csak egyfajta másolatai vagyunk valamikori önmagunknak?

- Pontosan! Ráadásul kijavított másolatai.

- És a testünk ugyan ott van még mindig a hibernátorokban, még mindig ott fekszünk befagyaszva?

- Így van. A testük feletti rendelkezés joga a mostani törvények értelmében önöket illeti meg.

- Megnézhetem?

- A saját halottját? Nem javaslom. Az esetek többségében az embereket meglehetősen sokkolja az az élmény, hogy meglátják magukat holtan.

- Nyugodjon meg, engem nem fog sokkolni. Örültem kíváncsi vagyok rá!

Némi rábeszéléssel sikerült elérnem, hogy a doktor elintézzze számomra a vizitet. Lementünk az alagsorba, ahol a falakba süllyesztve pihentek a szarkofágok. A doktor odavezetett az egyik falhoz, megnyomott egy gombot, mire egy ezüstszerű henger siklott elő hangtalanul. Egy újabb gombnyomásra a henger teteje félrecsúszott, és megjelent alatta az átlátszó koporsó. Azonban látni semmit sem láttam, minthogy a levegő nedvességtartalma azonnal vastag hóréteget vont az üvegre. A doktor egy szerkezetet húzott le a magasból, és a havas felszínre egy kör alakú maszk simult. A maszk alatt a hó olvadni kezdett, és alatta a koporsó lassan áttetszővé vált. Igen. Ott feküdtem nyitott szájjal, kövé fagyva, jég hidegen és halottan. Eddig magamat még csak a tükörben láttam, vagy fényképről. A látvány hátborzongató volt. Szinte éreztem a jeget, leheletem fagyossá vált, éreztem a szívemig hatoló, metsző hideget. Igaza volt a dokinak, ez az élmény több volt mint megrázó. Az a tervem, hogy Grottyt is megnézem, többé egyáltalán nem tűnt jó ötletnek. Úgy éreztem, képtelen lennék rá. Elhagytuk a halottas házat. Kifelé menet egy darabig hallgattam, magamba merültem. Aztán hirtelen eszembe jutott, hogy mi is az, ami eddig annyira zavart ebben az egészben.

- Mondja doktor - fordultam kísérőmhöz -, hogyan lehet az, hogy mégis mindenre emlékszünk? Azt, hogy klónoztak bennünket, azt értem. De hogyan tudták visszaadni az emlékeinket? Hogy tudták azt megoldani, hogy amikor felkeltünk, akkor úgy érezzük, mintha csak most feküdtünk volna le?

- Jól látja, ez a legnehezebb dolog az egészben. Valójában a módszer most került kipróbálásra először embereken. Magukat azért választottuk, mert az agyi regeneráció pontossága a maguk egymás felé mutatott reakcióin rendkívül jól lemérhető. Mondanom sem kell, hogy szinte tökéletesnek mutatkozik az eljárás. A maguk esete pillanatnyilag a legnagyobb tudományos szenzáció a világban. Őszintén megmondom magának, hogy felébredésüket csakis annak köszönhetik, hogy végül is annak idején együtt mentek a „sírba”. Ha csak a felesége ment volna, valószínűleg soha nem került volna felébredésre, legalábbis nem a közeljövőben. És

ami magát a regenerációt illeti, hát igen, az kemény dió! Amikor kikerültek az inkubátorból, valójában már életre képes lények voltak, csak éppen messze nem azok az emberek, akik a koporsóba befeküdtek valamikor. Úgy is mondhatnám, hogy a fazék készen volt, már csak meg kellett főzni benne az ételt. És ez nem akármilyen szakácsot igényel.

Lényegében az történik, hogy a fagyott ember agyáról egy igen érzékeny, többlépcsős, kombinált emissziós és abszorpciós tomográfiával térképet készítünk, sőt bizonyos kritikus agyi régiók feltérképezéséhez számos más kiegészítő módszert is igénybe veszünk. A cél: minél teljesebb, részletesebb neurális információs bázis elkészítése. Azonban a dolog neheze csak itt következik: a kész mintát létre kell hozni a felnevelt lény agyában. Az eltérések az élő agy és a minta között szerencsére tipikusan csak néhány százalékot tesznek ki. És itt az út két részre ágazik: bizonyos emlékképek, élmények előbányászhatók a letapogatott anyagból, ezeket kvázi újra levetítjük a tanítandó agynak. A levetítést persze átvitlen kell értenie. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy bizonyos agyi régiókat mesterségesen ingerlünk, ami olyan a páciens számára, mintha gyorsítva átélne mindent, ami vele valamikor megtörtént. Csakhogy ez a módszer nem lehet teljes, hiszen az emlékek, érzelmek, átélt dolgok gondolatokat keltenek, amelyek formálják a személyiséget. Ezek a gondolatok, főleg, ami a kiváltott intuíciókat illeti, legtöbbször esetlegesek, képtelenség őket determinisztikus eszközökkel visszaadni. Tehát szükség van egy kiegészítő módszerre. A megmaradt minta alapján, ami már csak egy töredéke az eredetinek, készítünk egy apró, neurális számítógépet, amit beültetünk az agyba. Speciális összekötések százezreit telepítjük, ami a számítógépet kapcsolja az élő idegsejtekhez. Amikor most maga visszagondol egy dologra, ami magával történt, eszébe jut egy régen elfeledett ötlete, álma, gondolata, akkor nem tudja megmondani, hogy azt az emléket az élő és tanított agyszövet, vagy a magába szerelt gépecske szolgáltatja-e. A mi vizsgálataink szerint jelenleg körülbelül ugyan annyit használja a számítógépét az emlékezésre, mint a saját, élő agyát. Természetesen a számítógép nem képes az új emlékeit, élményeit feldolgozni. De erre nincs is szükség, hiszen arra ott van a saját csodálatos, jól működő agya.

- Egyszóval gép vagyok? - kérdeztem remegő hangon.

- Ugyan már! Maga is, és a felesége is hús-vér emberek. Csupán van egy picurka mesterséges gondolatébresztő magukba integrálva. Ne legyen elkeseredve, a gép csak arra van, hogy pótolja azt, ami elveszett, ami máshogyan pótolhatatlan. A döntéseit maga hozza, teljesen szabadon, a gondolatai is teljesen egyediek és abszolút függetlenek a géptől.

Amikor erről a dologról Grotty tudomást szerzett, számomra egész elképesztő módon reagált.

- Igen? Remélem a kis masina nem fog berozsdásodni a sok hajmosástól - vigyorgott rám felszabadultan. Egy csöppet sem zavarta a dolog. Nekem azonban jó pár álmatlan éjszakámba került, amíg sikerült megszoknom a tudatot, hogy van egy mesterséges agyam is. Amikor Grotty látta kínlódásomat azt mondta nekem, hogy egyszerűen próbáljam meg úgy felfogni a dolgot, mintha a gépecske valamiféle karóra lenne, amit az ember pusztán célszerűségéből hord magán. Ezt szerettem benne, hogy képes volt mindent ilyen lazán venni.

Akkor úgy éreztem, hogy ennél nagyobb trauma már nem érhet. Tévedtem. Amikor a doktorok végeztek velünk, átadtak a pszicho-szociológus csapatnak, akiknek a feladatuk az volt, hogy felkészítsenek minket arra, hogy a jelen kor társadalmában hogyan kell majd mozognunk, milyen társadalmi normáknak kell majd megfelelnünk. A témát igen érdekfeszítőnek találtam. Mindig is kíváncsi voltam a társadalmi változásokra, érdekelték az emberek hagyományai, szokásai, viselkedései.

- A társadalmi problémákat, a belső konfliktusokat valójában a társadalom egyenetlensége okozta - mesélte az oktatónk. - Az egyenetlenség alatt azt értem, hogy az emberi lények kis csoportjai külön mini érdekszövetséget alkottak, a mini érdekszövetségek pedig nagyobb érdekszövetségekbe tömörültek. A társadalom úgymond szemcsés struktúrájú volt. A konfliktusok, mint állandó versengés, küzdelem a fennmaradásért, minden szinten megjelentek az érdekszövetségek között. Régi terminológiával élve, a minor tömörüléseket családoknak nevezhetnénk. Az, hogy a családokat összetartó erő a szeretetnek nevezett valami, ez már a maguk korában sem volt egyértelmű, hiszen rengeteg családban nyoma sem volt a szeretetnek, és azt hiszem ezt önök tudják megerősíteni legjobban. A családok léte, szükségszerűsége, genetikusan programozott védelmi mechanizmus, ami azt a célt szolgálta, hogy az adott genetikai kód túlélését a lehető legnagyobb hatásfokkal biztosítsa. Az emberiség őskorában egyszerűen azok maradtak csak életben, akikben megvolt a hajlam arra, hogy törzseket, családokat alapítsanak, ami során erősebbekké váltak. Amíg az egyik bogyót gyűjtögetett, a másik vadászhatott, a harmadik kunyhót építhetett. A feladatokat megosztva együtt többre voltak képesek. Valójában a szeretet összetartó ereje is, öntudatlanul bár, de ugyan ezt a célt szolgálja, összeláncolja az embereket és ezzel a fennmaradást biztosítja. Az érdekszövetségek megjelenése tehát szükségszerű volt, ez volt a túlélés záloga.

Amikor a megoldandó feladatok kiszélesedtek, amikor túlnőttek a családokon, akkor sok család egy még nagyobb szövetségbe tömörült, ami még nagyobb erőt képviselt, még nagyobb hatalmat adott az ember kezébe. A problémák, a konfliktusok leginkább ezek között az óriás tömörülések, azaz az országok, nemzetek között jelentkeztek látványosan. Az emberiség története a háborúk története. Azonban a konfliktusok gyökere mélyebben pihent: a konfliktusok már a családok szintjén megjelentek. Gondolhatnak többek között például a vagyoni státuszra, amely mindig jelenetős viszályok gyújtósa volt. Valójában a rivalizálás szükségszerű volt, hiszen egyetlen család sem fogadhatta el azt, hogy a saját vére, a saját vonala elsorvadjon, mindegyikük a saját DNS-eikkel szeretnék volna benépesíteni a világot, aminek szükségszerű eszköze volt a többi érdekszövetség elnyomása, megfojtása. Ilyen és hasonló okok pumpálták a belső feszültségeket, amelyek időnként kipukkadvá a városokat vérrel árasztották el.

A ma társadalmát azonban nem ez a fajta strukturáltság jellemzi. A struktúraváltás következtében eltűnt a társadalom szemcsés jellege, gyakorlatilag megszűntek a belső feszültségek, és ennek egyenes következményeként a háború fogalma lassan-lassan archaikussá válik. Maga az alapelv meglepően egyszerű: ahhoz, hogy kiegyenlítsük a feszültségeket, meg kell szüntetni a családokat. Pontosabban a családokat homogenizálni kell, feloldva ezzel a család burokszerű, zárt egységét. A zárt egységet a házasság reprezentálta; a házasság, azaz két ember egymás felé való elkötelezettsége az, ami a család összetartó erejét elsősorban meghatározta. Az első lehetséges megoldás a házasságok erőszakos szétverése. A házasság intézményét azonban nem lehet ilyen barbár módon megszüntetni, hiszen az emberekben a biztonság vágya, az egyedüllétől való félelem, a mások iránt való szeretet, gondoskodás igénye sokkal erősebb annál, minthogy ez ellen egyáltalán értelme legyen harcolni. Van azonban egy másik út, ami szintén a homogenizációt szolgálja, és ez a házasság intézményének gyökeres átformálása ill. kiterjesztése. A mai társadalomban, kedves barátaim, a férfiak és nők arra vannak ösztönözve, hogy lehetőleg kettő, vagy annál több emberrel legyenek egyszerre aktív házastársi kapcsolatban. A mai társadalom minden nőjének kettő, három esetleg négy, öt férje is van, ahogy a férfiak ujjait is számos jegygyűrű ékesíti.

Talán jobban megértik ezt az egészet, ha elmondok egy népszerű analógiát a régi és új viszonyok szemléltetésére. Tekintsék a régi egy-feleség-egy-férj formációt úgy, mintha ez valamiféle molekuláris gáz lenne, mondjuk oxigén molekula, két atom egy pár. Ezt a molekuláris elvet cseréltük fel egy sokkal jobbra: egyszerűen *polimerizáltuk a társadalmat*. A

polimerek valójában térhálósított, hosszú szénláncok. Egy szén atom minimum kettő másik atommal van kapcsolatban. A mai társadalom nagyjából egy óriás emberpolimernek tekinthető. A házasság kiterjesztésével így aztán az egész emberiség kvázi egyetlen óriás, összefüggő családot alkot, bizonyos szempontból egyenletessé vált.

- Nem értem, hogy egy ilyen, izé... polimerizáció hogyan biztosítja a feszültségek feloldását - mondtam - hiszen a társadalmi feszültségek, mondjuk, amit a vagyoni egyenetlenségek okoznak, számomra elképzelhetetlen, hogy ilyen módon feloldhatóak lennének.

- Igaza van! Ez tényleg nem ilyen egyszerű. Valójában a polimerizáció a leglényegesebb momentum, de közel sem oldja meg egyedül a problémát. Igaza van! Valójában a mai világban a vagyoni státusz kiegyenlített. A termelés teljesen automatikus, a társadalom minden tagjának állampolgári joga van a megtermelt javak fogyasztására. Senki sem birtokol nagyobb anyagi hatalmat, senki sem rendelkezik gyárak, városok, országok felett. Ha valaki megéhezik, bemehet az egyik étterembe, rendel az automatától valamit, amihez kedve van, megeszi, majd ha jóllakott, távozik. Ha valakinek megtetszik egy új ruha, bemegy az üzletbe, vagy otthonról megrendeli, és máris az övé. Ha kell egy új szobabútor? Egy gombnyomás az otthoni terminálon, és már jönnek is a robot fuvarozók, hozzák az újat, viszik a régit. És ez minden ellenszolgáltatás nélkül jár mindenkinek, bárki bármikor megteheti.

- Hogyan bírják ezt erőforrásokkal? Ha bárki szabadon bármit akarhat, akkor a fogyasztás hihetetlenül nagy lehet. Hogyan lehet ezt egyáltalán követni?

- Meg fog lepődni, de lehet. Sőt, már a maguk korában is lehetett volna, ugyanis az anyagi erőforrások közel 95% az emberiség 2-3%-nak a kezében volt. Már majdnem ez a háttér, ez a mérhetetlen gazdagság, ami néhány ember kezében összpontosult, elegendő lett volna egy szabad-fogyasztó társadalom szerényebb igényeinek kielégítéséhez. Másrészt, a szabadon-elvehetsz-bármit-amit-megkívánsz elv nem okozott jelentősebb növekedést a fogyasztásban. Gondoljanak bele, hogy ha bármikor, bármi az enyém lehet, akkor miért akarnék anyagi javakat felhalmozni? Ha a gazdagság olyan dolog, amire mindenki, bármikor és egyformán képes, akkor többé nem is jelent vonzerőt. Persze az egész rendszer nem működne a társadalom termelését biztosító hatalmas robotizált, önműködő bázis nélkül. A termelés egészét ugyanis lényegében robotok végzik. Az emberek feladata többé nem korlátozódik a rutin műveletek betanult ismételtetésére; az ember végre arra használhatja a képességeit amire valók: gondolkozásra, tervezésre, új dolgok alkotására.

- De mi motiválja az embereket, ha nincs anyagi motiváció? Miért gondolkozna egy mérnök egy új szerkezeten, miért izzadna, ha a végén nem lesz több pénze tőle?

- Az embereket a pénz csak azért teszi boldoggá, mert hatalmat ad a kezükbe, vagy mert égető szükségük van rá. Ha nincs a pénznek értéke, akkor az anyagi juttatás sem jelent többé motivációt. Csakhogy nem csupán a pénz ösztökélhet valakit munkára. Ösztökélhet a kíváncsisága, a munkájának a fontossága, a munkájának a szépsége, szeretete, vagy ad absurdum az unalom elűzése. A maguk korában az emberek több mint 90%-a nem azt csinálta, amit csinálni szeretett volna. Ha viszont nincs anyagilag kötve, akkor szabad lesz. Ha ahhoz érez kedvet, hogy fessen, akkor nyugodtan festhet. Nem kell azzal bajlódnia, hogy miből fog mellette megélni, ha a festészet nem jövedelmez majd eleget. Ha valaki a matematika szerelmese, akkor szabadon törheti a fejét, konferenciákra járhat, gondolkozhat új dolgokon, új elméleteken. Maguk el sem tudják képzelni, hogy mekkora alkotó erő szabadult így fel. Mindenki azt csinálhat, amit szeretne. Amióta a váltás megtörtént, a technika, a tudomány robbanásszerű fejlődésnek indult. Önök az életüket pont ennek a fejlődésnek köszönhetik. Az az eljárás, ami a maguk felélesztéséhez nélkülözhetetlen volt, mondjuk nem jöhetett volna

létre, mert a régi rendszerben az az illető, aki kidolgozta, még mindig csak egy fejőnő lenne az egyik tejüzemben, egyszerűen azért, mert nem tehetne volna meg, hogy évtizedeket szenteljen a gondolatainak, hiszen közben el is kellett volna tartania a családját.

- Még mindig nem értem, hogy mi szükség van izé... a polimerizációra?

- A polimerizáció biztosítja a társadalom stabilitását, biztosítja, hogy ne süllyedjünk vissza a vagyoni kultusz ósdi elvéhez. Ha egy nő sok férfival van házastársi viszonyban, és mindegyik férje szintúgy sok-sok nővel, akkor megszűnik az a genetikailag programozott késztetés, hogy egy apró érdekközösséget előnyben részesítsen, mert úgy gondolja, nyilván öntudatlanul, ösztönösen, hogy ez a magatartás biztosítja leginkább a genetikai túlélést. Ha megengednénk a pár-házasságokat, akkor olyan kondenzációs gócpontokat hagynánk a társadalom szövetében, amire az ember programozott önzése ki tudna kristályosodni, ami pedig szükség szerint gerjesztené a belső feszültségeket. Tehát az emberpolimerek teremtik meg a kielégítő belső stabilitást, az inherens biztonságot.

- De hogyan tudják az embereket tömegesen rákényszeríteni arra, hogy izé,... polimerizálják magukat?

- Rákényszeríteni? Miért kellene rákényszeríteni? Az emberek tökéletesen megértik, hogy a fejlődésnek ez az egyetlen útja. Barátaim, az emberiség az evolúció következő lépcsőjére lépett! Az így megteremtett stabilitásra az embereknek szüksége van. Rákényszeríteni? Ugyan! Ez mindenki érdeke, egyértelműen és egységesen.

- Racionális szemszögből nézve lehet, hogy igaza van, de az emberi gondolkodás sokszor a legkevésbé sem tekinthető racionálisnak. Biztos vannak olyanok, akik a jelen rendszer minden előnyének ellenére csökönyösen ragaszkodnak a régi én-szeretem-a-feleségemet-és-csakis-öt nevetséges elvhez? Mit kezdenek az ilyen nemkívánatos lázítókkal? - kérdeztem némi keserű ízzel a számban. - Kivégzik őket?

- Kivégezniiii? - kerekedett ki a pszichológus szeme? - Úr Isten, dehogy! Remélem, most csak viccelt, ezt nem gondolhatta komolyan! Nem, persze hogy nem. De egyébként jól látja a dolgot. Tényleg vannak, akik a vissza-az-őskorba elvet hangoztatják. Ezek azonban csak ritkán találnak társat az esztelenségükhöz. A Világszövetség gondosan felügyeli azt, hogy ezek a felforgatók ne kaphassanak fórumot. Másrésről az az elv, hogy mindenki annyit vehet amennyit szeretne, csak akkor illeti meg az egyént, ha már minimum két „jeggyűrűje” van. Ha tehát egy lázadó hajlamú férfinak véletlenségből sikerül is találnia egy lázadó szellemű nőt és összeházasodnak, és nevetséges és abszurd módon örök hűséget fogadnak egymásnak, akkor rájuk nem fog vonatkozni a szabadon-elvehetsz-bármit-amit-megkívánsz elv. Szigorú sztandardokon kell élniük; csak annyi életem vételezhetnek, amennyi szükséges ahhoz, hogy ne éhezzenek, csak akkor kapnak új ruhát, ha a régi már „lerongyolódott” róluk. Ez az életmód előbb-utóbb felőrli a meghitt kapcsolatukat, és valamelyikük köt egy plusz házasságot, amitől aztán az életszínvonaluk a normális keretek közé kerül vissza. Csakhogy evvel már fel is adták a maradi elveiket, többé nem jelentenek veszélyt a társadalom számára.

*

Lassan elindultam lefelé a dombról, követtem a vékony, puha levéltakaró bélelte ösvényt. Az erdő ezen a környéken különösen sűrű volt. A fák lombkoronái szinte egybe nőttek, hatalmas egybefüggő felületet alkottak. Nehéz volt innen alulról megmondani, hogy melyik ágacska melyik fához tartozik. Talán egyik ág sem tartozik egyik fához sem... Az erdő nedves levegője átjárta testemet, s beköltözött a ruhám hasadékaiba. A zizegő, sivító csend meglovagolta a fák között surranó szelet, a szél pedig elhozta hozzám ezt a életteli, lüktető csendet. Ha az erdő hirtelen megnémulna, úgy érezném, mintha százezernyi lény hagyott volna hirtelen cserben,

mintha százezer lény taszítana el erőszakkal magától. Elviselhetetlen lenne. Azért szerettem az erdőt, mert az erdő sokkal bölcsebb, sokkal érzőbb annál, minthogy egy ilyen aljasságot elkövessen.

A megáradt patak zúgása lassan erősödött. Kezdetben csak egy lágy alt duruzsolás volt a madarak fütykoncertje mögött, de ahogy közeledtem, mindinkább betöltötte a levegőt. Az ösvény a patakon vezetett keresztül. Jól sejtettem, a patak hihetetlenül megáradt; a közeli dombok hóolvadékát kellett elszállítania a nagyobb patakok részére, hogy azok tovább szállíthassák a még nagyobb uraknak. És a patakocska minden erejét bevetette, hogy eleget tegyen ennek a fontos feladatnak, víze zavaros lett nagy buzgalmában. A parton álltam és azon törtem a fejem, hogy hol fogok én ezen az áradaton átkelni. Ahogy így magamban töprengtem, a szél felkapott valahonnan egy megfeketedett tavalyi falevelet és játékból beledobta a rohanó patakba, mintha csak valamilyen aprócska tutaj lenne, amit muszáj vízre bocsátania. A tutajt megforgatta egy örvény, majd nekiindult, hogy együtt rohanhasson a szédült áradattal. Követtem szememmel a tovasodródó falevelet, és hirtelen felfedeztem a közepén gubbasztó két piciny emberalakot. A két pici ember szemeiben furcsa, bizakodó rémület izzott. Az apró férfi én voltam, kezemben pedig Grotty selymes, fehér kezecskéjét szorongattam.

Ezt a kezet szorongattam akkor is, mikor végre újra szabadok lettünk, amikor befejeződtek a vizsgálatok, az eligazítások, az adaptációs leckék, és kiléptünk a rehabilitációs központ kapuján. Megkezdődtek a hétköznapiak, volt értelme számolni a jövő héttel, gondolni a jövő nyárra; újra úgy élhettünk, ahogy valamikor, abban a ködbevesző távoli világban éltünk, abban a világban, ahol mindketten megszülettünk, abban a világban, ami innen nézve reménytelenül bizonytalannak tűnt fel előttünk. Megkezdődtek a hétköznapiak, de mi melegségünkkel, törődésünkkel, figyelmességünkkel addig puhítottuk őket, amíg be nem ismerték, hogy ők valójában elvárásolt ünnepnapok. Sokat jártunk szórakozni, de még többet beszélgettünk, tervezgettük a jövőt egy-egy palack vörösbor mellett, amit egy-egy fantasztikus, gyertyafényes vacsora után kortyolgattunk egymásba szédülten. Ezek voltak életem legboldogabb hónapjai. Ezek voltak egyben a türelmi időszak hónapjai is. Ezekben a hónapokban nekünk is mindaz járt, ami a társadalom minden többszörösen házas polgárának; mi is mindent megkaptunk, amit csak megkívántunk. A türelmi időszak egy év volt, ennyit kaptunk, hogy beilleszkedhessünk. A beilleszkedés legfontosabb mércéje az volt, hogy az embernek hány házastársa van. A beilleszkedés a házasságtörés volt, a másik fél nyilvános megcsalása. Tudtuk, hogy erre nem leszünk képesek, tudtuk, hogy mi egy pár vagyunk, szétválaszthatatlanok. Szerettük egymást, gyűlöltük a gondolatát is annak, hogy ebbe a szeretet gömbbe valaki mást is beengedjünk. És pontosan tudtuk, hogy ha nem tesszük, ha nem illeszkedünk be, akkor az egy év letelte után megszűnik majd ez a tejjel mézzel folyó Kánaán; megtanították alaposan, hogy mi vár a lázadókra. De mi boldogan vállaltuk a szegénységet, boldogan vállaltuk, hogy szűkösebben élünk majd, hittük, hogy nem az anyagi jólét teszi az embert boldoggá. Szerettük egymást, és ez fénnel vont be a horizontot. Ez a horizont azonban lassan vörössé változott ahogy közeledett az alkony, előre jelezve a holnap viharos szeleit.

És ez a szél könyörtelenebb, metszőbb volt, mint ahogy azt elképzeltük. Életszínvonalunk az egy év türelmi időszak letelte után viharos gyorsasággal kezdett el süllyedni. Alig ocsúdtunk fel, és semmivé foszlott mindaz a kényelem, amit az elmúlt egy év alatt megszoktunk. Olyan volt ez, mint amikor a gyertya narancssárga lángja helyén már csak egy vékonyka füstcsík száll fel a megszenesedett kanócról. Nem, nem éhezünk, nem fáztunk, nem lettünk betegek. Csak éppen semmi nem volt a miénk egy gombnyomásra, semmit nem kaptunk meg, amire vágytunk. Sétáltunk a fényben fürdő utcákon, néztük a zsúfolásig telt kirakatokat; sorban mindent megkívántunk, majd sorban mindenről le is kellett mondanunk azonnal. A végén már nem mentünk sehová, csak otthon ültünk a szükségglakásunkban a csupasz falak között. Nem

akartuk látni azt, hogy mások szabadon mindent megtehetnek, nem akartunk vágyakozni feleslegesen. Csak ültünk és néztük egymást; reggelire elszopogattuk a reggelire szánt táptablettát, ebédre elszopogattuk az ebédre szánt táptablettát, vacsorára elszopogattuk a vacsorára szánt táptablettát. Kezdetben még megpróbáltunk a vacsorához gyertyát gyújtani. Egy gyertyát sikerült magunknak megmentenünk. Nevetséges volt, borzalmas volt! A gyertya fénye szelíden hullámzott Grotty arcán, a szája lassan járt ide-oda, ahogy a táptablettáját szopogatta. Talán rám nézett, talán a gyertyafénybe, nem tudom. Szemei megnedvesedtek, és egy szikrázó, bánatos könnycsepp gurult végig jobb arcán. Nem, nem volt ez börtön, hiszen bárhová szabadon mehettünk. És mégis, sokkal inkább az volt, hiszen a világ vált körülöttünk börtönné. Egy olyan egységes börtönné, amiből nem volt szabadulás, hiszen a börtönbe magunk zártuk be magunkat, és mert egyszerűen nem létezett kívül világ ahová szökni lehetne. Az igazi börtönök soha nem abban korlátozzák az embert, hogy elhagyhasson egy aprócska szobát, ezt ezekben a hónapokban értettem meg igazán.

A megáradt patak a lábaim előtt rohant. Átjárót kerestem, de a meder nagyobb kövei, amit máskor átkelésre használtam, most egytől egyig víz alatt voltak. Nem tehettem mást, elkezdtem járkálni a parton azt kutatva, hogy hol érdemes nekiveselkednem az ugrásnak. Végre találtam egy megfelelőnek tűnő helyet nem messze az úttól. Néhány lépést hátráltam, majd egy rövid nekifutás után elrugaszkodtam a talajtól. A levéltakaró ügyesen leplezte a patakpart sikamlós iszapját; a lábam megcsúszott, és ahelyett, hogy átíveltem volna a meder felett, egyenesen az örvénylő, zavaros vízbe zuhantam. A rohanó ár egy hangos placcsal köszönte meg a mutatványomat, amint röviden hanyatt vágódtam a patakban; a jeges víz tajtékjai lelkesen tapsoltak a fejem felett. Percekig tarthatott, amíg a partra tudtam vonszolni elgyötört, érzéketlenné fagyott testemet. Leültem a partmenti avarra, lábaimat magam alá húztam, ruhámból, hajamból liter számra menekült a víz vissza a patakba, saras ruhám fagyosan tapadt a testemre. Ültem ott és némán vacogtam, mereven bambultam bele az áradatba; keserűen, egy picit bosszúszomjasan. Azonban a kavargó patak csak nevetett, gurgulázva nevetett, mit sem törődve a bennem füstölő érzelmekkel. Az örvénylő víz lassan elhomályosult szemeim előtt. A hidegtől kocogó fogaim kórusa szellemet idézet, a múlt árnyékszínháza új felvonásba kezdett. Lassan kibontakozott előttem két beszélgető emberalak képe, és valahonnan a távolból belopództak a tudatomba a hozzá tartozó kővé fagyott szavak.

- Édesem! - mondta Grotty az egyik reggelen. Ekkor már közel fél éve voltunk „kitaszított” státuszban. Hangja akadozott volt, fülei lángvörösek.

- Igen? - kérdeztem egy árnyalatnyi aggodalommal a hangomban. Gondoltam, valami bántja. Látszott rajta, hogy nem aludt jól. Egész éjszaka forgolódott. Féltettem. Mostanában olyan betegesen nézett ki.

- Szóval, holnap el kell utaznom két hétre - mondta. Szemei a padlót kutatták.

- Minek? Hová?

- Meg kell értened, én ezt nem bírom így tovább! Én szeretlek téged, de képtelen vagyok így élni. Miért kell ezt nekünk így csinálni, miért nem élhetünk mi is normális életet, mint a többi ember? Kikészültem, értsd meg!

- Mitől készültél ki? Mi normális életet élünk. Nem éhezünk, nem kell fáznunk, van tető a fejünk felett, és ami a legfontosabb, egészségesek vagyunk és szeretjük egymást. Jó, lehet, hogy nem kaphatunk meg mindent, de hát ez nem tragédia!

- Ezt nevezed te normálisnak? Ezt a nyomort, mi? Semmink sincs, míg a többieknek mindenük megvan. Nem merek kimenni az utcára, mert nem szabad semmit sem megkívánnom. Az életünk egy merő lemondás. Lemondunk mindenről, finom ételekről, ruhákról,

csodás utakról és más emberek társaságáról, és miért, mert azt képzeljük, hogy a hűségünk a legszentebb dolog a világon. Holott csak ostobák vagyunk. Ostobák!

- Na,... na álljunk meg egy pillanatra! Mi a fenéről beszélsz te itt tulajdonképpen? Azt akarod, hogy inkább keféljünk fűvel-fával, hogy nyíltan és büszkén csaljuk egymást akivel csak tetszik, csak azért, hogy olyan életet élhessünk mint ezek az emberpolimeres idióták?

- Mitől lennének idióták? Mi vagyunk az idióták! Ezeknek valahol igazuk van. Értsd meg, nem harcolhatunk egy egész világgal! Mi értelme volna?

- Hogyhogy mi értelme? A boldogságunk, drágám! A boldogságunk! Hogy együtt lehetünk, hogy számíthatunk egymásra, hogy szeretjük egymást, hogy kitartunk egymás mellett.

- Szerethetjük egymást akkor is, ha másokat is szeretünk egy picikét! Miért lenne az jó ötlet, hogy csak egymásnak tartogatjuk magunkat? Talán boldogabbak lehetnénk minden szempontból, ha hajlandók lennénk ...

- Te teljesen begolyóztál! Mi történt veled? Annak idején, mikor összeházasodtunk, olyan voltál, mint egy féltékeny vadmacska. Kikapartad volna a szemem, ha bárkim lett volna rajtad kívül. És most pont te, pont te javasolod, hogy, hogy ...

- Miért nem próbálsz meg megérteni, hogy azzal, hogy kötünk még néhány házasságot, mindketten sokkal boldogabban élhetünk! Hogy lehetsz..., hogy lehetsz ennyire... konzervatív!

- Konzervatív vagyok, igen, konzervatív, az istenit! Én ilyen vagyok, szeretlek, és speciel téged szeretlek és senki más. Ilyen hülye konzervatív vagyok, akár tetszik neked, akár nem. Én nem fogok beszállni ebbe a világméretű gruppensex-be.

- Jó, akkor ne szállj be! De én beszállok. Holnap elutazom. Holnap elutazom nászútra. Megismerkedtem egy ragyogó férfival, és ma este... összeházasodunk. Szeretem őt... Eddig azt terveztem, hogy megkérlek,... megkérlek, hogy legyél a tanúm az esküvőn, de látom, hogy a korlátoltságodnál csak a az önzésed nagyobb. Nem tudom, hogy miért nem tudod azt megérteni, hogy számomra az élet szörnyű elpocsékolását jelenti, ha csak egy férfit szerethetek, ha hülyén hűséges vagyok. Nem beszélve arról, hogy így végre újra emberhez méltó módon élhetek majd megint. Próbálj józan ésszel gondolkodni! Én még mindig nagyon szeretlek téged, szeretlek és tisztellek... De ne akarj engem megfosztani mindentől, amit te nem adhatsz meg nekem. Kérlek, ne legyél ilyen... végtelenül önző!

Megmondtam Grottynak, hogy ha elutazik, ha azt a másik férfit választja, akkor engem felejtse el. Én nem fogok senkivel osztozkodni. Kértem, hogy gondolja át alaposan a dolgot. Kértem, hogy emlékezzen vissza, mennyi mindenben mentünk már együtt keresztül. Elmondtam neki, hogyha elhagy, én abba bele fogok pusztulni, annyira szeretem. Azt mondta, hogy ő nem akar elhagyni, de nem hajlandó feláldozni magát az én önzésemnek. Azt mondta, hogy szeret, de most nekem kell áldozatot hoznom a szerelmünkért. Nekem, aki önként utána másztam a fagyhalálba! Nekem mondta, hogy nekem kellene áldozatot hoznom a szerelmünkért, áldozatot azzal, hogy odadobom őt más embereknek, hogy szabadon megdézsmálhassák. Ó istenem!

És elutazott a nászútra. Elhagyott. Pontosabban én hagytam el őt, legalábbis szerinte. Amikor hazajött, küldött egy üzenetet, hogy szívesen lát engem a házukban. Ha akarok, bármikor odaköltözhetek, mindketten örömmel fogadnak. Azt írta, hogy sokat mesélt rólam az új férjének, és igazán szeretne megismerni engem, a férjét. Jöjjen hamar, mert már nagyon hiányzik neki. Annyi fantasztikus élménye volt, annyit tudna mesélni stb. Reméli, hogy ez alatt az idő alatt, amíg távol volt, meggondoltam magam, és most már elhiszem, hogy neki volt igaza. Széttéptem a levelet. Olyan volt, mintha a saját bőrömet tépkedném. Nem akartam

látni más karjaiban, nem akartam látni, ahogy más ember ölelgeti, csókolgatja, becézi. Nem tudom, hogy hol ronthattam el. Talán nem is én vagyok a hibás, csak éppen Grotty lett egy picikét más az ébredés után? Talán az az apró gépecske az agyában... Talán nem sikerült a másolás tökéletesen? Vagy velem volt baj? Talán az én másolatom lett egy picikét defektes? Nem tudom. Minden, amiért az életemet feláldoztam annak idején, most mégis füstbe ment. Talán mégis jobb lett volna, ha annak idején engedem Grottyt egyedül megfagyni? Nem tudom. Furcsa, kétszázötven évet vártam arra, hogy örökre elveszítsem őt. Mert elveszítettem őt örökre.

Minden porcikám remegett a hidegtől. Felkászálódtem a patakpartról, elgémberedtem kezemmel megdörzsöltem lilává vált ajkaimat. Hátra simítottam összetapadt, sártól ragacsos hajamat, majd nekiindultam, hogy megtegyem az út hátra lévő részét, ami visszavezetett a kis erdei házhoz. Bár' soha se jöttem volna ki a meleg kuckómból, kívántam, miközben arasról-araszra vonszoltam magamat tovább az ösvényen. Habár a hátralévő szakasz meglehetősen kurta volt, számomra végtelenül hosszúnak tetszett; minden lépés ezerszeres erőfeszítést követelt. Az erdőben játszadozó szél most jeges orkánnak tűnt, minden felhőcskét, amely eltakarta a jótékony napot a pokolba kívántam, mintha ők lennének a forrásai minden nyomorúságomnak. Semmi mást nem akartam, mint levetni ezt a szörnyű, átázott, jéghideg ruhát; semmi másra nem vágytam, mint egy kis melegre, ami újra feltölthetné szervezetemet, akár csak valami kimerült, óriási elemet a friss elektromosság.

Amikor megláttam a házat, már csak emléke voltam egykori önmagamnak. Amikor elértem az ajtót, már majdnem halott, jéghideg és halott. Halott, mert már nem is vágytam a melegre, már semmire sem vágytam, csak arra, hogy rám boruljon a mindent meggyógyító öntudatlanság. Nem tudom, hogy mi volt az, ami mégis kényszerített, hogy megtegyem az utolsó lépéseket. A robot agyam volt az, ami súgta, hogy tarts ki, vagy az élő része talán? Ki tudja!

Mindegy, elértem a küszöböt. Elértem a küszöböt, és benyitottam az ajtón. Beléptem, és megborzongtam: benn meleg és fény fogadott, a kandallóban jókedvűen ropogott egy narancssárga lánggal párnázott fahasáb. A szoba közepén, az asztalon egy hatalmas bögre feketekávé gőzölgött csendesen, illatával uralta az egész szobát. Boldogan indultam meg a kávé felé. Útközben elkezdtem lerángatni magamról a vizes, tapadó ruhát. Hirtelen megéreztem a vállamon egy a puha, meleg kezét, és ez a kéz segített, hogy minél hamarabb megszabadulhassak átázott gönceimtől.

- Várj, segítek! - mondta a kézhez tartozó száj és rám mosolygott. - Mi történt, csak nem pottyantál bele a patakba?

- De, képzeld, pontosan. Belepottyantam. Szörnyű volt! Köszönöm drágám a kávé - mondtam, és megsimogattam szabad kezemmel a feleségem, Drotty arcát. Imádom Drottyt! Ő a legfantasztikusabb, legelbűvölőbb nő a világon. Egy éve sincs, hogy hozzámentem. Soha nem hittem volna, hogy valakit még az életben ennyire fogok tudni szeretni. De Drotty egész különleges. Mindig jó kedvre tud deríteni, mindig vidám. Igazi, szeretni való teremtés.

- Ül csak oda a kandallóhoz, teljesen átfagyta! Mindjárt hozok neked még egy csésze kávé - mondta, miközben lerángatta rólam a csupa sár nadrágot. Ahogy ezt csinálta, szemem apró, fehér kezeckéjére tévedt. Elmosolyodtam. Csöppnyi bal kezén három vékony arany karikagyűrű izzott fel a kandalló családias, puha fényében.

A vírus

A helikopter rotorja monotonon dübörgött a fejem felett, ahogy kényelmes tempóban repültem a hegyek között rejtőző laboratóriumok felé. Ez volt az utolsó utam, többé nem kell városról-városra utazgatnom. Elvégeztem a feladatom. Megcsináltam, pontosan úgy, ahogy néhány évtizeddel ezelőtt megálmodtam. A kutatás majdnem két évtizedembe került. Mégis a legtöbb energiámat nem a munka, hanem annak titokban tartása emésztette fel. Soha sem dolgozhattam csakis ezen a projekten, mindig kellett több mellékfeladat, amit a felügyelet szemében úgy tudtam feltüntetni, mintha az lenne a kutatások fő irányvonala. Nehéz volt, de sikerült. Kész lett a vírus. A farmakológiai tesztek már a kezdetekben kecsegtetőek voltak. Lassan megértettem, nem is, inkább intuitíven ráéreztem, hogy mi hiányzik. Még néhány finom módosítás az RNS-en, a fehérjeköpenyen, és készen volt. Azt tudta, olyan volt, úgy viselkedett, ahogy azt annak idején megálmodtam. Tökéletes volt, és hihetetlenül fertőző.

Ez volt az utolsó utam. Sikerült a spórakat széthintennem. Az elmúlt két évben csakis ezzel voltam elfoglalva. Megfertőztem a világ összes nagyvárosát. A vírus képes volt inhalációval fertőzni. Elég volt elmennem New York-ba és óvatosan szétlocsolnom egy-két kapszulát Manhattan utcáin, aztán London, Párizs, Róma, Varsó, Moszkva, majd a Távolkelet legnagyobb városai következtek. Amikor a legnagyobbakat kipipáltam, jöttek a közepesen nagyok. Két év alatt több ezer város, több ezer apró kapszula, bennük avval a halványzöld folyadékkal, és a folyadék minden apró cseppjében milliárdnyi tetszhalott vírussal, milliárdnyi előre tervezett genetikai sablonocskával. A vírus igen fertőző, a sejtekbe jutva, ahogy minden vírus, ez is lemásoltatta magát, és a lemásolt szervezetek milliárdjait lélegezte, prűszkölte ki minden megfertőzött, hogy a levegő aeroszoljaira tapadva mások is könnyedén belélegezhessék őket, így válva ők is vírushordozóvá. Két röpké év, és szinte kivétel nélkül minden ember a Földön fertőzötté vált. Hogy miért nem vette ezt senki sem észre eddig? Nos, igen egyszerű. A vírus semmi, de semmi hatást nem fejt ki az emberi szervezetre. Legalábbis egyelőre. Másodszorban pedig szinte képtelenség rá antitesteket termeltetni, minthogy minden reprodukciós ciklusban megváltoztatja egy picikét saját fehérjeburkát. Azonkívül tökéletesen elaltatja az immunrendszert. Ezt a képességét a HIV-től örökölte. Tulajdonképpen én semmi mást nem csináltam, mint fogtam több tucat ismert vírust, mindegyik RNS-éből kivágtam a számomra értékes szakaszokat, majd ezeket a részeket, mint valami kirakós játék elemeit újra egymáshoz illesztettem. Fantasztikus egy koktél lett. Még néhány megfontolt báziscsere, még egy-két csinosítás néhány ügyesen tervezett enzimmal, és elkészült a nagy mű. A tökéletes parazita. És én bevettem, sikeresen megfertőztem vele ezt a gyönyörű Kék Bolygót.

A visszaszámlálás megkezdődött. A vírus időzítve van. A fertőzés után körülbelül három-négy évvel kezdi majd kifejteni a hatását. Addig szinte teljesen néma marad. Semmi mást nem csinál, csak fertőz, csak szaporodik. De egy idő után felébred, és működni kezd. Támadási felülete a központi idegrendszer, pontosabban bizonyos célzott agyi régiók. És amint működésbe lép, amint elkezdi kifejteni hatását, emberek százezreit fogja megmenteni a pusztulástól. Mert a vírus megöli az ember agresszivitását. Megfosztja a megfertőzött embert attól, hogy kezét emelhesse másokra. Megöli az erőszakot, felmorzsolja a gyilkos vérszomját. A megfertőzött ember képtelen lesz másoknak ártani, mert a vírus uralma megfosztja ettől a képességétől. A katona kezében megremeg a fegyver, képtelen lesz meghúzni a ravaszt. A kéjgyilkos New York sikátorában elejti a kezében szorongatott tört, mert képtelen lesz átvágni az utca kövén reszkető tízéves kislány torkát; a kés pengve hull az eső áztatta aszfalra, szemeiben kialszik az a tűz, ami eddig kezeit is vezette. Az emberi sikolyok elnémulnak, a

gépfegyverek kereplését elmossa a kiégett házak törött ablakain átsűrítő szél. A vírus elkezd embereket menteni. Minden nap ezrek köszönhetik majd neki az életüket. A gyilkosság, nemi erőszak, brutalitás elszorvad; a vírus felfalja ezeket az ösztönöket.

Időnként előtenek azonban a kétségek. Vajon helyesen cselekedtem? Vajon jogom van ahhoz, hogy emberek millióit mentsem meg a pusztulástól? Beleavatkoztam valamibe, aminek a következményeit talán nem tudom egészen felmérni. Senki se értsen félre, nem a vírus mellékhatásaitól félek. Ilyenek nincsenek. A vírus az emberre semmi más hatással nincs, csakis az agresszivitását blokkolja. Ebben abszolút biztos vagyok. Egész más dolgok aggasztanak. Talán azzal, hogy megölöm az emberek harcikédvét, azzal, hogy megfosztom őket a gyilkolás lehetőségétől, talán új és végzetes támadási felületeket nyitok meg. Az egész faj teljesen védtelenné válhat minden kívülről jövő támadással szemben. Persze, lehet, hogy ez pusztán csak egy beteges feltételezés, az erőszakon nevelődött agyam ostoba mellékterméke. Lehet, hogy semmi ilyen veszély nem fenyeget. De mégis, mi van akkor, ha valamikor a távoli jövőben összefutunk a kozmoszban egy agresszív fajjal? Hogy fogunk tudni védekezni? Hogyan óvjuk meg saját civilizációnkat?

És mi van akkor, ha ezzel a vírussal, azzal hogy megfosztom az embereket az agressziótól, egyben megfosztom őket attól is, hogy tovább fejlődjenek? Lehetséges lenne, hogy ezzel befagyasztom vagy rossz irányba terelem fajunk evolúcióját? Megbénítom a természetes szelekciót? Az, hogy az ember felemelkedhetett, megdöbbentő módon de pont annak a tulajdonságának volt részben köszönhető, amit én most önkényesen kiirtásra ítélttem. Az emberi brutalitás számos esetben óvta meg fajunkat a kipusztulástól. Ha harcolni kellett, képesek voltunk harcolni, ha a területünkre támadtak, képesek voltunk azt megvédeni. Mégis, azt hiszem, hogy a mostani előrehaladott viszonyok egészen más magatartást követelnek. Azt hiszem, hogy világunk megóvása, továbbfejlődésünk kulcsa az, hogy túl tudunk-e lépni ezeken a mára már elavult és meglehetősen káros ösztönökön. Azt hiszem, hogy ma már az erőszak nem az életben maradást szolgálja, mint ahogy talán jól szolgálta a hajnalok-hajnalán. Ma már veszélyes ez a magatartás. Csak a pusztuláshoz, és nem a felemelkedéshez vezet. Ez volt az, amiért végül mégis csak úgy döntöttem, hogy bevetem a HAV-ot, a Humán Anti-agressziós Vírust. De a kételyek megmaradtak. Talán nem ez a jó megoldás, talán hagynom kellene, hogy menjen minden tovább a maga útján? Talán halálra kellene ítélnem emberek milliárdját, akik az elkövetkező évezredekben mind azért halnának meg, mert úgy döntöttem, hogy mégse szórom szét a HAV spórákat. Képtelen vagyok erre a tömeggyilkosságra! Lehet, hogy ez a tömeggyilkosság hosszú távon kifizetődne, de képtelen vagyok megtenni. Sajnálom.

Hiszek abban, hogy végül mégis csak jól döntöttem. Hiszem, hogy végül majd jól sül el a dolog. Talán mégis csak tovább fejlődtünk? Talán pont ez az, ami elvezet majd minket a felemelkedéshez? Hinni akarok ebben, hinni akarok egy erőszakmentes, békés jövőben. Talán lassan-lassan a háborúkat emlékezetté, majd történelemmé mossa az idő. Lassan majd kihalnak azok a generációk, akik emlékeznek még arra, hogy valamikor az emberek naponta tízezreket mészároltak le szerte a világban. Az unokák tátott szájjal hallgatják majd a nagypapa meséjét a régmúlt időről, amikor még az emberek képesek voltak a legkülönbözőbb kegyetlenkedésekre. Az országok leállnak a fegyverek gyártásával, nem fordítják többet nemzeti össztermékük jelentős hányadát arra, hogy minél hatásosabban és tökéletesebben tudjanak minél több embert minél rövidebb idő alatt kiirtani. És az így felszabadult hatalmas erőforrások talán a sivatagokat képesek lesznek egyszer majd paradicsommá változtatni. Talán, ki tudja! Tudom, úgy hangzik ez az egész mint valamiféle utópia. Tudom, hogy nehéz elhinni. De a vírust már szétszórtam, a vírus már ott burjánzik mindenkinben. Higgyék el, az egész csak idő kérdése!

És ha végül mégis azt tapasztalják, hogy az erőszak nem csökken majd a közeljövőben rohamosan, az csakis annak köszönhető, hogy valaki más is kidolgozott egy vírust, aminek a hatása pont ellentétes az enyémmel. Ez is lehetséges. Remélem, én voltam az ügyesebb.

Kirakósjáték

A mikor megszülettem, még minden olyan óriási volt. Óriási volt a patak, óriásiak a patak parti szürke kövek, a patakot tápláló ezüstösen csillogó vízesés; óriási volt a domb és a rajta növő hosszú szálú sárgás fű, és a fű között hatalmas színes gombák pöffeszkedtek a mesésen gazdag talajon. Ebben a világban, emlékszem, óriásiak voltak a távolságok is; percekig tartott, míg felszaladtam a dombra, hogy a domb másik oldalán örült iramban lefelé vágatva elérjem a mohás sziklafalat.

A sziklafalnál magasan előtörő, lezúduló patakvíz apró gyöngyöket varázsolt hűsülésre vágyó bőrömnek, és gyönyörű szép szivárványt hatalmas gyermekszemeimnek. Ha nagyon melegnek éreztem a Napot, merészen a víz alá álltam, és a lezúduló patakvíz dobverőként dübörgött a fejemben, míg erős kezével egyben kíméletlenül megmasszírozta vállizmainkat is. A zuhany után belevetettem magam a combmagasságú, napsárgította fűbe. A fű körülölelt, puhán, melegen, illatozva, mohón felitta a bőrömről gyöngyözve leguruló vízcseppeket. A számban egy óriási kalászos fűszállal, széttárt karokkal addig feküdtem a fűben, amíg a bőrömet simogató, örökké éhes napsugarak az utolsó cseppecskét is bekebelezték. Amíg a Nap lakmározott, gyakran elbóbiskoltam a melegben. Élveztem, hogy a gondolataim szabadon csaponganak; élveztem, valahogy úgy, mint amikor teli torokból kiáltozva szabadon futkároztam az én kis Napfény fürdette Óriásbirodalmamban.

Itt születtem ezen a tájon, enyém volt itt minden fűszál és minden barna földgörgy. Enyém volt mindkét domb, ahogy enyém volt aombok alkotó völgyben szikrázó, rohanó patak is, amit az én kis fáradhatatlan vízesésem táplált. Enyém volt a patak ezernyi kavicsa is, nekem koptatta őket a víz gömbölyűre, laposra, kerekre, oválisra; a víz nekem alkotott. Időnként kiemeltem egyet-egyet közülük, hosszasan szemléltem őket egy valódi művész szakértelmével, vizsgálgattam színüket, pöttyeiket, finom csíkozásukat, lágy formájukat, majd a folyót időnként megfedve, de legtöbbször dicsérve raktam vissza a félig kész műveket a mederbe, hogy a mester tovább dolgozhasson az alkotáson. Ez a táj volt az én kis univerzummom, ennek a tájnak minden része *hozzám állt a legközelebb*.

Amikor még egészen kicsi voltam, azt hittem, hogy a birodalmam határtalan. Aztán lassanként felfedeztem a *határokat* is. Nehezen tudatosult bennem, hogy léteznek határok. Ó, nagyon is léteznek. Emlékszem a csalódásra, amikor ott álltam a határon, emlékszem hogyan próbáltam kétségbeesve, újra és újra nekirugaszkodva áthatolni valamin, ami valójában áthatolhatatlan. Ott álltam, ahol a rétnak hirtelen vége szakad, mintha elvágták volna. És utána tökéletes üresség, tökéletes feketeség; az egyik ponton még ott van minden, a fű, a föld és a fű között ügyeskedő hangyák, aztán egy araszra ettől csak az áthatolhatatlan űr; és az átmenet hihetetlenül éles. Az üresség nem az én világom része, épp ezért nem is hatolhatok bele, nem is láthatom mi van a rétemet határoló átléphetetlen fekete függöny mögött. Ahhoz, hogy átléhessek ezen a határon, először tudnom, először látnom kellene, hogy mi van mögötte, hogy a birtokomba vehessem, hogy az is az én világom része lehessen. Merthogy én csakis a saját világomban létezhetek, csakis azt a földet taposhatom, ami az enyém. Ha elindultam a határ mellett, jó néhány órás séta után visszaértem ugyanarra a helyre, ahonnan elindultam. A határ minden oldalról ott volt, bezárva tartott. Fogoly voltam a saját világomban, mert el voltam zárva attól, hogy a világommá tegyem a külvilágot. A határ ketté szelte a nap égette réteket, a pici kőhalmokat, és ketté szelte a folyómat is. A patak vize úgy tűnt el a határon, mintha leharapták volna, mintha beleömlene egy hihetetlenül szomjas sötét barlang szájába, hogy a föld alatt, sziklák között folytassa az útját valamerre, ismeretlen, messzi tájak felé. A

legjobban a patakot sajnáltam. Tudom, furcsa, de a patakot szerettem a legjobban; a patakot hittem leginkább az enyémnek, és ahogy a határt követtem, végig abban reménykedtem, hogy ő nem fog cserben hagyni, ő nem tűnik el, hiszen annyira jól ismerem, annyira az enyém. Amikor tudatosult bennem, hogy a patak is eltűnik, hogy egyszerűen kifolyik a határon és semmivé lesz, úgy éreztem, hogy kegyetlenül cserben hagytak.

Körülbelül akkor, amikor a határt felfedeztem találhattam meg *a játék* első darabkáit is. Egy kirakósjáték volt, sok-sok darabból. Minden darabnak létezik egy párja, amit pontosan hozzá lehet illeszteni, és egy újabb darab valahol, ami viszont pont ez utóbbihoz illik. A darabokat egymás mellé illesztve, a játékot összerakva az egész végül egy képet ad, valamit ábrázol. A játék első darabját egy súlyos, szürke kő alatt találtam. Egyszerűen ott feküdt a kő alatt. Felvettem, nézegettem, de képtelen voltam rájönni, hogy mire való. A második darabra a folyóban leltem rá. Rögtön felismertem, hogy valahogy az előzőhöz tartozik, habár más volt az alakja és más volt a mintázata is. Csak napok múlva bukkantam rá a harmadik darabra, majd szinte közvetlenül utána a negyedikre és az ötödikre. Csak ekkor kezdtem sejteni, hogy mi is a játék célja, ugyanis az ötödik elemet sikerült összeillesztenem a másodikkal. Azonban hiába próbáltam a többit hozzájuk rakni, sehogyan sem ment. Valami különös izgalom lett úrrá rajtam. Létezésemnek a játék léte új irányt szabott.

Immáron tudatosan kezdtem keresni a darabokat. Fölforgattam a köveket, átkutattam a rétet, végigböngésztem a folyót. Napokig azonban semmi eredménnyel sem jártam. Már éppen azon voltam, hogy hagyom a fenébe az egészet, amikor újabb darabokra bukkantam. És csodás módon kettő közülük illeszkedett a már meglévő részekhez. Remegő kézzel illesztettem a darabokat a helyükre. Akkor eszméltem csak rá, hogy a darabok egy képet formáznak. Egy képet, amit addig még soha sem láttam. *Egy képet, ami nem az én világom része.* Egy képet, ami segíthet meglátnom, hogy mi van a határainon túl, és talán épp ezért segíthet átlépni ezeket a határokat. Szívem verése éles csattogássá erősödött a füleimben. Megszédültem. Hirtelen megértettem a játék fontosságát, megértettem, hogy a kirakósjáték az egyetlen eszköz, ami képes arra, hogy szétrobbantsa világom határainak fekete falait. Hogy lehűtsem magam, odaballagtam a vízeséshez és a zuhatag alá álltam. Élveztem, hogy a víznek súlya van, élveztem, hogy képes vagyok ennek a lankadatlan támadásnak ellenállni, éreztem, hogy erős vagyok, erősebb mint bármikor. Úgy éreztem, hogy a zuhatag kimossa belőlem a korlátaimat. Sós könnyeim keveredtek a lezúduló vízzel, és ettől egy picit mássá vált a patak is. A zuhatag alól kiállva, remegő térdekkel kuporodtam a sziklafal lábát borító vastag, puha mohatakaróra. Elnyomott a fáradtság, mély, álom nélküli öntudatlanság békítette meg fáradt testemet, és képzeletem vad örömtáncait.

*

Kezdetben a keresést rendszertelenül, kapkodva végeztem. Itt is, ott is felrúgtam egy-egy sziklát, lábammal félrehajtottam a magasba törekvő fűkalászokat, hogy aztán egy-egy helyen négykézlábra ereszkedve tüzetesen átvizsgálhassam a gyanúsnak tűnő területet. Hamarosan azonban rá kellett ébrednem, hogy így az egész vállalkozás kudarcra van ítélve. Erőt vettem tehát izgága természetemen és elkezdtem a következetes, megfontolt keresést; következetes alaposággal kezdtem el végigfésülni a birodalmamat. Lassan haladtam, de így legalább biztos lehettem benne, hogy minden darabra előbb vagy utóbb, de rátalálok. Hamar ráébredtem, hogy a legfontosabb tulajdonság amire szükségem lesz, az a *kitartás*. Épp ez tette a keresést annyira nehézé. Gyakran előfordult, hogy amikor többnapos kutatás után sem bukkantam újabb darabra, mérhetetlen csüggedés telepedett rám. Az egész reménytelennek és erőmön felülinek éreztem. A rám telepedő kilátástalanság teljes súlyával nyomott a víz alá, és minél mélyebbre süllyedtem, annál homályosabbá tette a fejem felett hullámozó vízréteg még a valós

világot is. Csüggedésemből aztán valahogy mindig a felszínre húzott a vágy, hogy megismerjem a fekete falak mögötti világot. Ez a szomjúság a kitörésre, ez a örökös belső késztetés, ez volt a mentőöv, ami újra és újra a felszínre vezetett, oda, ahol ismét süt a Nap és épp ezért muszáj harcolni, úszni, boldognak lenni. Így harcoltam én is, ahogy araszról araszra haladtam; megmozgattam minden követ, kavicsot, fűköteget. Végtelenül lassan haladtam, de lépésről lépésre egyre több és több darabkájára bukkantam rá a kirakósjátéknak. És az összerakott darabok kezdtek alakot ölteni.

Ahogy így haladtam, ahogy egyre több darabja volt az enyém a képnek, amely majd egyszer, ha készen lesz, szétoszlatja a világomat övező áthatolhatatlan sötétséget, különös dologra lettem figyelmes. *A világom lassan, de kérlelhetetlenül zsugorodni kezdett.* A valamikor óriási dombok határozottan kisebbekké váltak, a távolságok elkezdtek megállíthatatlanul össze-menni. Minden egyes megtalált darabkája a kirakósjátéknak húzott egyet világom nadrág-szíján. Az is lehet azonban, hogy minden egyes megtalált darabbal én lettem egy icipicit nagyobb; nem a világom zsugorodott, hanem én kezdtem el nőni? Nem tudom. Csak azt tudom, hogy a dolog megijesztett. Mi van, ha végül mégse sikerül félrerántani a sötét függönyöket? Mi van, ha kirakom a képet, és mégse megyek majd vele semmire, mert csak egy kép lesz, egy egyszerű, semmitmondó kép? Akkor majd ott állok egy világban, amit kinőttem ugyan, de mégse bírom majd levetni. És ez a szűk világ megfojt majd. Már nem leszek képes arra, hogy felrohanjak a dombra, majd le a völgybe, nem leszek képes a vizesésem alá állni, mert az egész olyan pirinyóvá változott idő közben, hogy egyetlen lépéssel átléphető lesz számomra. Azonban ezen gyötrő gondolatok ellenére sem voltam képes leállni; képtelen voltam arra, hogy abbahagyjam a keresést. *Vállalnom kellett a veszélyt*, nem tehettem mást. Reménykedtem benne, hogy a zsugorodó világ talán még előnyt is jelenthet számomra; talán a játék darabkaira is egyre gyakrabban fogok így rábukkanni. Várá-kozással ellentétben azonban egyáltalán nem találtam egyre gyakrabban új elemekre. A megfejtéssel nem haladtam gyorsuló ütemben, a kép lassan készült, örjítően lassan, látszólag egyenletes tempóban. Folytattam a keresést, kitartóan haladtam tovább, nem törődve a rám zsugorodó világgal. A célra összpontosítottam, a kirakandó képre. Hittem, hogy ha össze-rakom, begyűjtök majd vele egy bombát, ami felrobban és robbanásának ereje kaput nyit ezen a szűkössé vált univerzumon.

*

Vége. A kutatás végére értem. Bejártam és felforgattam birodalmam minden egyes négyzet-centiméterét. Vége. Megtaláltam az összes darabot, ami egyáltalán fellelhető volt. Közben a világom olyan picivé zsugorodott, hogy most ezek a fűben fekvő darabok majdnem teljesen kitöltik az egészet. Furcsa, a darabok nem zsugorodtak a világgal. *A darabok uralkodóvá váltak.* Hatalmasak lettek, betöltötték a világot. Ott ültem közöttük a fűben, körülöttem a határ, láttam ahogy körül vesz, élesen és változatlanul; moccannom sem kellett, elég volt csak körbehordoznom szememet és láttam magam körül. Mintha kilátóban lennék.

Vége. Ott voltak a darabok, az összes darab, körülöttem, szétszórva a fűben. Próbáltam őket összeilleszteni. Sehogy sem sikerült. Több száz különálló részlet, amely sehogy sem passzol a többihez. Néhányuknak sikerült párt találnom, néhányukhoz harmadik, negyedik ötödik elemet is. Volt három részletem, melyek tíznél is több elemet tartalmaztak. Mindegyik részlet ábrázolt valamit. Csak éppen sehogy sem akart összeállni az egész. Képtelen voltam rájönni, hogy miről is szól valójában a történet. Csak ültem ott és egyre kétségbeesettebben próbáltam megfejteni életem legnagyobb rejtvényét. És a határok maradtak, a határok sziklaszilárdak voltak. Képtelen voltam áttörni rajtuk. Ugyan olyan áthatolhatatlanok voltak, mint amikor először rájuk találtam. A kétségbeesés elszublimált és csak a nehéz, fagyos elesettség érzése

maradt a helyén. Nem voltak többé céljaim, és a világomból se maradt semmi, amit élvezni tudnék. Azt kívántam, hogy bárcsak ne találtam volna rá a kirakósjáték első darabjára. Vagy ha rá is találok, csak ne kezdtem volna el tudatosan keresni a többit. Ott ültem egy világban, ami elvesztette a báját, mert kinőttem, és volt egy csomó darabom egy kirakósjátékból, amivel láthatólag semmire sem megyek, ami teljesen haszontalan számomra. Ha ez a játék egyáltalán ábrázol valamit, ha egyáltalán van az egésznek valami értelme, akkor sem fogom megtudni soha, *mert azok a darabok, amik szükségesek a megértéshez kívül esnek a saját univerzumomon*, és épp ezért számomra elérhetetlenek. A bánat, amivel eddig kitartóan küzdöttem most egy jobbhoroggal kiütött. Csak feküdtem ott a darabok között, magamba omoltam. Hallottam, hogy valaki rám számol, tudtam, hogy fel kellene állnom, mert különben mindent elvesztek. De nem volt kedvem hozzá. Minek? Minek állnék fel? Mit kezdjek az életemmel? Mi szükségem van erre a piciny világra, és mi szüksége van rám ennek a világnak? Eddig mindig voltak céljaim, mindig láttam magam előtt utat, amerre mehetek. Most azonban egy sziklacsúcson ülök és szakadék vesz körül. Nincs út semerre, egyszerűen felszívódott. Magasra akartam kerülni. Hát íme, magasra kerültem. Csak éppen a célokat nem sikerült magammal emelnem. A céljaim kikerültek a saját eseményhorizontomból. Hallottam, ahogy rámszámolnak. De minek állnék fel? Utálok az egészséget, unom az egészséget! Nem vagyok én elég erős ehhez a világhoz. Képtelen vagyok rá, hogy áttörjem azokat a kőkemény, fekete falakat. Talán valaki más képes rá, de én képtelen vagyok. És mit kezdjek most az életemmel?

Csak feküdtem ott, elgyötörten, legyőzötten, nyitott szemmel. Csak bámultam előre, anélkül, hogy néznék valamit; belebámultam a határt jelentő sötétségbe. És ahogy ott feküdtem, céltalanul, reményfosztottan, egy furcsa érzés kerítette hatalmába ellazult testemet, kontroll nélkül hagyott gondolataimat. Nem tudom, hogy az a csíra, ami robbanásszerűen fejlődni kezdett bennem kívülről vagy belülről érkezett-e, de hatása elképesztő volt. Egy érzelmeszökőár, melyet szellemem fokozott pusztító erejűvé, hogy végül szellememen fejthesse ki roppant hatását. Szemem elhomályosult, gondolataim frissen támadt örvényében a körülöttem heverő játékdarabok felemelkedtek a földről és szédítő táncba kezdtek a fejem felett. A darabok keveredtek egy ideig, majd mindegyik elfoglalt egy meghatározott helyet a levegőben. Mintha felragasztották volna őket egy óriási kartonra, úgy lebegtek a fekete háttér előtt. És ahogy néztem ezt a hiányos, csak foltokban meglévő képet, hirtelen megértettem, hogy mit is ábrázol. *Én voltam a képen*, én voltam ott, ahogy ülök az összezsugorodott világomon, körülöttem szerteszét a kirakósjáték darabjaival. Engem ábrázolt a kép! És ahogy a képet néztem, megláttam a határokat, amelyek többé nem voltak feketék. Megvoltak még, még léteztek, de furcsán átlátszóak voltak. És a túloldalt világok százai és ezrei. Temérdek, temérdek világ! És pont úgy kapcsolódtak egymáshoz, ahogy a kirakósjáték elemei egymáshoz kapcsolódnak. Egyik a másik mellett, szépen egymáshoz illesztve. Rádöbbsentem, hogy saját világom nem más, mint egyetlen egy darabkája ennek a gigászi kirakósjátéknak. Megértettem, hogy azért nem bukkanhattam rá a hiányzó darabokra, mert azok a darabok a többi világban vannak elrejtve. Azért ott, hogy a többi világban élő hozzám hasonló többi lény, aki birtokolni hisz egy világot, megtalálhassa ezeket a darabokat és megpróbálkozzon ő is az összeillesztésükkel.

Csak feküdtem ott, némán, szememből patakzottak a könnyek; fogalmam sincs, hogy az egész meddig tarthatott. Talán csak pillanatokig, talán órákig, nem tudom. Akkor, azokban a pillanatokban nem volt értelme annak a szónak, hogy idő. Azt a pillanatot az időn kívülre sodorták a bennem felkorbácsolt érzelme hullámok. És amikor visszapottyantam a valós létbe, már túl voltam mindenén. Átéltam valamit, amit csak akkor, abban a pillanatban sikerült átélnem és soha többet. Megértettem a helyemet a világomban, megértettem, hogy mi van az én világomon kívül, láttam egy pillanat tört részére az Egészet, *körülöleltem, a karjaimban*

tartottam minden egyes lényt, aki küzd a saját világában valahogy úgy, ahogy én is küzdöttem az enyémben. Éreztem a rendet, az erővonalakat, amik a világot mozgatják, éreztem az Egységet, mert magam voltam az Egység.

Lassan talpra álltam. Néhány lépéssel a határon teremtem, ami többé már nem tűnt áthatolhatatlannak. *Az átélt élmény olyan célt adott nekem, ami túlmutatott korábbi világom határain.* Ez a cél nem csupán abban állt, hogy felfedezzem az előttem feltárult új világokat, hanem sokkal inkább abban, hogy segíthessek valahogyan a többi világ hozzám hasonló lényének, hogy egyszer ők is képesek legyenek majd arra, hogy átlépjenek a világukat határoló koromfekete falakon. Hogy beszéljek nekik erről az élményről, hogy talán egyszer megértsem ezt a valamit, ami végül utat nyitott számomra.

Könnyedén léptem át az áttetszően lüktető határon. Semmi ellenállást nem éreztem. Ott álltam egy másik világban. Láttam, ahogy a folyóm beleömlik egy távolban csillogó tavacskába, láttam egy hegyet emelkedni a távolban, és a hegy mögött egy újabb határt, ami szintén áttetszően csillogott. Tudtam, hogy ha odaérek, semmi problémát nem fog jelenteni, hogy átlépjek a következő világba. Nevetve szaladtam lefelé a völgybe, szaladtam a napsütésben elevenen szikrázó tavacska felé. Úgy éreztem, hogy az életem csak most kezdődik el igazán.

A Cég

Az egyetemi aula megfélemlítően zúgott. A Duna vize csendesen párolgott. A rakpart köveit ismeretlen eloszlásban cigarettacsikkek díszítették. Reggel tíz óra volt, de már szaggatott a fejem a bennem felgyülemlett feszültségtől. Az öltöny is kényelmetlen volt, hát még a betöretlen hasított bőr cipőm (amire egyébként ráment a fél ösztöndíjam). Nekifeszültem az egyetem főbejáratát díszítő többmázsás faajtónak (valószínűleg testépítési célzattal építették), végül beléptem a forgatagba. Tömegre számítottam, hiszen a rakparton sohanemlátott számban fészkeltek az autók. Még egy pillanatra az is bevillant (vizuális típus vagyok), hogy majd a hatalmas tömegben az ájult embereket a fejek felett fogják hátraadogatni, akár csak valami rockkoncerten. De hál' Istennek, semmi ilyesmi nem fogadott. Az aula ugyan tele volt, de közel sem volt a tömeg áthatolhatatlan. Egy-egy cég standja előtt körülbelül annyian voltak csupán, mint a Vidámpark egy-egy dilinyós játéka előtt. A sor is kb. ugyan olyan gyorsan fogyott, csak éppen a standoktól távozók arca itt meglehetősen komor volt; és a kipirultak sem a túlárado életkedvbe vörösödtek bele, hanem a szorító nyakkendőkbé, na meg az add-el-magad stratégia szigorú, stresszel spékelt színjátékába. Az állásbörze pont olyan volt, amilyennek elképzeltem.

Az első cég amelybe belefutottam¹⁵ rögtön örömmel fogadott. Nyomban nekem szegeztek a kérdést: hajlandó-e vidékre jönni dolgozni, merthogy ez itt a lényeg?! Kicsit megilletődve álltam ott, mert ugyan ez is fontos szempont, de számomra mégis csak fontosabbnak tündek az olyan kérdések, mint „Hol végez?“, „Mit tanult az egyetemen?“, „Hogyan képzei el a jövőjét?“ Zavaromban kérdezgetni kezdtem az egyik hölgyet a cégről. A hölgy végigpörgetett egy prospektust a szemem előtt, demonstrálándó a cég fejlődési ütemét, az előző év termelési eredményeit és más rendkívül fontos mutatókat, amik egészen biztos rendkívül érdekesek, de engem abban a pillanatban egy cseppet sem érdekelt. Ekkor már egy picit ideges voltam, és merészen rákérdeztem arra, hogy mégis, hol tudnának engem alkalmazni, mint fizikust, merthogy jó eséllyel néhány hónapon belül megkapom a fizikusi diplomámat. A hölgy homlokán erre igencsak megvastagodtak a ráncok; feltehetően azon gondolkodhatott, hogy mi lehet az a fizikai munka, amit az ő cégüknel egy diplomás emberre rá lehet bízni. Hogy perverz módon tetézzem a zavarát, közöltem vele, hogy nukleáris szakon végzek. Amikor már elég sűrűn pislogott, megsajnáltam és elejtettem, hogy „persze ez nem azt jenteli, hogy ne tanulhatnék meg bármit, ami az önök cégének áldásos lenne!“ Boldog megkönnyebbülés, sűrű bólogatás, lelkes helyeselés! Hát persze, ugyan kit érdekel az, hogy öt évig mivel tömtem a fejem, a lényeg az, hogy már jó nagy! Azt mondta, hogy majd küldjek el nekik egy önélet-rajzot. Ugyan már, elküldeni, hisz' én készültem! Nemes egyszerűséggel felkattintottam aktatáskámat, és elővarázsoltam egyet (öt példányt nyomtattam, amerikai stílusban volt megírva). A hölgy el volt bűvölve. Megígérte, hogy majd értesíteni fognak (interview, stb.). Soha többet nem hallottam felőlük.

A következő cég, amibe belebotlottam, fogkeféket gyártott és terjesztett szerte a nagyvilágon. Diplomás szőrszálhasogatókat kerestek. A következő fekete üdítőitalt gyártott, amit kizárólag piros papírpoharakból lehet meginni. Diplomás buboréktenyésztő mérnököket kerestek, akiknek minimum egy közgazdasági diplomájuk is volt mellette. Örjítő nem? Nyolc év általános, négy év gimnázium, öt év az egyik diplomára és minimum három még a másakra (feltéve, hogy paralel végzi az ember a két egyetemet = az embernek még végére sincs ideje kimenni a

---

¹⁵ Itt most nem áruljuk el a nevét, hisz az fizetetlen reklám lenne.

sok tanulás miatt), szóval ez összességében úgy 20 év tanulás, és a végén az ember annyi üdítőt ihat, amennyi belé fér! Aztán ott voltak a bankok képviselői is (rögtön mellettük a bankrablók képviselői; furcsa, de a szemembe csorgó izzadság miatt valahogy egybemosódott a kettő). Aztán megbámultam a cigaretta gyártó cégek standjait, majd rögtön mellettük észrevettem a rákellenes liga tagjait (ahogy közelebb értem hozzájuk, megdöbbenve vettem észre, hogy valójában egyetlen cégről van szó). Ezután a parfüm gyártó cégek, a műfűti gyártó cégek, majd a bolyhos-tapéta gyártó cégek következtek. És hogyhogy nem, mindegyik diplomás embereket keresett. A cégek színes karavánja vonult el a szemeim előtt; mind-mind különbözőek voltak, mind más és más izgalmas feladatokat, lehetőségeket kínáltak a frissen végző diákoknak. Csak egyetlen egy közös vonásuk volt: egyiket sem érdekelt, hogy az ember miből szerzi a diplomáját; akár elektronikából, akár pipafaragásból, nekik mindegy volt, csak diploma legyen. Ez aztán a boldogság, hiszen így senki sem kerül hátrányos helyzetbe! Éljen az amerikai típusú Szocializmus!

Hosszú-hosszú bolyongás következett a standok között; olyan volt az egész, mintha a BNV-n bóklásznék. Lassanként kezdett bennem az a gyanú gyökeret verni, hogy szó sincs itt semmiféle állásbörzéről; nem más ez, mint egy jó reklám alkalom a cégeknek, méghozzá meglehetősen olcsó reklám. Teljes elkeseredésemben a bankautomaták felé vettem az irányt: emlékeztem, volt még a számlámon vagy 624 Ft. Eszek belőle egy hotdogot, meg még marad is holnapra valamicske. Megdöbbenéssel vegyes rémülettel konstatáltam, hogy az automata egy fityinget sem hajlandó kiadni nekem. Disznóság, hogy a 624 Ft-omat lefelé kerekítik! Persze, megértem, hogy ötszázast meg százast kiadni sok komplikációval jár, főleg akkor, ha a bankot olyan emberek vezetik, akiknek mindegy-miből-diplomájuk van. Hát így bizony tényleg kemény dió! Bosszúsán ballagtam vissza a standok közé. Kezdtém éhes lenni. Muszáj valami állást találnom!

És ekkor rátaláltam az igazira! A Cégre. Kezdetben kicsit taszított a neve, talán ezért nem mentem oda hozzájuk, amikor először jártam körbe a rendezvényt. „General”, ez a szó szerepelt a Cég nevében. Először azt hittem, hogy valami tisztképző, valami katonai parancsnokképző a jövőendő NATO ezredekhez. Tévedtem, ó mekkorát tévedtem! Mert a „general” szó ebben az értelemben „általánosat” jelentett. Izgalom lett úrrá rajtam. Hiszen ami általános, abba minden belefér! Lehetséges lenne, mégiscsak lehetséges lenne, hogy találtam egy olyan céget, akik lehetőséget biztosítanak majd arra, hogy fejlesszek, hogy kutassak, hogy jó dolgokat csinálhassak majd az életben?! Lehetséges lenne, hogy esetleg ezért még meg is fognak fizetni?! Lehetséges lenne, hogy annyit kaphatnék náluk olyan munkáért, amit még szeretek is csinálni, hogy a lakásom meglesz a várhatóan számolt 1375 év helyett már potom 60 év alatt!? Remegő térdekkel várakoztam a Cég standja előtt. A fiatal srác, aki a céget képviselte, nyugodtan falatozta szendvicset. Ahogy vártam és néztem, ahogy kérődzik, a füstbe ment hotdogom jutott az eszembe. Egyre jobban izgatott a Cég. Amint a srác az utolsó morzsákkal is végzett (elfordultam, hogy ne lássam, nehogy nyáladzani kezdjek), mosolyogva fordult hozzám. Elújságoltam neki, hogy fizikus lennék, és olyan munkára áhítozom, amiben kiélhetem magamat. Mire ő:

- A legjobb helyre jöttél! Ez az a hely, ahol minden álmod teljesülhet. Az ilyen fiatalembereknek a vezetőképző programunk való. Nekünk fontos a te karriered ...

Ez aztán a lehetőség! Vezetőképző! Team-eket vezethetek majd, akik csupa okos, élvonalbeli dolgokat fejlesztenek! Végre valami, valami igazán nekem való! Mégsem volt hiábavaló ez a mai nap. Sikerült megtalálnom azt a Céget, akinél valóban lehet jövőm. Lesz célom, lesz küldetésem ezen a bolygón. Dolgozhatok az emberiségért, meg minden... És még meg is becsülik majd a tudásomat, a képességeimet, az eredményeimet. Igen, ez az, amire születtem!

Csak egyvalami zavart egy icipicit: látszólag tökéletesen mindegy volt számukra, hogy mit tanultam az egyetemen. Éljen az amerikai típusú Szocializmus!

*

Amióta nyugdíjas lett, a napok megnyúltak; rágógumi napok. Megmaradtak az éjszakák és megmaradtak a nappalok. Elért mindent, amit el akart érni. Az elmúlt 40 év minden napját munkával töltötte. Dolgozott a Cégért, és dolgozott saját magáért; megtanították neki már az elején, hogy a kettő valójában ugyanaz. Karriert ígértek neki, karriert kapott. A karrier csápokat jelentett, amit az ember a jövőbe növeszt ki magából. Ezekkel a jövőbe nyúló csápokkal megragadja a számára ideális jövőképet, ráfonja a kacsokat és a jövőképet maga felé rántja. És a jövőkép lassanként a jelenbe kerül. Csakhogy abban a jelenben már csöppet sem fontos a jelen maga, hanem az új jövőképek számítanak, ami köré az új csápjainkat fonjuk. Karrierista lett: megtanították csápokat növeszteni. Megtanították rá, hogy a Cég és a maga érdekében állandóan elégedetlen legyen a jelenrel; megfosztottak a jelentől. Azonban rengeteg dolgot kapott cserébe: pénzt, pénzt, pénzt. És még feljebb került, mert elfogadta a cserét. És újra megjutalmazták: pénzzel, hatalommal, pénzel és hatalommal.

Elérte a csúcst. És mint ahogy az természetes, a csúcs után jött a völgy. Nem volt hová kapaszkodni. Megöregedett. Amíg mászott felfelé, csak a jövő létezett. Most, hogy nem mászott már felfelé, csak a múlt. Amikor otthon ült a karosszékben, egyedül, magányosan - a felesége már meghalt, a gyerekei pedig szintén karrieristák lettek - bolyongott a múltban, ami olyan volt, mintha valami óriási képcsarnokban ballagna végig. A falakon jelenetek voltak az életéből. Itt egy kép a korai időkből, amikor még frissen végzett egyetemista volt. Idegesen várakozik a felvételi vizsga harmadik köre előtt (a Céghez bizony nehéz volt bekerülni). De elhatározta, hogy sikerülni fog, összeszorította a fogait, és mivel ez egy természeti törvény, sikerült is neki. Tovább lépkedünk a képcsarnokban. Ott egy kép a nyugdíjazás előtti időkből. Területi igazgató. Szava van a Cégnél. Már tíz éve minden nap öltönyben jár dolgozni. Megszokta. Már húsz éve nem gondolkozik új termékeken, már húsz éve nincsenek nagy ötletei. Olyan embereket irányít, akiknek vannak még ötleteik. Megszokta. Elérte a karriere csúcsát. Még nem szokta meg.

Újabb pillanatkép tűnik a szemünkbe: a vezetőképző iskola. Éppen kifűjják a fejéből az egyetemen szerzett széles látókörét, mint tojásból a belsejét tojásfestés előtt. És valóban, befestik a tojást; befestik a Cég jelszavaival, a Cég által megfogalmazott értékrendekkel. Kezdetben még tiltakozik ellene; szinte érzi, hogy butul. De addig mondogatják neki, hogy ő pont úgy értékes, ha csak az általuk előirányzott szűk területen jártas, hogy a végén elfogadja azt. Sőt, boldog lesz, hogy végre Igazi szakemberré válhat. Beosztják a fénycsőpor fejlesztő csapatba. Nicsak, ott egy újabb kép! Ez vagy tíz évvel későbbi. Sikerült kifejleszteniük az új fényport. Tíz év megfeszített munka! A fénycsövek hatásfoka jelentősen javult. Az új fényporral gyártott fénycsövekkel 30% energia megtakarítás érhető el; 12 Watt helyett az új fénycső csupán 9 Wattot fogyaszt! És az egész ötlet az ő agyából pattant elő. Persze előtte éveket szentelt annak, hogy mindent megtudjon a fényporokról. Ő lett a világ legelismertebb fényporszakértője. Tovább lépünk a képcsarnokban. Ez egy két évvel későbbi kép. Őt ünneplik a vállalatnál. Az új fénycsövek rengeteg pénzt hoztak a konyhára. De persze mindez másodlagos. Képzeli csak el, hogy az alacsonyabb fogyasztású fénycső mennyi de mennyi energiát megspórol a világnak: ezer és ezer Watt-órákat. Elnyeri a Zöldvilág emlékérmét, a spórolj-és-spórolj kispasztikát és ő lesz a legnagyobb sztár a hagyjunk-egy-jobb-világot-a-gyermekeinkre világnapon.

Egyszóval mindent elért. Volt pénze, elismert szakemberré vált, ünnepezték, jót tett az emberiséggel, hozzásegítette a bolygót, hogy lassabban pazarolja el a készleteit és ezzel esélyt

adott a világnak. Annyit ünnepelték, hogy végül maga is elhitte, hogy a fénycsövei valóban új jövőt teremtenek. Boldogság rakódott le rá. Ráakódott, mivel olyan volt ez a boldogság, mint a cukormáz a dobostortán: kívülről jól látszott mindenkinek, de belül nyoma sem volt. De elhitte készségesen azt is, hogy ő valóban boldog; elvárták tőle, hogy higgyen abban, hogy valóban boldog. Így vált boldog emberré.

Aztán megöregedett, lelassult, elbutult, alkalmatlan lett a vezetésre. Lecserélték, pontosan úgy, ahogy az ember lecseréli az elkopott fogkefét: nem dobja ki, csak bedugja egy pohárba, amiben a többi elkopott fogkefe álldogál. És jöttek a napok és az éjszakák; rágógumi napok és rágógumi éjszakák. És persze ott volt az emlékek képtára. Ott voltak a kitüntetések, díjak, érmek, oklevelek: karrierének mérföldkövei.

Végigcsoszogott a nagy, kietlen lakásban, becsoszogott a konyhába, hogy feltegyen magának egy teát. Megtöltötte a teáskannát langyos vízzel, majd rátette a villanytűzhelyre. Alákapcsolt. Lassan visszavánszorgott a nappaliba és belenehezedett a nagy karosszékbe. A délutáni nap az arcába sütött a veranda üvegtábláin keresztül. A napfény elálmosította. Elaludt, és soha nem ébredt fel többé. A tea víz lassanként duruzsolni kezdett, majd haragos forrásba jött. A teáskancsó sípolt, csak sípolt reménytelenül. Senki nem jött, hogy levegye a tűzről. A víz lassanként elforrt a kannából. A kanna alján fehér üledékként gőzölgött a desztilláció kényyszerű maradéka. A villanytűzhely erről persze mit sem tudott; az ezer Wattos fűtőtest csak úgy ontotta magából a meleget. Eltelt egy óra, eltelt kettő, egy nap, majd még egy, mire felfedezték, hogy a tűzhely bekapcsolva maradt. Feltörték a lakás bezárt ajtaját, és egyetlen kézmozdulattal kikapcsolták a testet.

Gyors számítást végeztek. Kiderült, hogy mindaz az energia, amit a világ megspórolt hősünk életműve jóvoltából, azt hősünk élete végén elfűtötte. A fogkefét kiemelték a használt fogkefék poharából, és dühödten a szemétre hajították. A Cég felháborodott Zöld-szívű közgyűlése úgy döntött, hogy Hősünk nem érdemli meg a végtisztességet. Testét jelöletlen sírba temették.

És ugyan kinek fáj?

A Szerencsétlenek Bálja

I.

Tél volt és szakadó eső fürdette az utca járdáit. Azt kívántam, bárcsak inkább hó lenne a talpaim alatt. Mert ha már lehet választani, akkor már inkább a hó, mert hogy ha van amit utálok, akkor az a tacsakos járdák, na meg az esernyő, ami miatt az ember egyik kezére garantáltan béna lesz, hiszen onnantól kezdve hogy kinyitotta, mindent idegesítő módon fél kézzel kell megcsinálnia. Megfigyeltem, hogy amikor esernyő is van a kezemben, meg még valami elengedhetetlen táska, és mindezzel balettozom a járda növekvő pocsolyái között, na akkor kétszer olyan gyakran kötődik ki a cipőfűzőm, mindegy, hogy milyen erősen kötöttem meg előtte.

Persze megértem, hogy ezen a napon szakadnia kell az esőnek. Mert remélem, senki nem gondolja, hogy csak úgy spontán zuhog, csak úgy magától! Az időjárás szabályozás a legnagyobb állami vállalkozás. Mert hát mivel is lehetne az emberek hangulatát tökéletesebben elrontani, kivéve persze a hirtelen bejelentett áremeléseket, mint egy kiadós esővel! A hatalom azé, akinek a kezében a meteorológiai intézet van. Köztudott, hogy amikor ilyen gusztustalanul nedves, nyálkás idő van, az emberek nagy része egészen pocsékul tudja érezni magát. Ha meg akarok etetni a néppel valamit, valami szart, akkor előtte tönkreteszem az időjárást. Majd hirtelen, mondhatni spontán kiderül az idő egy spontán forró dróton leadott telefon következtében; az emberek arca felderül, a csontjaikból a velőt is kiszorító fáradtság, mint valami jóízű szellentés távozik, megkönnyebbülést hagyva maga után. Ebben a mámorban az emberek csupán apró, jelentéktelen kellemetlenségként élik át az ellenzék által leleplezett milliárdos korrupciót, amelyből persze az ellenzék is feltehetően jó nagyot kortyolt. Felháborodás helyett viccek születnek arról, hogy miért is jó az, ha százezernyi adófizető 40%-ot meghaladó jövedelemadója egy parlamenti triumvirátus bankszámlájára vándorol; de hát ki törődik ezzel az egésszel, amikor most süt a nap és imádnivalóan friss a világ!

A mai nap szakadó esője azonban semmi ilyen disznóságot nem sejtet. Nem készül puccs, áremelés, koncepció per, sikkasztási botrány elsimítása, sőt még a bankok konszolidációs témáját is kihúzhatjuk a listáról. A mai nap hagyományos esőnap. A Bál napja. A Bál napján mindig zuhog az eső, mert a Bál napján muszáj, hogy az emberek egy része nyomorultul érezze magát. Az eső csak egy újabb lapát a tűzre, ha lehet ilyen hasonlatot használnom a szakadatlanul zuhogó sokezer köbméter esővízre. Az eső emeli a Bál fényét, az eső a Bál nyitánya. A Bál szimfóniája pedig a kasztok közötti ellentétekről szól. Ezek a kasztok nem valami mesterséges csinálmányok, melyeket valamiféle vallásos szentimentalizmus betonozott be, ó nem! Ezek a kasztok természetes kasztok, az ember alaptermészete deklarálja őket. Ma már a kasztokat világszerte elismerik. És ez nem pusztán formáság, mert a kasztok létezésének tudatosítása erkölcsösebbé formálta világunkat, érettebbé tette; egyes felforgató eszmék szerint túlretté. Ezekre azonban ne hallgassanak, nincs igazuk.

Én a szerencsések kasztjába tartozom. Két kaszt létezik, a szerencsések kasztja, na meg a szerencsétleneké. Azt, hogy ki a szerencsés és ki a szerencsétlen, a Szerencsétlenségügyi Központ dönti el az egyes polgárokról időről-időre begyűjtött átfogó jelentések alapján. A jelentéseket gépek készítik. Ezek a gépek más gépecskéktől kapják az információjukat; egészen apró regisztrátoroktól, amelyeket az ember születésekor építenek be a homloklebeny mögé. Gépek figyelik az embereket, értékelik mindennapjaikat, tetteiket, uralkodó hangu-

latukat. Gép gépnek továbbít információt nőkről és férfiakról napi rendszerességgel, hogy az egész egy hosszú-hosszú lánc végén, összegezvén az előző év adatait, majd egyetlen ólomsúlyú szóba kondenzálódjon: SZERENCSETLEN. Ez a szó nagy, kövér, fekete betűkkel terpeszkedik egy vastag, víznyomatos papíron: a meghívón a Bálra, a Szerencsétlenek Báljára. A Bált minden évben megrendezik. A Bálnak két fajta résztvevője van. Egyikük kezében a nagy fekete betűkkel nyomtatott SZERENCSETLEN feliratú meghívó remeg, míg másikuk szemében az ezüst betűkkel szedett SZERENCSES szó villan. Nekem is van meghívóm a Bálra. Én Szerencsésként fogok rajta részt venni, mint ahogy azt már említettem. Felöltöm majd „ezüstmaszkomat”, belépek majd a bál forgatagába a többi „ezüst- és feketemaszkos” nő és férfi közé. Magamba szívom a bál fantasztikus levegőjét, amit a szerencsések magabiztos, önelégült, mosolygó tömege kever a szerencsétlenek izzadságszagú, remegő, migréntől és önutálattól fertőzött kipárolgásaiból.

A világ már csak ilyen, vannak akik szerencsések, vannak akik nem. Az emberek mindenestre utálják elismerni, ha szerencsétlenek, kapálódznak a megjelölés ellen. Hajlamosak magukat többre tartani annál, amik valójában. Pedig ha valakit szerencsétlennek nyilvánít a Központ, akkor az szerencsétlen is. Mégis hazudnak maguknak, hazudni akarnak a környezetüknek is. Az a kényszerképzetük van, hogyha hazudnak önmaguknak, attól máris szerencsésekké váltak. Ez a magatartás nemcsak ostoba, de veszélyes is. A Bál pontosan azért kell, hogy feketén-fehéren tudatosuljon mindenkiben, hogy az emberekbe mélyen belevésődjön, hogy ki a szerencsés és ki a szerencsétlen. Ez az izoláció az alapja virágzó társadalmunknak. Köztudott ugyanis, hogy aki szerencsés, az még szerencsésebb lesz, míg a szerencsétlen még jobban lesüllyed, még mélyebbre rágja magát szerencsétlenségének rothadó húsába. Ezek a szerencsétlenség axiómái. A magyarázat ugyancsak kézenfekvő: a szerencsés ember sok-sok más szerencsés embert lát maga körül. Mit lát azonban a szerencsétlen? A sűrű, iszapszerű létet, amiben képtelen úszni, ami ránehezedik, ami megtöri, szétmorzsolja önbecsülését a nap minden pillanatában. A folyamat saját magát gerjeszti. Csakhogy a dolog állandóan veszélyben lenne, ha a szerencsések öntudatlanul keveredhetnének a szerencsétlenekkel. Képzeljék csak el, micsoda káosz lenne abból, ha a szerencsétleneket csupa-csupa szerencsés ember venné körül! Képzeljék el, hogy mi történne egy szerencsés emberrel, ha véletlenül, természetesen öntudatlanul, olyan emberek közé keveredne, akik állandóan a nyomorukat tárgyalják egymás között! Ez csak arra lenne jó, hogy az emberek végképp összezavarodjanak, hogy elveszítsék biztonságérzetüket. Világunkat újra előntenék a történelem könyvekből oly jól ismert osztályharcok, háborúk. Nem, ezt nem szabad megengednünk! A szerencsés többé nem használja fel a szerencsétlent politikai kampányban, nem ígéret neki Kánaánt. Az emberek immáron objektíven szortírozva vannak, és ez végtelenül megnyugtató. Nem akar többet senki egyenlősdit sem játszani. Az egyenlősdit már kipróbáltuk. Nem működött, nagyon nem működött; *az egyenlősdit embertelen*. Most azt az utat járjuk, ami se többet, se kevesebbet nem követel, mint amit adni tudunk. Világunk kiforrottá vált. Most már nem kell alakoskodnunk, nem kell többé szociálisan érzékenynek feltüntetnünk magunkat csak azért, hogy elismert polgárokká válhassunk. Társadalmunk most először tekinthető emberségesnek a szó szoros értelmében. És emberségünk legszebb ékköve a Bál, amivel társadalmunk szerencsés és szerencsétlen polgárai együtt megünneplik társadalmunk nagykorúvá válását, és nem utolsó sorban tudatosítják egymásban, hogy ki hova tartozik.

*

A sofőr puhán fékezett az Opera előtt, ahol a Szerencsétlenek Bálját tartották. A fekete limuzin tetején szünet nélkül kopogott a Báli Eső. Egy talpig vörösbe és aranyba öltözött fiatalember lépett a limuzinhoz, kezében széles, fekete esernyőt tartva maga felé, ami arra szolgált, hogy az érkező szerencséseket megvédje az ömlő hangulatesőtől. A fiatalember

fürgén kinyitotta a limuzin ajtaját, majd esernyőjét az ajtó felé tartva utat nyitott, hogy kiszállhassak az autóból. Amíg az Opera ajtajához kísért, minthogy az esernyő engem védett, a jeges eső kíméletlenül csapkodta vörös tányérsapkáját, és az esővíz patakokban szaladt le a vállaira borított fekete esőköpeny hajlatai között.

Itt vagyok hát, egy új esztendő új Bálján. Egy segítő kéz a kabátom felé nyúl, hogy felakassza a többi kabát és a szerencsés hölgyvendégek bundái közé. Egy utolsó igazítás makulátlannak tetsző frizurámon a hatalmas előcsarnoki kristálytükör előtt; egy elegáns mozdulat, hogy helyrebillentsem az utazás alatt kissé félrecsúszott hollófekete csokornyakkendőmet, majd egy alig látható harmadik, mellyel kisimítom a frissen vasalt frakkom oldalán támadt apró ráncokat, és máris kész vagyok arra, hogy belépjek a terembe, a saját kasztom parfümfelhőbe burkolódzott meghívottjai közé.

Amint kitáruul előttem a súlyos, faragott tölgyfaajtó, hirtelen körém csavarodik a báli tömeg ricsaja. Szemeimmel végigsöprök a hölgyek előkellő divatbemutatóján ismerős arcokat után kutatva. A bálterem tükrei megsokszorozzák a szerencsések tömegét, az emberek közti levegőt lassan megtölti a falak rejtett hangszóróiból előszivárgó zene; hogy a zene gyorsabban elkeveredjék a füledt levegőben, az emberek párokba állnak és a bálterem közepén lassacskán táncolni kezdenek. A kavargó forgók örvénnyé szélesedve egyre több embert szippantanak magukba a környező asztaloktól. A fokozódó jókedv kiszáradó torkait gyöngyöző francia pezsgő nedvesíti.

Rövid és udvarias biccentések a távoli arcok felé; legtöbbjüknek még a nevére sem emlékszem. Néhány udvarias, visszafogott mondat a legjobb üzletfeleim feleségeivel, ha éppen úgy adódik, hogy elsodródunk egymás mellett a forgatagban. Egy pohárka brandy, majd egy könnyed tánc egy nehézkes hölgygel; apró fejbiccentéssel megköszönöm a táncot és átadom egy félrészeg lovagnak. Visszahátrálok a fal mellett álló hófehér abrosszal terített asztalomhoz, melynél az egyik barátom éppen egy meglehetősen csinos és meghökkentően ostoba hölgyecske befűzésével van elfoglalva. A hölgyecske visszafogottan viháncol a barátom suta viccein, aki pedig szemmel láthatóan képtelennek mutatkozik elvonatkoztatni a hölgy ruhájából ínycsiklandóan előbuggyanó érett mellektől, amelyekkel nyilvánvalóan a ma esti Bált kívánja majd megkoronázni.

Pillantásom újra a forgatagra téved, majd onnan a terem elképesztően gazdag díszítésére, az arannyal és brokáttal futtatott falakra, az óriás falitükrökre, melyekben szikrázva ragyognak a terem súlyos kristálycsillárai, a nők ruháján villanó flitterek és a finoman sminkelt arcokat övező gyöngy és drágakő. Ehhez a fényjátékhoz képest szinte megnyugtatóan hat a természet félbevágó súlyos, mélykék függöny, amely mögött a szerencsétlenek táncolnak, szórakoznak valahogy úgy, ahogy mi is tesszük, csak persze jóval szerényebb kivitelben. Az a mélykék függöny azonban éjfélkor elhúzzattatik, hogy elkeveredhessen a szenny forgataga a szerencsések forgatagával, ahogyan a tejszín keveredik el a kávéval. Nem, ez a hasonlat itt nem állja meg a helyét, hiszen a tejszín lágyítja a kávé élénk zamatát, hogy még nagyszerűbbé tegye az italt, míg itt a keveredés pont azt szolgálja, hogy amikor a két komponens a bál végén újra elválik egymástól, a kontraszt még élesebb, még áthatóbb legyen a két kaszt teremtményei között. És ha valahol élénk lesz ez a kontraszt, az itt, az Opera Bálján feltétlenül az lesz, hiszen ez a Bál a leghíresebb a Világ ugyan ebben az időben tartott többi hasonló Bálja között, hiszen ide hívják meg a világ legszerencsésebb, és a sötétkék függöny mögött táncoló legszerencsétlenebb polgárait. Ahhoz, hogy az ember az Operába és ne valami helyi apró Bálcskába kapjon meghívót az kell, hogy hihetetlen magasságokba emelkedjen, vagy az, hogy pokoli mélységekbe zuhanjon előtte.

Az első pezsgősüveg hamar kiszáradt, majd ugyan ilyen sorsra jutott a türelmetlen második. Ahogy az alkohol lassan fellazította agysejtjeimet, úgy kezdtem én is élvezni a Bál szédítő hangulatát, melynek egyetlen percre sem lankadó, révült, izzadó teste megállíthatatlanul sodródott az éjféli megrendüléssel terhes pillanata felé. Az éjféli beköszöntét három, sokáig zengő gongütés jelezte, amely megalvasztotta a táncparkett nyüzsgését. Mindenki közelebb húzódott a terem kettéválasztó függönyhöz; még azok is felálltak asztaluktól, akik az elmúlt néhány órában egy percre sem hagyták egyedül a poharak társaságát.

A súlyos sötétkéék függöny végtelen lassúsággal megindult, hogy egybeforrassza a két oldal bálozóit. A zene elcsendesedett, csak a terem néma feszültsége pattogott tovább füleimben. És akkor megláttuk őket, megéreztek orrfacsaró izzadságszagukat, meghallottuk kétségbeesett büszkeségük megvető némaságát. Több száz zsírtól fényes, kivörösödött vagy halálsápadt arc meredt ránk a függöny mögül. Több száz undortól és haragtól, önsajnálattól és önutálattól fátyolos szempár tapadt a szerencsések jókedvű, büszke tömegére. Látva a „rongyos” ruhákat, amit feltehetően a legjobb helyről próbáltak beszerezni, látva ezt az elkeseredett bizonyítani akarást, amely végül abba a tarkabarka maskaratömegbe fulladt, ami úgy nézett ki minden igyekezetük ellenére, mintha közösen kifosztottak volna egy közeli turkálót, önkéntelenül is mosolyt csalt az arcomra; örömmel és leplezetlen büszkeséggel simítottam végig tökéletesen szabott frakkom oldalán. Végignéztam a döbbent arcokon, szemeikben a mi báltermünk csillárai sziporkáztak. Néztam a plafonról lecsüngő csupasz villanykörteket, amelyek bevilágították ezeket az arcokat, bámultam az asztalok kockás viaszosvásznait, amelyek ragadtak a kiömlött fröccsök és a nők számára felszolgált cukros málnaszörpök levétől. Megbámultam a falak kopott tapétáit, a parkettát, amely talán soha nem is volt lelakkozva, és amelyen az elhajigált papírszalvéták és tekergő serpentinek között finom porréteg állt dűnékbe itt-ott, mintha éppen felsöpörni készültek volna a terem, amikor a bálozók beömlöttek a nagy, repedezett üvegű kétszárnyas faajtón. A kontraszt sokkalta erősebb volt annál, amit elképzeltem, sokkalta erősebb, mint amit életem többi Báljain eddig valaha is tapasztaltam.

A hangszórók újra ontani kezdték magukból csöndes, megnyugtató tónusú akkordjaikat. Ahogy a zene életre kelt, úgy kezdtek mozgolódni mindkét oldal bálozói is. A tánc lassan újra kezdődött, visszakúszott a beszélgetések tompa háttérmoraja, amelyet az innen-onnan felharsanó röhögéshullámok tettek változatossá. Az első negyedórán az emberek úgy viselkedtek, mintha a függöny még mindig ott lenne a maga áthatolhatatlan súlyosságával; a két oldal nemigen keveredett egymással. Aztán lassanként a táncoló párocskák elkövették az első határsértéseket. Kezdetben csak véletlenül, a táncba és a partnerbe merülten, de aztán már azért is, hogy ingereljék a túloldal táncosait. Egy jó félóra múlva kezdtek el szállingózni az első magányosok; az ő oldalukról először a pezsgőre és a jó borokra szomjazó merészebb férfiak, a mi oldalunkról pedig azok a már félig részeg urak, akik a túloldal egy-egy formás női fenekét látván boldogan követték vérrel telt farkukat.

Aztán szépen lassan elkeveredett a két réteg. Frakkok forogtak tarka vászonruhák között; rosszul szabott zakók és meglazított nyakkendők hajlongtak a díszes nagyestélyik előtt. Feltűntek az első szerencsés, izgatott férfiak, karjuk között egy-egy szerencsétlen izgató szukával, ahogy megjelentek az első szerencsétlen férfiak is, akik egy-egy csúnyácska, de jól öltözött, halkan sikongató szerencsés nőt markolásztak mosolyogva abban a reményben, hogy végül sikerül majd ráakaszkodniuk.

Persze ez is szervesen hozzátartozik a Bálhoz, a nemi vágy fontos elem. Ha jól használjuk fel, jól szolgálhatja az izolációt. A vágy reményt szül; az újra és újra feltámadó remény évről-évre megcsillantatja a Bál szerencsétlenei előtt. A szerencsés élvez, a szerencsétlen hinni kezd. Aztán, amikor a szerencsés már kiélvezte a helyzetet, elvágja a hajótöröttet egy pillanatra magasba emelő fonalat, hogy az újra a mélybe zuhanhasson, ahol gyermekhite porrá zúzódik.

Ez elvárás a szerencsésektől, akik a saját érdekükben mindig mindent meg is tesznek, hogy megfeleljenek ennek az elvárásnak. Mosoly szaladt végig az arcomon ha arra gondoltam, hogy az a puffedt szemű nő, akit ott, annál az asztalnál az a szerencsétlen férfi markolászik, egy kiadós vacsora után, és persze miután a férfi kielégítette feltüzelt övét, egyszerűen majd kidobhatja az utcára, hacsak nem jelenti majd fel neki erőszakért. És a bíróság szerencsés testülete természetesen ebben az esetben is szerencsés nőtársuknak fog igazat adni, holott mindegyikük pontosan tudja, hogy mi történt valójában, hiszen ők is már ezerszer csináltak hasonlót. És ez így van rendjén, hiszen a történelem már ezerszer bebizonyította, hogy az egyenlődsi elve a legkomiszabb rémálom, ami önmagát darabolja széjjel. Ami nem megy, azt nem szabad erőltetni; ez az, amit annyi év szenvedés után végre sikerült az emberiségnek felismernie.

Ahogy az éjszakát felfalta a bálozók lankadatlanul éhes serege, lassacskán engem is magával söpört a kasztok fúziójából felszakadó iszonyú erők korbácsolta hullám. Élveztem a Bál leírhatatlan hangulatát, élveztem a nyüzsgést, a táncból átizzadt testeket; élveztem a pihenést, ami azért volt olyan jó, mert új tánc követte egy új nővel. A hullám magasba emelt, majd átcsapott a fejem felett. Fuldokoltam. Újra fenn a felszínen: kéjes lélegzetvétel, újjá izzó vágy az alámerülésre.

Már hajnalodott, amikor felocsúdtam. Hirtelen elkezdtem magam valahogy kívülről látni, mintha lelkem egy darabkája felmenekült volna az egyik csillárra, hogy onnan figyelje gazdája ritmusra vonagló testét. Láttam, hogy már egy jó ideje ugyan azt a középkorú szerencsétlen nőt forgatom. Láttam, ahogy bal kezem a nő telt fenekét simogatja a zene ritmusában, a nő apró mintás tarka ruhája izzadságtól nedvesen tapadt még mindig fiatalos testére. Elfáradtam. A karjaimba simuló asszonyt egy asztalhoz vezettem a szerencsétlenek „negyedében”. Iszogattunk. Néztem őt és hallgattam, ahogy fecseg benne a vörösbor. Néztem őt, ahogy kipirult arcáról hátrasimítja hosszú, barna hajának elszabadult, nedves tincseit, néztem az apró szeplős orrot, ahogy meg-megrándul, amikor a szomszéd asztaltól felszálló cigarettafüst pamacsá megérinti. Néztem az elmaszatolódott rúztól széles ajkakát, az időnként feltűnő apró gödröcskét szája bal sarkában. Szememmel követtem egy szép izzadságyöngyöcskét, amint lassan elindult finoman erezett halántékától; követtem végig az arcán, láttam, amint egy pillanatra megtorpan pelyhes nyakszirtjénél, majd végigszalad a nyakán, s végül önbizalmat merítve gazdája kihívó viselkedéséből, gyorsan eltűnik a két szép melle közt felkínálkozó hasadéokban.

Beszélgetni kezdtünk, de beszédünk szavai közt a teret minduntalan kitöltötte valamiféle fülledt erotika. A képek elhomályosulnak. Szürkén felvirrad egy maszatos hajnal. Egy utolsó fél üveg száraz pezsgő, egy utolsó lassú tánc, melyben két test szinte egybeforr; egy hosszú, vágytól remegő csók, majd az erejét veszített pezsgő szédítő maradéka. Poharak és táncok szakadatlan örvénye; az örvény felkavart homokjától könnyező szemek; mámor, vágy és alkohol örvénye... A forgás élvezi az embert.

És hirtelen minden lecsendesedik: az örvény közepébe kerültünk; a kielégülés nyugalma, amelyet lassanként betölt az ólomfáradtsággal terhelt zuhanás, aminek végén az ember egy utolsó sóhajjal, egy halk placcsanással merül el az álmóceánban.

*

Tojás vagyok, érzem, egy tojás. Felettem dühös kakukkfiókák csivitelnek, taszigálnak, görgetnek; fortyogó erőszak vesz körül. Tudom, hogyha nem teszek semmit, mindjárt kilöknek, de hát mit is csinálhatnék, hiszen még csak tojás vagyok! Némán üvöltök... Egy utolsó taszítása egy apró csórnek és zuhanok; még hallom a fészek urának hangos, diadalittas csivitelését, aztán nekicsapódom a földnek és azelőtt meghalok, mielőtt még megszülehettem volna...

Rémülten ültem fel a széles franciaágyon. Izzasztó álmom emléke egy mély sóhajjal hagyta el testemet és az így támadt űrt szédítő gyorsasággal töltötték fel az elmúlt nap emlékei. A Bál, a zsongás, a tánc, az alkohol tompasága, mind-mind újra az enyém volt. Láttam, hogy kerül a középpontba egy szerencsétlen nő puha teste, hogyan fonódik körém, majd hogyan lazul el nemsokára simogató karjaimban.

Undorító! Pont egy szerencsétlen szukával! Még szerencse, hogy volt benne annyi tisztesség, hogy még azelőtt elhúzzon az ágyamból mielőtt felébredek. De azért be kell ismernem, mégiscsak izgató volt. Nem csak a teste, hanem maga az a tudat, hogy az ágyamat megosztom egy szerencsétlennel, egy nyomorult alsóbbrendűvel. Elégedetten dőltem hátra a párnámra, jóízűen nyújtottam ki meztelen végtagjaimat a puha takaró alatt. Mosolyogva fordultam oldalra, és... mosolyom nyomban le is hervadt az arcomról.

Ott állt a hálósoba ajtajában, kezében tálca, rajta gőzölgő lágytojás. Ott állt a tálcával és zavarodottan mosolygott rám, minden öltözete az én tegnap levetett fehér ingem volt; az ing alsó két gombját gombolta csak be, így aztán nagy, puha mellei lazán omlottak elő a lenge ing alól, mellbimbóinak vörös udvara rózsásan tetszett át a vékony selymen; ahogy elindult felém a tálcával, dús szeméremszőrzete elő-előbukkant az ing alsó, lépteitől hullámozó peremén.

Megdöbbenésem haraggá izzott. Mit képzelsz ez a kurva? Mit akar még ez itt? - gondoltam magamban szitkozódva. Mekkora egy barom voltam, hogy egyáltalán hagytam, hogy az ágyamba másszon! Néztam a szerencsétlent, ahogy megpróbál a kedvemben járni. Néztam elkeseredett igyekezetét. Szinte éreztem az éles körmöket, ahogy belém csapnak, hogy tulajdonosa az én húson mászhasson ki szerencsétlensége lábából. Hamar kidobni - gondoltam. Nehogy belemássz valami örütségbe! - figyelmeztettem magam, miközben rávillantottam egyet azokból a mosolyaimból, amiktől azonnal meg kellett volna hogy értse: itt semmi keresnivalója többé, menjen vissza oda, ahonnan jött.

Csak hogy nem akarta megérteni! Ehelyett odajött mellém és az ölembe tette a megrakott tálcát, majd megkerülte az ágyat, felmászott rá és törökülésben mellém kuporodott.

- Együnk, jó! A többit majd utána megbeszéljük - mondta, és egy lágy csókot nyomott a fülem mögé. Azt terveztem, hogy ha ezt csinálja, akkor majd odavágom a tálcát és ráüvöltök, hogy takarodjon a fenébe; ehelyett azonban csak ültem ott és rémülten tapasztaltam, hogy az a harag, ami előbb még minden sejtemet átítatta, lassan eldisszipál belőlem. Csak ültem ott, és hagytam, hogy csókot leheljen a fülem mögé, csak ültem ott és hagytam, hogy feltörjön nekem egy lágytojáshoz, hogy rátegyen egy kanállal egy darab kenyérre és a katonát a számba nyomja. Mechanikusan rágtam és nyeltem, rágtam és nyeltem valami döbbenet önkívületben; képtelen voltam elhinni, hogy ez az egész velem történik meg, hogy egy félig meztelen szerencsétlen nő etet reggelire lágytojással a saját ágyamban, és még élvezem is a dolgot.

Amint végeztünk a reggelivel, otthonos mozdulattal tette le a tálcát az ágy mellé, ami úgy hatott a tiszta hálósobában, mintha minden, a szobában valamikor elfogyasztott étel maradéka idővel egyetlen pocsolyába gyűlt volna az ágyam melletti szőnyeg közepén. Kezét gyengéden a számra tapasztotta, belém fojtva ezzel a kitörni készülő, immáron megszélidült szavakat. Könnyedén visszanyomott a párnára, fejét a mellkasomra hajtotta. Megbabonázott. Én nem tudom, hogy miért, de valahogy a jelenléte nyugalommal töltött el. Békével. Egészen döbbenetes volt. Ki kellett volna hogy dobjam, de... egyszerűen képtelen voltam rá.

Ott feküdtünk ebben a beszédes némaságban, feje a mellemen. Egyikünk se mozdult. Mozdulatunk megzavartak volna valamit, ami sokkal szentebb a templomok csendjénél. Olyan volt, mint amikor az ember az erdőben őzre bukkan, s holott tudja, hogy nem akar az őztől semmit, mégse mozdul, nehogy elriassza; csodálni akarja a békésen legelésző állatot, kecses,

harmonikus vonásait. Arra vágyik, hogy kizökkenhessen egy pillanatra a világból és lelke valahol a magasban az őz lelkével együtt egy halk keringőbe kezdhessen. Mi sem mozdultunk, csak feküdtünk ott némán. Lehet, hogy bután hangzik, de abban a pillanatban megértettem ezt a szerencsétlen asszonyt. Megértettem, hogy nem mozdulhatok meg, nem kelhetek most fel, nem dobhatom most ki ebben a pillanatban. Tartoztam neki még ezzel az utolsó pillanattal, és ő most behajtja rajtam tartozásom. Élvezni akarja ezt az utolsó kortyot, úgy akarja élvezni, mintha örökkévalóságig tartana. És én nem piszkíthatom be az örökkévalóságát; bepiszkíthatom az életét, azt megtehetem, de nem tehetem meg az örökkévalóságával. Akkor megértettem, hogy nem azért maradt ott, mert arra számít, hogy így válhat szerencsésé, hogy így kapaszkodhat ki kasztjából. Talán titkon, legbelül reménykedett, de szerencsétlensége ezerszer szaggatta darabjaira már reményeit. Azzal védte meg magát, hogy nem reménykedett, erős kézzel fojtotta meg születő reményeit. Szüksége volt azonban erre a reggeli szertatásra, kikövetelte magának még ezt a néhány pillanatot. A pillanatot, melyben ő egy pár percre őszintén szerethetett valakit, élhette azt az életet, amire mindig is vágyott. Kikövetelte ezt a pillanatot, és nekem nem volt szívem, hogy megtagadjam tőle. Épp ezért hagytam, hogy ott tartson átölelve, feje a mellkasomon; éreztem selymesen csiklandozó lélegzését bőrömon, éreztem szíve távoli dobbanásait. Övé volt ez a pillanat, ahogy ő akarta. Neki pillanatok jutnak, nekem egy egész élet millió és millió pillanataival. Vajon melyikünk a boldogabb? Csöndben feküdtünk. Tökéletes béke vett körül, egy tökéletes békeburok. Lehet, hogy ő többet él meg ezekben a pillanatokban, mint amire én egész életemben képes leszek? Lehet, hogy ez az asszony, ezekben a pillanatokban ezerszer szerencsésebb nálam? Én szerencsés vagyok az években, ő szerencsés lenne a másodpercekben? Megborzongtam. Szabad jobb kezemmel megsimogattam hosszú, kócos barna haját. Erre még szorosabban rám simult és nagyot sóhajtott. Én is becsuktam a szemem, és megpróbáltam gondolatban megölni a tolakodó jövőt, elfeledni a múltat, hogy csakis a jelen maradhasson, hogy a jelen tölthesse ki egész lényemet. Azonban a jelen ügyesen csúszott ki görcsös szorításomból; hamar azon kaptam magam, hogy ismét a múlton gondolkodom, vagy előreszaladtam, és a jövőn töprengem. Képtelen voltam szinkronba kerülni a jelennel. Mennyi mindent tanulhatnék én ettől a nőtől! - gondoltam. Azon kaptam magam, hogy egy ideje már lassan simogatom a haját; ujjaim maguktól játszottak hosszú tincsein, és a felszálló néma zene lassanként álomba ringatta ezt az asszonyt, aki feltehetőleg a pillanatok legszerencsésebb, és az évek legszerencsétlenebb embere.

Óvatosan kicsúsztam öleléséből. Nem ébredt fel, mosolyogva aludt tovább. Nem akartam felébreszteni, nem akartam, hogy álmának vége szakadjon. Mindketten tudtuk, hogy itt nem maradhat. Vissza fog menni oda, ahonnan jött, és ez így helyes. De addig is, hadd álmodjon boldogan. Felöltöztem és elhagytam a szobát. Ideje munkába indulnom, ahol újra körbevesznek majd a talpnyalók, a hízelgők, a lobbizók, a sok hülye, aki Istennek képzele magát, és ahol magam is Isten lehetek; elindultam a munkahelyemre a Parlamentbe.

Megszűnt számomra a jelen, horizontom azonban kitágult, magába foglalva a múltat és a jövőt. A múlt és jövő birtoklásának tudata áramlani kezdett ereimben, amitől újra végtelenül szerencsésnek éreztem magam. Éreztem, hogy hatalmam van az életem felett, a dolgok úgy történnek, ahogy én akarom. Kantár volt a kezemben, és én hajtottam előre két lovamat: a múltat és a jövőt. És miközben hajtottam ezt a furcsa fogatot, hálósobámban ébredezni kezdett egy asszony, akinek nem voltak lovai, viszont időnként képes volt élvezni azt, ahogy a lovak elvágtatnak előtte.

II.

Elfáradok a napoktól mostanában. A napok valahogy súlyosak lettek, nyakamba ülnek, fojtogatnak. Vágyom az öntudatlanságra. Minden fáradt estén örülök az ágynak, ami puhán körbevesz. Belebújok, összekuporodom és... és könnyűvé válok. Az ágy tele van jószándékkal, melegséggel, törődéssel. Ha bejelentenek a rádióban, hogy holnap nem lesz reggel, hogy soha többé nem lesz reggel, azt hiszem, nagy... nagy megkönnyebbülést éreznék. Nem tudom!

Nem is olyan régen, emlékszem, élveztem, hogy én irányítok. Élveztem a hatalmamot, élveztem, hogy felelőselem van, hogy én mondom meg, hogy mi, hogyan történjék. Úgy feküdtem le éjszakánként aludni, hogy utolsó gondolatom már a holnapé volt, ami izgalommal töltött el, lelkesedéssel, az önbizalom tiszta jóérzésével. Hatalmam volt a dolgok felett. Nem. A hatalmam most is ugyan úgy megvan, csorbíthatatlanul, csak éppen most valahogy elfáraszt ez az egész. Próbálom azt hazudni magamnak, hogy ez csak egy szokásos érzelmi hullámvölgy, amibe már számtalanszor kerültem; próbálom azt mondogatni, hogy kivisz innen már maga a lendület is. De... a mostani állapotomat nem ez a fajta dinamika jellemzi; az a tudat, hogy a völgy után a felívelés majd a csúcs következik egyáltalán nem tölt el jóérzéssel. Mintha a derekamra egy óriási bungy-jumping kötelet kötött volna az Isten; és az a baj, hogy engem már az sem érdekel, hogy jól számolta-e ki a gumi hosszát, mert ha tévedett, akkor széttaccsan az agyam a betonon és így felkerülök oda ahonnan kitesztott (vagy saját magam szöktem?), ha meg mégiscsak jól számolt, akkor meg a gumi ránt majd vissza ugyanoda. Tehát tökmindegy.

Azon tipródom, hogy mikor kezdődött, mert félek beismerni, hogy tudom a választ. A Bál, aztán az a nő az ágyamban, ahogy elaludt a karjaim között mosolyogva. Hibát követtem el, amikor nem hajítottam ki azonnal; hagytam, hogy tudatom és érzelmeim az azonosulás felé sodródjanak. Ez az azonosulás kiégetett bennem egy biztosítékot, az önszeretet biztosítékát. Ettől van az egész, most is ettől szenvedek.

Amikor hazaértem azon az ominózus Bál utáni napon, természetesen ő már nem volt a házamban; eltűnt, ahogy el is vártam tőle. Azonban a lakásom falai már átítatódtak lényével; a tapéta pórusai magukba zárták illatát, a szőnyegek léptei zaját, ágyam testének forróságát. A lakásom üvöltve követelte vissza ezt az asszonyt. Álomba menekültem, hogy ne halljam a ház sírását, de furcsa mód álmomban ez a sírás csak még inkább felerősödött. És a másnap már szürkén fogadott. Régen a hajnalok fénnel vettek körül, a Nap egyre fényesebbé varázsolta a világot, majd a fényesség természetes kontrasztjaként következett be az esti alkonyat, majd a csillagokkal pettyezett sötétség. Most viszont a napok szürkén kezdődnek és fokozatosan áthajlanak a szurokszerű sötétségbe.

A hosszú napok szenvedése felpofozott. Be kellett vallanom, hogy vágyom rá. Nem segítettek a kurvák sem, akiket ezekben a napokban rendszeresen felkerestem. Azonban ráébresztettek, hogy nem a testi kielégülés hiányzik. Próbálkoztam más nőcskékkal is a környezetemből. Titkárnők, akik mindenre kaphatók; megcsömörlött munkatársfeleségek. Katasztrófa! Minden egyes próbálkozásommal, hogy betöltssem a lelkemben támadt űrt, csak még nagyobb űrt vájtam magamnak; még inkább éreztem, hogy Ő hiányzik. Az egész olyan nonszensz, nem is ismerem, és ráadásul SZERENCSETLÉN. Pont én szeretek bele egy másik kasztba tartozó nőbe, pont én, aki azért kerülhettem ilyen pozícióba, azért kerültem a csúcsra, azért válhattam a legszerencsésebbé, mert tökéletesen, szívből egyetértek társadalmi berendezkedésünkkel! Elfogadom, hogy ilyen az ember. Elfogadom, sőt szívből egyetértek azzal, hogy jobb nyíltan különbséget tenni ember és ember között, mint ugyan ezt csinálni arcátlanul az egyenlőség zászlaja alatt, amit mindig azok lobogtattak a történelemben a leglelkesebben, akik a leginkább megtaposták a fennen hirdetett emberi jogokat. Soroljam? Nem sorolom, a szentségit, gondolkozzanak!

Meg kell hogy találjam ezt a szerencsétlen asszonyt, így hát nyomoztatni kezdtem. Na nem volt túl nehéz elintézni, megvannak a kapcsolataim titkosszolgálati körökben is. Persze tudom, hogy engem is figyelnek, megvan ennek a maga kockázata. Megtanultam már, hogy semmi sem megy kockáztatás nélkül. Azonban bízik magamban, majdsak kivágom magam. Mindig is ügyes pókeres voltam, az én szakmámban blöffölni kell, ha valaki boldogulni akar. Szóval belekezdtem, elhatároztam, hogy felkutatom őt, mert muszáj, hogy „meggyógyuljak”. Még nem vették észre rajtam az árgus szemekkel figyelő pozíció-hiénák, hogy valami bajom van, és még azelőtt meg kell gyógyulnom, mielőtt észrevennék. A legborzasztóbb azonban az egészben az, hogy szerencsém egy szerencsétlen asszony kezébe került. Ez súlyos megaláztatás! De már ezt is inkább vállalom, mint a körülöttem kavargó szürke, ostoba, unalmas napokat. Fényre vágyom; éhes vagyok a fény nélkül; olyan, mintha bőröm pigmentjei mostantól fotoszintetizálni akarnának; a fény nélkül éhenhalok, elpusztulok. Az idő mondják meggyógyít. Hazugság! Talán az évek igen, de nem a napok, nem a hetek. Én azonban nem várhatok évekig, én most szerencsés vagyok, nem csúszhatok le, nem válhatok szerencsétlenné! Képtelenség! A fény hiánya azonban azzá tenne. Szükségem van rá, hogy helyre-zökkenjenek a napok. Képtelen vagyok egyedül széztavarni a felhőket. Rá van szükségem, a csókjára, a karjaira, a hajára, testének illatára, mellére, ahogy az én melleimnek nyomódik, csiklandozó lélegzésére a nyakamon. Fel akarom őt emelni magamhoz a szerencsések kaszt-jába, azt akarom, hogy ő is szerencsésen és boldogan éljen. Azt akarom, hogy ő is szerencsés ember legyen. Nem kell azonban szégyenkezni e miatt. Nem kell szégyenkezni azért, mert egy szerencsétlent felemelek magamhoz. Ugyanis tettem *tiszta önzésből* fakad, és ez megnyugtató, mert ezt természetesen díjazza majd a Szerencsétlenségügyi Központban is.

*

A kávéház zsongása, az utca beszűrődő morajlása elkábított. A délutáni napfény simogatóan tűzött át a hatalmas üvegen; fürdettem benne az arcom, élveztem a melegét. Egy kényelmes fonott karosszékekben ültem a kávéház egyik biztonságot keltő sarkában. Elöttem a kerek faasztalon teáscsésze, benne a gőzölgő tea maradékával, kissé távolabb egy hófehér tányér, rajta az éppen elfogyasztott édes teasütemény zilált morzsái. A hely nyugalmat parancsolt, de nem voltam nyugodt. Négyre beszéltek meg a találkozót telefonon. Mára szabadnapot vettem ki, fölösleges is lett volna bemennem, úgysem tudtam volna dolgozni. Már egy órája itt ülök, teázgatok, süteményezgetek, és megpróbálom kimosni agyamból az aggodalmaimat. Komolyan küzdenem kell, hogy visszatartsam őket. Nyilván eljön, beszélni fogok vele, beszívom újra az illatát. És ő örülni fog, hogy újra láthat, szegény szerencsétlen, örülni fog, hogy végre valaki szerencsés magához veszi. Tudom, hogy kedvel. Persze, hiszen megvan minden jótulajdonságom, vonzó is vagyok és hihetetlenül szerencsés. Rendkívül szeretem magam, és most csak arra várok, hogy megajándékozzam őt a szerencsémrel. És mégis, mindezek ellenére agyam legtávolabbi zugában ott motoszkál valami indokolatlan félelem, ami megremegtet, ami beteggé tesz. Ez a remegő, fájó lény egy új lény, most született, az elmúlt hetek szenvedésében, az elmúlt hetek gyötrődése, önsajnálata, vágyódása közösen faragta. Valami, ami növekedni akar, amire állandóan oda kell figyelnem, hogy kordába tarthassam. De most majd minden rendbe jön, együtt hazamegyünk, ágyba bújunk, szeretkezünk. Most majd én hozok neki lágytojást a következő csodálatos reggelen, én fogom őt megetetni. És talán jövőre már közösen megyünk majd el a Bálra, és végigtáncoljuk az estét a sok szerencsés és szerencsétlen között, és... és akkor majd megérti, hogy micsoda nagyszerű ember is vagyok én, hogy kiemelttem abból a nyomorból, hogy most már ő is felülről nézheti a „rongyos”, kapálódzó szerencsétleneket. Szemei hálásan rám mosolyognak, átölelem és csak táncolunk, csak táncolunk, csak...

Gondolataimba zörögve zuhant be a valóság. Megérkezett. Hmmm..., negyed órát késett! Na mindegy, végre, újra találkozhatom vele. Egy nő, egy csinos nő, akit most úgy foghatok be, hogy még csak lasszóra sincs szükségem, hiszen szerencsétlen. És ez most csöppet sem zavar. Nem is, ő most már szerencsés, az én szerencsémbe osztozik! Talán nehéz elhinni, de élveztem, hogy megoszthatom vele szerencsémemet. Rámosolyogtam. Éreztem, hogy fényt hoz ez az asszony. Már a pusztája jelenléte is jókedvvel és derűvel töltött el; éreztem, hetek óta először éreztem, hogy megint én irányítom a sorsomat. Már a látványa, ahogy lassan, ringó csípővel az asztalomhoz közeledett, már maga ez a kép is félig meggyógyított. Igen, megtaláltam őt! Hogy én micsoda egy szerencsés ember vagyok! Legszívesebben ujjongtam volna, rohantam volna egy kört a döbbszent vendégek asztalai körül. Hogy én micsoda egy szerencsés ember vagyok!

Az asztalomhoz lépett. Felnéztem rá, belenéztem komolyan csillogó barna szemeibe, néztem szép vonásait, vállaira omló barna fürtjeit, nyaka bársonyos pelyheket. Hirtelen eszembe jutott, hogy ő most már szerencsés. Talpra ugrottam és udvariasan kihúztam neki a széket, hogy leülhessen. Egy apró fejbiccentéssel elfogadta, majd letelepedett. Én is leültem, és magabiztos szemekkel fürkésztem arca rejtelmét. Egy pillanatra eljátszottam a gondolattal, hogy még egy picit kínozom mielőtt elárulom neki a hírt, hogy úgy döntöttem, magamhoz veszem. De nem volt hozzá szívem. Nem, erre most semmi szükség. Sokkal inkább vágytam arra, hogy lássam az arcát, ahogy szétömlik rajta az öröm, amikor bejelentem neki, hogy sorsa immáron új fordulóponthoz ért. Való igaz, ajándékozni százszor jobb, mint ajándékot kapni!

- Nos? - szólalt meg könnyed, természetes hangon, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne, hogy egy szerencsés emberrel beszélget egy kávézóban. - Miért akartál találkozni velem?

- Hát, szóval, amióta találkoztunk én egyszerűen nem bírlak kiverni a fejből. Amikor elmentél, amikor szótlanul elhagyta a házat, megértettem, hogy te kellesz nekem. Sokáig viaskodtam magammal, elvégre egy szerencsétlen... de ezt hagyjuk, most majd minden másképp lesz...

- Elhagyta a házat?! Ha nem hagyom el, rendőrrel dobatsz ki, nem? És most ezt veted a szememre!

- Jaj dehogy! Nem vetem a szemedre, hogyan is tehetném. Természetesen helyesen cselekedtél, hiszen nem tudhattad, ahogy akkor még én sem tudtam, hogy... hogy, tudod, valami szál izzott fel közöttünk. Beleégetted magad az agyamba, és tudod mivel, azzal, hogy nem akartál rám akaszkodni, mint a többi szerencsétlen..., szóval azzal. Aztán lassacskán felismertem, hogy az a ház többé üres nélküled, hogy meg kell, hogy találjalak. Csak úgy lehetek újra boldog, ha ott vagy mellettem, ha ott fekszel a karjaimban, ha tojással etetsz reggelire, ha...

- Mit akar ez az egész jelenteni? Csak nem akarsz, hogy ismondjam csak felemelni, felrántani magadhoz egy szerencsétlen asszonyt?

- De igen, ezt akarom! - mondtam lelkesedve. - Igen fel akarlak emelni, azt akarom, hogy immáron te is szerencsés legyél! - Boldogan nyúltam az asztalon pihenő kezei után, de... alig akartam elhinni, elhúzta azokat az apró, finom kezeket.

- Az önzésed beszél belőled! Hihetetlen, hogy ti, szerencsések milyen önzőek tudtok lenni.

- Igen, az önzésem beszél belőlem, hát persze, mi más? - mondtam egy picit zavarodottan. Nem értem ezt a nőt, most meg mi baja? Hiszen a legnagyobb jó hírt közöltem vele, amit valószínűleg életében valaha is kapott.

- Mert kedvesem, nem az önzésednek, hanem a szeretetednek kellene beszélnie. Na ehhez mit szólsz! Látom az arcodon, most meg vagy döbbenve, azt gondolod, hogy hogyan mer velem ilyen hangon beszélni ez a szerencsétlen, ezt gondoltad, mi? Valld be!

Azt hiszem, elpirulhattam. A nő a gondolataimban olvasott. Ez a nő tudta, hogy hívni fogom, hogy vágni fogok utána, hogy keresni fogom. Most értettem meg csak igazán. Behálózott, csak hogy sokkalta ravaszabb, sokkalta fondorlatosabb eszközökkel, mint én azt valaha is hittem, hogy képes rá. A lemondásával, a hallgatásával, a látszólagos beletörődésével; csapdába estem, Istenem, csapdába estem, és pont egy ilyen szerencsétlen.... De nem, most már játszanom kell! Mert fel kell hogy töltsd. Most értettem meg Drakula gróf meséjét, most értettem csak meg, hogy Drakula nem volt gonosz, vérszomjas vadállat, ő nem! Szerencsés volt, akit a nők ugyan úgy tartottak csapdában, ahogyan most engem tart csapdában ez az asszony, az ő példázata az én életem. Játszanom kell, mert szükségem van ennek a nőnek a vérére, hogy újból teljes pompában tündökölhessenek, hogy újra az legyek, aki valaha voltam... a legszerencsésebb ember ezen a világon.

- Vágyom rád, mindegy, hogy minek tulajdonítjuk, a szeretetnek vagy az önzésnek. Különb is, mi bajod az önzéssel? A szerencsés ember legfontosabb tulajdonsága. Ha majd te is szerencsés leszel a karjaimban, akkor neked is meg kell majd tanulnod önzőnek lenni. Majd megtanulod, hogy a világ legtermészetesebb érzése. Mindenki ott van. Elárulok neked egy titkot, a szerencsések egyik nagy titkát: a szerencsés embert az önzése tartja magasán. Meg kell majd neked is tanulnod, hogy hogyan csíráztasd ki magadban az önzés nemes érzését.

- Undorító vagy! Fejezzük be ezt a társalgást röviden, mert kezd felfordulni tőled a gyomrom.

- Hogyhogy röviden? Oké, igazad van, gyere menjünk! Beszélgetni ráérünk később is. Lehet, hogy ez neked túl sok volt egyszerre. Az, hogy megtudtad, hogy szerencsésé válsz, már maga ez is túl sok az agyonéheztetett gyomornak. Ne haragudj, tapintatlan voltam! Gyere, menjünk! Fantasztikus vacsorát főztem magunknak a szakáccsal, majd meglátod! Gyertyafény, vörösbor. Egy üveg után, meglátod drágám, sokkal jobb kedvünk lesz.

- Csakhogy, drágám, azt a vacsorát egyedül fogod végigenni, egyedül fogod eliszogatni azt a palack bort a gyertya fényébe bámulva. És ha nagyon vágysz még a szexre, akkor majd hívatok magadnak egy prostit, vagy maszturbálsz egyet a takaró alatt, drágám, mert hogy engem többé nem látsz az holtbiztos! - mondta haragtól izzó szemekkel. Csak úgy fröcskölte felém ezeket a szavakat. Mintha a legnagyobb rosszat követtem volna el ellene, holott a legnagyobb jót kapta tőlem, amit szerencsés egyáltalán adhat egy szerencsétlennek. Értetlenül ültem vele szemben, néztem, ahogy az egész nő szinte vonaglik a haragtól, az indulattól.

- Most meg mi van?! Miért csinálod ezt? Megbántottalak valamivel? Félreértettél! Én pont azt kínáltam neked, hogy szerencsés lehetsz. Pont azt mondtam, hogy felemellek magamhoz!

- Annál jobban le sem tudnék süllyedni, mint akkor, ha hagynám, hogy magadhoz emeljél. Hát még mindig nem érted, te szerencsétlen, hogy nem akarok! Hogy undorodom tőled, a kipárolgásaidtól, a bélsárral bemaszatolt lelkedtől, attól, ahogy tapicskolsz az önelégült ködvilágodban! Komolyan azt hitted, hogy csak rád vágyom, hogy megváltóként foglak üdvözölni? Ó Istenem, mennyire sajnállak!

- Te szerencsétlen akarsz maradni? Igen? Szerencsétlen akarsz maradni? Te nem fogtad fel, hogy mit ajánlottam neked! A legnagyobb megtiszteltetésben lehetne részed! Te visszatúrtasz? Az nem lehet! Biztos fáradt vagy, igen, ez lehet a magyarázat. Biztos csak rossz napod volt. Gondold át a dolgot! Adok neked egy névjegykártyát, és....

- Szarok a névjegykártyádra!

- Hogyhogy szarsz rá, mi az, hogy szarsz rá? Te elfelejtetted, hogy nem szarhatsz az én névjegykártyámra, te elfelejtetted, hogy a szerencsétlenek kasztjához tartozol!?

Hirtelen szörnyű gyanú ébredt bennem. A gyanú lavinaként erősödött és pillanatok alatt magával sodorta önbizalmamat, tisztára mosta agyamat. Lehetséges lenne? Lehetséges lenne, hogy elkéstem, hogy már lecsapott rá egy másik szerencsés férfi? Innen származna ez a gög, ez a gyűlölet, az alázat teljes hiánya? Megremegtem a gondolatra. Félve tettem fel a kérdést.

- Te... te... teneked van valaki más szerencsés férfi az életedben? Megismerkedtél valakivel, valaki szerencsével, aki nem dobott ki azonnal?

- Meglepő intelligenciáról teszel tanúbizonyságot - mondta szája sarkában fanyar mosollyal. - Igen, találkoztam egy szerencsés pasival, aki, ahogy azt te mondtad, nem dobott ki azonnal. Na ehhez mit szól, drágám?

- Igen? És mégis, mit gondolsz, meddig fog az etyepetye tartani? Mégis, mit képzelsz te magadról? Csak kihasznál, csak szórakozik veled! Abban reménykedsz, hogy majd felemel magához, abban? Nevetséges vagy!

- Feleségül vett! Fe-le-sé-gül vett! Érted, te giliszta. Túrd csak tovább magadban a saját trágyadombodat. Engem nem kell, hogy felemelj, mert már felemelkedtem. Nélküled. Nincs szükségem az áldozatodra. Fulladj bele az önzésed mustárgázába.

Ünnepélyes lassúsággal állt fel székéről. Megvetéssel a szemembe nézett, majd biztos, könnyed léptekkel távozott a kávéházból.

Időközben a kinti világot megszállta a sötétség. A Nap elbújt a Föld mögé szégyenében.

III.

- Egy dupla whisky! Hé, mi az, nem hallotta? Azt mondtam, adjon még egy duplát!

- Eleget ivott. Haza kéne inkább mennie! - mondta a kocsmáros, de azért elvette a poharat és kitöltötte az italt. Vérekes szemeivel rám sandított, majd zsíros bajsza és tokája közt rám mordult.

- De ez az utolsó! Aztán vegye a cókómókját, azt menjen! Különben is mindjárt zárunk.

Elhatároztam, hogy hét dupla whisky fogok ma este meginni. A hetes szám szent szám. Isten vagyok, hét whiskyvel már lehet valamit kezdeni. Kihányani az egészet. Teremtek egy apró hányásvilágot. Úgy gőzölög majd a hideg aszfalton, ahogy a valódi városok gőzölögnek a sok embertől. Ez is tele lesz házakkal, utcákkal..., mi több... - csuklani kezdtem a kitörni készülő nevetéstől - mi több maga lesz a paradicsom. Jaj, kár volt, kár volt bezabálni azt a sok paradicsomot kocsmázás előtt. Érzem, ahogy levegőre vágyik. A nevetési roham ismét felgyűrűzött a nyakamon. Hát ez kurva jó! Én leszek az, aki megteremti a földi paradicsomot. Ez aztán az életmű!!!

- Mi van, barátóom? Kandikálunk, kaandíííálunk?

- Hogy mivan? Hogyhogy kandikálunk? - kérdeztem elképedve. Egy még nálam is részegebb öreg krapek vigyorgott rám a mellettem lévő bárszékről.

- Háát kandikáál-e?

- Az istenit, ne szórakázzon itt velem! Ha valamit akar, akkor nyögje ki értelmesen. Ettől egy kicsit megszeppent.

- Nya, háát! Azasszony az, neem? Attóó kandikáál ide a kocsmába, neem?

- Nem. Nem az asszonytól kandikáltam ide. Különben is, mi a franc köze van hozzá?

- Azéé csak egy assz..., asszo..., asszonyka van a pohába, eeem?

- Jó, igen. Bassza meg, igen! Most jobb? Igen, a tetves dög! Igen! Semmi, csak az a szemét kihajított, és mindez miért, mert én nem hajítottam ki időben. S mindez miért? Mert jó akartam lenni hozzá! Bassza meg! Értiii! Csak kihajított. Mintha szaros volnék, pedig ő volt szaros!

- Ha, ha, ha... hát ez jó! - röhögött.

- Most meg min röhög? Nem érti, min röhög?

- Seeemmi, csak eszembe jut..., jutott a..., az a vicc. Tudja, hooogy mér jobb a barack, tudja, a barackpáálinka a nőőné!

- Nem tudom. Ki vele, ne tartsa magába, mert az alkohollal együtt még megárthat!

- Szó..., szóval a barack, a baaraaack jobb mint a nőő. - és erre vadul felröhögött, amitől borostás, sötét, öreg arca vörössé vált, mint egy kupleráj ajtaja fölé szerelt lámpa.

- Hát ez kurva jó vicc volt! Van másik is? Mi a francért akarta elmesélni, ha a poént megtartja magának?

- Eelnézést, az..., azt kííífelejtettem. Szóóval.... Dee hol is tar... tartottunk?

- A baracknál meg a nőknél. Hé kocsmáros, adjon még egyet! - kiáltottam a pult másik végében mosogató hájpacninak. Muszáj volt még egyet innom, különben oda a tervem, hogy hetet megigyak, és akkor meg semmi, de semmi értelme nem lenne hazafelé menet háyni...

- Háát a barackban az a... a... a jóó, hogy, hogy, hogy....

- Az istenit, nyögje már ki!

- Háát az, hogy a baraack, az nem menstruál - és újra felröhögött, amitől újra kigyúlt az arca.

- Mért, a szilva menstruál? Mit fáraszt engem a baromságaival! Hé kocsmááároos! Mi a franc van már azzal a whiskyvel?

- Mondtam, hogy az volt az utolsó. Alá' szolgálja!

- Maga ezt nem értiii! - szinte zokogtam. - Maga ezt nem értííí! Nekem muszáj azt a hetedik whiskyt meginnom. Különben, különben nem teremthetem meg a paradicsomot, hát nem érti!?

- Azt mondtam nincs több. Fogja a barátját, és tántorogjanak kifelé. Záróra! Hé ott, ti is a sarokban, záróra!

Rémülten néztem körül. Istenem, nem adhatom fel! Nem adhatom fel! Istenem, most mi lesz? Itt vagyok már a küszöbön, és... és már majdnem megvan és akkor minden hiába volt. Zokogva borultam a bárpultra. Könnyeim belefolytak a bárpult tohonya sörtócsáiba. És egyszer csak egy kezet éreztem a tarkómon. Egy kéz simogatta a fejemet. A barackos ember részeg szemei pillantottak rám részvétteljesen.

- Jóőjön, meenjünk, naa! Nebúúsuljon má, naa! - megfogta a karomat, és egymásnak támaszkodva elindultunk kifelé a füstös helyiségből. Közben végig zokogtam. - Akarok még egyet... Hé! Kocsmároos, adjon még egyet! Nem érti, hát nem értiii, hogy hee..., hetet meg kell innom? - Vagy öt percig tartott, amíg átvergődtünk a termen, közben felborítottunk egy asztalt és kétszer elestünk egymás lábában. Amikor kiértünk, baltaként sújtott le az éjszaka hűvöse. Ahogy tántorogtunk, éreztem, hogy gyomrom kitörésre készül. Erőszakkal, izzadó homlokkal tartottam vissza a hányást.

- Háánynom kell - mondtam öklendezve, és eleresztettem a részeg kollégát.

- Háányál akkoo, na!

- De nem lehehet! Nem lehet, nem ittam meg a héé..., hét whiskyt csak hatot - mondtam kínlódvá. Ezután eldadogtam a koncepciómat a paradicsomról, amit akkor teremthetnék, ha megittam volna mind a hét whiskyt. A falnak támaszkodva hallgatta a történetet, és belebelesuklott a mondataimba. Majd komoly arccal a következőket mondta.

- De..., de háát, akkor nyugodtan háányhatsz!

- Nem értetted meeeg! Nem figyeltél! Csak hatot ittam, érted, csak ha... hatot! Isten hét nap alatt teremtette a világot, akkor énnekem is hét whiskyt kellett volna meginnom!

- De..., de Iisten is pihent a heetediken, te maarha. Nyugottan hányhatsz hattaal 's.

Ahogy ezt kimondta, hihetetlen megkönnyebbülést éreztem. Igen! Mégis volt értelme az egésznek. Igen, nyugodtan hányhatok! A járda széléhez fordultam, majd egyetlen egy hosszú sugárban kiadtam felfordult gyomrom teljes tartalmát. Torkomon alkohollal átitatott apróra rágott paradicsom darabkák törtek elő és csapódtak a hideg aszfaltnak. Az előttem terjeszkedő, gőzölgő pocsolyában megszületett egy tökéletes világ. Boldogan és kimerülten feküdtem le a földre teremtményem mellé, ajkamon vékony érként folyt le nyálam és hányadékomból savanyú keveréke. Néztam a fejem fölött izzó holdat és hirtelen nevetni kezdtem, felszabadultan, teli torokból. Eszembe jutott a vicc a barackról, aki soha sem menstruál.

*

Furcsa, csak egy részeg, öreg csavargó maradt nekem, minden mást, úgy tűnik, hogy elvesztettem. Egy részeg csavargó, akivel egy kocsmában találkoztam először, jó néhány hónappal ezelőtt. Nem kérdezett soha semmiről, csak hallgatott, csak figyelt rám. Meséltem neki, a szavak úgy törtek elő agyamból, mintha ketrecből menekülnének, koponyám ketrecéből. Nem csinált semmit, csak hallgatott, és megpróbált megérteni. Nem várt tőlem semmit, csak figyelt. Nagy, okos, kék szemével figyelt és... és együtt érzett velem.

Meséltem neki arról, hogy én szerencsés vagyok. Ez még számomra is hazugságként hangzott abban a pillanatban. Meséltem neki az elmúlt Bálról, a báli zsongásról, a táncról, a zenéről, a női testekről.... Aztán beszéltem neki a nőről, akit hazavittem, és szeretkeztünk, hogy nem dobtam ki, és hogy együtt örültünk a csöndnek. S aztán többé képtelen voltam boldog lenni a napok örvénylésétől, a harctól, ami egészen addig mindig boldoggá tett. Elmeséltem, ahogy visszautasított, durván, közönségesen. Elmondtam mindent, az ezt követő álmatlan éjszakákat, amikor már tisztálkodni sem volt kedvem, csak ültem otthon, felkeltem reggel, és eszembe jutott, hogy felesleges bemennem dolgozni. Minek tenném, mi célból, mi... mit kaphatok én már a munkámtól? És visszabújtam a takaró alá, és rosszul éreztem magam, utáltam magamat, undorodtam a hajamtól, ami kócosan és zsírosan tapadt a fejemre, utáltam borostás arcomat, és... és lassanként koszosnak éreztem az ágyat, a pizsamámat, a lakást, a Napot, az utcán nyüzsgő embereket. Lementem az utcákra, azt hittem, hogy a város nyüzsgéséből majd elkapok valamit, hogy az majd feltölt, mert csak ki vagyok merülve. De az

emberek elfordultak tőlem, nem szóltak hozzám. Úgy undorodtak tőlem, ahogy én undorodtam magamtól, és az ő undoruk és az én undorom együtt már elviselhetetlen volt; betértem egy ivóba. Az alkohol tompította a fájdalmat.

A hetek üresen teltek. A Bolygó csak forgott, velem a hátán, értelmetlenül, boldogtalanul. Kocsmáról kocsmára jártam. Fájó fejemet alkohollal gyógyítottam, hallgattam a kocsmárosok durva szavait. Szerencsétlen emberek vettek körül. Én voltam köztük talán az egyetlen szerencsés. Aztán kaptam egy levelet a munkahelyemről. Közölték, hogy ki vagyok rúgva. Helyemet XY vette át, amitől az egész politikai élet annyiban fog megváltozni, amennyiben megváltozik attól, hogy mostantól ő fogja rendszeresen kefélni XX nagycsöcsű ex-titkárnőmet. Szartam az egészre. Ki a francot érdekel, kefélje! Úgy határoztam megünneplem, hogy kirúgtak, elvégre először rúgtak ki valahonnan életemben. Elmentem egy orgiára. Mélyen leittam magam, vadul vettem magam az izzadságtól és ondótól sikamlós testek közé. Mechanikusan dugtam sorba a nőket, fáradtan, élvezet nélkül. A testem csinálta, amit csinált, az Én pedig elhagyatottan, magányosan, fájón remegett becipzározott sátrában; a sátron kívül hóvihar tombolt.

Létezésem dimenziói beszűkültek; egyetlen dimenzióvá, egyetlen egyenessé szűkültek, ami pedig a közeli kocsmá és lakásom között húzódott. Ezen a kötélén táncoltam életemet. Furcsa kötél tánc volt ez, hiszen nem volt közönsége; táncom senkit sem érdekelt. És pont ezért nem volt semmi értelme lezuhanni, hiszen minek zuhanna le a kötél táncos, ha utána senki sem sikít fel a nézőtérről? És akkor, amikor éppen fontolóra vettem, hogy azért is leugrom, csak azért, hogy kipróbáljam milyen érzés zuhanni, akkor összefutottam ezzel a fura öregemberrel. Ezzel a borostás, kékszemű szeszkazánnal. Egy emberrel, akit érdekelt a történetem, aki meghallgatott, aki figyelt rám. Az öreg egy percre se mondta, hogy ne ugorjak. Csak azt javasolta, hogy majd akkor tegyem, ha majd a zuhanást még jobbra tudom azzal tenni, hogy miközben zuhanok, kiröhögöm a világot. Amikor nagyon elkeseredett voltam, elmondott nekem egy-egy hülye viccet, vagy megsimogatta a fejemet, értik, csak egyszerűen megsimogatta a fejemet! Az egész olyan... olyan megnyugtató volt.

Azon vettem észre magam, hogy mellé szegődtem, hogy vele járom a kocsmákat, hogy együtt támolygunk hazafelé, hogy együtt csatangolunk napestig a város utcáin, hogy hosszasan beszélgetünk egy padon. Azelőtt soha nem beszélgettem senkivel egy padon! Azelőtt soha nem volt időm arra, hogy leüljek egy parkba valakivel beszélgetni. És ugyan miről is folyt volna a társalgás? Politikáról, botrányokról, intrikákról? Vagy kitárgyaltuk volna a nőket, akiket valaha is ágyba vittünk? Nem, ennek semmi értelme nem lett volna. De most, ahogy ezzel az öregemberrel megismerkedtem, most valahogy volt miről beszélgetnünk. És furcsa mód időnk is volt rá elég. Közönségünk is volt; a fák levelei halkan zizegtek, duruzsoltak a fejünk felett. Egészen biztosan alaposan megtárgyaltak minden szót, ami elhangzott alattuk az egyik ilyen beszélgetős, őszi késődélutánon.

- Mit gondolsz, mi mehetett tönkre bennem, amikor hazavittem a Bálról azt a nőt? Azelőtt boldog voltam, mit tett velem, hogy hirtelen kicsúsztam a szinkronból? - kérdeztem magamba merülten, töprengve.

- Hmm. Nem tudok én ilyen lelki dolgokat boncolgatni, barátom. De talán mutatott neked valamit, amit addig nem ismertél. Talán nem is a nő volt az, hanem az a dolog, amit ő hozott el azon a reggelen a házadba. Talán maga sem volt tisztában azzal, hogy elvitte hozzád. Aztán vágni kezdte arra a dologra, és automatikusan azzal a nővel azonosítottad.

- Nem is arra az asszonyra vágytam? De hát azután végigpróbáltam egy csomót, és egyiküktől sem kaptam azt..., egyikük sem tudta azt nyújtani, amit ő tudott!

- Talán nem az asszonyokkal volt a baj, és talán nem is teveled. Hanem azzal, ahogyan közeledtetek egymáshoz, tudod, talán abban nem volt tartalom! Azt mondtad, hogy jó volt mellette feküdni, hogy jó volt a haját simogatni, hogy jó volt a béke, amit akkor éreztél. S vajon mi adományozta neked a békét? A teste, amit átöleltél, amit simogattál? Nem, barátom! Az a mód, ahogy simogattad, megértéssel, szeretettel. A békét nem a nő adta neked. A béke mindig is benned volt, csak addig nem ismerted. A békét az hozta elő belőled, hogy abban a pillanatban szeretted azt az asszonyt, nagyon, nagyon szeretted.

- De aztán mindent megtettem, hogy visszahozzam. Igen, talán tényleg szerettem, és azt akartam épp ezért, hogy újra mellettem legyen.

- És mit éreztél, ha arra gondoltál, hogy sikerül majd visszaszerezned? Hogy majd magad mellé veszed és ő is szerencsés lesz azután, hogy megosztod majd vele az ágyadat?

- Mit éreztem? Hmmm, nem is tudom... örültem neki! Elégedettséggel töltött el a gondolat. Igen, elégedettséget éreztem, amit mindig is éreztem, ha valamiben sikerem volt. Azt éreztem, hogy hatalmam van. Jó érzés volt.

- Szóval nem a békét érezted? Nem azt, hogy jó lesz átölelni, és élvezni, hogy ott van, hogy megszűnhet a világ, az sem fontos, csak az, hogy ott tartod a karjaidban?

- Kezdetben igen, talán, de aztán... aztán ... Azt hiszem igazad van.

- Hát ez a baj, barátom. Tehát nem azért akartad őt vissza mert szeretted. Nehogy azt hidd, hogy hibáztatni akarlak valamiért is... az emberek sokszor keverik össze a szeretetet minden mással. Ez okozza a tragédiájukat, ez okozza, hogy képtelenek békével a szívükben élni. Furcsa, de épp ez az, amiért ma kasztokba soroljuk magunkat. Békére vágyunk, és helyette a társadalmat próbáljuk állandóan átalakítani. Politikai eszmékért harcolunk és halunk meg, és akármennyi is az áldozat, a békét mégsem találjuk.

- Te nem hiszel a kasztokban? - kérdeztem meglepődve. - Nem hiszed, hogy jó megoldás?

- Félreértettél. A kasztok olyanok amilyenek, talán jók, talán rosszak. Egy újabb út, amit kipróbálunk. Talán élünk már meg jobbat is, talán rosszabbat is. A kasztok már csak következmények. Az igazi probléma nem a kasztokkal van, az igazi probléma ott van, hogy az emberek túl gögösek ahhoz, hogy tanuljanak, legyen az illető akár szerencsés, akár szerencsétlen. Mindkettő titkon arra vágyik, hogy boldogságban éljen, hogy örülhessen reggel a napfénynek, éjszaka pedig a csillagoknak, hogy legyen aki átölelje, hogy hihessen abban, hogy küldetése van ezen a bolygón. És, barátom, arra vágyik, hogy időnként béke töltse el a szívét, amit ekkor nagyra nyithat, mert csakis egy ilyen szív tud befogadni egy egész világot. Csakhogy az emberek azt hiszik, hogy a békével gögjük ajándékozhatja meg őket. Ezt hiszi a szerencsés, és ezt hiszi a szerencsétlen is. Már aki egyáltalán ismeri azt az érzést, amit te életedben egyetlen pillanatra, akkor, ott, annak a nőnek a karjaiban megismerhettél. Mert hidd el, sokan vannak, akik soha nem tapasztaltak hasonlót, épp ezért nem is tudják, még haláluk óráján sem értik, hogy mi is az, ami végig, egész életükben olyannyira hiányzott nekik. Tudod, az ilyen embernek kár meghalnia.

- Gögösek lennénk, de hát mire?

- Hmm, a szerencsések a szerencséjükre, a szerencsétlenek pedig a szerencsétlenségükre. Mindkettő elbeszél a lényeg mellett. A szerencsés, mert túl büszke arra amit elért, túl büszke arra amit tud, ismerni vél. A másik oldal pedig büszke a szerencsétlenségére, arra, hogy mártírként fuldoklik. Hősként éli meg magát. És mindketten rühellik, ha azt mondják nekik, hogy bizony, gyerekek, még van mit tanulnotok! Merthogy hogy jön valaki ahhoz, hogy neki, aki sikertől körülragyogva, avagy szenvedések és lemondások közt végigélt egy életet, most

játssza itt a nagyokost! És még inkább gyűlölik, ha az ember azt mondja nekik, hogy végre szeretni, tudod, őszintén szeretni kellene megtanulniuk. Mert mindannyiuk szilajon hiszi, hogy ő aztán szeretni azt tud, hogy ugyan mit kell azt tanítani! Olyanok mint két gyerek a tengerparton, akik arról vitatkoznak, hogy vajon a sóért van-e a tenger, vagy mert kagylót lehet gyűjteni a partján. Elbeszélnek a lényeg mellett, talán azért, mert fogalmuk sincs a lényegről. Tudod barátom, csak a béke hiányzik a szívükből, és ez árulja el legjobban, hogy fogalmuk sincs az egésztől.

- És ezt meg lehet tanulni, azt hiszed, hogy szeretni meg lehet tanulni?

- De még mennyire! De először meg kell érteni, hogy a békére vágyunk leginkább, és meg kell érteni, hogy ehhez a dolgokat nem a politikában, nem a társadalom pódiumain kell rendbe tenni, hanem magunkkal, legbelül kell rendbe jönni. És bizony ezért küzdeni kell, bizony keményen küzdeni kell azért, hogy megtanulhassunk valóban szeretni.

- Öreg, te prédikálsz! Mond, nem vagy te véletlenül valami elveszett Krisztus? - kérdeztem mosolyogva.

- Talán az vagyok, talán nem. Van bennem az is, ahogy benned is, hidd el!

- Prédikálj másoknak is! Csak prédikálj a szeretetéről, keresztre feszítenek téged is! Értenek hozzá, ehhez az egyhez, hidd el nekem, értenek!

- Látod, az igazi baj az, hogy nem feszítenének keresztre. Mert ha keresztre feszítenének, az azt jelentené, hogy valakire is veszélyes az, amit hirdetek. Ennek a kasztosított társadalomnak az a baja, hogy veszélytelen a szeretetről szónokolni, mert csak kiröhögik az embert érte. Tudod, szerintem az emberiségnek egyetlen egy bűne van, egyetlen egy csupán: közhellyé silányította azt a szót, hogy szeretet. Addig alázta, taposta, addig használta az erőszak, a zsarnokság, az önhit, a féltékenység, a hatalomvágy szinonimájaként, hogy manapság, ha valaki a szeretetről szónokol, az embereknek a hideg fut végig a hátán. Egész történelmünk arról szól, hogyan erőszakoltuk meg ezt a szót. Látod barátom, ez itt a baj, és nem a kasztok, az már csak következmény.

Hosszasan hallgattunk. Fecsegésünk odacsalta az éjszakát. Ahogy a lámpa fénye csalja magához a rovarok raját, úgy jöttek körénk most a csillagok. Rápillantottam az öregemberre. Némán meredt maga elé a park sötétbe vesző fáit fürkészve. Kék szemeit nagyra nyitotta, ezüstös haját meg-meglebbentette az őszi szél. Ahogy őt néztem, megértettem, hogy ez az ember valóban megtalálta azt a békét, amiről az előbb beszélt, és most is béke van a lelkében, csönd és nyugalom. És akkor is az van, amikor kocsmába jár. Mert ez az ember nem maga miatt iszik, önsajnálataból és önutálatból, ahogy én, hanem mert képtelen, igazából képtelen ezt a békét másoknak odaadni, mert amit hirdet, azt nem akarják megérteni, mert elcsépeltnék bélyegzik, és talán azért, mert manapság a részegek jobban meghallgatják őt, mint a józanok. Az öreg azért iszik, mert elvesztette a hitét abban, hogy az embereknek még érdemes szónokolni a szeretetről. Ez a hitvesztés saját békéjét is veszélyezteti. Az alkohol, talán úgy gondolja, tartósítja benne a szeretetet, amit nem szabad elvesztenie, hiszen vannak még olyan magányos, lecsúszott senkik, akik örülnek, ha időnként, amikor már-már le akarnak ugrani a kötélről, megsimogatják a fejüket, még ha a simogató kéz egy öregember ráncos, apró, eres keze, még akkor is.

*

Hozzám nőtt ez az ember. Tanítványa lettem, de ő soha nem játszotta a tanítót. Sőt, úgy figyelt rám, mintha tőlem akarna valamit megtanulni. Az öreg képes volt meglátni az emberekben a nyugodt tavat, a Nap szikráit a tó vizén, a fényeket, a ragyogást a ködben. Nem

ítélte el az embereket vakságukért, úgy gondolta, hogy a vakság velünk születik. És hogy ő miért ragaszkodott hozzám? Talán mert meghallgattam, mert vitatkoztam vele? Vagy csak egyszerűen szeretett? Mindenre feltesszük azt a kérdést, hogy miért, pedig talán sok esetben nincs is értelme ennek a kérdésnek. Egyszerűen csak társak lettünk. Talán épp azért nem engedték el egymást, amiért két hajótörött is együtt marad, ha találkoznak a tengeren sodródva, ahogy fáradtan kapaszkodnak egy-egy törött hajódeszkába. Ők sem hiszik, hogyha együtt maradnak, akkor nagyobb esélyük maradna a túlélésre, és mégis... mégis egymáshoz kötik saját deszkáikat.

Mesterem azonban úgy döntött, hogy az utamat egyedül kell végigjárnom. Úgy gondolta, hogy az emberi élet mindenkinek saját küzdelme, saját gazdagsága, amit úgy használ fel, ahogy akar. A harcot nem lehet az emberek helyett megharcolni, ezért nem létezik receptkönyv sem arra, hogy miképpen is csináljuk végig a dolgokat. Az öreg is harcolt. Nem másért, saját magáért. Ő is önző volt, csak éppen egészen más önzés volt ez, mint amit eddig valaha is ismertem; az ő önzése a béke és szeretet tavának virága volt, amit lehetett csodálni. Az enyém..., nos az enyém a sárga föld fojtogató tarackja. Azt tanította, hogy az önzés nem erény, de még csak nem is betegség, az önzés emberi dolog, ott van mindenkiben, ahogy a baktériumok is ott lapulnak bélbolyhaink között. A baj akkor kezdődik, ha az önzésünk nincs összhangban velünk, ha felborítja az egyensúlyt, ha elkezd sziklákat hajigálni szeretetünk táplálta béke-tavunkba; a baj akkor kezdődik, amikor beleink pangani kezdenek.

Az öreg úgy ítélte meg, hogy egyedül kell az utamat végigjárnom. Egy reggel halva találtam vánkosán. Egyszerűen itt hagyott. Emberek jöttek-mentek a lakásban, betuszkolták testét egy hideg vaskoporsóba, aztán behajították az egészszet egy halottas kocsi hátuljába két másik ugyan olyan koporsó mellé. A koporsó fémesen csattant a kemény vason; ez a csattanás, ez a csattanás meghozta a telet. Hideg szél söpört végig az utcán, magával görgette a keményre száradt őszi faleveleket. Fázón, szorosan magam köré csavartam kabátomat, az utcán rohanó emberek arcát fürkésztem. Hidegebbek, mint ez a novemberi szél. Túl korán ment el az öregember, még nem tudott megtanítani arra, hogy szeretni tudjam ezeket a kőarcokat.

Az öreg temetésén hárman voltunk. A két sírásó, meg én. Nem csodálkoztam rajta. Ha nem vették észre, hogy él, akkor miért vennék most észre, hogy meghalt. Ahogy néztem a gödröt, ahová leengedik, az egész életem olyan valószínűtlennek tűnt fel előttem. Úgy éreztem magam, mint az a gyerek, akit elvisznek a szülei a vidámparkba, és alig próbált még ki néhány játékot, máris harsogni kezdi a hangosbemondó, hogy záróra. Lapátolni kezdték rá a homokot. Az egész olyan nevetséges volt. Hát nem értik, hogy erre az emberre nem lehet homokot lapátolni! Hát nem értik, hogy minden lapát homok, amit a gödörbe öntenek, azt valójában a saját fejükre szórják! Nem, nem értik. Ez volt a bánata az öregnek is. Elmosolyodtam. Megállítottam a sírásokat a munkájukban, és nekik szegeztem a kérdést:

- Mondják csak, mondják, tudják, hogy miért jobb a barack, szóval a barackpálinka a nőknél?
- Fo... fogalmunk sincs - mondták gyanakvó hangon. Biztos az gondolták, hogy ez most csak valami trükk, amivel megpróbálok kibújni az alól, hogy kifizessem a végén a munkájukat.
- Nos uraim, azért, mert a barack az soha sem menstruál - mondtam ünnepélyes hangon, belemosolyogtam megdöbbenet képükbe. - Itt van uraim, fogják - nyomtam a hozzám közelebb álló zsebébe néhány papírpénzt -, fejezzék be a munkájukat tisztességgel!

Hátat fordítottam a kővé dermedt embereknek, és lassú, fájdalmas léptekkel elindultam kifelé a nagy, békés temetőkertből.

IV.

Az éjszakáim magányosabbak a nappalaimnál, mert még az álmaim is elhagytak. Az öreg tanításai nem hozták meg a nyugalmat, csak még zaklatottabbá, még elesettebbé tettek. Megpróbálkoztam újra a kocsmázással; a füst most fojtogatott, az italtól állandóan öklendeztem. Már az ivás sem esik jól. Amikor az időjárás megengedi, csak üldögélek a parkokban, gyakran borostásan, gyakran mosdatlanul. Elnézem a körülöttem rajzó embereket. Erőtlennek érzem magam, hogy szembeszálljak azzal a tömeghipnózissal, amiben ez a faj több ezer éve tapicskol.

Történelmünk a tradícióink története. Vannak tradícióink a vérontásban, vannak az erőszak minden területén. Aztán szintúgy vannak a zászlólengetésben, a transzparens-hordozgatásban, a mártíromkodásban. Csináltunk tradíciókat a zabálásban, na meg a szexben. Manapság például két kasztba pakoljuk az embereket. Büszkén vállaljuk, hogy szerencsések vagyunk, és elismerjük, hogy hát bizony, bizony vannak szerencsétlenek. Ez így alakult, megszoktuk, de hát mindig is így volt! Tradícióink mellein csüngve szívtuk magunkba mindazt az igaz érzést és gondolatot, ami az embert emberré teszi. Így formáltuk aztán tőkélyre lassacskán saját világunkat. Társadalmunk apró magvait tradícióföldbe ültettük el, aztán megöntöztük embervérrel. Remegve figyeltük a növényt, ami a cserépből kisarjadt, és ünnepeelve emeltük a magasba. Nézzétek, nézzétek, már van két apró sziklevele! Nézzétek csak! Gyorsan nevezzük el őket! Na, jól van, legyen akkor az egyik levélke neve *szerencsések*. Igen! Micsoda? Nem jól hallom, igen, maga ott hátul! Szerencsétlen? Szerencsétlent mondott? Nagyszerű! Legyen akkor a másik levélke neve *szerencsétlen*! Bingó! Jól hangzik! Üljük hát körül a növénykét és gyomláljuk gondosan. Hogy mi? Nem jól hallom! Adják már oda annak az embernek a mikrofont! Azt javasolja, hogy húgyáljuk le a növényt rendszeresen, az majd megakadályozza, hogy virág nőjön mellette? Elfogadják? Igen? Nagyszerű!

Vajon mivé fejlődik majd a növénykénk? Vajon milyen ízű lesz a gyümölcse?

Az öreg egy virág volt, csak túl erőtlen, hogy szembeszálljon a maró húglyével. Jó ötlet volt a lehugyozás, elmés ötlet! Adjunk a javaslat tevőnek egy Hazahőse emlékérmét! Hurrá, bevált! Hirtelen hogy megszorodtak a javaslatok! Ezeknek még brain-stormingra sincs szükségük!

Az öreg egy virág volt, én pedig csak egy tetű vagyok az egyik levélkén. Aprópó levél! Tegnap megkaptam a meghívómat az idei Bálra. Az Operába vagyok hivatalos éppúgy mint tavaly, csak most az áll a papíron, hogy SZERENCSETLEN. Hát nem fantasztikus! Micsoda változás! Eddig tetű voltam az egyik levélen, most majd tetű leszek a másikon. Egyébként örülök a meghívónak. Már rég nem vettem részt semmi ehhez fogható bulin. Valahonnan kellene szereznem magamnak egy tűrhető öltönyt. Mert hát az az apró kellemetlenség ért, hogy mihelyest megkaptam a meghívót, rögtön ki is lakoltattak a szerencsések negyedéből és elkobozták a „fölsleges” holmimat. Viszont kaptam teljesen államilag egy szobakonyhás, picit ütött-kopott lakásocskát a szerencsétlenek negyedében. Kasztrendszerünk egyébként egyre jobban funkcionál. Ezt onnan lehet lemérni, hogy egyre kevesebb a vándorlás a két kaszt között. Az ilyen elkobzások, áthelyezések jól kezelhetők, nekem elhihetik. Régen én voltam a Parlamentben az Átvándorlási Osztály főnöke. Aki a helyemre lépett jól végzi a munkáját; mindent megtett, hogy többet kilátásom se legyen arra, hogy kikerülhessek új kasztomból.

Furcsa, de nem dühöngtem, nem lázadoztam a megaláztatások miatt. Idejében megkérgesedtem. Minek laktam volna továbbra is egy előkellő házban, ha nem élvezem annak előnyeit? Ha amúgy is egyetlen szobára korlátoztam az életem, akkor ugyan minek még egy tucat? Jó döntés volt engem átpakolni a szerencsétlenekhez. Jól működött az apró regisztrátor a

homloklebenyem mögött. Furcsa, de attól, hogy mostantól hivatalosan is szerencsétlennek nyilvánítottam, valami óriási megkönnyebbülés ömlött szét bennem; nem kell többet kapálódznom azért, hogy fenn maradhassak. Nem kell többet versenyezni. Kiestem a versenyből! Hál' Istennek! Undorodom a versenyektől! A versenyek mindig mocskosak. Most látom csak, hogy milyen mocskosak. Szinte repesek az örömtől, hogy szarhatok bele az ostoba versenyekbe.

Készülök a Bálra. Elvégre mégiscsak egy Opera Bál! Semmi hátsó szándék nincs bennem, nem akarok balhét rendezni, nem akarok szónokolni a szerencséseknek vagy a szerencsétleneknek, nem akarok semmiféle lázadást. Egyszerűen szórakozni akarok, élvezni és érezni akarom, hogy élek. Táncolni akarok, nőket akarok pörgetni, fogdosni. Nem akarok kimászni a kasztomból sem. Minek tenném? Hogy megint remeghessek a hatalmi lépcső tetején? Innen ahol vagyok, legalább már nem zuhanhatok tovább.

Csak ez a rohadt eső ne zuhogna egyfolytában! Ez a rohadt eső egész egyszerűen az agyamra megy!

*

Az eső szakadatlanul bugyborékol a járda kövei között. Ahogy előreverekedtem magam a zuhatagban, végig olyan érzésem volt, mintha egy sűrű szövésű függönyt varrtak volna az esernyőm pereméhez. Jó széles karimájú esernyőt vettem magamnak, hogy nehogy megázzak, amíg az Operához elérek. Azonban képtelenség volt ebben a rohadt időben száraznak maradni. Nem elég, hogy a cipőm ronggyá ázott, még egy kurva kocsis is direkt lefröcskölt. Átkozódtam. Most ez mire volt jó! Miért nem lehet legalább egy picit odafigyelni a másikra, mért kell direkt behajítani abba a kurva pocsolóba!

Végre megérkeztem. Megérkeztem az Opera hátsó bejáratához, ahol a szerencsétlen vendégeket fogadták. Csöppet dühöngtem, amiért sorba kell állnom. Aztán meg az a cirkusz a belépővel! Mintha nem volna elég, ha akkor mutatom meg, amikor már beértem! De nem! Addig be sem eresztett az a korlátolt portás, amíg elő nem kapartam neki a meghívót ázott kabátom alól, az öltönyöm belső zsebéből. Az egész olyan észveszejtő volt, mert hát ki az a hülye, aki szerencsétlenként akarna részt venni egy Opera Bálon, ha egyszer máshova szól a meghívója!

Amint beléptem, megcsapott az előcsarnok nehéz dohszaga, amihez az emberek még hozzápárologtak egy kicsit. A gyülekező szerencsétlenek fáradtan, rosszkedvűen rázták le magukról a vizes kabátokat. A rutinos vendégek cipőt is cseréltek. Hogy én mekkora egy barom vagyok, hogy nem gondoltam előbb a cipőre! Most aztán egész éjszaka ebben a nedves szarban kell maradnom! Ahogy az lábujjaimat mozgattam, szinte hallottam, ahogy cuppog benn a víz. Levettem a kabátomat, majd felakasztottam egy szabad fogásra. Ujjaimmal egy picit megfésültem összekócolódott hajamat, amit a vízpárával telt szél egészen modern stílusúvá alakított. Végigtapogattam öltönyömet, kigomboltam mindkét gombot, hogy kényelmesebb legyen. Rémülten tapasztaltam, hogy lecsúszott a sliccem. Az a nyavalyás cipzár, hogy én hogy utálok ezeket a cipzárat! Benyúltam az öltönyzsebembe, aztán a másikba, majd végigtapogattam a nadrágom zsebeit... az istenit, elfelejtettem magammal zsebkendőt hozni! Színpogva, zavartan megkérdeztem a portást, hogy hol találhatok egy WC-t. A férfi WC-ben nem volt papír. Gondolhattam volna! Beosontam a nőibe. Megkönnyebbülésemre találtam WC papírt. Letéptem egy darabkát és élvezettel kifűjtam majd' elcsöppenő orromat. Biztonság kedvéért letéptem még egy jó méteres darabot, majd az egészet gondosan összehajtogattam és begyömöszöltem a nadrágzsebembe. Megnyugodva, szinte felüdülve léptem ki a WC ajtaján.

A tömeg akkor kezdett beömleni a bálterembe. Pont olyan volt, mint egy mozielőadás előtt, amikor az ajtóban összeverődik a tömeg, és a jegyszedők lassúsága folytán mindenki tyúklépesben masírozik előre. Fel nem foghattam, hogy minek tülekedni. Tünetőleg beálltam a tömeg háta mögé egy pár lépés távolságot tartva; csak nem fogom magam odáig alacsonyítani, hogy az Opera Bálon tolakodjak azért, hogy elsőként juthassak a bálterembe! Így aztán jó nagyot szívtam. Nem kaptam helyet a falak mentén körberakott asztaloknál. Ugyan nem láttam, mert hátul maradtam, azonban feltételezem, hogy az egész leginkább arra az idétlen székfoglalós gyermekjátékra hasonlíthatott. Az emberek elégedett képpel trónoltak az asztaloknál, egyesek könyököltek, mások ásítottak, megint mások gyanakodva, viszolyogva fürkésztek a szomszédaikat. Akiknek nem jutott szék, mivel a zene még nem kezdődött el, feszengve álldogáltak az asztalok körül és megvető, utálkozó szemeket villantottak a székeken trónoló szerencsétlenek felé.

Végre felbúgott a zene. És semmi! Az asztaloktól nem ugrottak fel az urak, hogy megtáncoltassák a nőket, ahogy a nők se forszíroztak semmi ilyesmit. Olyan volt az egész, mintha egy koncertre gyűltünk volna össze, a parkett közepén egy láthatatlan vonósnégyessel, akiket mindenki némán figyel, ki áhítattal, ki üveges szemekkel.

Észrevettem az álldigálók között egy fiatal, csinos lányt. Idióták! Jól van, akkor majd mi elkezdjük. A lányhoz léptem, rámosolyogtam, majd udvariasan felkértem. A lány visszamosolygott, a pillanat tört részére elpirult, majd örömmel fonta körém karjait. Táncolni kezdtünk, táncunkat ostoba tekintetek követték. Kedvem lett volna meztelenül táncolni ezzel a lánnyal, csak hogy még jobban megbotránkoztassam ezt az asztalfoglaló bandát, akik úgy ragaszkodtak friss tulajdonukhoz, mint kocsonya a tányérjához. Lassan azonban mégis követőkre találtunk, a termet sikerült életre masszírozunk lábainkkal. Amikor már biztos voltam benne, hogy a bál nélkülünk is életképes, a lányt leültettem egy időközben felszabadult asztalhoz. Magam is le akartam ülni, csak előbb szereznem kellett magamnak egy széket. Elhatároztam, hogy ha legközelebb Opera Bálra jövök, feltétlenül hozok magammal egy kempingszéket. Mire visszaértem, partneremet éppen felkérték. A lány sűrűn pislogott a bocsánatkéréséhez, majd széles mosollyal simult a fiatalember karjába.

Minél tovább néztem a forgó, ringó, ücsörgő, unatkozó embereket, annál inkább fáradtnak éreztem magam. Egyre fáradtabbnak. Hirtelen távoli lett az imént feltámadt nyüzsgés, a zene, mindenki. Hirtelen olyan nevetségesnek éreztem az egészet. És ha az éjféltre gondoltam, akkor még megalázónak, förtelmesnek is. Hirtelen szívből utálni kezdtem magamat, amiért egyáltalán felélénkítettem ezt a tespedt bandát. Jobb lett volna, ha tünetőleg mégis mindenki ülve marad, vagy álldogálva. És utáltuk volna magunkat, a világot, a sötétkék függöny mögött szórakozó szerencséseket, mindenkit. Ez a tánc azonban a belenyugvást jelenti, a beletörődést mindenbe. Utáltam magamat, amiért mindenbe bele tudok nyugodni.

Elhatároztam, hogy leiszom magam. Az egyetlen „felszolgált” ital azonban egy ecetes ízű vörösbor volt, amit lehetett „tisztán” is inni és vizezve is. Minthogy berúgni akartam, így a „tisztát” választottam. A második pohár már marta a gyomromat, a negyedik után pedig képtelen voltam többet inni. Szörnyen fájt a gyomrom. Mégis inkább a fröccsöt kellett volna választani! A lerészegedéstől hihetetlenül távol álltam, a hányáshoz meglepően közel. Muszáj valami töménytet találnom - gondoltam. Odamentem a bárpulthoz, amit két összehúzott, vastag viaszosvászonnal leterített asztal reprezentált, és kértem egy töménytet. A pultos a képembe röhögött. Lehangelő volt! Ahogy bánatosan ögyelegtem visszafelé, megakadt a szemem az egyik sarokasztalon, ahol egy fonott hasú, jó kétliteres flakából az emberek feltehetőleg pálinkát vedeltek. Csak pálinka lehetett, mert mimástól lettek volna tökrészek? Már maga a látvány is simogató volt. Hurrá! Van aki még tud gondolkozni. Hiába, ennyit

számít a tapasztalat. Ezek hoztak magukkal otthonról piát! Kilencvenfokos fordulatot vettem, amitől úgy éreztem, kezdek egyenesbe jönni. Az a pálinkás bugyros úgy vonzott, mint lótetűt a meleg trágya. Az asztalhoz tolakodtam magam, ami némi nehézséget okozott, mert ekkorra már pizsok sokan táncoltak. Nemt'om, hogy miért nem tudnak ezek a fenekükön maradni és békésen iszogatni! Egyszer mereven bambulnak maguk elé, másszor őzjögve vetik magukat a táncba; állandóan átesnek a ló túlsó oldalára! Óvatosan megérdeklődtem, hogy kaphatok-e egy pohárral. Azt mondták, hogy éppen egy-vicc-egy-kupicását játszanak. Körbe mennek, és az kapja a középre tett kupica pálinkát, aki a kör legjobb viccét mondta. Mondtam nekik egy idétlen viccet a barack és a nők kapcsolatáról. Ezzel megnyertem az első kupicámat. Kaparós törkölypálinka volt. Boldogan tekintettem az estébe, tele voltam hülyébbnél hülyébb viccekkel.

Azonban elszámítottam magam. Sajnos ők jóval részegebbek voltak nálam, így aztán hiába mondtam a jobbnál jobb vicceket, csak hülyén bambultak maguk elé, míg mások ostoba, humortalan, idióta mondatain jóízűeket röhögtek. Majd' megőrültem, annyira vágytam az asztal közepére tett pálinka után; felháborított az az igazságtalanság, ahogy nem röhögnek a vicceimen. Vad dühöt és már-már bosszúszomjat éreztem, hogy állandóan más nyúl a pálinkáspohár felé. Ajkaim kicserepesedtek, időnkén meg-megnyalogattam őket. Tehetetlen voltam, borzasztóan szenvedtem. És a legborzasztóbb az volt, hogy közben állandóan gondolkoznom kellett egy új viccen, egyre görcsösebben kellett gondolkoznom. Azonban minél erősebben gondolkodtam, annál kevésbé arattam velük sikert. Egy órai megfeszített szellemi munkával pusztán egyetlen egy újabb kupicát sikerült elnyernem. A legfájóbb azonban mégsem sikertelenségem volt, hanem az, hogy közben a nyertesek lassanként bevedelték az egész demizsont.

Nemhogy nem sikerült lerészegednem, de még meg is fájdult a fejem a sok gondolkodástól. Ültem az egyik asztalnál és lógattam az orrom. Aztán megpróbáltam újra táncolni egyet, de untam az egészet. A zene csak még fokozta a fejfájásomat, a súrlódó testek látványától egyre idegesebb lettem.

A három gongütésre összereztem. A zene kattant és meghalt, a kattanás a táncolók elemeit is rövidre zárta. Kicsit kiegyenesítettem görnyedt hátamat, és a komótosan félresikló kék függőnyt figyeltem. A hasadékon át megpillantottuk a szerencsések halottsápadt, vagy a tánctól kivörösödött, zsírtól fényes arcainak tömegét. Ahol én ültem, onnan úgy tűnt, hogy több volt az arc, mint a hozzá tartozó test. Olyanok voltak, mintha rányitottuk volna az ajtót egy pár húszfejű sárkányra, akik éppen sárkány-gruppen szexet tartottak. Az arcokat döbbenet, gúny, részvétteljes undor és az önimádat fanyar mosolya keretezte. És az a nehéz, mindent betöltő izzadságszaggal vegyülő parfüm szag, aminél még az egyszerű szellentés szaga is tisztábbnak, üdítőbbnek hat! A hatalmas falitükrökben megsokszorozódtak a túloldal szerencséséi, amitől leginkább egy végeláthatatlan birkacsorda benyomását keltették. Szinte örültem, hogy nem a túloldalon vagyok; hirtelen szimpátiát éreztem a körülöttem bámuló szerencsétlenek iránt. Megnyugtató volt, hogy ide tartozom, és nem abba az ízléstelenül giccses, természetellenes ragyogásba, ami a túloldalt leginkább meghatározta.

A szerencsések arcait fürkésztem, megpróbáltam visszatükrözni a felőlük áradó fojtott utálatot. Ahogy arcról arcra haladtam, hirtelen elfogyott a levegőm. Úr Isten, ez nem lehet! Az nem lehet, hogy idáig felvakarta magát! A szerencsések fényben fürdő tömegében hirtelen megpillantottam szerencsétlenségem forrását, azt a nőt, akivel tavaly, ugyan itt futottam össze először. Azt a nőt, aki visszautasított, aki elgáncsolt, aki kiherélt, víz alá nyomott. És most ott feszít a túloldalon, flitterektől izzó estélyiben, gúnyosan, fölényesen mosolyogva a szerencsétlenekre, ahonnan ő maga is származik; szemében máris ott bujkál az utálat fénye,

önzésének fénye, zsiros önszeretetének fénye. Ott áll pezsgőspohárral a kezében, amiben a buborékokat máris többre tartja a körülöttem álldogáló szerencsétleneknél. Ó, hogy utálom ezt a nőt, hogy utálom a cseresznyeszínűre festett ajkait, agyonvegyszerezett, mélybarna haját, pezsgőszagú leheletét, ami apró fehér fogai közül tör elő. Utálom, hogy csinosan néz ki abban a kurva ruhában. Utálom magamat, mert még mindig vonzódok hozzá, utálom a Bált, hogy újra összehozott minket.

Óvatosan talpra álltam, és feltűnés nélkül elkezdtem hátrálni a frontvonaltól. Nem akartam, hogy észrevegyen. Nem akartam vele beszélni, nem akartam, hogy a közelembe kerüljön. Félttem, hogy az egész újra kezdődik. Félttem, hogy újra megkívánom. Nem szabad újra megkívánnom. A háttérbe menekültem, majd a szerencsések báltermével háttal leültem az egyik asztalhoz. Belsőmben valami megállíthatatlan remegés kezdődött. A remegés növekedett, csak növekedett, a végén egyetlen egy vacogó, reszkető ponttá váltam. Remegésem csak lassan csillapodott, majd' összeroppantottam a két kezemben tartott fröccsel teli műanyag-poharat. A savanyú bor lassan mégiscsak segített, lassan-lassan mégiscsak megnyugodtam. Hirtelen úgy éreztem, hogy hihetetlenül álmos vagyok. Fázom, émelygek és csakis egy meleg ágyra vágyom. El innen ebből az idióta világból, el a szerencsétlenektől, el a szerencsésektől. Úrhajóra szállni, és elmenni egy bolygóra, ahol ágyak élnek. Befeküdni az egyikbe, és amikor felkelek, befeküdni egy másikba. És az ágyak ezzel megtalálnák addig hiába keresett élet-céljukat, rájönnének, hogy mindig is arra vágytak, hogy bennük feküdjek, és most körülvehetnek, álomba ringathatnak.

Majdnem felüvöltöttem rémületemben: két hideg női kéz fonódott hátulról szemeim köré. Felugrottam, megperdültem. Ott állt előttem teljes életnagyságában és mosolygott rám. A szemembe mosolygott, kedvesen, cinkosan, fájdalmasan. Láthatóan boldog volt, hogy rám talált.

- Gyere, táncoljunk egyet, ha már így összefutottunk! - mondta idegesítő könnyedséggel. Megfogta a kezemet, és finoman elvonszolt az asztalomtól. Tehetetlenül követtem. Egyszerűen nem volt bennem erő, hogy ellenállhassak. Izmaim az ő akarátának engedelmeskedtek és fittyet hánytak agyam üvöltő, könyörgő, tiltakozó, őrjöngő parancsainak. Kezem magától felemelkedett, és ujjaim derekára fonódtak. Pikkelyszerű ruháján puhán süttött át testének intim melege; ez a meleg áthatolt a vékony anyagon és ujjbegyeimen keresztül becsordogált a kezembe, majd onnan egyre feljebb és feljebb kúszott a karomon, könyökömön át a vállamig, ahol végül bezúdult az egész testembe. Felmelegedett testem közelebb kívánta ezt a nőt, aki úgy hatott rám, mint valami testi, lelki merülőforraló. Mosolyogva simult közelebb, mellei nekem nyomódtak, ujjaim maguktól lejjebb csúsztak derekán. Mindeközben agyam közepén, a hidegség és gyűlölet utolsó bástyáin folyt az elkeseredett harc. Ez a nő azonban úgy sodorta el minden ellenállásomat, ahogy a tenger hullámai mossák széjjel a parton felépített homokvárakat.

Alámerültem ebbe az asszonyba, ölelő karjaiba, puha testébe, illatába, nevetésébe, hajába, nagy, barna szemeibe, apró, fehér fogaiba, ajkába, az ajkai közül előbúgó hangjába. Táncoltunk és ittunk, hülyeségekről fecsegtünk, majd újra táncoltunk. Úgy éreztem, hogy miénk a bál, csakis értünk él, csakis rólunk szól. Hosszú izgatott, vágytól feltüzelt első csók, az imádott ajkak pihegése, egy megrészegült újabb csók; vad, harmónia nélküli, kielégülésre vágyó csók; a világ mikroszkopikusra zsugorodott körülöttünk. Szabadon lebegtünk egy univerzumban, ahol mi mondhattuk meg merre van a fent és a lent, mi szabtuk meg az irányokat és mi határoztuk meg az idő folyását. Végül mégis csak sikerült lerészegedni! És ahogy az ivó ember sem mérlegeli a következő hajnal kínzó másnaposságát, úgy én sem mérlegeltem semmi hasonlót.

A hajnal erőszakosan beletaposott a Bálba, amitől a multság úgy fröccsent széjjel, mint valami pocsolya vize. Az emberek nevetve szállingóztak szerteszét a Nap hideg hajnali fényében, hunyorogva, fáradtan nevetgélve. Mi is elindultunk; kacagva, egymásba fonódva hagytuk magunk mögött a bálterem sűrű levegőjét. Lassan sétáltunk a csöpögő esőben, mélyen beszívtam a hideg, nyirkos levegőt. A hideg átjárta testemet és megborzongatott. Magamhoz húztam őt, és forrón szájon csókoltam, szorosan átkaroltam. Lassan sétáltunk hazafelé a szemergő hangulatesőben. A kövér esőcseppek vidáman lubickoltak a nedves, kihalt sugárút pocsolyáiban. A forró ágyra gondoltam, amitől az esőcseppek tánca azonnal megszépült. Vágytam erre a nőre, minden porcikám, inam, erem, sejtem csak őt kívánta. Ennyire talán még soha nem kívántam semmit. Mosolyogva simultam hozzá, és halkán belesuttogtam a fülébe:

- Menjünk hozzád, drágám!

Rám mosolygott és szembe fordult velem.

- Ugye vágysz rám? Ugye kívánsz engem? Légy őszinte!

- Csak rád vágyom, csak arra, hogy a karjaimba vehesselek, hogy simogathassalak! Megőrülök, annyira kívánlak!

Egy lépést hátrálépett. A szemembe nézett, és mosolya lassan eltűnt az arcáról.

- Te tetves farokhuszár! Most persze be vagy gerjedve, te szerencsétlen, te nyomorult! Le-csúsztlál, egy senki lettél! Hová tűnt az a híres önbecsülésed? Nézd meg magad az egyik pocsolyában, nézz jól bele! Nézd jól meg azt a szerencsétlen arcodat, az undorító borostás képedet! Meg akarsz dugni, azt akarod! Hát elfelejtetted már a tavalyiakat? Elfelejtetted, hogy most már nem vagy szerencsés, aki azt kap meg, amit akar? Elfelejtetted, hogy egy senki vagy, egy nulla? Nem fogsz megkapni! Én ma éjszaka a férjemmel fogok kefélni! A férjem biztosan hazahoz majd egy szerencsétlen nőcskét a Bálról. De még így hármásban is jobb lesz, minthogy veled bújjak ágyba mégegyszer. El se hiszed, hogy milyen öröm téged így látni, látni az elnyúlt arcodat, érezni, hogy kínlódsz, hogy szenvedsz, látni, hogy egy szerencsétlen kis görccsés zsugorodtál.

Megkövülve hallgattam ezt a sziszegő Gorgófőt. A bennem tomboló forróság hirtelen kihűlt, az izzó parázsba jégcsapok hullottak. A jég azonban újra olvadni kezdett; feltámadt bennem a harag és a gyűlölet tüze. Hirtelen mindenre tisztán emlékeztem, az elmúlt év emlékei ropogtak, pattogtak gyűlöletem forróságában. Láttam, ahogy ott áll előttem, és rám köpi az átkait, a mérgét, az iszonyatát, a vad gyűlöletét. Nem hallottam már a szavait, agyamig nem jutottak el. Olyan volt, mintha egy vastag üvegen át beszélne hozzám, csak tátogott, tátogott, vörösödött a méregtől; hihetetlenül csúnya volt, ahogy sminkje lepattogott felfújódott arcáról. Hirtelen előntötte agyamat valami szurokszerű harag, hirtelen ocsmány szörnnyé dagadt előttem ez a nő. Polippá változott, egyik karjával engem fojtogatott, másik karjával egy öregemberből préselte ki élete utolsó leheletét.

Örjöngve estem neki ennek a nyálkás vadállatnak, belepréseltem az aszfalt pocsolyáiba. Amíg egyik kezemmel és lábaimmal kapálódzó tapadókorongjai ellen küzdöttem, másik kezemmel megpróbáltam kiszabadítani a járdaszegély egyik laza követ. Sikerült! Megragadtam, s mindkét kezemmel magasba emeltem a kilazult, nedvesen fénylő, súlyos kődarabot. Üvöltve sújtottam le vele, egyszer, kétszer, háromszor... csapkodtam, örjöngve csapkodtam a nedvedző állat puha fejét.

A polip lassan visszaváltozott egy mozdulatlan testű nővé. A nőnek nem volt többé arca; azon a helyen ahol eddig az arca volt, most egy beszakadt, véres gödör tátongott. Elhajítottam a vértől síkos követ és lassan talpra küzdöttem magam. Remegő karommal letöröltem forró

agyvelővel borított arcomat. Számban éreztem vére alkoholos ízét, fogaim között egy apró koponya darabka sercegett.

Amint vadul kalapáló szívem kicsit megnyugodott, leültem a tetem mellé a járdaszegélyre. Az eső halkán szemerkélt körülöttem. Hirtelen nagy..., nagy megkönnyebbülést éreztem. Boldog voltam. Igen, boldog! Élveztem a pillanatot, most igen, valóban élveztem. Nem volt múltam és nem volt többé jövőm sem. Mégis csak sikerült ennek a nőnek megtanítania, hogy élvezzem a pillanatot! Hát most élveztem! Csak... csak a béke...

A békének... a békének nyoma sem volt a szívemben.

Hófehérke halála

avagy
mese a megöregedett Hófehérről

Egyszer volt hol nem volt...

Nem. Ezt a mesét kivételesen nem lehet így kezdeni. Ami Hófehérke életének első szakaszát illeti, az talán kezdődhet így, de Hófehérke hanyatlásának története semmiképp sem. Ebben a történetben, ahogy azt majd meglátják, Hófehérke már nem az a fiatal, elbájoló, üde, érintetlen, nemes lányka, akinek a történetét minden gyerek ismeri. (Régebben folyton-folyvást elmesélték nekik nagy képes mesekönyvekből, ma meg megnézhetik a jól ismert történet különféle változatait videón, mesecsatornákon, mozikban.) Ezt a Hófehérről majd el akarják hallgatni a gyerekek előtt. És ha a gyerek majd nagy, ártatlan szemekkel felnéz a szülei és megkérdezi: - És? Mi lett aztán Hófehérről? Maguk majd elintézik egy egyszerű vállrándítással és azt felelik neki, hogy arról már nem szól a mese. Pedig jól tudják, hogy a mese bizony arról is szól. A megöregedett, megvénhedt Hófehérről ugyanolyan jól ismerik, sőt talán még jobban is. De maguk már megszokták, hogy becsapják saját magukat; a gyerek még nem szokta meg. Hát kezdjük akkor el a mesét. Nem csak a gyerekeknek, hanem magunknak is. És ha a gyerekük megkérdezi majd: Mi lett aztán Hófehérről? Mondják neki inkább ezt: - Majd később azt is elmesélem. De az a másik történet egészen máshogy kezdődik és végződik mint ez a mai. Most pedig aludj jól, álmodj szépeket kicsim!

Hófehérke búsan ült a palota kertjében felállított hintapadon és dohányt rágott. A palotakertet dúsan benőtték a nyári virágok. Virágok s virágok mindenütt; piros, fehér és sárga, rengeteg sárga tölcseres kosárka díszítette a gondozatlan gyepet, amit óriási foltokban itt-ott kiégetett a könyörtelenül tűző nyári Nap. A virágok maguktól nőttek. A tavalyi virágok elhullatott magvaiból nőttek, amik pedig a megelőző generáció által szerteszét szórt magokból sarjadtak. Kertész már évek óta nem dolgozott a kastélynál. Hófehérről a rezsit is épp elég volt előteremtenie; nagy ház nagy rezsiz ugyebár. Minthogy kertész nem volt, így a virágok szabadon burjánzottak mindenütt; a súlyos virágfejek megtörték a vékony szárazakat és a földre hajoltak. A park óriási gesztenye és juharfái között combmagasságúvá érett a fű, kalászkákat termett, majd megsárgult és elszáradt. Az időnként feltámadó szél helyenként a kiszáradt fűkalászkákat lelapította, így a kalászkák egy vastag és kócos takarót alkottak a föld felett, mintha csak valami örült asszony egy óriási pulóvert kötött volna durva fonálból, majd megunva végetnemérő munkáját hirtelen összetépte volna amit eddig kötött, és az egészet otthagya volna a földön, akár csak valami óriási, értelmetlen rongyszőnyeget.

A nyári nap fénye fullasztó hőséget teremtett. Hófehérke betege volt ennek az időnek. A kastély vastag kőfalai visszatartották a meleget, úgyhogy Hófehérke ülhetett volna a kastély valamelyik termében is, de ő mégis inkább kijött ide a kertbe és belefészkelte nagy, elzsírosodott testét a hintapadba. Hogy miért? Mert a kastélyban tökegyedül üldögélhetett volna napestig, egyedül a nagy kőfalak árnyékában, amelyek még az emlékeit is kiszívják belőle, legalábbis úgy érezte. Azok a falak kőkemény sziklából voltak emelve, mégis az emlékeket úgy szívták magukba mint valami óriás szivacs, megfosztva a falak között bolyongó öregasszonyt az utolsó dologtól is, ami még életben tartotta őt. Hófehérke pedig élni akart. Ösztönösen. Vadul kapaszkodott az életbe, és rémülten tapasztalta, hogy az élet kezei síkossá válnak, és ő zuhanni kezd.

Szóval Hófehérke ült a kertjében és dohányt rágott. A dohány rágásra azután szokott rá, hogy férje a király, a néhai királyfi meghalt. Gyomorrák vitte el. Hófehérke megállapította magában, hogy minden királyt akit ismert vagy a rák vagy a szíve vitt el, feltéve, hogy nem estek már el jóval előbb valamelyik csatában. Hófehérke dohányrágása egyszerű pótcselekvés volt. Számos hasonló pótcselekvés tapadt rá az elmúlt évek során. Ilyen volt például az az állandó kényszer, hogy valamit folyton-folyvást ennie kellett; így hol apró süteményeket tömött magába vég nélkül, hol pedig sós cipócskákat, pogácsákat és más keményre sült sós dolgokat ropogtatott elmélyülten. Hófehérke pótcselekvéseinek lélektani oka igen egyszerű volt: Hófehérke unatkozott. Amíg élt a király, Isten nyugtassa, legalább volt társasága akivel veszekedhetett. És itt nem csak a királyra kell gondolni, hanem a szolgálókra, udvaroncokra és egyéb más udvari népségre, sőt bárókra és hercegekre, akik a leverjén minden reggel rendszeresen összegyűltek. Hófehérke központ volt. Központnak lenni nem mindig jó dolog ugyan, de legalább elfeledtette vele az unalom érzését. De aztán a király meghalt, és ő, mint idegen királyné kegyvesztett lett a nemesség szemében. Részint mert a nemesség utálta őt, mert külföldi volt, részint mert a nemesség utálta őt, mert szebb volt annak előtte minden nőnél a birodalomban (és ugye azt tudjuk jól, hogy mire képesek a feleségek, ha feltűnik egy nő, aki határozottan szebb náluk, és akin láthatóan sokszor tapad meg a férjük uruk szeme). Végül pedig amikor Hófehérke megöregedett, utálták őt, mert csúnya lett, ráncos, töpörödött, picit púpos is, és mindezek mellett még rendesen el is hízott. A nemesség pedig lazán megfosztotta trónjától és vagyonától szegény özvegyen maradt Hófehérekét. Amit meghagytak neki, az ez a meglehetősen leromlott állapotban lévő kastély volt a hozzá tartozó gázos kerttel (a legelőket és vadászható erdőket szintén elkobozták és szétosztották), na meg egy szerény évjáradék, amiből épp hogy ki tudta fizetni a kastély rezsijét és elég volt arra, hogy éhen ne haljon.

Minden másképp történt volna, ha van kis trónörökös. Azonban Hófehérke meddőnek bizonyult, akár hányszor is próbálkozott a királyfi. Pedig próbálkozott, ezt elhihetik. De Hófehérke csak nem esett teherbe. S mivel királyi családoknál az örökbefogadás intézménye elképzelhetetlen volt, minthogy a nemesi vér az ugyebár csak nemesi vér, így Hófehérekék örökös nélkül maradtak. Így aztán Hófehérekének öregkorára maradt egy nagy és rozoga kastély, a kert na meg a dohány, amit napestig békésen rágsálgatott a hintában maga elé meredve, a régmúlt dolgokon töprengve.

Hófehérke egy napon nem bírta tovább. Elege lett abból, hogy itt üljön teljesen egyedül, hogy izzadjon a dögm meleg nyári napokon, hogy álmatlanul feködjön éjszakánként az öreg kastély királyi hálószobájának nagy francia ágyán, a boltozat homályba vesző, repedezett freskóit fürkészve. Elege lett ebből a teszem-veszem életből, és elhatározta, hogy nekiindul, és fölkeresi az apró kis törpéket az erdőben, akik valamikor (az évszámot már nem tudta volna biztosan megmondani) olyan szívesen fogadták őt, amikor a mostohaanyja, a boszorkány elől menekült.

Hófehérke így is tett, és fölkerelkedett a hosszú útra, vissza az erdőbe, ami héthatáron is túl terült el valahol, maga sem emlékezett már pontosan rá, hogy hol. Ez a feledékenysége körülbelül két éve kezdődött. Ez a feledékenysége kergette el végül a kertészt, aki a néhai király leghűbb szolgálójának bizonyult és a király halála után is kitartott a trónfosztott királyné mellett. Azonban amikor Hófehérke napjában háromszázszor megkérdezte tőle, hogy ma vajon péntek vagy szombat van-e, mert nem tudja biztosan, meg amikor négyszázszor elmondta neki, hogy nem tudja, mondta-e már, hogy friss virágokat kellene tenni a nagy ebédülő vázáiba, ahol tökegyedül étkezett, na akkor a kertész elvesztette a türelmét, megunt, hogy öregkori nyugalma egy öregasszony sírba vigye a papagáj-szerű kérdéseivel, és se szó se beszéd távozott a palotából. Hófehérke feledékenysége pedig napról napra rosszabb lett.

Lassanként már nem csak a mindennapi dolgokra terjedt ki, hanem elkezdte érinteni mélyebben eltemetett emlékeit is. Így aztán amire rászánta magát, hogy felkeresi a törpéket, már azt is elfelejtette, hogy merre is kell tulajdonképpen elindulnia. Így történhetett, hogy szegény elhülyült Hófehérke pont az ellenkező irányba indult el.

Hófehérke egy álló esztendőn át bolyongott az ország poros útjain. Ruhája lefoszlott róla, életét könyöradományokból tartotta fenn, amit a fogadók és csárdák mellett koldulgatott. Betegsége azonban most az egyszer hasznára vált, ugyanis élete nyomorára, az átélt viszontagságokra nem emlékezett; a tegnapok nem tudtak megtapadni homloka mögött. Ez a feledékenység tehát most megóvta őt egy másik súlyos betegségtől, a mindent elborító depressziótól. Így aztán soha egy percig sem aggódott, hogy nem jut oda a törpékhez, minden nap úgy hitte, hogy még csak tegnap indulhatott el, legfeljebb tegnap előtt, tehát nem szabad türelmetlenkednie. Ha úgy vesszük, vándorlása még jót is tett neki, mert a koplalásoktól, és főképp azért, mert nem rágsált állandóan valamit, lassanként leadta az elmúlt években rátelepedett kilókat. Most már csak egy apró, jelentéktelen vénasszonynak tűnt fel messziről, aki mellett gondolkodás nélkül hajtottak el a postakocsik, hatalmas porfelhőbe burkolva az út mentén csoszogó öregasszonyt, aki szentül hitte, hogy hamarosan megérkezik távoli barátaihoz, a törpékhez.

Egy napon, amikor egyik este éppen lefekvéshez készülődött egy szántóföld szélében felállított szalmakazal oldalában, egyszer csak meglátott egy apró alakot surranni a közeli fák holdárnyékában.

- Hé! Törpéske, hé! - kiáltott az alak után. - Én vagyok az, Hófehérke! Törpéske várj... meg!
- S azon nyomban felkászálódott a szénakazal mellől, majd elindult abba az irányba, ahol az apró alakot vélte beleveszni az erdő homályába. Azonban az erdő néma volt; csakis az apró éjszakai állatok matatása szűrődött ki a sötétségből. Valahol a távolban egy kutya vonyított. Az öregasszony meresztette még néhány percig a szemét, mindhiába, majd nagyokat sóhajtvá visszabaktatott a szénakazalhoz. Lekuporodott a szénába, arccal az erdő felé, és órákig bámulta még a néma erdőt, várva, hogy talán újra feltűnik az árnyék. Egy idő után elfelejtette, hogy tulajdonképpen mit is akar a szurokfekete erdőtől. A fáradtság lassan álmodt csalt öreg szemeibe. Hófehérke elaludt szénaillatágyán.

A hajnali fény ébresztette Hófehérkét. Nagyot nyújtózott, már amennyire ízületei engedték, majd összeszedelőzködött - lévén nem voltak csomagjai, ez nem tartott soká - és elindult az erdőbe. A tegnap éjszakából semmi nem maradt meg benne. Az erdő felé pont ugyan úgy ösztönösen indult el, ahogy vándorútja alatt eddig mindig; csak ment-ment, amerre a lábai vitték. Az erdő kezdetben ritka volt, a fák karcsúak voltak és magasak, sárguló leveleik között szikrázva tört át a napfény. Az erdő békés volt és hívogató. Hófehérkét könnyedén csalta magába; árnyak és fények játéka apró alakoknak tetszett fel előtte, az erdő ezernyi nesze, távoli madárhangjai, lágy rovarzűmmögése pedig az apró alakok sugdolódzásának tűnt. Mintha mindannyian őt követnék, előle bujkálnának. Ahogy egyre beljebb jutott, az erdő úgy vált egyre fenyegetőbbé, egyre áthatolhatatlanabbá. Még a napfény is elmenekült a vastag törzsű ősrégi fák közül; a zöld aljnövényzetet felváltotta egy puha, sötétbarna tözeges talajtakaró. Hófehérke végig szentül hitte, hogy a törpék erdejébe érkezett. És bármily meglepő, ez így is volt. Hófehérke a törpékhez akart jutni. A többi a szellemek elintézték.

Hófehérke jól sejtette, az éjszaka feltűnt apró alak valóban egy törpe volt. Amikor Hófehérke kiáltozni kezdett, megijedt és elbújt egy nagy odvas fa gyomrában. Onnan leste Hófehérkét, leste mikor alszik el. Amikor elaludt, óvatosan előmerészkedett, közelebb lépett az öregasszonyhoz, és hosszasan, kíváncsian vizsgálgatta az alvó Hófehérkét.

Hapci egyszerűen nem hitt a szemének. Ez lenne az a fiatal lányka, aki annak idején közöttük élt sok-sok hónapig? Ez lenne, ez a ráncos, napbarnította bőr Hófehérke tükörsima, fehér bőre, ez lenne, ez a kócos, ősz haj, amibe most szalmaszálak gabalyodnak, az az éjfekete haj, ami Hófehérke arcát keretezte valamikor? Hapci mégis elbizonytalanodott. Hófehérke ugyanis cumizta bal kisujját álmában. Hapci jól emlékezett, hogy Hófehérke is cumizta a bal kisujját. Annak előtte még ki is kérte Tudor véleményét, hogy mit tehetnének, hogy Hófehérkét leszoktassák az ujjcumizásról. De hiába tettek bármit, Hófehérke ezt az egy szokását mélyen őrizte magában, úgy őrizte, mint ahogy a törpék őrizgetni szokták az első harmatcseppeket, amit életük során gyűjtöttek. Hófehérke ujjcumizása egy olyan szentélybe volt eltemetve, amit a törpék soha el nem érhettek; gyermek lelkébe, ami édesanyja halványuló emlékét hívatott őrizgetni egész életén keresztül. Hapci órákon át figyelte az alvó öregasszonyt. Megpróbálta beleképzelni Hófehérkét, azt a Hófehérkét, akit ő ismert annak előtte, de sehogy sem sikerült. Már halványodni kezdtek a csillagok a feje felett, amikor Hapci felkászálódott és csöpp lábain elindult az erdő sűrűje felé. Hapci töprengve bandukolt a kis ösvényen vissza a törpékhez. Hapci bizonytalanabb volt, mint a fölötté pislákoló tűnékeny csillagok.

Hófehérke szinte vakon bukdácsolt a homályos, sűrű erdőben. Még ha jó lett volna a szeme, akkor sem látott volna néhány méternél tovább. De szeme, akár csak a lábai igencsak meggyöngültek. Egyre gyakrabban és egyre hosszabban ült le pihenni. A nedves erdő, a szabadban töltött éjszakák a hűvösödő őszi időben alaposan megviselték szervezetét, kihozták bujkáló reumáját. Végtagjai nehezen mozogtak és minden mozdulat hasogató fájdalommal járt. Hófehérke lerogyott egy nagy, kiálló gyökérre és halkan sírdogálni kezdett magában. Nem a szerencsétlenségét siratta, és nem is azt, hogy hiába kereste már egy álló esztendeje a törpéket, hiszen minderre nem emlékezett, az elmúlt év egyetlen ködös napként élt csak benne, hanem sokkal inkább azt siratta, ahogy élete dobként kongott benne. Hófehérke most eszmélt rá, hogy furcsa mód a gazdag és előkelő király oldalán élete kalandja befejeződött. Mintha azzal, hogy a király megtalálta őt, beleszeretett, ahogy ő is beleszeretett a királyba, élete véget ért volna, mint mikor valaki átszakítja a célszalagot egy futóversenyen, és amikor leáll, odavánszorog egy közeli padra, leül, és boldog, hogy megnyerte a számot, és ott marad, így ülve egész hátralévő életén keresztül. Ez az üresség érzés Hófehérkében persze ilyes formán nem tudatosult, nem tudta volna megfogalmazni, mitől származik. Az üresség érzés csak egyszerűen benne volt, kitöltötte a lelkét egy furcsa űr, ami pont azért volt olyan félelmetes a számára, mert megfoghatatlan volt, mert ezideig a lelkét betöltő szeretetnek, akárcsak az időnként beleköltözött gyűlöletnek - mert bizony előfordult az is - mindig volt valami tárgya, valami, amin keresztül megfogható volt. Most azonban ez a mindent felszívó üresség tárgyátalanul ült a belsejében. És nem az emlékek hiánya volt ez, hanem annál sokkal mélyebbről jövő dolog, ami sokkalta fájdalmasabb volt még hasogató hátánál és fájó talpainál is.

Úgy történt, hogy Hófehérke megtörölte nagy szemeit és újra nekiindult az erdőnek. Maga sem tudta merre, minek, hová. Csak csoszogott előre, kezeit maga előtt tartva tapogatva ki az utat. Hófehérke harcolt azért, hogy továbbjusson; harcolt ködbe vesző emlékeiért, hogy megtölthesse valamivel az ürességet, harcolt öreg testével, ami sehogyan sem akart úgy viselkedni már, ahogy azt elvárta tőle, és harcolt az erdővel, ami minduntalan akadályokat küldött nehezen mozgó lábai alá.

Egyszer csak egy hosszú és vastag gyökér keresztezte az útját. A gyökér részvéttelenül figyelte, ahogy Hófehérke lába beleakad; részvéttelenül figyelte az aszott testet, ahogy elvágódik, fájdalmasan csapódva a földbe a gyökér túloldalán, a puszta talajon. Hófehérke a földön maradt mozdulatlanul. Hófehérke nem volt képes megmozdítani a lábát, mert a legkisebb mozdulata is lángoló fájdalmat küldött végig amúgy is sajgó gerincén. Hófehérkének több helyen eltörött a lábszárcsontja. Hófehérke ugyanis előrehaladott csonttritkulásban szenvedett.

Így aztán csak feküdt, feküdt ott az erdőben az égis magasodó fák alatt, vaksötétben, egyedül, és minden reménye szertefoszlott, hogy valaha is viszontlátja a törpéket, minden reménye szertefoszlott, hogy valaha is viszontlátja a sárga, meleget adó Napot. Mielőtt elvesztette eszméletét a fájdalomtól és a kimerültségtől, utolsó gondolata a Nap körül időzött, hogy talán soha nem fogja újra látni. Minden létező dolog közül abban a pillanatban ez fájt neki leginkább.

A Nap viszontszerette Hófehérkét. Így történhetett, hogy a törpék hamarosan rátaláltak a földön fekvő, ájult Hófehérkére. Megragadták, vállukra vették az öreg testet és kivitték a sűrű, sötét erdőből, ki a napfényre, ki az apró kerek tisztásra, ahol a házacskájuk is állt. Hogy a törpék követték-e a sötétben bukdácsoló öregasszonyt, avagy csak az erdő jóságos tünderei súgták nekik, hogy arra menjenek, már soha sem fogjuk megtudni. Egy bizonyos, hogy Hófehérke végül is így vagy úgy, de visszatért törpéihez, akiknek az emlékét oly nagy szeretettel ápolta mindig is szívében.

A törpék leporolták Hófehérke régi ágyát, rendbe hozták, majd belefektették az öregasszonyt, és törött lábát egy vastag, erős faág segítségével sínbe tették. Úgy volt, hogy éppen ott ültek körülötte mind, amikor Hófehérke magához tért. Boldogan üdvözölte a körülötte üldögélő törpéket; az elmúlt napok szenvedése csak ködösen létezett benne. Szeretett volna a törpékkel együtt üldögélni, együtt játszani, dalolni a pattogó örömtűz mellett amit éjszakánként gyújtottak, ahogy az távoli emlékeiben élt, de elgyötört teste, törött lába fájón rántotta vissza szárnyra kelt lelkét. Ágyban maradt hát, legnagyobb bánatára. A törpék odagyűltek elé, némán vizsgálgatták az öreg és elgyötört, de mégis vidám arcot, némán hallgatták Hófehérke megfakult hangját. Idő kellett, hogy elhiggyék, hogy ez az öregasszony valóban az ő Hófehérkéjük. De a törpék bizonyos értelemben felette állnak az embereknek; mégpedig abban, hogy sokkal inkább képesek a szívükre hallgatni, és sokkal inkább képesek kirekeszteni magukból a bizalmatlanság rosszindulatú szellemét. Ezért éltek a törpék annak idején sokkal boldogabban az embereknél, és ezért van az, hogy mára már egyetlen egy sem maradt belőlük.

Hófehérke ágyánál ott állt Tudor, Hapci és az örökké vidám, szertelen Kuka. Amikor Hófehérke a többi törpe után érdeklődött, a törpék szomorúan lesütötték a szemüket és úgy válaszolták:

- A többiek... odavesztek, Hófehérke. Már jó néhány esztendeje annak. Odavesztek a bányában, amikor a szénpor berobbant. Sújtólég robbanás volt. Tudod, a szénbányászatnál ez ... olykor előfordul. Szegény Hapci is épphogy megúszta - mondta Tudor, és megigazította félrecsúszott pápaszemét, majd Hófehérke ráncos arcába nézett. - Csak mi maradtunk, Hófehérke - Mondta bánatosan. De arca rögtön újra felderült, lévén a törpék nem képesek hosszabb időn keresztül szomorkodni. S rögtön hozzá is tette:

- De legalább te visszajöttél - mondta, és megpuszilta Hófehérke könnyes arcát.

Amíg a törpéket lelkük különös, az elmúlás gondolatával teljesen megbékélt világa megóvta a múltból feltörő bánattól, addig Hófehérkének az agyérelmeszesedése segített, és hamarosan elfeledte bánatát. A törpék türelmesen elmondták napjában négyszázszor Hófehérkének, hogy mi történt a többiekkel, mert Hófehérke gyakran hívta Szundit vagy Morgót. Amikor elmesélték neki a történetet újból és újból, Hófehérke szeme mindig megnedvesedett, majd újra kitisztult, újból elfeledvén minden bánatot.

Hófehérke napjait ágyában töltötte. Nem tudott felkelni. A törpék szeretettel kiszolgálták őt, legalább olyan szeretettel, amivel ő főzött, mosott, vasalt annak előtte rájuk, és amivel még most is a gondjukat viselte volna, ha nincs így ágyhoz kötve. De hiába a törpék minden jóakarata, fiatalságát visszahozni nem tudták, ehhez nem volt elég most az egyszer szeretetük

ereje sem. És történt, hogy Hófehérke állapota ahelyett, hogy javult volna, napról-napra egy picit mindig rosszabb lett. Hófehérke felfekvést kapott, hiába próbálták őt fektetni jobb, aztán a bal oldalán felváltva. Hiába a gyógyfüvek és gombák garmadája, amit Tudor gyűjtött Hófehérkének az erdőben, hiába a sok-sok liter friss illatú tea, amit a Kuka által szedett vadmézzel ízesítettek, Hófehérke állapota csak nem javult.

Egy napon, amikor az idő borongóssá vált, és eső bugyborékolta a házhoz vezető, apró lábak koptatta út kerek kövein, Hófehérke köhögni kezdett. Felforrósodott testét a törpék óriási, kútban hűtött lapulevelekbe csavarták. De mindhiába, Hófehérke láza csak nem akart lemenni. Hófehérke, bár ezt a törpék nem tudták így megmondani, valójában tüdőgyulladást kapott.

A tüdőgyulladás pedig hamar felőrölte amúgy is legyengült testét. Egy napon aztán, amikor a törpék hazatértek gyógyfű gyűjtő útjukról, Hófehérkét halva találták ágyában. Ha valamelyikük ott maradt volna, hallhatta volna a szavakat, amik utoljára elhagyták az öreg Hófehérke ajkait delíriumában. Ezek a szavak, egy furcsa végakaratként, alig hallhatóan, utolsó sóhajként hagyták el Hófehérke testét, s így hangzottak: *Az... üveg... koporsóba... amibe a királyfi meg... talált... üvegkoporsó... tegyetek!*

A törpék azonban mit sem tudtak Hófehérke ezen végakaratáról. Ugyan megvolt még az üvegkoporsójuk valahol hátul a sufniban, de Hófehérke halála túl véglegesnek tűnt ahhoz, hogy testét az üvegkoporsóba rakják. És különben is úgy gondolták, hogy jól jöhet még nekik az üvegkoporsó, ha netalántán valaha még arra tévedne egy fiatal lányka, akit gonosz mostohája éppen meggyilkolni készül. Úgy történt hát, hogy ácsoltak Hófehérkének egy egyszerű deszkakoporsót, majd abba tették az öreg testet. A koporsót ünnepélyesen a vállukra vették és elföldelték a ház mögött a kis tisztás sarkában. Amíg Tudor és Hapci szomorúan állt a friss sírhant felett, Kuka egy fejfát tákolt össze a sír fölé. A fejfára aprólékos gonddal a következő két sort véste fel:

Ki Hófehérke volt, szép s fiatal annak előtte,
Visszatért, öregén, betegén, s most itt fekszik örökre.

- Vége -

Ez volt hát a mese a megöregedett Hófehérkéről. Életének utolsó pár oldala. Amiről a történet nem szól, az a két mese közti közel ötven év. Ezt az ötven évnyi üres lapot meghagyom önöknek, hogy maguk írják tele kedvük szerint. Sőt, ha úgy tartja kedvük, még ennek a mesének is megváltoztathatják néhány részletét. Ami a lényeg, hogy úgy írják tele azt az ötven évnyi üres lapot, hogy azt is nyugodtan elmesélhessék majd gyermeküknek, amikor nagy kerek szemekkel, miután felolvasták neki a legelső mesét, majd azt kérdezi, hogy - És utána? Mi történt utána Hófehérkével? - S meséljék is el neki a teljes történetet. Hogy mi lesz a mesében, azt önök dönthetik el. De akár hogyan is lesz az a mese, utána simogassák meg a gyerekük fejét, s mondják azt, amit a hosszú mesék után a legtermészetesebb mondani:

- Aludj jól, álmodj szépeket, kicsim!

Száműzetés

A zárka ajtaja vészesen nyikorgott. Katonabakancsok kíméletlen koppanásai, a hajnal hideg derengéséhez erőszakolt villanykörte fénye, a szomszéd zárkák rabjainak tompa horkolása, hörgése, káromkodása széjjelzavarta álmom utolsó foszlányait is. Hanyatt feküdtem a kemény vánkoston, a szememet erőszakkal, szorosan behunyva tartottam. Megpróbáltam likvidálni a külvilágot, megpróbáltam nem gondolni a mai napra; utáltam még a gondolatát is annak, hogy a mai nap ugyan úgy elkezdődik, ahogy a tegnapi vagy a tegnap előtti.

Száműzetésre ítétek. Kifűjnek a világűrbe, eltávolítanak erről a bolygóról, eltávolítanak még a Naprendszerből is. Kiteleportálnak valahova, egy távoli világra, egy bolygóra száz, ezer vagy millió fényévre a Földtől. Soha nem fogok visszatérni. Egy másik ég alatt fogok felkelni egy másmilyen reggelen, egy másik Nap fogja melegíteni tudómnak a levegőt. Soha többet nem fogom látni ezt a sárga, izzó fénykorongot, soha többet nem látom majd az aranyhidat sem, amit Ő fest reggel és este a tavak, folyók és tengerek vizére. Furcsa, akár hova mentem is ezen az aprócska bolygón, a Nap aranyhídja mindenhová elkísért. Az aranyhidak behálózzák az egész bolygót; bárhová vetődtem is a felszínén, valahogy mindig nyugalommal töltött el a látványa, mindig úgy éreztem, hogy csak rá kell lépnem és szaladnom előre, csak szaladnom és máris hazaérek, haza a kis tóparti házhoz, ahol a gyermekkoromat töltöttem. Merengve néztem a nagy, szikrázó víztükröt, néztem az aranyhidat, ahogy eltűnik a túlsó part távolban kéklő hegyei között. Az aranyhíd azokban az időkben még a messzi tájak felé hívogatott. Megfosztanak a Naptól, a vizektől talán még a fáktól is. Talán ott még fák sem lesznek, vagy legalábbis semmi olyan, amit földi értelemben fának nevezhetnénk. Talán felhők sem lesznek, melybe az ember óriási, puha lényeket képzelhet bele a fűben pihenve. És nem lesznek hangyak sem, hogy szakadatlanul rohángáljanak le-föl az öreg barackfa törzsén. Nem lesz madárcsivitelés a templomkertben, és... és zene sem lesz többé. Nem tehetem fel többé a kedvenc lemezemet, hogy harmóniát csempészhessen vissza a lelkembe, ami a nap forгатagában valahogy kicentrifugálódott belőle. És nem lesznek emberek sem, nem lesz kihez beszélnem, kinek gondolkodnom, nem lesz senki, akiért aggódnom kellene, nem lesz senki, akit szerethetek. Ettől a mérhetetlen magánytól félek leginkább. Azt hiszem, hogy az új világot, bármilyen is legyen az, el fogom tudni fogadni; hiányozni fog a Föld, de az az új világ is biztosan szép lesz majd a maga furcsaságában, egyediségében. Csakhogy nem lesz kinek megmutatnom új világom újonnan felfedezett szépségeit, nem lesz, aki velem együtt csodálja az új színpad új díszletét. Egyedül játszom majd egy óriási, üres színházban. Új világom újonnan felfedezett szépségeit megmérgezi majd az egyedüllét, megmérgezi a megoszthatatlanság érzése.

Nem ringatom magam abba a reménybe, hogy száműzetésem alatt valaha is találkozni fogok más emberekkel. Rengeteg olyan világ van akár a mi galaxisunkban is, amelyen egy ember el tud éledélni. Mondhatni minden hozzám hasonló társadalmilag deviáns egyénnek kiutalható egy-egy külön bolygó. Egy egész bolygót kapok a Világkormánytól ajándékba, hát nem fantasztikus! Enyém lesz a világegyetem legnagyobb apartmanja! Mindent elrabolnak tőlem ezzel a száműzetéssel, mindent, amiért érdemes volt élnem. Milyen céljaim lehetnek nekem egy idegen világban egyedül bókászva? Milyen jövőt tervezhetek magamnak? Csak az álmaimat őrizgethetem majd egész hátralevő életemben; bástyát építek majd álmaim köré. Az álmaim vissza repítenek majd erre a csupakék bolygóra, az emberek közé. És amikor a távoli Nap távoli hajnalsugarai felébresztenek majd álmaimból, haragudni fogok arra az ártatlan világra, amelyen kiürült életem ostobán sodródik majd egy kiürült halál felé.

Száműzetésre ítélték. A vád, amiért bíróság elé kerültem így hangzott: az emberi fajt veszélyeztető életellenes magatartás és hivatali visszaélés. Pedig én nem akartam senkinek rosszat, csak éppen így adódott. Beismertem a bűnösségemet, felesleges is lett volna tagadni, életre bujtogattam. Ez az én pozíciómban, az én felelősségteljes állásomban igen súlyos véteknek számít; ahogy az ügyész is fogalmazott, emberiségellenes merényletnek. Amikor kihallgattak, elmondtam az igazat. Elmondtam, hogy minden akkor kezdődött, amikor az az öreg bejött a hivatalba. Én hivatásos rábeszélő voltam a megyei Halálbölcső hivatalban. Arra esküdtem, hogy a hozzám betérő embereket rábeszélem arra, hogy befeküdjenek a Halálbölcsőbe; az embereket arra kellett rávennem, hogy önként vállalva meghaljanak (és lehetőleg nálunk, mert akkor nekünk fizet majd a társadalombiztosító). És én azt az embert pont arról győzttem meg, hogy van miért még élnie, egyszerűen életre bujtogattam. Életre bujtogatni pedig életellenes.

Az első Halálbölcsőket jó száz évvel ezelőtt nyitotta meg a Világkormány. Az ok a Föld fojtogató túlnépesedése volt. Hamar felismertük, hogy a népesség életszínvonala, közérzete minden tekintetben javul, ha a társadalom értéktelen tagjait megszüntetjük. Az embereket okosan ki kell ritkítani. Régen ez nem jelentett gondot, mert a szakadatlan háborúskodás megteremtette az egyensúlyt. A háborúk azonban ostoba dolgok, mert mindenkit érintenek, s így likvidálják a hasznos és a haszontalan embereket egyaránt. Manapság megcsappantak a háborúk, manapság úgy gondoljuk, hogy mindenkinek vele született joga van az életre, így tehát az életet senkitől nem szabad erőszakkal elvenni.

Amikor felfedeztük a teleportációt, azt hittük, hogy ez majd megoldja a problémáinkat. Egyszerűen csak választani kell magunknak egy barátságos bolygót, és át kell küldenünk magunkat arra a világra. Csakhogy az idő szerkezete megréft bennünket. A kiküldött lény másodpercekben élte meg az utazást, sajátideje a szekundumok skáláján volt mérhető. Ugyanakkor a földi koordinátából szemlélve évszázadok teltek el, amíg a teleportált megérkezett. A Föld évszázadokat vagy évezredekkel fejlődött eközben, generációk nőttek fel és haltak el. A kiküldött telepesek soha többet nem térhettek vissza a szülőbolygóra, mert az idő szerkezetének csapdájába kerültek, és az idő kegyetlenül az arcukba nevetett. A világegyetem végtelensége így teremtette meg a világok magányát. A világegyetem furcsa alapszövege nem engedte meg, hogy fajunk szerteszét folyjon a világegyetemben. Olyanok voltunk, mint egy óriási higanycsepp; vándoroltunk, csak vándoroltunk égi ösvényünkön, de végig együtt maradtunk. Aki leszakadt, az örökre leszakadt, és aki örökre leszakad, annak magának kell megteremtenie mindent; a Földtől nem kaphat segítséget többé semmilyen formában (és ugyan mi érdeke fűződött volna a Földnek ahhoz, hogy segítsen?). Elsorvadásra ítéltetve, távol mindentől egy idegen világban, ez volt a felkínált alternatíva. Senki sem vállalta, szinte senki. Így hát maradt a jó öreg anyabolygó. És a teleportálás, legalábbis ami a csillagközi részét illeti, megmaradt a büntetésvégrehajtás eszközéül. Csakhogy megmaradt a gond is: csak szaporodtunk, csak szaporodtunk, csak szaporodtunk rendíthetetlenül.

És akkor kitalálták a Halálbölcsőket. A Halálbölcső volt a megoldás. Az embereknek ugyan veleszületett joga van az életre, de gondosan megválogatott propagandákkal, reklámokkal, tömegpszichológiai módszerekkel rá lehet az embereket beszélni arra, hogy amikor elérteketlenednek a társadalom és a maguk szemében, inkább a mosolygó, simogató halált válasszák, mint a marcangoló, fájdalmas életet. Az embereket rá kell beszélni a halálra. A gyerekek fokozatosan hozzászoknak a Halálbölcsők gondolatához. Tanítják nekik az iskolákban, elmagyarázzák a fontosságukat, előnyeiket; látják és hallják a nyakukba ömlő reklámok között a Bölcsvilág-Halálbölcső Központ avagy a Keresztyén-Halálbölcső Szolgáltató Rt. kecsegtető ajánlatait. Látják az öreg nagyapót, ahogy elbúcsúzik a még élő gyermekeitől a Halálbölcső hófehér bársonnyal bevont előcsarnokában. S amikor az unokák és a gyerekek kilépnek a

verőfényes nyári napsütésbe, felszabadultság ömlik szét az arcukon (megtanulták, hogy felszabadulniuk kell lenniük): egy gonddal kevesebb, immáron az öreg is halott.

A Halálbölcsök hihetetlen forgalmat bonyolítanak le. A Halálbölcsök tisztítják meg a világot, és a megtisztított világban ismét van levegő, és így az emberek is sokkal jobban érzik magukat. A Bölcsök alkalmazottai mosolyogva, udvariasan fogadják a betérő lecsúszott, senkiembereket, akik reménytelennek érzik a jövőt, akik már nem hisznek abban, hogy valami értékeset adhatnak a világnak és a világ sem tart láthatóan igényt az életükre. A Halálbölcső minden felnőtt korú állampolgár előtt nyitva áll, de a vendégek nagy része mégis csak az öregek közül kerül ki. Mennyivel jobb és önzetlenebb, emberhez méltóbb magatartás az, amikor valaki felismeri, hogy nincs többé szüksége rá a világnak, amikor rádöbben, hogy megöregedett, és már adni semmit sem tud, s önként félre áll. Bekopog egy Halálbölcső kapuján, a Bölcsőringató asszonyok bekísérik a Bölcsőtitkárhoz, akinek az a feladata, hogy a betérő vendég utolsó kételyeit is eloszlassa arról, hogy helyesen döntött, és rábeszélje, hogy válassza az Elringatást. A Bölcsőtitkár hivatalánál fogva mindent meg kell hogy tegyen annak érdekében, hogy az öreg vissza ne táncoljon; rá kell hogy mutasson a vendég értéktelenségére, ürességére. Ügyesen megválasztott pszichológiai fogásokkal kell a halálra szánt embert terelgetnie a végső elhatározásig, ecsetelnie kell, hogy milyen szörnyű élet elébe nézne, és ezzel szemben mennyivel könnyebb és jobb megoldás befeküdni az egyik Bölcsőbe és hagyni, hogy a Bölcsőringató asszonyok lágyan a gyönyörű halálba ringassák.

Én is Bölcsőtitkár voltam. Egy-egy sikeres héten húsz-harminc embert is meggyőztem értéktelenségükről, hasznavehetetlenségükről. A legtöbbel nem volt nehéz dolgom, már rég meggyőzték magukat, mire hozzám kerültek, nekem már csak alá kellett íratnom velük a szükséges papírokat. Voltak azonban nehéz esetek, olyan esetek, amiket még a főiskolán is érdemes lenne tanítani. Időnként minden tudásomra, az évek alatt felhalmozódott minden tapasztalatomra szükségem volt, hogy meggyőzzem a jelöltet. Voltak bizony kimerítő napok, de pont ezért szerettem ezt a munkát, mert változatos volt, mert nem hagyta eltespedni az agyamat. Jó voltam a szakmában, elismert szakember. Igen, jó titkár voltam! És akkor... akkor jött az az öreg ember...

Ez volt az első eset, hogy hazugnak éreztem a saját szónoklatomat. Annak az embernek olyan nagy, tiszta szemei voltak; fényükben tisztán láttam saját szavaimat, teljes valójukban. És ennél is többet, láttam szavaim röntgenképeit. Az öreg szemei átvilágították a szavakat. Rádöbbsentem, hogy szavaim üresek belül. És ekkor valahogy megundorodtam a szavaimtól. Megkértem az öreget, hogy inkább meséljen valamit, bármit, amire szívesen emlékszik vissza. És ő mesélni kezdett, mesélt a gyermekkoráról, mesélt a rétről, ahol annak idején először csókolódzott azzal a szőke lánnyal, aki később a felesége is lett. Mesélt fiatalságának tűzéről, mesélt arról, amikor ez a tűz már csak parázsként izzott és mesélt azokról a napokról is, amikor már csak a szél futta hamu kavargott a levegőben; mesélt csak mesélt akadozó, öreges hangján, és szavai élettől mosták át irodám levegőjét. Nem is a történetek voltak azok, amik igazán megragadtak, hanem az, ahogy előadta őket, ahogy át tudta adni a téli jég hidegét, ahogy lefestette az aranyló búzatáblát, hogy szinte orromban éreztem a frissen kaszált szalma illatát. Meséje maga volt az élet, egy emberi élet gazdag, ragyogó kaleidoszkópja. Csupa fehér, arany, piros, égszínkék és fekete gyöngyöcske, és ez az ember képes volt a Nap felé tartani őket és megajándékozni ragyogásukkal. Lenyűgözött az öreg.

Megkérdeztem, hogy valójában miért is akarja, hogy Elringassák. Azt válaszolta, hogy többé az élet semmit sem ér számára, mert az az ember, aki célt adott neki, akiért élt, akit szeretett most meghalt. A felesége nélkül a világ kiürült, s ahogy a váza is értelmetlen a virág nélkül, az ő életének sincs többé semmi értelme. Azt mondta, hogy az ő élete ezzel lezárult, neki

semmije sincs, amire bárki is kíváncsi lenne. Csönd telepedett ránk, hallgattunk mindketten. Az alagsorból halkan felszüremlett a Halálbölcsök tompa moraja, ahogy a hatalmas futószalag a legutóbb elringatott ember tetemét a krematóriumba szállította. A kemence lángja belekapott a halott ősz hajába, kisimult, mosolygós arcának ráncai feketén pödrödtek le az előtűnő kormosan sárga koponyáról. A Bölcsőringató asszonyok arcáról eltűnik a mosoly, leülnek, kifűjják magukat egy percre, isznak egy erős feketét, megmasszírozzák a mosolygástól elzsibbadt arcizmaikat; hamarosan újra mosolyogniuk kell majd, hisz jön a következő ember, akit el kell Ringatniuk. Az öreg szemébe néztem. Az öreg lesz a következő. Csak néhány mondatomba kerül. Pontosan tudtam, hogy a csatát megnyertem, pontosan tudtam, mit kell most mondanom. És akkor majd egy szűk félóra múlva az ő meséiből is csak a futószalagok tompa moraja marad, majd a lángok fojtott, zsíros sistergése. Nem! Lehetetlen! A szemébe néztem és azt mondtam neki, hogy menjen, menjen és meséljen az embereknek az életéről, menjen és varázsolja el őket történeteivel, ahogy az előbb engem is elvarázsol. Meséljen és meséljen nekik, hogy az emberek megtanulhassák tőle újra szépnek látni az egyszerű, felhőtlen kék égboltot, hogy élvezzék a tiszta levegőt, amikor minden olyan kontrasztos egy fényben fürdő délutánon. Meséljen az embereknek az eső szagáról, meséljen a komor őszi és a bánatról, ami oly sokszor megszállta a szívét a borongós napokon. És meséiben majd a feleségével is újra együtt lehet, nem veszítette el őt és mindaddig nem is fogja, amíg mesélni tud róla. Meséljen arról, hogy mennyire szerették egymást, meséljen a szerelmükről, ami az évekkel lassan mély szeretetté szelídült, a csodálatról, amit egymás iránt éreztek és amely évről évre mindinkább kitöltötte életüket. Meséljen arról, amikor először észrevette rajta az apró ráncokat a szeme körül, de nem szólt semmit, mert szerette még azokat a ráncokat is, ahogy később szerette az ezüstös, ritkás haját is, és azokat az aprócska fonnyadt kezeket is. Ahogy ezeket mondtam, szemei fénnel teltek meg. Mosolyogva hagyta el a Halálbölcső kapuját.

Az öreg volt az első eset, hogy valakit rábeszéltem arra, hogy ne Ringattassa el magát. Ahelyett, hogy a halálra beszéltem volna rá az embereket, lassanként az élet szószólójává lettem. Azt vettem észre magamon, hogy amikor az előttem ülő elkeseredett embereket hallgatom, akaratlanul is azon jár az agyam, hogy mi az, amivel be tudnám bizonyítani számukra, hogy életük igen is gazdag és van miért tovább élniük. És egyeseknek csak olyan, de olyan kicsi segítség kellett! Öröm ömlött szét az arcukon a beletörődés és a bánat helyett. Tudtam, hogy bűnt követek el, tudtam, hogy súlyosan visszaélek a hivatalommal. De valahogy boldogabbá tett, ha sikerült nekik célt adnom; azt vettem észre, hogy boldogabbá tesz egy-egy mosolygó arc, a szemekbe visszatérő életkedv látványa, mint amikor a lemondás és megadás fáradt arcait kísérem a Bölcsőringató asszonyok elé.

Hamar észrevették, hogy itt valami nem stimmel. Észrevették és letartóztattak. Bevallottam mindent. Azt kérdezték, hogy tudatában vagyok-e annak, hogy Bolygónk egészségét veszélyeztettem, és azáltal, hogy értéktelen embereket életre bujtogattam, más embereket, más értékes, jövőképes embereket „ítéltem halálra”. Ha mindenki ilyen ostobán, értetlenül, aljasan és önzőn viselkedne mint én, már régen halott lenne ez a Bolygó! Megfojtanánk magunkat! És pont egy olyan ember teszi ezt, aki a Halál titkára, aki az egész bolygó, az egész faj jóléte érdekében a Halálra esküdött! Láthatóan undorodtak tőlem. El akartam nekik magyarázni, hogy én azért nem beszéltem rá az embereket az Elringattatásra, mert akkor úgy láttam, hogy értékesek. Talán öregek voltak, talán a kezük is remegett már, talán már nem tudtak tollat ragadni, sem főzni sem újságot olvasni. Talán már tényleg nem tudtak dolgozni és harcolni, de mindegyikükben volt valami, amit értékesnek találtam. (Talán csak nekem voltak azok a gondolatok értékesek?) Utálkozva kinevettek. Azt mondták, hogy ez a társadalom kiveti magából az olyan embereket, akik Istennek képzelik magukat. - Milyen joggal döntöm én el,

hogy mi értékes és mi nem - üvöltötte a vizsgálóbíró. Az ádámcsutkáját figyeltem, ahogy aszott torkában szavaival együtt pattogott. A szavai engem csapdostak, de nem éreztem fájdalmat. - A társadalom, egyedül a társadalom döntheti el, hogy ki értékes és ki nem - zengte tovább homokízű mondatait. A szavak sercegetek a szájában. - Magát arra küldték oda, hogy azt tegye, amit a társadalom magától elvár, hogy a Halál szószólója legyen, és ezzel szolgálja az Életet!

Egy tábornokhoz hasonlított, aki megretten a gondolattól, hogy az ellenség katonái között apák és férjek vannak, megretten a gondolattól, hogy ezeket az embereket le kell mészároltatnia, és ezzel elveszti a csatát, amitől még több ember fog elhullani, még több ember fog szenvedni. Felelőtlennek és ostobának nevezett. A legsúlyosabb büntetést kérte rám a Bíróktól, a száműzetést. A Bírók bólintottak, rábólintottak szívükben az emberiség iránt érzett őszinte szeretettel.

A zárka ajtaja vészesen nyikorgott. Katonabakancsok kíméletlen koppanásai visszhangzottak egyre közelebből. Egy hang csattant ostorként a fejem felett. Talpra vergődtem. Hunyorogtam a fénytől, hunyorogtam a sötétől, az előttem álló fekete ruhás börtönőr borostás arcába hunyorogtam. Vicsorgott és fröcskölte az arcomba röhögött - Na halálhuszár, ez az utolsó órád ezen a bolygón! Most majd máshol szellented tele a levegőt! - és közelről az arcomba lehelte reggelije rohadó bűzét. Megborzongtam. És hirtelen borzasztóan örülni kezdtem annak, hogy hamarosan száműznek erről a világról. Hirtelen boldog voltam, hogy itt hagyom ezt a vérgőzös bolygót, a kínzókamráival, krematóriumaival, fröcsögő börtönőreivel és nyáladzó politikusaival együtt. A börtönőr arcába vigyorogtam:

- Sonkát kérnék majonézes tormával és egy nagy pohár vörösborral!

A börtönőr morogva utasította az egyik börtönszolgát az utolsó reggelim felől. Utálkozva és zavarodottan tekintett jókedvű arcomba, amint a reggelimet falatoztam, majd súlyos, értetlen léptekkel hagyta el a cellát. A nehéz rácsos ajtó hangosan csattant, mint valami óriási hangvilla, hangja még percekig zengett a fülemben; megadta az alaphangot egy dalocskának, ami abban a pillanatban jutott az eszembe. Egy gyermekdalocska volt egy zsiráfról, aki kicsi nyakkal született és épp ezért soha nem érte fel a magas ágakat, amitől állandóan rosszul érezte magát testvérei között. Aztán egy napon találkozott egy csorda zebrával, akiknek mindnek rövid nyaka volt, beállt hát a zebrák közé és boldog volt közöttük, ám bánatára, hiába várta, csíkok soha nem nőttek a hátán.

Ezt a dalocskát dúdoltam magamban akkor is, amikor rám zárult a teleport ajtaja. És hirtelen minden elsötétedett előttem.

-&-